CC
23/2.98

Submitted to the

Registrar of Books Hyderabad

15-4-98

హిందూ ధర్మ వైభవం

రచన మరియు సంకలనం

మన్నవ గిరిధరరావు

ప్రచురణ:

యువభారతి ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ (రిజి.)

కృష్ణనగర్, పార్కురోడ్, గుంటూరు-522 006

"హిందూ ధర్మ వైభవం"

ప్రథమ ముద్రణ : జులై, 1997

ప్రతులు : 2,000

మూల్యము : 45 రూపాయలు
(విదేశాలకు 4 అమెరికన్ డాలర్లు)

This book is published
with the Financial Assistance of
Tirumala Tirupathi Devasthanams
under their scheme
aid to Publish Religious Books

ముఖచిత్రం : **శ్రీ మారేమండ శ్రీనివాసరావు**, బ్రాడీపేట, గుంటూరు

కంప్యూటర్ సెట్టింగ్ : **విజ్ఞాన్**, బ్రాడీపేట, గుంటూరు

ముద్రణ : **శ్రీలక్ష్మి ప్రెస్**
14/2 అరండల్‌పేట, గుంటూరు-522 002
☎ 230643

ప్రతులకు : **మన్నవ గిరిధరరావు**
కార్యదర్శి, యువభారతి ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ,
పార్కురోడ్, కృష్ణనగర్, గుంటూరు-522 006
☎ 351892

శ్రీశ్రీశ్రీ జయేంద్ర సరస్వతి స్వామి కాంచీపురం
శ్రీ కంచికామకోటి పీఠం

హిందూధర్మ మొక జీవన విధానము. భారతీయులకే గాక సమస్త మానవాళికిని ఇది మార్గదర్శక మైనది. ఇది విశ్వశ్రేయస్సును కాంక్షించునది.

శ్రీ మన్నవ గిరిధరరావు శ్రీ కంచికామకోటి పీఠమునకు సుపరిచితులు. మా ఆశీస్సులతో వారు "భారతీయ మార్గము" పత్రికకు గత 14 ఏండ్లుగా సంపాదకులుగా నున్నారు. రచయితగా వారు సుప్రసిద్ధులు. "హిందూ ధర్మ వైభవము" ను వారు సంకలనం చేసి వెలువరించుట కడు ముదావహము.

ఈ గ్రంథములో మహర్షులు మన ముందుంచిన ఉత్తమ జీవనము ఎట్టిదో, పవిత్ర గ్రంథ పారాయణము వలన ఎట్టి సంకటములు తొలగునో చక్కగా వివరించారు. దైవ ప్రార్థన వలన కొందరు వ్యక్తులు ఏయే క్లేశముల నుండి విముక్తి పొందినారో తెలుపు స్వానుభవము లిందు పేర్కొన్నారు.

ముఖ్యముగా హిందూమతములో బహు దేవతారాధన ఎందుకేర్పడినదో, దాని అంతర్యమేమిటో విపులముగా వివరించారు. ఇది ఎల్లరు తెలుసుకోదగియున్నది.

వేదములు, పురాణములు, ఉపనిషత్తులలో ఏయే విషయములు చర్చించబడినవో సంక్షిప్తముగ తెలిపినారు. శ్రీమద్రామాయణమును ఆధునికులు ఎందుకు చదువవలెనో

భారత భాగవతములలోని ప్రత్యేకత ఏమిటో, శ్రీకృష్ణ తత్త్వములోని అంతరార్థమేమిటో విశదీకరింపబడినది.

అన్నిటికంటె ప్రధానముగా హిందూమతమును ప్రేమించిన పాశ్చాత్య మేధావుల గురించిన అధ్యాయము కొనియాడతగియున్నది. మన మంత్ర శాస్త్రమును గురించి పరిశోధన చేసి లోకానికి వెల్లడించిన సర్ జాన్ ఉడ్రాఫ్ గారిని మనము సదా గుర్తుచేసుకోవలసియున్నది.

దైవభక్తితోబాటు దేశభక్తిని గూడ మన మలవరచు కోవలసిన అగత్యమెంతైనా యున్నది. అందుకు తగినట్లు "దేశ భక్తి స్వరూప స్వభావాలు" గురించి చక్కని రచన యిందున్నది.

మేము ప్రారంభించిన జనకళ్యాణ్ ఉద్యమము యొక్క ఒక లక్ష్యము అట్టడుగు వ్యక్తికి గూడ అవగతమగు రీతిలో మన ధర్మము గురించి ప్రబోధించుట. అందుకనుగుణముగ ఈ గ్రంథ రచన సాగినది.

ఇంత చక్కని గ్రంథమును రూపొందించిన 'శిల్పి' శ్రీ మన్నవ గిరిధరరావును శ్రీ కంచి కామాక్షీదేవి అనుగ్రహించి సర్వశుభములను చేకూర్చవలెనని ఆశీర్వదించుచున్నాను.

ఓం తత్సత్

సమర్పణ

హే భగవాన్!
ఆశ్చర్యం! అద్భుతం! అనిర్వచనీయం నీ లీలలు!

ఇంకా తల్లి గర్భంలో ఉండగానే ఒక మాంసపు ముద్దకు సర్వావయవములు తీర్చిదిద్ది శిశువుగా రూపొందించు మహా శిల్పివి నీవు.

బిడ్డ జన్మించుటతోనే మాతృ రక్తాన్ని క్షీరముగా మార్చి, ఆహారాన్ని సిద్ధం చేసెడి పాకశాస్త్ర ప్రవీణుడవు.

మానవులకు, పశుపక్ష్యాదులకు అనుక్షణము ప్రపంచమును వీక్షించుటకు అద్భుతమైన రీతిలో చక్షువులనమర్చిన ఘనవైద్యుడవీవు.

తమ ప్రమేయము లేకుండగనే సకల ప్రాణులచే ఉచ్వాస నిశ్వాసములను జరిపించి, చెడు రక్తమును మంచి రక్తముగ మార్చి జీవులను జీవింపజేస్తున్న ప్రాణదాతవు నీవు.

ఆడ మగ అనే రెండు తెగలను సృజించి జీవుల నడుమ అనురాగాన్ని, ఆప్యాయతను, అనిర్వచనీయమైన అనుబంధాన్ని కలిగించి జీవితాలకు అతిగొప్ప వ్యాపకాన్ని సృజించిన ఇంద్రజాలికుడ వీవు.

నెమలి పింఛానికి అతి సున్నితంగా రంగులు అద్దడమేగాక, పచ్చని ఆకులనడుమ రంగుపూలు పూయించడమేగాక, ఎక్కడో మహాసముద్రంలో వుండే జలచరములను సైతము రంగులతో అలంకరించెడి చిత్రకారుడవీవు.

ఎట్టి ఆధారము లేకుండ ఇంత పెద్ద భూ ప్రపంచమును నిలబెట్టుచు, రాత్రింబవళ్ల నేర్పరచి జీవులకు శ్రమకు, విశ్రాంతికి తగు వీలు కల్పించిన పరిపాలనా దక్షుడవు.

అవ్యయుడవు, సర్వవ్యాపివి, సర్వశక్తిమంతుడవగు ఓ సర్వేశ్వరా! శిరము వంచి సాష్టాంగ ప్రణామము లాచరించి ఈ చిన్న గ్రంథమును నీ పాద పద్మములకడ సమర్పించుచున్నాను.

-రచయిత

ముందుమాట

హిందూధర్మం విశ్వజనీనమైనది, సార్వకాలికమైనది. "ఆత్మవత్సర్వభూతాని". "లోకాస్సమస్తా సుఖినోభవంతు" లాంటి పరమోత్తమ లక్ష్యాలను మానవుల ఎదుట ఉంచింది. ఇది సకల మానవాళికి ఐహిక, ఆముష్మిక సుఖశాంతులను చేకూర్చునట్టి పరమధర్మము.

ఐనను ఇటీవలి కాలంలో పలు విమర్శలకు గురియైనది. హిందూ మతమనునది మూఢాచారములపుట్ట, దురాచారముల కేంద్రం అనే అపోహలు పలువురిలో ఏర్పడినవి. అసలు 'హిందూ' అంటేనే 'కమ్యూనల్' అనీ, సంకుచితత్వమనీ కొందరు చిత్రిస్తున్నారు. అందుచేత హిందువులలోనే హిందూధర్మం ఎడల నిర్లిప్తత ఏర్పడింది. చాలమంది తమను తాము హిందువులమని అనుకోడానికే వెనుకాడుతున్నారు. వారు తమ ధర్మం గురించి తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నించడంలేదు. ఏదైనా పండుగవస్తేనో, కష్టంవస్తేనో దేవుడు గుర్తుకు వస్తున్నాడు. అంతేతప్ప అనుదినం దైవస్మరణకు సమయం వెచ్చించడంలేదు.

మరొక ముఖ్యమైన సంగతిగూడా వున్నది. మానవులను సత్ప్రవర్తకులుగా తీర్చిదిద్దే శక్తి మతానికున్నదని 1984 డిసెంబరులో చైనా కమ్యూనిస్టు నాయకులు ప్రకటించారు. అందుచేత తమదేశంలో మత బోధనను, దైవారాధనను ప్రోత్సహించ గలమని చెప్పారు.

చైనాలో యువతరంలో త్రాగుడు, నేరప్రవృత్తి విశృంఖలంగా పెరిగిపోతున్నాయనీ, వాటిని ఆపడానికి మతం యొక్క ఆవశ్యకతను వారుగుర్తించారనీ తెలుస్తున్నది.

అలాగే పూర్వపు కమ్యూనిస్టు రష్యాలో శ్రీకృష్ణభక్తి వ్యాప్తికి ఆనాటి అధికారులు అనుమతించారు. కీవ్, లెనిన్ గ్రాడ్, రీగా మొదలైన 15 పట్టణాలలో హరేకృష్ణ కేంద్రాలు నడుస్తున్నాయి. పిన్నవయసులోనే త్రాగుడు,

వ్యభిచారములాంటి నేరాలకు యువకులు లోనుగాకుండా వారికి సత్ప్రవర్తన అలవరచడానికి హరేకృష్ణ ఉద్యమం తోడ్పడగలదని వారు భావించారు.

దేశం ఆర్థిక ప్రగతి సాధించడం అవసరమే. కాని దానికంటె ముఖ్యంగా ప్రజల నైతిక విలువలను పరిపోషించడం అత్యవసరం. అందుకు ధర్మప్రబోధమే సరియైనమార్గం. శ్రీరామకృష్ణపరమహంస, భగవాన్ రమణమహర్షి, షిర్డీ సాయిబాబా లాంటి యోగిపుంగవులీగడ్డ మీద ఎందరో అవతరించారు. 'నేను, నాది' అనేభావనకు వారు అతీతులు. వారి ప్రేమమయజీవనం జనుల ప్రవర్తనమీద సత్ప్రభావం కలిగియున్నది. ఆవిధంగా ప్రజలను పశుత్వంనుండి మానవత్వానికి, మానవత్వం నుండి దైవత్వానికి గొనిపోయే శక్తి మతానికున్నది.

హిందూసమాజంలో అస్పృశ్యత, వరకట్నం, కులతత్వం లాంటి దురాచారాలు చోటుచేసుకున్నాయి. వాటిని పరిహరించుకొని మనల్ని మనం సంస్కరించుకోవలెనేగాని శతాబ్దాలతరబడి ప్రపంచానికే జ్ఞానభిక్ష పెట్టిన హిందూ ధర్మాన్ని నిర్లక్ష్యం చేయడం తగదు. కేవలం కర్మకాండకు, దైవస్తోత్రాలకు పరిమితం కాకుండా మనుష్యుని ప్రవర్తనను మెరుగుపరచే ఉత్తమసాధనంగా హిందూ ధర్మాన్ని అర్థంచేసుకొని ఆచరించవలసిన అవసరం ఎంతైనా వున్నది.

అందుచేత జాతి శ్రేయస్సు కొరకు హిందూధర్మంలోని విశిష్ట విషయాలను ఆధునికులకు రుచించేరీతిలో సహేతుకముగా మరల చెప్పవలసిన అవసరం చాలా వున్నది. ఐతే హిందూధర్మం అనేది మహాసముద్రం. దానిని సంక్షిప్తంగా వివరించడం చాల కష్టమైనపని. ఇందులో ఏఒక్క అంశమునైనా సాకల్యంగా వర్ణించవలెనంటే గ్రంథం పెరిగిపోతుంది. అందుచేత అద్దంలో పర్వతాన్ని చూపినట్లు సామాన్య పాఠకులు అవగాహన చేసుకోడానికి వీలుగా హిందూ ధర్మం విశదీకరించబడినది.

1983 విజయదశమి నుండి శ్రీ కంచికామకోటి పీఠాధిపతుల ఆమోదంతో, ఆశీస్సులతో "భారతీయమార్గము" మాసపత్రిక శ్రీ శంకర

సేవాసమితి పక్షాన నడుపుచున్నాము. ఆ పత్రికలో వెలువడిన అత్యంత విలువైన ఇష్టాగోష్టులు, తదితర రచనలు ఈ పుస్తకంలో చోటుచేసుకున్నాయి.

హిందూ సోదరులలో ఆత్మవిశ్వాసం పెంపొందడానికి, తమధర్మం ఎడల అనురక్తి కలగడానికి, వైభవోపేతమైన సంస్కృతికి తాము వారసులమని గుర్తించడానికి ఈ గ్రంథం తోడ్పడగలదని ఆశిస్తున్నాను.

—**మన్నవ గిరిధరరావు**

ధన్యవాదములు

ఈ గ్రంథ ప్రచురణకై ఆర్థిక సహాయమందించిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారికి కృతజ్ఞతలు తెలుపు చున్నాము. సాక్షాత్తు శ్రీ పద్మావతీ సమేత వేంకటేశ్వరస్వామి వారి అనుగ్రహము లభించినట్లు భావించుచున్నాము.

గుంటూరు విజ్ఞాన్ విద్యాసంస్థల చైర్మన్ **డా॥ లావు రత్తయ్య గారు** తమ కంప్యూటరైజ్డ్ టైపు సెట్టింగులో ఎట్టి ప్రతి ఫలము కోరకుండ ఈ గ్రంథమును సిద్ధం చేసినందుకు వారికి ధన్యవాదములు తెలుపుచున్నాము. ప్రత్యేకించి విజ్ఞాన్ కంప్యూటర్ సెక్షన్ ఇన్‌చార్జి **శ్రీ జి. సాయిబాబు** గారికి హృదయ పూర్వక కృతజ్ఞతలు తెలుపుచున్నాము.

—**ప్రచురణకర్త**

మాజేటి వెంకట రామకోటి ముత్యాలు గుంటూరు-2
అధ్యక్షులు, యువభారతి ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటి

భూమిక

సమాజంలో నైతిక విలువలు లుప్తమైపోతున్నాయి. జీవితమే దుర్భరమవుతున్నది. సమాజం దారీతెన్నూ తోచని స్థితిలో వున్నది. మేధావులందరు ఆలోచించవలసిన విషయమిది.

చీకటిని తిట్టుకుంటూ కూర్చోవడం కంటె ఒక చిన్న దీపం వెలిగించడం మంచిది. సమాజం మొత్తాన్ని మనం సరిదిద్దలేము. కాని మన చుట్టూ వున్న ప్రజలలో మనకు తెలిసినంతలో మంచిని పెంచవచ్చు. ఇది సత్యము-ఇది అసత్యమనీ, ఇది చీకటి-ఇది వెలుగు అనీ విశదపరచవచ్చు.

1969లో శ్రీ కంచి కామకోటి పీఠాధిపతులు శ్రీశ్రీశ్రీ జయేంద్ర సరస్వతీ స్వామి వారు విద్యార్థుల స్థాయిలో నైతిక బోధన ఆవశ్యకతను గుర్తించారు. యువతరానికి దేశభక్తి, కార్యశీలత, వ్యక్తిగత శీలము, కర్తవ్య నిర్వహణ లాంటి గుణములను పెంపొందించుట కొరకు శ్రీ మన్నవ గిరిధరరావు కార్యదర్శిగా "యువభారతి ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ"ని స్థాపింపజేశారు. దాని ద్వారా అనేక ప్రచురణలను వెలువరించుచున్నాము.

మేము ప్రచురించిన కాంతిరేఖలు - 1,2,3 భాగములు యువకులకు నిజముగా 'కాంతిరేఖలే' అని విజ్ఞుల అభిప్రాయం. స్వామి వివేకానందుడు వాంఛించినట్లు 'మనిషిని తయారుచేసే విద్య' కొరకు ఇవి అత్యంత ఉపయుక్తముగా నున్నవి.

మేము ప్రచురించిన "మన మాతృభూమి" ప్రతి రాష్ట్రము గురించిన సాంస్కృతిక వారసత్వంతో అలరారుచున్నది. ఈ పుస్తకంలో

భారతదేశాన్ని గురించి గర్వించదగిన వివిధ విషయాలు పేర్కొనబడినవి. ఇలాంటివే పనికొచ్చే కథలు - 1,2 భాగాలు, మణిపూసలు - 1,2 భాగాలు, సూక్తిసుధ వగైరా పుస్తకములన్నీ పాఠకుల మన్ననలు పొంది ఐదారు ప్రచురణలనందినవి.

ఇపుడు ప్రచురిస్తున్న "హిందూధర్మ వైభవం" అత్యంత విలువైనదని చెప్పవచ్చును. వేదకాలం నుండి నేటి వరకు వెలువడిన అనంతమైన హిందూ ధార్మిక సాహిత్యంలో ప్రసిద్ధమైన విషయాలను ఆధునికులకు రుచించే రీతిలో వివరించడం జరిగింది. ప్రతివిషయాన్ని హేతుయుక్తంగా జీవితానికి అన్వయింపజేస్తూ చెప్పడం జరిగింది. మన ధర్మం యొక్క ఘనతతోబాటు మనం సరిదిద్దుకోవలసిన లోపాలను గూడ ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఈ గ్రంథం పాఠకుల మన్ననలు పొందుతుందని విశ్వసిస్తున్నాము.

పాఠకుల నుండి సూచనలను, సలహాలను ఆహ్వానిస్తున్నాం.

-ఎం.వి.ఆర్.కె. ముత్యాలు

కృతజ్ఞతలు

ఈ గ్రంథమునకు ముచ్చటైన ముఖచిత్రాన్ని గీసిన **శ్రీ మారేమండ శ్రీనివాసరావుకు** ధన్యవాదములు తెలుపుతున్నాము.

ఈ పుస్తకమును అత్యంత సమర్థతతో అచ్చువేసిన శ్రీ లక్ష్మీ ప్రెస్ ప్రొప్రయిటర్ **శ్రీ కె. శ్యాంబాబు** గారికి కృతజ్ఞతలు తెలుపు చున్నాము.

ఈ గ్రంథముద్రణకై కన్సెషన్ ధరకు కాగితం సప్లయి చేసిన **శ్రీ లీలాధర్ బూబ్** గారికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాము.

-ప్రచురణకర్త

ఈ గ్రంథ ప్రచురణకు కారకులైన వదాన్యులు

1.	శ్రీ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారు	15,000
2.	శ్రీ పొలిశెట్టి ఏకనాథ గుప్త, గుంటూరు (శ్రీ పొలిశెట్టి సోమసుందరం చారిటీస్ మేనేజింగ్ ట్రస్టీ)	5,000
3.	శ్రీ బొమ్మిడాల భానుమూర్తి	5,000
4.	శ్రీ బొమ్మిడాల శ్రీకృష్ణమూర్తి	2,500
5.	శ్రీ మాజేటి వెంకట రామకోటి ముత్యాలు	2,000
6.	శ్రీ కాసంశెట్టి రాధాకృష్ణయ్య షష్ఠి పూర్తి స్మారక ఓనజన సేవా ట్రస్టు, కల్లూరు, అనంతపురం జిల్లా	1,000
7.	శ్రీ ప్రేమదేవి భాటియా చారిటబుల్ ట్రస్ట్, ఏలూరు-2	1,116
8.	శ్రీ ఎం.ఎస్.ఆర్. డాల్ మిల్, పొన్నూరు	1,116
9.	శ్రీ ఎం.ఎస్.ఆర్. రైస్ మిల్, పొన్నూరు	1,116
10.	శ్రీ పొలిసెట్టి హరిప్రసాదరావు (M/s. పొలిసెట్టి సోమసుందరం టొబాకో ఎక్స్‌పోర్టర్స్)	1,116
11.	శ్రీ జూపూడి యజ్ఞనారాయణ	1,000
12.	శ్రీ మన్నవ గిరిధరరావు	1,116
13.	శ్రీ ఎం. సుబ్బారాయుడు, ఆంధ్రా బ్యాంక్ కాలనీ, ధవళేశ్వరం	516
14.	శ్రీ భూపతిరావు రాజేశ్వరరావు, దండేపల్లి, ఆదిలాబాద్ జిల్లా	516
15.	శ్రీ అంబటి పరంధామరెడ్డి, చిందుకూరు, కర్నూలుజిల్లా	516

16.	శ్రీ కె. ఉమామహేశ్వరుడు, సత్యనారాయణపురం, విజయవాడ-11	500
17.	శ్రీ జి. డి.వి. ప్రసాదరావు, విజయవాడ-2	500
18.	శ్రీ విద్వాన్ గోగినేని కనకయ్య, గుంటూరు-7	516
19.	శ్రీ పి. జోగయ్య శర్మ, అడ్వకేటు, హైదరాబాద్	520
20.	శ్రీ చదలవాడ వెంకటశేషయ్య, దివ్యజ్ఞాన సమాజం, గూడూరు	516
21.	డా॥ పాటీలు నారాయణ రెడ్డి, అనంతపురం	516
22.	శ్రీ సూరంపూడి శ్రీకాంత శర్మ, బీదర్, కర్ణాటక	516
23.	శ్రీ చావలి సుబ్బారావు, సుబ్రహ్మణ్య నగర్, హైదరాబాద్	116
24.	స్వర్గీయ భర్తిపూడి చలపతిరావు గారి జ్ఞాపకార్థం శ్రీ భర్తిపూడి తల్పశాయి, మౌలాలి, సికింద్రాబాద్	116
25.	శ్రీ కనపర్తి నరసింహమూర్తి, పాత నల్లకుంట, హైదరాబాద్	150
26.	శ్రీ ఎం. వెంకట రెడ్డి, అడ్వకేటు, తణుకు	116
27.	శ్రీ ధర్మిసెట్టి సత్యనారాయణ, రాజంపేట	116
28.	శ్రీ టి.వి.ఎం.వి. ప్రసాదరావు, నందిగామ, కృష్ణాజిల్లా	116
29.	శ్రీ ఎం. రామన్న, తిర్యాని, ఆదిలాబాద్ జిల్లా	116
30.	శ్రీ మైలవరపు రామానందం, చిలకలూరిపేట	250
31.	శ్రీ కపిలవాయి కిషోర్ బాబు, నాగర్‌కర్నూలు	100
32.	శ్రీ తాడేపల్లి వెంకట సింహాద్రి శాస్త్రి, రవీంద్రనగర్, గుంటూరు	116

33. శ్రీ పోలంరాజు సత్యనారాయణ వరప్రసాదరావు, గుంటూరు (పూర్వాంధ్ర విశ్వహిందూ పరిషత్ ప్రధాన కార్యదర్శి) 116
34. డా॥ జి.వి. కృష్ణారావు, గుంటూరు 75
35. శ్రీ అద్దంకి రామమోహనరావు, హైదరాబాద్ 116
36. శ్రీ పి.సి. సుబ్బరత్నం, జమ్మలమడుగు 120
37. శ్రీ ముళ్లపూడి సూర్యనారాయణమూర్తి, వికారాబాద్ 150
38. శ్రీ కుప్పా నారాయణమూర్తి, రవీంద్ర నగర్, గుంటూరు 116
39. శ్రీ కటకం నారాయణ, నంద్యాల 116
40. శ్రీ దుబ్బా వెంకట సుబ్బారెడ్డి, గడివేముల, కర్నూలు జిల్లా 116
41. శ్రీ ఎ. సుబ్బరామయ్య, గడివేముల, కర్నూలు జిల్లా 116
42. శ్రీ ఎం.ఎల్. రాఘవరావు, సీతారాంపురం, విజయవాడ 116
43. శ్రీ పి. సత్యనారాయణ, విజయవాడ-1 100
44. శ్రీ పి. భీమారావు, గవర్నరుపేట, విజయవాడ-2 100
45. డా॥ డి.ఆర్.కె. శాస్త్రి, పోర్టు బ్లెయిర్, అండమాన్స్ 200
46. శ్రీ ఎడ్ల లింగమూర్తి, పాతమంచిర్యాల, ఆదిలాబాద్ జిల్లా 116
47. డా॥ ఎం.వి. జగన్నాథం, అజ్మీర్ 116
48. శ్రీ చింతపల్లి గురప్ప, నంద్యాల 116
49. డా॥ గార్లపాటి జనార్దనరావు, గుంటూరు-3 120
50. శ్రీ వై. వెంకటరత్నం, చిలకలూరిపేట 100
51. శ్రీ ఎం.ఎం.వి. నరసింహారావు, తెనాలి 116
52. శ్రీ కొల్లా రాధాకృష్ణమూర్తి, లెక్చరర్, గుంటూరు 116

యువభారతి ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ (రిజి.) - కార్యవర్గము

గౌరవాధ్యక్షులు :

శ్రీశ్రీశ్రీ జయేంద్ర సరస్వతి స్వామి వారు

కంచికామకోటి పీఠం, కంచీపురం

అధ్యక్షులు :

శ్రీ మూజేటి రామకోటి ముత్యాలు, బి.కాం.

3వ లైను, అరండల్‌పేట, గుంటూరు-2

ఉపాధ్యక్షులు :

శ్రీ ఎం.డి.శా. రామమూర్తి, బి.ఎ., బి.ఎల్.

అడ్వకేటు, కోట, కర్నూలు

కార్యదర్శి : **శ్రీ మన్నవ గిరిధరరావు,** ఎం.ఎ.

కృష్ణనగర్, గుంటూరు-6

సహకార్యదర్శి :

శ్రీమతి జి. సత్యవాణి

నెం. 1 మారుతీ నగర్, హైదరాబాద్-45

కోశాధికారి :

శ్రీ తాల్లా రాధాకృష్ణమూర్తి, ఎం.ఎస్.సి.

లెక్చరర్, కృష్ణనగర్, గుంటూరు-6

సభ్యులు :

డా॥ పొన్నెకంటి హనుమంతరావు, ఎం.ఎ., పిహెచ్.డి.

రైలుపేట, గుంటూరు-1

శ్రీ కంభంపాటి నాగభూషణ శాస్త్రి, బి.ఎ., బి.ఇడి.

పల్లెగుంత

శ్రీ ఆకునూరి గోపాలకిషన్ రావు, బి.ఇ.

నెం. 97, వాసవీ కాలనీ, సికింద్రాబాద్-3

విషయసూచిక

మొదటి అధ్యాయము
సృష్టిక్రమము

రెండవ అధ్యాయము
భగవంతుని గురించి అవగాహన

మూడవ అధ్యాయము
ఉత్తమ జీవనము

నాల్గవ అధ్యాయము

దేవాలయాల ప్రత్యేకత

ఐదవ అధ్యాయము

పవిత్ర గ్రంథముల పారాయణ

ఆరవ అధ్యాయము

ప్రార్థన వలన ప్రత్యక్ష ఫలితాలు

ఏడవ అధ్యాయము

బహుదేవతారాధన

ఎనిమిదవ అధ్యాయము

వేదములు-పురాణములు

తొమ్మిదవ అధ్యాయము

రామాయణ విశేషాలు

పదవ అధ్యాయము

మహాభారతంలో ప్రత్యేకతలు

పదకొండవ అధ్యాయము

భాగవతంలో అంతరార్థాలు

పన్నెండవ అధ్యాయము

గీతామకరందం

పదమూడవ అధ్యాయము

యోగము - యోగులు

పదునాలుగవ అధ్యాయము

సందేహ నివృత్తి

పదునైదవ అధ్యాయము

హిందూ మతమును ప్రేమించిన పాశ్చాత్యులు

పదహారవ అధ్యాయము

హిందువుల ఔన్నత్యం

పదిహేడవ అధ్యాయము

ఆత్మవిమర్శ

పదునెనిమిదవ అధ్యాయము

ప్రత్యేక అంశములు

ఓం గం గణేశాయనమః

హిందూ ధర్మ వైభవం

అధ్యాయము - 1

సృష్టి క్రమము

1. సృష్టి ఎలా జరిగింది?

- డా॥ జి. ఎల్. ఎన్. శాస్త్రి, ఎం.ఎస్‌సి.పి. హెచ్‌డి.

(గుంటూరు తెల్లాకుల జాలయ్య పోలిశెట్టి సోమసుందరం కళాశాలలో ఫిజిక్సు శాఖాధ్యక్షులుగామున్న డా॥ జి. ఎల్. ఎన్. శాస్త్రిగారితో ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్రశ్న : *ఈ సృష్టి ఎలా ఏర్పడింది? ఇది దేనినుండి వచ్చినది?*

జవాబు : మనం ఒక మట్టిచెట్టును చూస్తాము. దానియందు కొమ్మలు, రెమ్మలు, ఆకులు, పూలు, పండ్లు వివిధ రంగులలో కనిపిస్తాయి. అయితే అవి అన్నీ ఒక అతిచిన్న విత్తనం నుండి వచ్చాయి. ఆ మట్టి విత్తనం ఒక చైతన్య కేంద్రం, దానిలో రంగులు, రుచులు, వాసనలు లేవు. అలాగే ఒక నిత్యము నిర్గుణము అయిన చైతన్యములో నుండి ఈ సృష్టి ఏర్పడుచున్నది.

ప్ర : *ఆ చైతన్య శక్తియే సృష్టి కర్త అంటారు. మరి, సృష్టికీ సృష్టికర్తకూ నడుమ గల అంచెలు ఎలాంటివి? వివరిస్తారా?*

జ : ఒక ఉదాహరణ చెప్పుకుందాము. మన నోట్లో నుండి ఒక వాక్యం వెలువడుతున్నది. "నేను భోజనం చేస్తాను'' అనే మాట అన్నారు. ఈ వాక్యం వెలువడడం ఒక సృష్టి. ఈ సృష్టి ఎలా జరిగిందో, ప్రపంచ సృష్టి, మానవ సృష్టి అలాగే జరిగాయి.

ప్ర : *వాక్యం నోటితో ఉచ్చరిస్తే వెలువడిందిగదా?*

జ : నోటితో ఉచ్చరించడం బయటికి కనిపించేస్థితి. అది వ్యక్తమైన వాక్యం యొక్క భౌతికస్థితి. అది బయటకు రావడానికి లోపల యింకా మూడు స్థితులున్నాయి.

ప్ర : ఏమిటా స్థితులు ?

జ : "నేను భోజనం చేస్తాను" అనే వాక్కు మొదట మనసులో ఒక సంకల్పంగా ఆరంభమవుతుంది. దానినే వాంఛించడం అనవచ్చు. ఇది మొదటి స్థితి... ఆ వాంఛను ఆధారం చేసుకొని మనస్సులో ఒక భావన (Out line) తయారవుతుంది. ఈ భావనకు భాష ఉండదు. ఇది రెండవ స్థితి ... పిదప ఆ భావానికి మనస్సులో కొన్ని సంకేతాలు ఏర్పడుతాయి. ఆ సంకేతాల గురించిన పేర్లు మన మనస్సుకు తగులుతాయి. ఇది భాషతో గూడిన మానసిక చిత్రణ. ఇది మూడవస్థితి . . . మనస్సులో ఏర్పడిన సంకేతాలు ఉచ్చారణ రూపంలో బయటికి వినిపిస్తాయి. ఇది నాలుగవస్థితి.

అందుచేత 1. సంకల్పము (Will) 2. భావము (Import) 3. సంకేతము (Symbolic language) 4. ఉచ్చారణ (Utterance) అనునాలుగు స్థితులలో వాక్కు సృష్టి అవుతున్నది. ఇందులో ఉచ్చారణ మాత్రమే లోకానికి వినిపిస్తున్నది. మిగతా మూడు వినిపించకుండ లోపలే ఉండిపోతాయి. ఉచ్చరించేవాడు 'బ్రహ్మ', ఉచ్చరించేది సరస్వతి అని పురాణాలు సంకేతిస్తాయి.

ప్ర : **ఇలాగే యావత్తు సృష్టి జరుగుచున్నదా?**

జ : ఇలాగే సృష్టిలో గూడ నాలుగవ దశమాత్రమే బయటికి కనిపిస్తుంది. మూడు దశలు బయటికి కనిపించవు.

ప్ర : **దీనిని గురించి మన మహర్షులు ఏమైనా పేర్కొన్నారా?**

జ : పురుష సూక్తంలో సృష్టి యొక్క మూడు భాగాలు లోపల జరుగుతాయని, ఒక భాగం మాత్రమే బహిర్గత మవుతుందనీ చెప్పబడింది.

ప్ర : **ఏమిటి నాలుగు భాగాలు ?**

జ : ఇప్పుడు మనం చెప్పుకున్నదే. ఇందు ప్రతి దశకూ అధిష్ఠాన దేవతలున్నారు.

1. సంకల్పము . . . అధిష్ఠాన దేవత - ఈశ్వరుడు

2. భావము .. . అధిష్ఠాన దేవతలు - 12 మంది ఆదిత్యులు

3. స్పందన (లేకశక్తి). . . అధిష్ఠాన దేవతలు - 11 మంది రుద్రులు

4. ద్రవ్యాత్మకం . . . అధిష్ఠాన దేవతలు - 8 మంది వసువులు

ప్ర : బాగున్నది. ఈ సృష్టి విధానం మానవ సృష్టి పరంగా చెప్పండి?

జ : అదే చెప్ప బోతున్నాను. ఒక ప్రాణి జన్మించాలంటే సంకల్పం ఒకటివుటుంది. అది తల్లిదండ్రుల మనస్సులలో వాంఛగా బయలుదేరుతుంది. అది మొదటి అంచె. తాను సృష్టిగా మారాలనే కోరికగలిగిన భగవంతునిపేరు 'మహా కామేశ్వరుడు'. ఆకోరిక, 'మహాకామం' వెలువడిన సృష్టి స్వరూపిణి 'మహా కామేశ్వరి.'

ఈ వాంఛవలన శుక్ల శోణితములు కలిసినపుడు ఒక భావమయాత్మకమైన సృష్టి జరుగుతుంది. దీనితో ఏక కణముగా ఆరంభమైనది, మానవకణముగా మార్పు చెందుతుంది. ఇది (Cosmogenesis) రెండవ అంచె.

మూడవ స్థాయిలో మానవకణము పూర్తి మానవ రూపము తీసుకుంటుంది. దీనిని (Anthropogenesis) అంటారు. ఇదిపైన చెప్పిన సంకేతస్థాయితో సమన్వయ పరచవచ్చును. నాలుగవస్థాయిలో అట్టి శిశువు బయటికి ప్రసవించబడుతుంది. దీనిని వాక్కు యొక్క ఉచ్చారణ స్థాయితో సమన్వయ పరచవచ్చును.

ప్ర : భాగవతంలో దీని ప్రసక్తి వుందా?

జ : అసలు భాగవతం 12 స్కంధాల్లోను మొదటి 9 స్కంధాలలో అంటే 3 పాళ్లు జీవితయారవడంలో గర్భంలోపల జరిగే కథలుంటాయి. దశమ స్కంధంలో జీవి (అనగా కృష్ణుడు) ప్రసవించబడి, 10, 11, 12 స్కంధాల్లో ఆయన బాహ్యకథ వుంటుంది. అంటే నాలుగోవంతు బాహ్యకథ అన్నమాట.

ప్ర : దీనిని గురించి పురుష సూక్తంలో ఏమైన ప్రస్తావించారా?

జ : "పాదో ఽస్య విశ్వాభూతాని
త్రిపాదస్యా ఽ మృతందిని" అన్నారు పురుష సూక్తంలో. విశ్వములో కనబడు భౌతిక సృష్టి అంతయు నాలుగవ వంతు మాత్రమే. మిగిలిన మూడు భాగములు లోపలనే ఇమిడి యున్నదని చెప్పారు.

ప్ర : వాక్కు యొక్క నాలుగు స్థాయిలగురించి మహర్షులేమైనా చెప్పినారా?

జ : ఋగ్వేదంలోని సరస్వతీ సూక్తంలో దీనిని గురించి చెప్పారు. వాక్కుకు నాలుగు స్థాయిలుంటాయని, అందు మొదటి మూడును గుహలో ఇమిడియుండి

బయటికిరావనీ, నాలుగవ స్థాయిలోని వాక్కును మాత్రమే మనుష్యులు పలుకుచున్నారని, సరస్వతీ సూక్తంలో ఈ క్రింది మంత్రములో చెప్పారు.

చత్వారి వాక్పరిమితా పదాని
తాని విదుర్బ్రాహ్మణా యే మనీషిణ:
గుహాత్రీణి నిహితా నేంగయంతి
తురీయం వాచో మనుష్యావదంతి: ॥

ప్ర : *బాగున్నది. మరి ఈ నాలుగు స్థాయిలకు పేర్లేమిటి?*

జ : ఈ నాలుగు స్థాయిలపేర్లు : పరా, పశ్యంతి, మధ్యమా, వైఖరీ. ఈ పేర్లు లలితాసహస్రనామంలో ఈ క్రింది శ్లోకంలో చెప్పబడినది.

పరా ప్రత్యక్చితీ రూపా పశ్యంతీ పరదేవతా
మధ్యమావైఖరీ రూపా భక్తమానస హంసికా ॥

ప్ర : *మంచి విషయం చెప్పారు. అయితే మరొక్క సందేహం. ఇందాక మీరు సృష్టి యొక్క నాలుగుస్థితులకూ అధిష్టాన దేవతలను పేర్కొన్నారుగదా, ఎవరువారు? వారి అవసరమేమిటి?*

జ : మంచి ప్రశ్న అడిగారు. సావధానంగా వినండి. ఏపని జరగాలన్నా దానికి తగిన సిబ్బంది కావాలి. సృష్టి కార్యం జరగడానికి ఆ సిబ్బంది 33 మంది వున్నారు. ఈ విషయం ఈక్రింది శ్లోకంలో చెప్పారు.

త్రయత్రింశత్ సహస్రాణి
త్రయ త్రింశత్.శతానిచ
త్రయ త్రింశత్చ దేవానామ్
సృష్టి స్సంక్షేప లక్షణా॥

సృష్టి జరగడానికి 33 చొప్పున దేవతల వర్గము అవసరమగునని పై శ్లోకము చెపుతున్నది.

ప్ర : *ఎవరా 33 మంది దేవతలు ?*

జ : వీరిలో 12 మంది ఆదిత్యులున్నారు. వీరిని ప్రజ్ఞామయ (conscisness) లేక దేవలోకము (light). మనకు సంబంధించిన దేవతలు వీరిని (Lords of the plane of Radiation) అంటారు.

పిదప 11 మంది రుద్రులున్నారు. వీరు స్పందనాత్మక లేక శక్త్యాత్మక (Force) లోకమునకు అధిపతులు. వీరిని **(Lords of the plane of vibration)** అంటారు.

పిదప 8 మంది వసువులు. వీరు ద్రవ్యాత్మక లోకమునకు (Matter) అధిపతులు, వీరిని Lords of the plane of Materialisation or precipitation అంటారు.

ప్ర : *వీరంతా కలసి 31 మంది అయినారు. మిగతా ఇద్దరెవరు?*

జ : అదే చెప్పబోతున్నాను. మొత్తము సృష్టియొక్క ప్రారంభమునకు సంబంధించిన దేవత Lord of the inaugaration of creation ఒకరున్నారు. సృష్టి అంతమునకు సంబంధించిన దేవత మరొకరున్నారు. అనగా జననము, మరణములకు వీరు అధిదేవతలు. వీరికి అశ్వినీ దేవతలనిపేరు, వీరి పేర్లు నాసక పు, ద్రస్యుడు. వీరిని కలుపుకుంటే 33 మంది దేవతలు. వీరినే మనవాళ్ళు 33 కోట్లదేవతలన్నారు.

ప్ర : *వీరు ఒక్కొక్కరేగదా. కోటి ఎలా అవుతారు?*

జ : కోటి అంటే ఇక్కడ అర్థం నూరులక్షలు అనికాదు. కోటి అనగా సమూహమని అర్థం. ఒక్కక్కదేవత ఒక్కొక్క సమూహానికి సూచనగా చెప్పబడినది. (కోటి అంటే అంచు, వర్గము, నూరులక్షలు - ఇలా చాలా అర్థాలున్నాయి. కామకోటి అంటే కామానికి పై అంచులో వున్నది. అంటే మోక్షం అని అర్థం. అంతేగాని కోటిరెట్లు కామః. అని అర్థం కాదు. 'శిష్యకోటి' అంటే శిష్యవర్గము అనే అర్థం చేసుకుంటాంగ(ా!)

చాలా ధన్యవాదాలు శాస్త్రిగారు !

(ఏప్రిల్ 1988)

2. భారతీయ పంచాంగ విశ్లేషణ

- శ్రీ వడ్లమూడి వెంకటేశ్వర రావు, ఎం. ఎస్. సి.

(గుంటూరు హిందూ కళాశాలలో గణిత శాస్త్రాచార్యులుగను, వైస్ ప్రిన్సిపాల్‌గను పనిచేసిన శ్రీ వడ్లమూడి వెంకటేశ్వర రావు గారితో ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్రశ్న : *నేడు ఉగాదిగనుక పంచాంగ శ్రవణం వాడవాడలా జరుగుతుంది. ఆ సందర్భంగా భారతీయ పంచాంగం గురించి మీరు చెపితే వినదలచాను.*

జవాబు : చాలా సంతోషం. అడగండి చెప్పుకుందాం.

ప్ర : *ఈ సంవత్సరాన్ని 1985 అంటున్నాంగదా. క్రీస్తుశకం మినహా మనకు మనదైన శకమంటూ ఏదీలేదా?*

జ : లేకేమి! మనంవాటిని మరచిపోయాం. మనకు మొట్ట మొదటిది యుధిష్ఠిర శకం. ధర్మరాజు రాజ్యానికి వచ్చిన సంవత్సరంతో అది ఆరంభమయింది. దాని ప్రకారం ఇప్పుడు 5085వ సంవత్సరం. 5121 సంవత్సరాల క్రిందట యుధిష్ఠిర శకం ఆరంభమైనది. ఇది కలియుగ ప్రారంభానికి పూర్వం 36 సంవత్సరాల ముందు ఏర్పడింది. అనగా క్రీస్తుకు పూర్వం 3136 సంవత్సరాలనాటిది.

ప్ర : *మంచిది. మనదైన యుధిష్ఠిర శకాన్ని వదలివేసి క్రీస్తు శకాన్ని వాడుకలోకి తెచ్చుకున్నాం. పంచాగాల్లో మాత్రం దీన్ని పేర్కొనడం జరుగుతున్నది. . . . మరి, మన సంవత్సరాలు 60 పేర్లతో ప్రభవ, విభవ మొదలైనవి చెప్పబడ్డాయి. ఈ 60 సంఖ్య ఎందుకు తీసుకున్నారు?*

జ : ఆకాశంలో రాశి చక్రం చుట్టూ గ్రహాలు పరిభ్రమిస్తున్నాయి. వాటిలో శని ఒకసారి రాశి చక్రం చుట్టి రావడానికి 30 సంవత్సరాలు పడుతుంది. బృహస్పతికి 12 సంవత్సరాలు పడుతుంది. బుధునికి, రవికి ఒక్కొక్క సంవత్సరం పడుతుంది. ఈ గ్రహాల ప్రయాణకాలాల కనిష్ట సామాన్య గుణిజం 60. అనగా 60 సంవత్సరాలకు అన్ని గ్రహాలు మరల ప్రారంభించిన స్థానానికే వస్తాయి. ఇందుచేత మనం 60 సంవత్సరాల పరిమితి పెట్టుకున్నాం. అందుకే వ్యక్తులు షష్ఠిపూర్తి ఉత్సవం చేసుకుంటారు.

ప్ర : *మంచిది . . మరి సంవత్సరానికి 365 రోజులు ఎలా ఏర్పడ్డాయి.*

జ : సూర్యుని చుట్టూ భూమి ఒక్క పరిభ్రమణం చేయడానికి 365 (1/4)దినములు పడుతుంది. అదే ఒక సంవత్సరమైంది. నాలుగేళ్ళ కొకసారి ఒక లీపు సంవత్సరంలో 366 రోజులుండడం ద్వారా ఆకొరవ పూరింపబడుతుంది.

ప్ర : *మరి చాంద్రమానం అంటే ఏమిటి? 12 నెలలు ఎలా ఏర్పడ్డాయి?*

జ : ఏ మాసంలో చంద్రుడు పౌర్ణమినాడు ఏ నక్షత్రకక్ష్యలోకి వస్తాడో ఆ నక్షత్రం పేరుతో ఆమాసం పిలువబడుతుంది. ఉదాహరణకు చైత్రమాసంలో పౌర్ణమినాడు చిత్రానక్షత్రం వుంటుంది. అలాగే వైశాఖ పౌర్ణమినాడు విశాఖ, జేష్ఠ పౌర్ణమినాడు జేష్ఠా నక్షత్రం. ఇలా 12 మాసాల పేర్లు ఏర్పడ్డాయి. ఇదే చాంద్రమానం అంటే.

ప్ర : *వారాల పేర్లు ఎలా ఏర్పడ్డాయి?*

జ : వారం హోరను బట్టి వస్తుంది. భూమినుండి గ్రహకక్ష్యల అవరోహణ క్రమంలో హోరలు నిర్ణయింపబడుతాయి. అవి శని, గురు, కుజ, సూర్య, శుక్ర, బుధ, చంద్రులు. ఈ ఏడు సుమారు ప్రతి గంటకు వరుసగా అధిపతులవుతారు. నిత్యం సూర్యోదయం ఏహోరతో ప్రారంభమవుతుందో, ఆదినం ఆహోర పేరుతో పరిగణింపబడుతుంది. ఆదివారం నాడు సూర్యోదయం రవి హోరతో ప్రారంభమవుతుంది. అలాగే సోమవారంనాడు సూర్యోదయం చంద్రహోరతో ప్రారంభమవుతుంది. మంగళవారంనాడు కుజహోరతోను, బుధవారంనాడు బుధహోరతోను సూర్యోదయాలు ప్రారంభమవుతాయి. ఇలా వారాల పేర్లు ఏర్పడ్డాయి.

ప్ర : *ఈ వారాలలో దేనికైన ప్రత్యేక ప్రాముఖ్యమున్నదా?*

జ : శుక్రవారం జగజ్జనని యగు పరదేవత ఉపాసనకు ముఖ్యమైనది. ఆదివారం సూర్యోపాసనకు ముఖ్యం అలాగే గురువారం గురువులనుపాసించుటకు సుదినం.

ఉదాహరణకు రాఘవేంద్రస్వామి, షిర్డీసాయిబాబా భక్తులు గురువారాన్ని పవిత్రంగా భావిస్తారు.

ప్ర : మరి, తిధులెలా ఏర్పడ్డయో చెపుతారా?

జ : సూర్య చంద్రుల మధ్య దూరం అనుసరించి గణింపబడేది తిథి. ఉదాహరణకు పౌర్ణమినాడు సూర్యుడు అస్తమించునపుడు చంద్రుడు తూర్పున ఉదయిస్తాడు. అపుడు భూమిని కేంద్రం చేసి చూచినట్లయితే సూర్య చంద్రులనడుమ 180 డిగ్రీల కోణమున్నది. ఈ కోణం రోజుకు 12 డిగ్రీలు చొప్పున తగ్గుతూ అమావాస్యనాటికి 0 డిగ్రీ అవుతుంది. ఈ తారతమ్యంతో తిథు లేర్పడుతున్నాయి.

ప్ర : ప్రతి దినమునకు ఒక నక్షత్రం ఎలా నిర్ణయింపబడుతుంది?

జ : మనకు కనిపించే ఖగోళ పరిధిలో సూర్యచంద్రులు ప్రయాణిస్తున్నారు. వారు ఒకమారు ప్రదక్షిణం చేయుటకు 27 రోజులు పడుతుంది. ఒక్కొక్క రోజుకు 13 డిగ్రీల చొప్పున చంద్రుని నడక సాగుతుంది. ఆరోజున ఆకాశంలో ఏనక్షత్ర సమూహానికి దగ్గరగా చంద్రుడు సంచరిస్తున్నట్లు కనిపించునో ఆరోజునకు ఆనక్షత్ర సముదాయము పేరు ఇవ్వబడినది. ఇలా 27 నక్షత్రాలను వ్యవహరిస్తున్నారు.

ప్ర : పంచాంగంలో మిగతా రెండు అంశాలైన యోగము, కరణముల ప్రాముఖ్యత ఏమిటి?

జ : వాటికంత ప్రాముఖ్యంలేదు.

ప్ర : వర్జ్యము అనగానేమి?

జ : ఒక్కొక్క నక్షత్రం సుమారు 60 ఘడియలుంటుంది. (ఘడియ = 24 నిముషాలు). ఇందులో ఒక్కొక్క నక్షత్రానికి ఎక్కడో ఒక 4 ఘడియలు వర్జింపతగినవి అని పెద్దలు చెప్పారు. ఉదాహరణకు అశ్వనీ నక్షత్రానికి 50 నుండి 54వ ఘడియ వరకు వర్జనీయము. ఇలా ప్రతి నక్షత్రానికీ వర్జింపదగిన నాలుగు ఘడియలు వుంటాయి. ఆ సమయంలో ముఖ్యమైన పనులు చేయరాదు.

ప్ర : మన ప్రాచీన ఖగోళ శాస్త్రవేత్తలు ఎలాంటి ఆధునిక ఉపకరణములు లేకుండా ఇంతటి విజ్ఞానాన్ని ఎలా కనిపెట్టగలిగారు?

జ : ఈ విజ్ఞానానికి నిధి వేదమే, ఆ వేదాలు మహర్షులచే దర్శింపబడినవి.

ప్ర : ప్రాచీన భారతీయ ఖగోళ శాస్త్రజ్ఞులలో ఎవరు ప్రసిద్ధులు ?

జ : సూర్యుడు, వశిష్ఠుడు, ఆర్యభట్టు, భాస్కరాచార్యుడు, బ్రహ్మగుప్తుడు, కేశవార్కుడు మున్నగువారంతా ఖగోళ శాస్త్రమును వెల్లడించారు.

ధన్యవాదాలు వెంకటేశ్వరరావు గారూ! చాలా చక్కని విషయాలు చెప్పారు.

(1985 మార్చి)

సైన్సు - మతము

విజ్ఞాన శాస్త్రజ్ఞులు, సిద్ధ పురుషులు పరస్పర వ్యతిరేక దిశలలో వర్తులా కార బాట మీద పయనిస్తున్న వారి వలె నున్నారు. ఆధునికమానవునికి ఇరువురి ఆలోచనలతో అవసరమున్నది.

- ప్రొ॥ జయంతి ఆర్.జోషి

అధ్యాయము - 2

భగవంతుని గురించిన అవగాహన

3. కనపడని దేవుని పూజించడమెందుకు?

- శ్రీ మన్నవ గిరిధర రావు

నిత్యానందులూ నేనూ కలిసి ఏదో వూరువెళుతున్నాం. బస్సువెక్కగానే ఎదురుగా దేవుని స్మరింపుము' అని బోర్డు కనిపించింది.

నాకు నవ్వొచ్చింది. "ఆ బోర్డు పెట్టడానికి ఇదే తగిన చోటు" అన్నాను. ఆయనకూడా నవ్వాడు.

బస్సు కదిలింది. చల్లగాలి వీస్తున్నది. మేము మాటల్లో పడ్డాం. "దేవుని స్మరించమన్నారు గదా. కనిపించని దేవుణ్ణి స్మరించడమెందుకూ?" అని అడిగాను.

"కనిపించనివన్నీ లేవనుకోవడం పొరబాటు. నిజానికి సృష్టిలో కనిపంచేదానికన్నా కనిపించని భాగమే అధికంగావుంది. కనిపించని దానివల్లనే కనిపించేవన్నీ నడుస్తున్నాయి".

"అదెలాగ స్వామీ?" అన్నాను.

"చెట్టు వేళ్లు భూమిలోపలికి జొరబడి ఎంతో లోతుకు విస్తరించడం వల్లనే కనిపిస్తున్న కొమ్మలకూ రెమ్మలకూ జీవరసం లభిస్తున్నది. ఆ వేళ్లు లేక పోతే చెట్టు లేదు. అవికనిపించవు. . . మనం కూర్చున్న ఈ బస్సు కనిపించని డీజిల్ ఆయిల్ వల్ల నడుస్తున్నది. అయిల్ లేకపోతే ఇది శవంలాగ పడి వుంటుంది.. . . అలా కనిపంచకుండా ఉండి జీవులను నడిపిస్తున్న శక్తియే భగవంతుడు".

"మంచి ఉపమానాలే చెప్పారు. కనిపించని శక్తి ఉన్నదని నమ్మడం ఎలా"

"భూమికి ఆకర్షణ శక్తి ఉన్నది కదా. అది కంటికి కనబడదు. దాని ప్రభావం వలన పైకి ఎగరేసిన రాయి క్రింద పడుతుంది. అలాగే శక్తి ఏదీ కంటికి కనిపించదు. విద్యుచ్ఛక్తిగూడా లైటువెలగడం వలన వున్నదనుకోవాలేగాని దాన్ని చూచేవీలులేదు.

దాని అసలు స్వరూపం కనిపించేదికాదు. దైవశక్తికూడా దాని ప్రభావం వలననే తెలియయబడుతుంది''.

"అవుననుకోండి. . . 'శక్తి' కాకుండా ఇంకా ఏవైనా కనిపించనివి ఉన్నాయా?' అని అడిగాను.

"ప్రేమ, దయ, కోపం, అసూయ, కృతజ్ఞత వగైరా గుణాలేవీ కనిపించవు. ఒక వ్యక్తికి నీమీద గౌరవం ఉన్నదో లేదో కనిపించదు. అతడు నీతో ప్రవర్తించే తీరును బట్టి గ్రహించగలవు. తల్లి బిడ్డను ముద్దుపెట్టుకోవడమే ఆమెకు బిడ్డ మీద ప్రేమ ఉన్నట్లు తార్కాణం. మన చర్యలు కంటికి కనిపిస్తాయి. ఆలోచనలు కనిపించవు. ఆలోచనల ఫలితమే చర్యలు''.

"దేవుణ్ణి ఎలా అర్థం చేసుకోవాలి?''

"దేవుడు అనే పదం మనల్ని తప్పుదారి పట్టిస్తున్నది. దేవుడు అనగానే అతడు రెండు కాళ్లూ నాలుగు చేతులూ కలిగి పురుషరూపంలో పైనుండి దిగివస్తాడని భావించడం పొరబాటు 'దైవశక్తి' అనేమాట సరియైనది. ఆ శక్తి పురుషుడూ కాదు, స్త్రీ గూడా కాదు. అది తన అనంతమైన, అవ్యయమైన, అనిర్వచనీయమైన సామర్థ్యంతో సృష్టిని నడిపిస్తున్నది. ఐతే అది మహాశక్తి గనుక పురుష వాచకంతో పిలుస్తున్నాం''.

"ఇంతకూ దేవుడు నిరాకారుడా, సాకారుడా?''

"రెండూను!'' అన్నారు నిత్యానందులు.

"రెండూ ఎలా అవుతుంది?'' అని ఆశ్చర్యంగా ప్రశ్నించాను.

"విద్యుచ్ఛక్తి తీగలో ప్రవహిస్తూ మనకంటికి కనిపించకుండా వున్నప్పుడు నిరాకారం. బల్బు ద్వారా అది ప్రకటితమైనపుడు సాకారం'' అన్నారాయన.

"దేవుడు మనల్ని నడిపించే శక్తి అని ఎలా చెప్పగలం?''

"కన్నులకేది కనిపించదో, దేనివలన కన్నులు చూచుచున్నవో అదియే దైవము అని కేనోపనిషత్తు చెపుతోంది.

అసలు మరొకరు చెప్పనవసరంలేదు. ఎవరికివారు ఆలోచించుకుంటే తెలుస్తుంది. . . . మనం తినే ఆహారాన్ని రక్తంగా మారుస్తున్నదెవరు? మన

ఇంద్రియాలకు ఆయా ధర్మాలను కలిగించిన దెవరు? నాలుకకు రుచి, కంటికి చూపు ఎవరిచ్చారు? అసలు మన ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలకు కారణం ఎవరు? మనమా? కాదే, అవి మన అధీనంలో లేవే.

ఎట్టి ఆధారంలేకుండా భూమి ఎలా పరిభ్రమిస్తున్నది? సూర్యాస్తమయాలు ఎలా జరుగుతున్నాయి. వర్షాన్ని ఎవరు కురిపిస్తున్నారు? పువ్వులు ఎలా పుష్పిస్తున్నాయి?

వీటిన్నింటికీ కారణం చైతన్య శక్తి. అదే దైవం అని అనుకోవడం సమంజసంగదా!

"అవుననుకోండి, ఆశక్తి ఎడల భక్తి చూపడం దేనికి? స్మరించడందేనికి? పూజలెందుకు?'' అన్నాను.

"ఉద్యోగమిచ్చి ఆదుకున్న వారినీ, రోగంనయంచేసి ప్రాణంకాపాడిన వారినీ జీవితాంతం తలుచుకుంటాం. జన్మనిచ్చిన తల్లిదండ్రుల యెడ కృతజ్ఞులమై యుంటాం. మరి, మన మనుగడకు ఆధారమైన ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలను జరిపిస్తున్న దేవుని ఎడల కృతజ్ఞులమై యుండనవసరంలేదా?.... ఆ కృతజ్ఞతను వెల్లడించడమే దైవస్మరణ, అర్చన వగైరాలు'' అన్నాడాయన.

భగవంతుని చిరునామా

భగవంతుడు తన యింటి చిరునామా భగవద్గీత 18వ అధ్యాయం 61వ శ్లోకంలో ఇచ్చియున్నాడు.

"ఈశ్వర సర్వ భూతానాం హృద్దేశే అర్జున తిష్ఠతి' అని ఆ శ్లోకము. ఈశ్వరుడు సర్వప్రాణుల హృదయములలోను నివసించుచున్నాడని దాని అర్థము. ఈ అర్థము తెలిసిన తర్వాత నీవు ఏప్రాణినిగాని ఎట్లు తిరస్కరించగలవు? ఎవ్వరినిగాని ఎట్లు ద్వేషించగలవు?

- శ్రీ సత్యసాయిబాబా.

4. కథల ద్వారా దైవత్వ అవగాహన

- "సౌమిత్రి"

కంటికి కనిపించని దివ్యశక్తిని అవగాహన చేసుకోవడం ఎలా అనేది చిక్కు ప్రశ్న.

"పైన చూచిన కొద్దీ సృష్టిలో ప్రతిదానికీ ఒక దానినుంచి ఇంకోదానికి భిన్నత్వం ఎక్కువగా కనపబడుతుంది. లోతుగా చూడగలిగిన కొద్దీ భిన్నం చెయ్యడానికి వీలులేని ఏకత్వం తోస్తుంది. ఆ ఏకత్వమే ఈశ్వరుడు" అన్నారు గుడిపాటి వెంకటచలం.

వీరు చెప్పిన రీతిలో ఆలోచిస్తే సృష్టి అంతటా అనేకత్వం కానవస్తుంది. లోతుగా భావన చేయగలవారికి ఆ అనేకత్వం వెనుక అంతర్లీనంగా ఏకత్వం గోచరిస్తుంది. అదే భగవంతుడు.

ఆయన చక్కగా చెప్పారు గాని అలా ఏకత్వాన్ని దర్శించే మార్గం ఏమిటి? ఇందుకొక చక్కని కథ వున్నది.

శైవ సంబంధమైన గ్రంధాలను "తిరుముట్టై' అంటారు. అవి పన్నెండు. ఆ సంప్రదాయానికి చెందిన తిరుమూలర్' అను యోగీశ్వరుడు వ్రాసినది మొదటి తిరుముట్టై. ఆయన అందులో ఒక పద్యంలో ఇలా వ్రాసారు.

ఆలయానికి ఏనుగు కావలసి వచ్చింది. దానిని చేయమని ఒక వడ్రంగికి చెప్పారు. అతడు తయారుచేసిన తరువాత మరొక వడ్రంగి దానిని చూడడానికి వెళ్లాడు. అతనితో అతని కూతురు గూడ వెళ్లింది.

ఆ ఏనుగును చూడగానే అతని కుమార్తె భయపడి "నాన్నా! ఏనుగు దగ్గరకు వెళ్లకు. అది నిన్ను ఏమైనాచేస్తే కష్టం" - అని తండ్రిని హెచ్చరించింది.

కాని ఆ తండ్రి ఆహెచ్చరికను లెక్కచేయక దగ్గరకుపోయి ఆహా! ఎంతచక్కని చెక్క! ఎంత చక్కని చెక్క!" అని ఆకట్టె ఏనుగును చూస్తూ ఉండిపోయాడు.

అది దారువా? లేక దంతియా? ఒకరికి దారువు, మరొకరికి దంతి. వడ్రంగికి ఏనుగు కనిపించలేదు. చెక్క కనిపించినది. కుమార్తెకు ఏనుగు కనిపించింది. లోపలి చెక్క మనసుకు తగలలేదు.

ఈ పంచభూతాలనూ అనేక త్వాన్నీ, చూచే వారికీ ఏనుగు కానవస్తుంది. ఈ అనేకత్వంలోపల అంతర్లీనంగా వున్న ఏకత్వాన్ని దర్శించగలవారికి 'చెక్క' కనబడుతుంది. ఈకథను శ్రీచంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతి స్వామివారు చెప్పారు. ఇచట ఏనుగు అనేకత్వంతో గూడిన ప్రపంచానికీ, చెక్క ఏకత్వానికి అనగా భగవంతునికీ ప్రతీకలు.

ఇలాంటిదే మరొక కథ : కల్పిత కథ అయినను ఇదియొక సందేశాన్నిస్తుంది.

ఒక గ్రామంలో గొప్ప ధనికుడున్నాడు. భోగభాగ్యాలతో జీవించాడు. తుదకు వృద్ధాప్యం వచ్చి మరణశయ్యపై వుండగా తన ఆస్తిని ముగ్గురు కొడుకులకు విభాగం చేస్తూ వీలునామా వ్రాసి చనిపోయాడు.

కొడుకులతనికి శ్రద్ధగా అంత్యక్రియలు చేశారు. మరునాడు తీరుబాటుగా కూర్చొని వీలునామాతీసి చూశారు. దానిలో వారి తండ్రి తనకుగల 17 ఏనుగులను కొడుకులకు పంచుతూ, పెద్దకుమారునికి 1/2 వంతు రావాలనీ, రెండవ కుమారునికి 1/3 వ వంతు రావాలనీ, మూడవ కుమారునికి 1/9 వ వంతు రావాలనీ నిర్దేశించాడు.

17 ఏనుగులను ఆవిధంగా విభాగం చేయడం కుదరదు. అందుచేత ఆ ముగ్గురు కొడుకులు కలహించుకుటున్నారు.

ఆ దేశపురాజు ఏనుగునెక్కి ఆ దోవన పోతూ, వీరి తగవు చూచి దగ్గరకు వచ్చాడు. వీరి సమస్యను సాకల్యంగా విన్నాడు.

రాజుతన ఏనుగును తెచ్చి వీటితో కలిపాడు. అపుడవి 18 ఏనుగులయినాయి. వీలునామా ప్రకారం వాటిని పంచుకోమన్నాడు.

పెద్ద కుమారునికి 1/2 వ వంతు 9 ఏనుగులు, రెండవ కుమారునికి 1/3 వ వంతు 6 ఏనుగులు, మూడవ కుమారునికి 1/9 వ వంతు 2 ఏనుగులు వచ్చాయి. ఇలా 9 + 6 + 2 = 17 ఏనుగులు సరిపోగా రాజుగారి ఏనుగు మిగిలి పోయింది. రాజు దాన్ని తీసుకొనిపోయాడు.

జీవితంలో మనకు వచ్చే చిక్కు సమస్యలు ఇలాంటివే. వాటిని పరిష్కరించుకోవడానికి రాజుగారి ఏనుగులాంటిదేదో కావాలి. అదే దైవానుగ్రహం.

ఇలాంటిదే మరొక కథ :

షిర్డీసాయి జీవితములో ఒక విశిష్టమైన సన్నివేశమున్నది.

ఒక మారు తాత్యాకోటీ పాటీలు అను భక్తుని భార్య బాబాను తనయింట విందారగింప రమ్మని ప్రార్థించింది. అందులకు బాబా తాను సాయం కాలము ఆరు గంటలకు తప్పక వచ్చెదనని, తనను కసరకూడదని పలికినాడు.

ఆమె పోళీలుచేసి పళ్లెము నిండుగా వుంచి బాబారాగనే పూజించి భోజనమిడు నుద్దేశ్యముతో ఎదురుచూస్తున్నది. ఇంకను రాలేదేమాయని దంపతులిరువురు వేచియున్నారు. సరిగా ఆరు గంటలకు ఒక కుక్క వచ్చి పోళీలు తినబోయినది. అంతనామె ఆ కుక్కపై ఇనుప ఊచ విసరినది. ఆ శునకము ఆ వ్రేటు నుండి తప్పించుకొని అతి దీనముగా ఆమె వైపుచూచుచు వెళ్లిపోయినది.

ఆ దంపతులు రాత్రి వరకు ఎదురుచూచారు. బాబా రానందుకు మిగుల విచారపడుచు మసీదునకు వెళ్లి బాబాను దర్శించి ఏలరాలేదని ఆమె బాబాను అడిగినది. "తల్లీ! నేను మాట తప్పువాడనుగాను, నేను వచ్చితిని. నీవు నన్ను తరిమివేసితివి" అని అన్నాడు బాబా.

అంత ఆమెకు కుక్క వచ్చుట, తాను తరుముట గుర్తుకువచ్చి తాను అజ్ఞానురాలనని తన అపరాధమును మన్నించి మరునాడు తప్పక దయచేయమని ప్రార్థించినది. బాబా అటులనే అని చెప్పినాడు.

మరునాడు గూడ ఆమె సకల సన్నాహములు చేసుకొని బాబారాకకై ఎదురుచూచు సమయమున పొరుగువారి గేదెవచ్చి తినుబండారములను బయటినుండియే తినుటకు ప్రయత్నించగా, ఆమె బాబా లీలను గుర్తించలేక ఒక కర్రతీసుకొని దానివీపుపై కొట్టగా దానికి పెద్ద గాయమై రక్తము చిందినది. అది అటనుండి వెళ్లిపోయినది.

ఆనాడుగూడ బాబా తన గృహమునకు రానందున ఖిన్నురాలై ఆమె బాబాదరికేగగా, బాబా తన వద్దకూర్చున్న వారికి తన వీపుపై గాయము చూపుచున్నాడు. ఆమె దానిని చూచి యిది ఏమియని అడుగగానీ యింటికి విందారగింప వచ్చితిని.

కాని నీవు కట్టెతో కొట్టి తరిమితివి" అన్నారు బాబా. అంత ఆమె "బాబా! మీరు తెలిపినను గ్రహించలేని మూఢురాలను. నేనెంతటి అపరాధముగావించితినో" అని విలపింపసాగినది. అంత బాబా ఆమెనోదార్చి తిరిగి తాను భుజించుటకు వస్తానని పలికెను.

ఆ మరునాడు గండుచీమల రూపమున వచ్చి విందారగించెను. ఆమె దానిని గ్రహింపలేక మరునాడు బాబా సన్నిధికిపోయి రాలేదేమియని అడుగగా తాను వచ్చియుంటిననియు ఆమె యొసగిన ఫేణీలు ప్రేమతో ఆరగించితిననియు కావలయునన్న చూడుమని అంగీని పైకి తీసి చూపగా బాబా బొడ్డు చుట్టును అనేకములగు గండు చీమలు నోట ఫేణీ ముక్కలను కరచుకొని యున్నవి.

దైవస్వరూపుడగు బాబా సకల జీవుల రూపములో నున్నానని తెలుపుటకే ఇట్లు చేసెను. సకల ప్రాణులలో భగవంతుని చూడవలయునను ప్రబోధమునకు ఈ కథ తార్కాణముగా నున్నది.

భగవంతుడు

మన మందరము భగవత్స్వరూపులమే, కాని కోరిక వలన మానవులుగా వున్నాము.

భగవంతుడు + కోరిక = మానవుడు

మానవుడు - కోరిక = భగవంతుడు

- గుమ్మలూరి సత్యనారాయణ

అధ్యాయము - 3

ఉత్తమ జీవనము

5. మహర్షులు బోధించిన ఉత్తమ జీవితము

డా॥ అనుమాలసెట్టి రాఘవరావు, ఎం.ఎస్.

(గుంటూరు మెడికల్ కాలేజి ప్రిన్సిపాల్‌గా పనిచేసిన
డా॥ ఎ. రాఘవరావు M.S., F.I.C.S., F.I.M.S.A. గారితో ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్రశ్న : మానవుడు ఆనందంగా జీవించాలంటే ఎలానడచుకోవాలి ? మన మహర్షులు ఈ విషయంలో ఏమి బోధించారు ?

జవాబు: మానవుడు ఒక ప్రయాణీకునివలె జీవించాలి. ఇది నా స్వంతం, నేను దీని యజమానిని అనే భావన రానివ్వగూడదు. అప్పుడతడు ఆనందంగా జీవితం గడపగలుగుతాడు.

మీరు ఢిల్లీ పోదామని రైల్లో బెర్తు రిజర్వుచేసుకున్నారనుకోండి. ఆ బెర్తు 'మీది' కాదు. కొన్ని గంటలు మాత్రమే దాన్ని రిజర్వు చేసుకుంటారు. దిగేటపుడు ఆ సీటును మీ వెంట తీసుకుపోరు. ఇదే భావాన్ని గృహము ఎడల, భార్య బిడ్డలయెడ, వస్తు సామాగ్రి యెడల కలిగియుండాలి. ఇవన్నీ నావి అనుకున్నపుడు వాటిని మీరు పోగొట్టుకున్నపుడుగాని, వదలుకొనవలసినపుడుగాని దుఃఖపడతారు. 'నాది' అనే భావన లేకుండా జీవితంలో లభించిన దానిని అనుభవించండి. ఇదే ఆనందానికి మన మహర్షులు బోధించిన ఏకైక మార్గం.

ప్ర : మరి దీని యజమాని ఎవరు ?

జ : దీనంతటికీ యజమాని భగవంతుడు. మనం ఎక్కిన రైలు బోగీ, బెర్తులు, ఇంజను, రైలు పట్టాలు, రైలు స్టేషన్లు - అన్నిటి యజమాని రైల్వే డిపార్టుమెంటు.

అది కంటికి కనిపించదు. ఆయా వస్తువుల రూపంలో వుండి పని చేస్తుంది. అలాగే ఈ యిళ్లు, వాకిళ్లు, నగరములు, పర్వతములు, పొలాలు, గనులు, వృక్షములు అన్నిటి యజమాని కంటికికనిపించని భగవంతుడే. అతడే వీటికి ప్రాణశక్తి నిస్తున్నాడు. వీటికి మనం ప్రాణం పొయ్యడంలేదు. కొంతసేపు వీటిని వాడుకుంటున్నాం. అంటే వీటిని 'నావి' అనుకోకూడదు.

ప్ర : మరి బంధుమిత్రులయెడ అనురాగం చూపగూడదా ?

జ : వివిధ ప్రాణులయెడల అనురాగము, దయ, కారుణ్యము చూపండి. వాటిలో అంతర్లీనంగా వున్న చైతన్యాన్ని గుర్తించండి. అంతేగాని తిరిగివారు నిన్ను ప్రేమిస్తారని ఆశపడవద్దు. ప్రతిఫలాపేక్ష లేకుండా మీ విధిమీరు నిర్వర్తించండి. ఎందుకంటే భాగవతంలో బలిచక్రవర్తి వామనునితో "చుట్టాలు దొంగలు, సుతులు ఋణగ్రస్తులు, కాంతలు సంసార కారణములు'' అన్నాడు. మీ వద్ద నున్న ధనము కొరకే ఈ బంధుత్వాలు పనిచేస్తాయి. అందుచేత 'వీళ్లు నావాళ్లు' అనే మమకారాన్ని వీడి కర్తవ్య భావంతో జీవించాలి.

ప్ర : మీరు చెప్పే నిష్కామకర్మను ఆచరణలో పెట్టడం యొక్క అవసరమేమిటి ?

జ : మానవుడు ఎక్కువకాలం జీవించాలంటే నిష్కామకర్మను తప్పనిసరిగా అలవరచుకోవాలి. ఇటీవల ఒకడు తన డబ్బు ఏడాదిలో రెండురెట్లు అవుతుందని పదిలక్షలుపెట్టి షేర్లు కొన్నాడు. అవి 20 లక్షలు కాకపోగా, తుడిచిపెట్టుకు పోయినై. అతని దుఃఖాన్ని ఎవరు ఆపగలరు? ఫలితం ఎటువంటిదైనా స్వీకరించే మనస్తత్వం వుండాలి. లేకపోతే రక్తపుపోటు, గుండెజబ్బు, ఆత్మహత్యలూ తప్పవు. నిష్కామకర్మ సిద్ధాంతాన్ని జీవితంలో ఆచరణలో పెట్టుకోవాలి. అది చాల గొప్ప సిద్ధాంతం.

ప్ర : ఫలితం ఎటువంటిదైనా స్వీకరించే మనస్థితిని ఎలా సాధించవచ్చు ?

జ : భగవద్గీతలో స్థిత ప్రజ్ఞుని లక్షణములు వర్ణింపబడినవి. మానవుడు ద్వంద్వములకు అతీతుడుగా వుండగలగాలి, ద్వితీయాధ్యాయం 56 వ శ్లోకం చూడండి, "దుఃఖము లందు అతని మనస్సు ఏ విధమైన క్షోభయు చెందదు. అట్లేసుఖములు ప్రాప్తించినపుడు ఉబ్బిపోడు. "ఇట్టి మనస్తత్వాన్ని అలవరచుకుంటే

మనిషి ఆనందం పొందగలడు. 38వ శ్లోకంలో గూడ ఇదే విషయం చెపుతూ 'సుఖ దుఃఖములందును, లాభనష్టములందును, జయాపజయములందును సమబుద్ధి కలిగి యుండు'' మన్నాడు.

ప్ర : అలాంటి సమబుద్ధి కలిగియుంటే జయముకొరకు మనిషి ఎందుకు కృషి చేస్తాడు? అసలు అలాంటి వాడికి పనిమీద ఎందుకు ఆసక్తి వుంటుంది ?

జ : కర్మలు చేయకుండ ఎవరును ఒక్క క్షణమైన ఉండలేరు. గాలిపీల్చుట, నడచుట, తినుటగూడ కర్మలే. ఎవరి విధ్యుక్తధర్మమును వారు నిర్వర్తించాలి. తనకు ఈ మూడు లోకములలో పొందవలసినది ఏదీ లేకున్నను తాను గూడ కర్మలు చేయుచునే యున్నానని శ్రీకృష్ణుడు చెప్పాడు. కనుక పని యెడల వైముఖ్యం చూపగూడదు.

ప్ర : జీవితాన్ని ఆనందంగా గడపడానికి ఇంకా ఏమి చేయాలి ?

జ : 1. మనస్సును లోక విషయాలనుండి దూరం చేసి దైవత్వానికి దగ్గరచేసుకోవాలి. ఇది క్రమంగా గాని జరుగదు.

2. భగవంతుడు అంతరాత్మ రూపంలో తనలోనే వున్నాడని గ్రహించాలి.

3. సర్వభూతములలోను భగవంతుడున్నాడు. కనుక నీవు జీవిస్తూ పరులను జీవించేటట్లు చెయ్యి. ఈ సత్యాన్ని ఆచరణలో పెట్టడమే భగవంతునికి దగ్గరయ్యే మార్గం. ఆనందానికి గూడ ఇదే మార్గం.

ధన్యవాదాలు డాక్టరుగారు !

జీవితము

సూది వోలె బ్రతుకరాదు, దారమునట్లు
మనుట నేర్వవలయు మానవుండు
సూది తూట్లువేయుచుం బోవు, దార మా
రంధ్రములను గప్పి రాణచెందు

-- తుమ్మల సీతారామ మూర్తి

6. ఆనందానికి నాలుగు సోపానాలు : పురుషార్థాలు

- శ్రీ మన్నవ గిరిధర రావు

హిందూమతం అనగానే ఇది సర్వ సుఖాలకూ దూరంగా వుండాలని బోధిస్తుందనీ, ప్రతి మనిషికీ మోక్షం' గురించి నూరిపోస్తుందని పలువురి అభిప్రాయం. ఐహిక జీవితంలో అనేక ఆశలూ ఆకాంక్షలూ గలవారు హిందూమతం అనగానే దూర దూరంగా పోతుంటారు. ఇదంతా కొన్ని విషయాలను సవ్యంగా అర్థంచేసుకోక పోవడం వలన కలుగుతున్న అపోహ మాత్రమే.

సుఖంకొరకు మానవుడు పరితపిస్తాడు :

ప్రపంచంలో సకల ప్రాణులూ సుఖాన్ని కోరుతాయి. ఎండలో నడిచేబాటసారి నీడకోసం పరితపించినట్లు అన్ని జీవులూ సుఖం కొరకు, హాయికొరకు ఆనందం కొరకు ఉవ్విళ్లూరుతుంటాయి. అలాంటపుడు మోక్షసామ్రాజ్యానికి మార్గం చూపుతానంటే వంటపట్టే దెవరికి ?

మోక్షమనేది ఆఖరి మెట్టు. దానికి దిగువన అర్థ, కామ, ధర్మములనే మూడు సోపానములున్నాయి. వీటి అన్నిటి గురించి సాకల్యంగా పరిశీలించవలసిన అవసరం ఎంతైనా వున్నది.

'నేను' లోని నాలుగు పొరలు :

ప్రతి ఒక్కడూ'నాకు' సుఖం కావాలని కోరుకుంటాడు. ఐతే ఈ 'నేను' అనగా ఎవరు? 'నేను' ను విడదీసి చూస్తే ఏమి వుంటాయి?

'నేను' లో పరిశీలించి చూస్తే నాలుగు పొరలున్నాయి.

1. "నేను బజారుకు పోతున్నాను" అన్నపుడు 'నేను' అనగా దేహము.

"నేను చూస్తున్నాను, నేను వింటున్నాను" అన్నపుడు నేను అనగా ఇంద్రియములని అర్థము.

ఇంద్రియములతో గూడిన శరీరం 'నేను' లోని మొదటి పొర.

2. "నేను ఆలోచిస్తున్నాను, నేను ఉద్యోగం చేయాలనుకుంటున్నాను, నాకు సినిమా చూడాలని వుంది" అన్నపుడు నేను అనగా మనస్సు. అది నిరంతరం

ఆలోచిస్తూ వుంటుంది. కోరికలను కోరుతూ వుంటుంది.

3. "నేను వివాహం చేసుకోవాలో, ఉద్యోగం చేయాలో ఇంకా నిర్ణయించుకోలేదు" అన్నపుడు 'నేను' అంటే బుద్ధి. ఇది జడ్జి లాంటిది. నిర్ణయాలు చేస్తూ వుంటుంది.

4. "నేను ఉన్నాను" అన్నపుడు నేను అంటే 'ఆత్మ' అని అర్థం.

మానవుడు ఆనందంగా సంతృప్తిగా జీవించాలంటే అతనిలో అంతర్భూతంగా వున్న ఈ నాలుగింటినీ సమాధాన పరచాలి. సంతృప్తికొరకు చతుర్విధ పురుషార్థాలు అనే లక్ష్యాన్ని మన ముందుంచారు మహర్షులు. శరీరంకొరకు అర్ధము, మనస్సు కొరకు కామము, బుద్ధి కొరకు ధర్మము, ఆత్మకొరకు మోక్షము సాధించవలసిన పురుషార్థములుగా నిర్దేశించబడినవి.

అర్థము :

ఆక , అనేది మానవుల సహజలక్షణం. అది తీరడం కొరకు జరిగేదే యావత్తు ఆర్థిక కార్యకలాపం.

బిడ్డ తల్లితో "అమ్మా! నేను నిద్రపోతాను. నాకు ఆకలయినపుడు నన్ను లేపవే" అన్నదట! అందుకాతల్లి 'నీ ఆకలే నిన్ను నిద్రలేపుతుందిలే' అన్నదట. మనుష్యులలో అనంతమైన కార్యశీలతకు, శ్రమజీవనమునకు ప్రేరణ ఆకలి.

మానవునికి కడుపు నిండగానే సరిపోదు. శారీరక సుఖాలను, వసతులను సమకూర్చే అనేక ఉపకరణాలు అతనికి కావాలి. వాటిని సమకూర్చుకోవడానికే అతడు తలమునక౹ గుతుంటాడు. సృష్టిలో పశు పక్ష్యాదులకు లేనటువంటి ఒక ప్రత్యేక బాధ్యత మాన వులకున్నది. పశువులకు పక్షులకుగల అవసరాలు అత్యల్పం. వాటిని అవి ప్రత్యేకించి తయారుచేసుకోనవసరంలేదు. ప్రకృతిలో సహజంగా అవి లభ్యమవుతాయి.

మనుష్యుని విషయం అలాకాదు. అతనికి దుస్తులు, ఆహారం, గృహవసతి, మందులు, రేడియోలు, స్కూటర్లు వగైరా ఎన్నో కావాలి. ఇవన్నీ అప్పళంగా ప్రకృతిలో లభించేవి కావు. తన చేతులతో తయారుచేసుకోవాలి. కనుక మానవుడు 'వస్తునిర్మాత'. అతని శరీరక సుఖాలన్నీ వస్తు సముదాయంతో ముడిపడి

వున్నాయి. ఇవన్నీ డబ్బు పెట్టి కొంటేనే వస్తాయని పలువురు భావిస్తారు. ఇదొక రకమైన అవివేకం. అసలు వాటిని ఎవరో ఒకరు ఉత్పత్తి చేస్తేనేగదా నీవు డబ్బులు పెట్టి కొనుక్కొనేది. నీ చేతిలోకి డబ్బు ఎలా చేరుతుంది, నీవు గూడ ఎదో ఒక వస్తూత్పత్తో, ఇతరమైన సేవలో చేయకపోతే ?

కనుక శారీరక సుఖాలన్నింటికీ మూలం ఆర్థికం. దానికి మూలం వస్తూత్పత్తి. అందుకై వ్యక్తికి నిరంతర క్రియశీలత అత్యవసరం."ఉత్పత్తి చెయ్యి, లేదా నశించు' అని పాశ్చాత్యుల నినాదం. 'కృషితోనాస్తి దుర్భిక్షం" అని మన వాళ్లు చెప్పారు. ఈ రెండు సూక్తులను అర్థంచేసుకొని అమలు పరచడమే 'అర్థము' ను సాధించే మార్గం. అందుకై పని ఎడల ఆసక్తి, నిరంతర క్రియాశీలత అలవరచుకోవాలి.

కామము :

కామము అనగా కోరిక అని అర్థము. సామాన్యంగా లైంగిక వాంఛనే కామము అని వ్యవహరిస్తుంటారు. దానిని అరిషడ్వర్గాలలో ఒకటిగాను, వర్జింపతగినదిగాను చెపుతారు. కాని విస్తృతమైన అర్థంలో మానసికమైన ఆకాంక్షలన్నింటినీ కామ్యములుగానే పరిగణించవలసిన వుంటుంది.

శారీరక సుఖాలను అనుభవించాలంటే మానసిక ప్రశాంతత, సంతోషము చాల అవసరం, మనస్సు విషాదంలో మునిగియున్నపుడు అన్నం తినాలనిపించదు, సినిమా చూడాలనిపించదు.

పండుగనాడు ఇష్టమైన పిండివంటలు చేయించుకొని ఒకడు భోజనానికి కూర్చున్నాడు. ముద్ద నోట్లో పెట్టుకోబోతుండగా ఎవరోవచ్చి "ఏమండీ! మీ పాప రోడ్డు దాటుతూ లారీ క్రిందపడింది" అని చెప్పారు. అతడు తినేతినే అన్నం వదలిపెట్టి వీధిలోకి పరుగెత్తాడు. ఎం ? ఎందుకు తినలేకపోయాడు ?

మనస్సుకు ఆనందంలేనపుడు ఇంద్రియాలు వేటినీ అనుభవింపజాలవు. అందుచేత సుఖపడదలచినవాడు మనస్సును సంతోషంగా వుంచుకోవాలి.

కోరికలన్నీ కామము క్రిందికే వస్తాయి. వాటిలో హీనమైన కోరికలూ ఉంటాయి, ఉదాత్తమైన కోరికలూ వుంటాయి. సుఖాలకు ప్రవేశద్వారం కోరికలు. అవి వ్యక్తియొక్క ఉన్నతికి, పురోగతికి ఉపకరించాలేగాని పతనానికి నాశనానికీ దారితీయకూడదు.

దారిదోపిడీ చేయాలనీ, జూదమాడాలనీ, మత్తుమందులు పుచ్చుకోవాలనీ కోరికలు కలుగుతాయి. ఇట్టి కోరికలు మనిషిని పశుత్వానికి దిగజారుస్తాయి. గడ్డిపరకకంటే హీనునిగా తయారుచేస్తాయి.

అలాగాక జ్ఞానార్జన చేయాలనీ, ఆరోగ్య పరిరక్షణ చేసుకోవాలనీ, సమిష్టి ప్రయోజనం కొరకు కృషిచేయాలనీ, నలుగురినీ కలుపుకుపోవాలనీ, కోరికలు కలుగుతాయి. అట్టి ఉదాత్తమైన కోరికల వలన మనిషి మనీషిగా పెంపొందుతాడు. నశించని కీర్తి పొందుతాడు.

ఐతే ఏవి హీనమైన కోరికలో, ఏవి ఉత్తమమైన కోరికలో తారతమ్యం గ్రహించడానికి 'బుద్ధి' కావాలి. సంస్కారం ద్వారా, సత్సాంగత్యంద్వారా బుద్ధి వికసిస్తుంది. దాని నుండి వివేకం ఆవిర్భవిస్తుంది. ఆ వివేకమే 'ధర్మాన్ని' నిర్ణయిస్తుంది.

ధర్మము :

'ధృ' అనే ధాతువు నుండి ధర్మము అనే శబ్దం పుట్టింది. దీనికి వహించునది అనగా లోకమును మంచి స్థితిలో ఉంచునది అని అర్థము. పుణ్యకర్మను ధర్మమనీ పాపకర్మను అధర్మమనీ స్థూలంగా చెప్పుకోవచ్చు.

'లోకమున జీవులు ధర్మముచే తేలికైనవారై తెప్పలవలె తేలిపోవుదురు. పాపముచే భారము చెందిన వారై నీటిలో విడిచిన శస్త్రములవలె మునిగిపోవుదురు' అని భారతములో చెప్పబడినది.

మానవులకు వృత్తి ధర్మము, కుటుంబధర్మము, సంఘ ధర్మము, వర్ణ ధర్మము, ఆశ్రమ ధర్మము మున్నగు బహు విధములగు ధర్మములున్నవి. ధర్మబద్ధమైన అర్థము, ధర్మ బద్ధమైన కామము సాధించవలెనని మనవాళ్లు చెప్పారు.

ఒక ఘన వైద్యుడున్నాడు. చాలా పేరున్నవాడే. అతని తల్లీ తండ్రీ అదే నగరంలో మరొక ఇంట్లో ఉంటున్నారు.

తండ్రికి పక్షవాతం వచ్చింది. కొడుకు వెళ్ళి మందులూ ఇంజక్షనులూ ఇచ్చినయం చేశాడు. చికిత్స పూర్తి అయిన తరువాత తండ్రికి బిల్లు పంపించాడు. రూ. 2,000/- లు అయింది చెల్లించమని.

ఈ సంగతి తెలిసిన ఇరుగు పొరుగు వాళ్లు ముక్కు మీద వేలువేసుకున్నారు. డాక్టరుకు బుద్ధిలేదన్నారు. ఎందువల్ల ?

వ్యక్తి తనకు జన్మనిచ్చిన తల్లిదండ్రులకు కృతజ్ఞత చూపవద్దా ? అలా చూపడం అతని 'ధర్మం'. అంతేగాని 'బిల్లు' పంపిస్తాడా? బిల్లు?

ఒక చిన్నకథ

ఒక వ్యక్తి చేతికర్రను ముందుకూ వెనుకకూ ఊపుకుంటూ వీధిలో నడుస్తున్నాడు. అతని వెనుకనే మరొకడు నడిచి వస్తున్నాడు.

ముందువాడి చేతికర్ర ఆ ఊపులో వెనుకవాడి ముక్కుకు తగిలింది. వెనుకవాడు ముందు నడిచేవాడితో "ఏమయ్యా! వళ్లు దగ్గరుంచుకొని నడువు. నీ చేతికర్రకొన వచ్చి నా ముక్కుకు తగిలింది" అన్నాడు.

అందుకు ముందువాడు "ఈ దేశపు పౌరుడుగా నాచేతికర్రను ఊపుకుంటూ నడిచే స్వేచ్ఛ నాకున్నది. నువ్వెవరవు అడగడానికి? " అన్నాడు దురుసుగా.

అందుకు వెనుకవాడు "నీకు స్వేచ్ఛ ఉన్నమాట నిజమే కావచ్చు. కాని నా ముక్కు ఎక్కడ ఆరంభమవుతుందో నీ స్వేచ్ఛ అక్కడ అంతమవుతుంది" అన్నాడు.

కర్ర వెనుక వాడి ముక్కుకు తగలనంతవరకే ఇతని స్వేచ్ఛ. అందుచేత మనం అనుభవించే స్వేచ్ఛలు, సుఖాలు ఇతరుల క్షేమానికి భంగం కలిగించగూడదు. ఇది ఒకరకమైన "ధర్మము'.

అందుకే "ఇతరులు నీ యెడ ఎలా ప్రవర్తిస్తే నీకు అయిష్టం కలుగుతుందో నీవు ఇతరుల యెడ అట్లు ప్రవర్తించక పోవడమే ఉత్తమ ధర్మము" అని భారతము చెపుతున్నది.

"నీకు ఇతరులు ఏది చేయాలని కోరుకుంటావో అదే నీవు ఇతరులకు చెయ్యి" అని బైబులు చెపుతున్నది.

"చేప కదలికకు నీరు ఎలా తోడ్పడునో, ధర్మము జీవుల కదలికకు అట్లు సహాయపడును" అని వర్ధమాన మహావీరుడు చెప్పాడు.

ధర్మము యొక్క ఆవశ్యకతను గురించి రామాయణంలో ఒక చక్కని సన్నివేశమున్నది.

శ్రీరాముడు అరణ్యానికి పోయేముందు తల్లి ఆశీస్సులను పొందడానికై కౌసల్యవద్దకు వెళ్లాడు. "అమ్మా! జనకుని ఆనతి ప్రకారం 14 ఏళ్లు అరణ్యావాసానికి పోతున్నాను ఆశీర్వదించు" అన్నాడు.

కౌసల్య ఈ మాట వినగానే దుఃఖంతో మూర్ఛపోయింది. కొంతసేపటికి తెప్పరిల్లి శోకించింది. తానుగూడ రాముని వెంట వస్తానన్నది.

"అమ్మా! భర్త జీవించి యున్నంతవరకు భార్య పతి వెంటనే వుండాలి. అందుచేత నా తండ్రిగారయిన దశరథునికి సహాయపడుతూ నీవు అయోధ్యలోనే ఉండవలసినది. నన్ను అరణ్యానికి పోనివ్వవలసినది" అని రాముడు కోరినాడు.

ఆఖరుకు కుమారుడు అడవికి పోవడం తప్పదని గ్రహించి పురోహితులను రావించి రాముని శ్రేయస్సుకై దేవతలను పూజిస్తుంది. 'ఓ ఇంద్రుడా! అడవిలో నా రాముణ్ణి కాపాడు. ఓ అగ్ని దేవుడా ! నీవు నా రాముణ్ణి రక్షించు, ఓ సకల దేవతలారా! మీరు అడవిలో నా రాముని ఆదుకొనండి" అని ప్రార్ధనలు చేసింది.

తుదకు ఓ రామా! ఏ ధర్మమునైతే నీవు ఆచరిస్తున్నావో ఆధర్మమే నిన్ను కాపాడుతుంది. 'ధర్మత్వామభిరక్షతు' అని అన్నది.

అంటే ఏమన్నమాట ? మానవుణ్ణి కష్టకాలంలో కాపాడేది అతడు ఆచరించే ధర్మమే. అతని సద్గుణములే.

ఇక, సామాజికంగా ఆలోచించినపుడు ధర్మము యొక్క అర్ధమేమిటి, అవసరమేమిటి ?

మనుష్యుడు తానొక్కడే భూమిమీద జీవించడంలేదు. ఒక కుటుంబంలో సభ్యుడుగా, ఒక సంఘంలో సభ్యుడుగా జీవిస్తున్నాడు. అనుక్షణం అతనికి ఇతరులతో లావాదేవీలున్నాయి. ఒకే వస్తువును ఇద్దరు కోరినపుడు వారి నడుమ ఘర్షణ, కలహం తప్పవు. హత్యలకు, అత్యాచారాలకు మూలమిదే. అందుచేత వివిధ వ్యక్తులు వారిలో వారు ప్రవర్తించునపుడు ఒక నియమావళి అవసరం, అదియే 'ధర్మము. న్యాయము, కర్తవ్యము, నీతి, నిజాయితీ, కృతజ్ఞత, ప్రేమ, కారుణ్యము, సత్యము' - వీటి అన్నిటి యొక్క సమష్టి నామమే ధర్మము.

వ్యక్తి, కుటుంబము, సమాజము - ఈ మూడును మూడు వృత్తములు. అవి ఒక దానిలో నొకటి ఇమిడి వున్నాయి.

వ్యక్తి ఒక పనిచేయబోయేముందు అది తనకు లాభదాయకమా అని చూచుకుంటాడు. వెంటనే చేసివేస్తాడు.

అలాగాక అతడు అది తన కుటుంబానికి లాభదాయకమా అనిగూడ ఆలోచించుకోవాలి. అయితేనే ఆ పని చేయాలి. తనకు లాభదాయకమైనా కుటుంబానికి ఇబ్బందిగాని అవమానంగాని కలిగించేపని అయితే దాన్ని చేయగూడదు. తన సుఖం కుటుంబసుఖంలో అంతర్భాగమని గ్రహించాలి.

అంతేగాదు. ఆ పని తన సమాజానికి, దేశానికి ప్రయోజనకరమా లేక అపకారం కలిగిస్తుందా అనిగూడ యోచించాలి. తనకు వ్యక్తిగతంగా లాభదాయకమైనప్పటికీ దేశశ్రేయస్సుకు భంగకరమైతే ఆపనిచేయకూడదు. దేశంలో ఉన్నత పదవులలో వున్న వారిలో సహితం ఇట్టి అవగాహన లేనందువలననే ఎన్నో అక్రమాలు, కుంభకోణాలు జరుగుతున్నాయి.

ఇలా విస్తృతమైన అర్థంతో ధర్మాన్ని ఆచరించాలి. ధర్మబద్ధమైన నడివడియే మానవులకు సుఖసంతోషాలను సమకూర్చగలదు.

మోక్షము :

మోక్షమనగా విడుదల అని అర్థము. ఆధ్యాత్మికంగా దీనినే ముక్తి, కైవల్యం, సాయుజ్యం అనికూడ అంటారు. పునరావృత్త రహితమైనది మోక్షము. అనగా జనన మరణ పరంపర అనే బంధం నుండి త్రెంచుకొని విముక్తి పొందడం.

యోగులకు, సన్యాసులకు, సర్వసంగపరిత్యాగులకు మోక్షము కావలెగాని జీవితమును అనుభవింపదలచు వారికి మోక్షముతో పనియేమి ?

నిజమే. ఇది అందరికొరకు కాదు. ప్రపంచంలో ఏదైనా సరే దానిని కోరువారికేగాని అందరికీకాదు.

ఐతే ఇక్కడొక తమాషా వున్నది. సృష్టిలో మరణం అనేది ఒకటున్నది. దాన్ని అందరూ ఈసడించుకుంటారే గాని తప్పించుకొనలేరు. మరణానికి కనీస వయస్సు అనేది లేదు. ఏ వయస్సులోనైనా రావచ్చు. మానవుడు నిర్మించుకొనే ఊహా సౌధాలను నేలమట్టంచేసేది మరణం. అతడు అనుభవింపగోరే సర్వ సుఖాలను బుగ్గిపాలుచేసేది మరణం.

ఏరికోరి వివాహమాడిన సుందరి తన కళ్లముందే లోకాన్ని వీడిపోతే, ఐదేళ్లపాటు వుంటుందనుకున్న మంత్రి పదవి నెలతిరగకముందే అంతమైతే, లక్ష కాస్తా పది లక్షలవుతాయనుకొని కొన్న షేర్లు వందలస్థాయికి పతనమైతే - ఇలా సుఖాలన్నీ దుఃఖాలుగా మిగిలిపోతూ వుంటే మానవునికి ఆనందమెక్కడ ? హాయి ఎక్కడ ?

ఈ మౌలికమైన సమస్య గురించి మనమహర్షులు కూలంకషంగా ఆలోచించారు. వారు కనుగొన్నదేమంటే "నాది" అనబడే ప్రతి వస్తువూ ఏదో ఒకనాడు నశిస్తుంది, లేదా తనకు కాకుండా పోతుంది.

ఐతే ఈ ప్రాణులన్నింటికీ ఆధారమైనటువంటి చైతన్య పదార్థం ఒకటున్నది. అది మాత్రమే శాశ్వతమైనది, చావులేనిది. దాన్ని అనుభవంలోకి తెచ్చుకోవడమే నశించనటువంటి ఆనందానికి మార్గం అన్నారు. దానినే విముక్తి అనీ మోక్షం అనీ అన్నారు.

"నేను ఎపుడు మోక్షము పొందెదను?" అని శ్రీరామకృష్ణ పరమ హంసను ఎవరో అడిగారు.

"నేను" నశించినపుడు" - అన్నారాయన.

నేను అనేది నశిస్తే ఇక నాకు మోక్షమెందుకు? అని ఎవరికైనా అనిపించవచ్చు. కాని అర్థం అదిగాదు.

నాది అయినటువంటి ఇల్లు, వాకిలి, భార్య, బిడ్డలు, పదవులు ఎల్లకాలం నాతో వుండవు. ఎప్పటికైన నాకు దూరమయ్యేవే. కనుక వాటిమీద మమకారాన్ని క్రమంగా తగ్గించుకుంటూ వుండాలి. జీవితానికి ఆఖరు మజిలీ అయిన శ్మశానాన్ని తరుచు గుర్తుచేసుకుంటూ వుండాలి.

'నేను" "నాది" అనేటువంటి అహంకారమమకారాలను క్రమంగా తగ్గించుకుంటూ పోవాలంటే తన స్వంతానికి సంబంధించిన విషయాలకొరకు తాపత్రయపడడం తగ్గించి ఇతర ప్రాణుల, ఇతర వ్యక్తుల ప్రయోజనాలకొరకు సమయాన్ని వినియోగించాలి. క్రమంగా స్వార్థంనుండి స్వార్థ రాహిత్య దిశగా ప్రయాణం సాగించాలి.

"ఈశ్వర స్సర్వ భూతానాం హృద్దేశే అర్జున తిష్ఠతి" అని భగవానుడు గీతలో

చెప్పినట్లు, ఈశ్వరుడు సర్వప్రాణుల హృదయాలలో నివసిస్తున్నాడు. కనుక ఇతర ప్రాణులకు సుఖం అందించడం ద్వారా ఆత్మానందాన్ని పొందవచ్చు. ఇదియే మోక్షమునకు, నశించనటువంటి ఆనందానికి అర్హత కలిగిస్తుంది. మోక్షమనగా లోకవిషయములమీద మోహము నశించుట.

మునిమాణిక్యం నరసింహారావుగారు ఒక జరిగిన కథ వ్రాశారు.

ఒకనాడు చింతా దీక్షితులుగారు వీరింటికి వచ్చారు. వాకిట్లో అరుగు మీద గుడ్డ పరచుకొని పడుకున్నారు. వీధిలో సినిమా కాగితాల బండి మేళం వాయించుకుంటూ పోతున్నది. రంగురంగుల కాగితాలకోసం పెద్దలు పిన్నలు ఎగబడి తీసుకుంటున్నారు.

ఐదేళ్ల బాలుడొకడు బండి వెంట పరుగెత్తి రంగు కాగితాలు చేతికందక ఏడుపొచ్చి బిగ్గరగా ఏడ్చాడు.

దీన్ని చూస్తున్న దీక్షితులుగారు పై గుడ్డ నడుముకు చుట్టుకొని బండివెంట పడి ఓ పది కాగితాలు వాళ్లనుండి తీసుకొచ్చి ఆ పిల్లవాడికిచ్చాడు. పిల్లవాడు ఏడుపాపి కన్నీరు తుడుచుకుంటూ చిరునవ్వు నవ్వాడు. అది దీక్షితులుగారిలో మహదానందం కలిగించింది. అదే ఆత్మానందం. నేను, నాది అనేవి తగ్గించుకుంటూ పోయే మార్గమిలా వుంటుంది.

రమణ మహర్షి అనుదినం పశుపక్ష్యాదులకు ఆహారం పెట్టి ఆనందించేవారు. షిర్డీ సాయిబాబా ప్రతిదినం కడవలతో నీరు తోడి తెచ్చి మొక్కలకు పోసేవారు. జిల్లెళ్లమూడి అమ్మ వచ్చిన వారికల్లా అన్నం పెట్టి ఆనందించేది. ఒకనాడు ఆమె చుట్టు ప్రక్క గ్రామాలనుండి పశువులను రప్పించి వాటికి కుడితి, పచ్చిగడ్డితో సంతర్పణచేసింది. ఈ విధంగా అహంకార మమకారములను వదలుకొని ఆత్మానందం పొందేవారు.

ఇలా ధర్మ, అర్థ, కామ మోక్షములనెడి పురుషార్థములు మానవుల సుఖ జీవనానికై నిర్దేశింపబడిన నాలుగు సోపానములు. ఇవి భౌతిక అధ్యాత్మికసమన్వయానికి ప్రతీకలు. మానవ సమగ్ర వికాసానికి వెలుగుబాటలు.

మోక్షం పొందడానికి కావలసిన పరిపక్వత ధర్మార్థ కామములు అనే మూడు పురుషార్థములను సక్రమంగా సాధించడం ద్వారానే కలుగుతుందని చెప్పబడినది.

7. భారతీయ సంస్కృతి ప్రతిపాదించే ఉత్తమ జీవనము

- డా॥ మోపిదేవి కృష్ణస్వామి, ఎం.ఎ., పి.హెచ్.డి.,

(విజయవాడలో "మానవ ధర్మ శిక్షణ సంస్థ" ను నిర్వహించిన
స్వర్గీయ డా॥ మోపిదేవి కృష్ణస్వామితో ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్రశ్న : మనం ఆరోగ్య రక్షణకొరకు అలవరచుకోవలసిన అలవాట్లు ఏమిటో తెపుతారా ?

జవాబు: మొట్టమొదటి అలవాటు ఏమిటంటే మనుష్యుడు ప్రతిదినం సూర్యోదయానికి రెండు గంటలు ముందు నిద్ర లేవాలి. అనగా 4 గంటలకే మేల్కొని కాలకృత్యాలు తీర్చుకొని దినచర్యకు సిద్ధంకావాలి.

ఈ రోజుల్లో 100 కి 99 మంది సూర్యోదయానంతరమే నిద్రలేస్తున్నారు. కాని బ్రహ్మీముహూర్తంలో అనగా వేకువజామున 4 గంటలకు నిద్ర లేవడం యొక్క ప్రయోజనం చాలా వుంది.

ప్ర : ఏమిటది ?

జ : యావత్తు సృష్టి సూర్యోదయాన్ని స్వాగతిస్తుంది. పక్షులు, జంతువులు అన్నీ మేల్కొని సూర్యుని కాంతికొరకు ఎదురుచూస్తాయి. "మానవులారా! ఇంకా మీరు పడుకుంటే ఇంకా మీ పనులు కావుకావు" అన్నట్లు కాకులు అరుస్తుంటాయి.

సూర్యాస్తమయం నుండి సూర్యోదయం వరకు జరిగిన గాధనే అరవిందుడు "సావిత్రి" అనే కావ్యంగా రచించాడు. మరలా సూర్యోదయ మగునట్లు చేయు శక్తికే సావిత్రి అని పేరు. చీకటిలో ఆమె యమధర్మరాజును వెంటాడి సూర్యుని తీసుకొని వస్తుంది. సూర్యునికే సత్యవంతుడని పేరు. ప్రభాత సమయంలో సృష్టియావత్తూ చాలా alert వుంటుంది. అపుడు మనం మేల్కొని వుంటే ఆ alertness మనలో గూడ వస్తుంది.

ప్ర : *4 గంటలకు నిద్రలేచి ఏమి చేయాలి ?*

జ : మొదట కాలకృత్యాలు తీర్చుకోవాలి. ముఖ ప్రక్షాళనం పూర్తిచేసిన పిదప వంటికి దూమెరుగుగా నువ్వులనూనె రాచుకొని 30 నిముషాలపాటు యోగాసనాలు వెయ్యాలి.

ప్ర : **"యోగాసనాలు" యోగులు వెయ్యాలిగాని మనలాంటి సంసారులకు, సామాన్యులకు ఎందుకు ?**

జ : యోగాసనాలు అందరు మానవులకొరకు ఏర్పడినవి. దీర్ఘాయుస్సు, ఆరోగ్యం కోరే ప్రతి వ్యక్తీ యోగాసనాలు వేయాలి. ఆస్ట్రేలియా వగైరా అనేక దేశాల్లో ప్రజలు వీటిని అనుదినం అభ్యాసంచేసి ప్రయోజనం పొందుతున్నారు. మహర్షులు మనకు అందించిన విలువ కట్టలేని "ఆరోగ్య నిధి" యోగాసనాలు. మనం కోల్పోయిన ఈ సంపదను పాశ్చాత్యులు సంపాదించుకొని పదిలపరచుకొంటున్నారు. వాళ్లను చూచి అయినా మనం నేర్చుకోవాలి.

ప్ర : *అలాగా ! అయితే చెప్పండి ?*

జ : మనకు వళ్లు వంగాలంటే యోగాసనాలు వేయాలి. వాటివలన దేహము, ప్రాణము, మనస్సుల అనుసంధానము జరిగి అవి క్రమబద్ధము, పటిష్టము అవుతాయి. ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే యోగాసనాలు శరీరంలో వ్యాధి నిరోధక శక్తిని పెంచుతాయి. అనేక వ్యాధులు రాకుండచేస్తాయి.

ప్ర : *ఏవీ ఆసనాలు వేయాలి ?*

జ : మొత్తం తొమ్మిది ఆసనాలు చెపుతాను. వీటి పేర్లు మాత్రమే చెపుతాను. ఎలా అభ్యసించాలో తెలిసినవారి నుండి నేర్చుకోవాలి. ఈ ఆసనాలు మూడు రకాలు :

1. కూర్చొని వేసేవి : ఎ. పద్మాసనం బి. అర్ధమత్స్యేంద్రాసనం సి. యోగముద్ర

2, వెల్లికిలా పడుకొని వేసేవి : ఎ. సర్వాంగాసనం బి. హలాసనం సి. మత్స్యాసనం

3. బోర్లాపడుకొని వేసేవి : ఎ. భుజంగాసనం బి. శలభాసనం సి. ధనురాసనం

ఈ తొమ్మిదింటినీ ఒక్కొక్కటి ఒకటి రెండు నిముషాల చొప్పున (లేదా కొన్ని సెకండ్ల కాలం) వేసి తుదకు శవాసనంతో ముగించాలి. ఇవన్నీ కలిపి 20 లేక 30 నిముషాలు చేయవచ్చు.

ప్ర : పిదప ఏమి చేయాలి ?

జ : ఆ తరువాత 3 లేక 4 నిముషాలసేపు ప్రాణాయామం చేయాలి. ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాల మీద మనసు నిలుపుతూ వుండాలి. ఆ తరువాత ప్రవాహజలములో స్నానంచేయాలి. నదీ స్నానం శ్రేష్ఠమైనది. ప్రవాహజలములో విద్యుత్తరంగాలుంటాయి. అవి మనలోని శక్తి యుక్తుల్ని తాకి మేల్కొల్పుతాయి. నదీ ప్రవాహం సమీపంలో లేనట్లయితే కాలువలోగాని, నూతివద్దగాని, సూర్యోదయాత్పూర్వమే స్నానంచేయాలి. అట్టిస్నానం ఆరోగ్యాన్ని ఆయుస్సును పెంచుతుంది.

ప్ర : పిదప ఏమి చేయాలి ?

జ : పిదప సూర్యోదయ సమయంలో ఇష్టదేవతా ప్రార్ధన చేసుకొని ఆ తర్వాత దైనందిన జీవితంలో ప్రవేశించాలి. ఐతే, ప్రాణాయామము, ఆసనములు అనేవి సత్ఫలితాల నివ్వాలంటే యమనియమాలను మానవుడు అనుసరించాలి.

ప్ర : మీరు భయంకరమైన మాట చెపుతున్నారు. యమనియమాలు అనేవి యోగులు, సన్యాసులు ఆచరింపవలసినవిగాని సామాన్యులకు అవి ఎందుకూ అని ?

జ : మనుషులకు అడ్డమైన వ్యాధులు వస్తుంటే ఆసుపత్రులలో వాళ్లకు ముక్కుల్లోకి ఆక్సిజన్ ఎక్కించీ, శరీరంలోకి రక్తం ఎక్కించీ, మూత్రపిండాలు మార్పిడిచేసీ, బైపాస్ ఆపరేషన్లు - ఇవన్నీ చూస్తుంటే భయంకరంగా ఉండడంలేదూ ? యమనియమాలు అలా భయంకరమైనవికావు. మనిషి తనను తాను బాగుచేసుకొని నిశ్చింతగా జీవించడానికి పతంజలి మహర్షి మనకందించిన జీవిత నియమావళియే యమనియమాలు.

ప్ర : ఏమిటవి ? కాస్త వివరించండి ?

జ : యమనియమాలను ఆచరణలో పెడితే మనస్సు శాంతిని పొందుతుంది. మనస్సుకు స్థిరత్వం లభిస్తుంది. మనలో చాలామంది మనస్సులకు ability వుంటుందేగాని stability వుండదు. Stability వున్న మనస్సుమాత్రమే ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలతో శ్రుతి కలుపుతుంది. కర్తవ్యం వైపు చూస్తుంది. ఆ stability కొరకు యమనియమాలను అనుసరించాలి.

ప్ర : ఏమిటవి ?

జ : యమములు తనను తాను అదుపుచేసుకొనడం కొరకు ఏర్పడినవి. నియమములు తాను అలవాటుచేసుకోవలసినవి.

యమములు ఐదున్నాయి :

1. అహింస : ఇతర ప్రాణులను హింసించే బుద్ధిని అదుపుచేసుకోవాలి.

2. సత్యము : అనగా ఋజు వర్తన. straight forwardness ప్రక్క దారులు, అడ్డదోవలు త్రొక్క కుండా వుండడం.

3. అస్తేయము : దొంగిలించే బుద్ధిని అదుపు చేసుకోవడం. ఇతరులకు చెందిన వాటిమీద ఆశపడకుండా వుండడం.

4. బ్రహ్మచర్యము : దాంపత్య జీవితాన్ని పవిత్రంగా నడుపు కోవడం.

5. అపరిగ్రహము : ఎప్పుడూ మనం చేసే సేవ ఎక్కువ, పుచ్చుకొనే ప్రతి ఫలం తక్కువగా వుండాలి. ఈనాడు తక్కువ చేసి ఎక్కువ పుచ్చుకుంటున్నారు. అలాగాక reasonable గా స్వీకరించాలి.

ఈ ఐదు రకాలుగా మన బుద్ధిని అదుపులో పెట్టాలి.

ప్ర : మరి నియమాలు ఏవి ?

జ : మనం అలవాటు చేసుకోవలసిన నియమాలు ఐదున్నాయి.

1. శౌచము : శారీరకంగాను, మానసికంగా శుచిగా వుండడం.

2. సంతోషము : నిరంతరం ఉల్లాసంగా నవ్వుతూ ఉండడం.

3. స్వాధ్యాయము : ఉత్తమ గ్రంధాలను పఠించడం. రోజూ నిర్ణీతకాలంలో మన కిష్టమైన పవిత్ర గ్రంధాన్ని చదవాలి.

4. తపస్సు : తపస్సు అనగా ఒక కార్యసాధనకైతపించడం. పని జరిగేతే జరుగుతుంది, పోతే పోతుంది అనుకోకూడదు. ఎవడు తపిస్తాడో ఆతనికి దానిని సాధించే మార్గాలు, పరిష్కారమార్గాలు తెలుస్తాయి. ఈనాడు దేశంలో మంచి పనుల సాధనకై తపించేవారు తగ్గిపోతున్నారు. తప్పించుకొనే వారి సంఖ్య పెరిగింది. అదే నేటి దుస్థితికి కారణం.

5. ఈశ్వర ప్రణిధానము : మనస్సును హృదయంలో వున్న వెలుగునకు శరణాగతి చెందడాన్ని అలవాటు చేయాలి.

ప్ర : **మీరుచాలా క్లిష్టమైన సంగతులను సులభంగా చెప్పివేశారు. తపస్సు గురించి చక్కగా చెప్పారు. బాగుంది. ఐతే మనస్సును హృదయంతో అనుసంధానం చేయమన్నారు. కాస్త వివరించండి ?**

జ : భగవంతుడు ఎక్కడో లేడు. ఆయన ప్రతి మనుష్యుని హృదయంలో వెలుగొందుతున్నాడు. అందుచేత మనస్సును హృదయమునందు కుదురుకొనునట్లు చేయాలి. దీనికి మార్గము ఏమిటంటే, ప్రాణాయామము ద్వారా మనస్సును ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలతో శ్రుతికలిపి, తద్వారా హృదయాన్ని చేరుకుని అక్కడున్న దైవంతో ఏకత్వ స్థితిని పొందగలగాలి.

ప్ర : **దీనినే ఇంకాస్త వివరించండి ?**

జ : మనస్సు నరుడు. బైబిలులో దీనినే మానవరాజ్యమంటారు. హృదయం నారాయణుడు. బైబిలులో దీనినే దేవుని రాజ్యం అన్నారు. నరనారాయణుల నడుమ సఖ్యతయే యోగము. వారిరువురూ శరీరమనే ఒకే రథముపై ప్రయాణము చేయుచున్నారు. "మానవరాజ్యము నుండి దేవుని రాజ్యానికి నడిపించడానికి నేను వచ్చాను" అని బైబిలులో ఏసుక్రీస్తు చెపుతాడు. ఈశ్వర రాజ్యం ఎక్కడోలేదు. అది నీ హృదయంలోనే వున్నది.

ప్ర : **ఈవిధంగా మనస్సుకు హృదయానికీ నడుమ సఖ్యతను సాధిస్తే కలిగే ఫలితం ఏమిటి?**

జ : దాన్ని సాధించితే మానవుడు కర్తవ్య భావంతో జీవితం గడుపుతాడు. స్వార్థము, అక్రమము అతని దరిజేరవు. ప్రాణాయామముతో ప్రారంభించి క్రమముగా సమాధిస్థితి చేరుకుంటాడు. ఐతే దైనందిన జీవితంలో అన్ని పనులు నిర్వహిస్తూనే వుంటాడు. సంగత్వం లేకుండా జీవితం కొనసాగిస్తాడు. హృదయస్థుడైన దైవం యొక్క సారథ్యంలో జీవితం నడిచే స్థితియిది.

ప్ర : **మీరు చెప్పిన ఈ యోగసాధన, ఈ ఉత్తమ జీవితం సామాన్యులు సాధించగలరా ?**

జ : యోగసాధన దేహధారులైన అందరికొరకు ఏర్పడింది. ఒకప్పుడు భారతదేశంలో ప్రతి యొక్కరూ ఈ మార్గాన్ని అనుసరించి దీర్ఘాయుస్సుతో జీవించారు.

చాలచక్కని విషయాలు సామాన్యులకు అర్థమయ్యేటట్లు చెప్పారు. ధన్యవాదాలు !

అధ్యాయము - 4

దేవాలయాల ప్రత్యేకత

8. దేవాలయాలు - ఆరాధన

-- శ్రీశ్రీశ్రీ జయేంద్ర సరస్వతీ స్వామివారు

శ్రీకంచి కామకోటి పీఠం

పరమాత్మ సర్వవ్యాపి. అయితే ఒక సందేహం కలుగ వచ్చు. ఆయనకు దేవాలయాలు నిర్మించడం ఎందుకు అనే ప్రశ్నరావచ్చు.

పరమాత్మ సర్వవ్యాపి అనేది సత్యమే. అయితే ఆయనమనకు ఎలా తోడ్పడగలడు ? మనమందరం ఆయన అనుగ్రహంకొరకు పరితపిస్తున్నాం. అందువలన ఆయనను ఆరాధించి అనుగ్రహం పొందాలి. దానిని పొందడం ఎలా ?

ఎలాగో, ఏంచేయాలో, ఎలాచేయాలో ఆగమ సూత్రాలు తెలియ జేస్తాయి. సూర్య కిరణాలు అనంతమైన ఉష్ణశక్తిని కలిగియున్నాయి. మనం చిన్న గుడ్డ పీలికను ఎండలో పెడితే అది తనంతట తానుగా మండిపోయి కాలిపోదు. కాని ఒక కటకము సహాయముతో ఆ సూర్య కిరణాలను ఆగుడ్డ మీద కేంద్రీకృత పరిస్తే కొంతసేపటికి అది దగ్ధమైపోవడం చూస్తాము. అలాగే విద్యుచ్ఛక్తి పెట్రోలులో వున్నది. కాని దానిని నిత్యావసర వినియోగానికి తీసుకొని రావెలెనంటే జనరేటర్ల సహాయముతో ఆ శక్తిని నిర్మాణంచేసి అవసరమైన ప్రాంతాలకు దానిని సరఫరా చేయవలసి వుంటుంది. ఆ విధంగానే సర్వ వ్యాపి అయిన పరమాత్మ అనుగ్రహం పొందాలంటే ఆలయాలను నిర్మించి దైవశక్తిని ఒక విగ్రహమూర్తిలో కేంద్రీకృత పరచి దానిని అర్చించుటద్వారా దైవానుగ్రహం పొందవచ్చు.

అందువలన మనదేశంలో అనేక దేవాలయాలు నిర్మించడం జరుగుతున్నది. ఇతర దేశాలలోగూడ ఆరాధానాలయాలు చాలా ఉన్నాయనుకోండి. కాని అక్కడ మన దేవాలయాలలోవలె విగ్రహప్రతిష్ఠ అనేది లేదు. వారికి ఒక విశాలమైన ప్రార్ధనా మందిరం వుంటుంది. అక్కడ భక్త బృందము సమావేశమై ప్రార్ధనలుచేసి కొంత

మనశ్శాంతిని పొంది వెళ్ళిపోతారు. కాని మన దేవాలయాలలో విగ్రహాలను ప్రతిష్ఠించి ఆ విగ్రహాలకు దైవత్వాన్ని ఆపాదిస్తాం. అందువలన వాటికి ఒక విధమైన పవిత్రత చేకూరుతుంది.

ఒక నిర్ణీతముహూర్తం ఆసన్నమయ్యేవరకు స్థపతి ఆ శిల్పాలను చెక్కుతుంటాడు. కాని ఆ నిర్ణీత సమయం రాగానే ఆ శిల్పం దైవత్వాన్ని సంతరించుకుంటుంది. దానితో మనం ఆ దేవతామూర్తులకు అభిషేకం, అర్చన, దీపహారతి వంటి అనేక ఆరాధనలు చేయనారంభిస్తాము. ఆ మూర్తి దివ్య శక్తినీ చైతన్యాన్ని పొందుతుంది. మన విగ్రహాలలో మనం దైవత్వాన్ని దర్శిస్తాం. అందుకే అభిషేకం, అలంకారం, నైవేద్యం, హారతి, ఇంకా అనేక ఇతర ఉపచారాలు చేస్తాం.

దైనందిన ప్రార్థనలు

హరినామస్మరణ ప్రాతఃకాలమున, హరనామస్మరణ సాయం సమయమున చేసినచో అపూర్వమైన సత్ఫలితాల నీయగలవు. ఇది మన ప్రాచీనమైన ఆచారము.

మనము నిద్రలేవగానే
"కరాగ్రే వసతే లక్ష్మీ
కరమధ్యే సరస్వతీ
కరమూలే మహద్గౌరీ
ప్రభాతే కరదర్శనం"

అని స్మరిస్తాము. చేయి పైభాగమున లక్ష్మి, మధ్య భాగమున సరస్వతి, చివర భాగమున గౌరీదేవి ఉన్నందున ప్రాతఃకాలమున మన రెండు చేతులను కళ్లకద్దుకుంటూ ఈ శ్లోకం పలకాలి.

పిదప కాలిని నేలమీద పెడుతూ
"సముద్రవసనేదేవీ
పర్వతస్తనమండలే
విష్ణుపత్నీ నమస్తుభ్యం
పాదస్పర్శం క్షమస్వమే"

అంటూ భుదేవికి నమస్కరించి మన పాదస్పర్శతో ఆమెను బాధించు చున్నందుకు ఆమెకు క్షమాపణ చెప్పుకుంటూ కాలిని నేలకు ఆనించాలి.

"బ్రహ్మామురారి త్రిపురాంతకారీ
భానుశ్శశీ భూమి సుతౌ బుధశ్చ
గురుశ్చ శుక్ర శ్శని రాహుకేతవః
కుర్వంతుసర్వే మమ సుప్రభాతమ్''

త్రిమూర్తులు, నవగ్రహాలు, సర్వులూ నాకు మేలు చేయుదురుగాక అంటూ ప్రభాతసమయంలో స్మరణ చేయాలి. నిత్యకృత్యములను పూర్తిచేసుకొని స్నానానంతరం తెల్లబట్టలు ధరించి దైవధ్యానం చేయాలి. తెలుపు సత్వగుణ సంకేతం. ఇక నిత్య కార్యక్రమములో మనము ఒక సక్రమమైన రీతిలో మన జీవితమును నడుపుకొనవలసినయున్నది.

"మనస్యేకం, వచస్యేకం, కర్మణ్యేకం మహాత్మనాం''. బట్టలు ధరించడంలోను మరొక అంశంలోను మ్యాచింగ్ చూచుకుంటాం. అసలు మనం గుర్తించవలసిన మ్యాచింగ్ - మనస్సు, మాట, క్రియ, ఈ మూడు ఒకదానికొకటి సంబంధించి ఉన్నవా అని.

అనుదినం సూర్య నమస్కారాలు చేయాలి. దీని వలన ఆరోగ్యము, కంటికి మంచి ప్రకాశము, సద్బుద్ధి లభిస్తాయి. "ఆరోగ్యం భాస్కరాదిత్య'', కనుక సూర్యుని అనుగ్రహం వలన ఆరోగ్యం సిద్ధిస్తుంది. ఏది భుజించినా భగవంతుని ప్రసాదంగా తీసుకుంటే శరీరం, మనస్సు, బుద్ధి పవిత్రంగానే ఉంటాయి. ఇంటి నుండి ఎక్కడకు బయలుదేరినా

"వనమాలీగదీ శార్ఙ్గీ
శంఖీ చక్రీచ నందకీ
శ్రీమన్నారాయణో విష్ణుః
వాసుదేవోభిరక్షతు''

అని అనుకొని బయలుదేరాలి. విదేశీయుల నుండి టాటా అనడం అనుకరిస్తున్నాం. దాని అర్థం పోతున్నాను మళ్ళీరాను అన్న విపరీతార్థమే.

ప్రతినిత్యం సాయం సమయంలో దీపారాధన చేసి ప్రశాంతులం కావాలి. రాత్రి నిద్రపోబోయేముందు దైవస్మరణ చేసి నిద్రిస్తే దుస్స్వప్నాలు నివారింపబడతాయి. ఇవన్నీ ప్రతివారూ సులభంగా చేసుకోగలిగే పనులే. ఇట్టి సులభమైన పనుల వెనుక గొప్ప ఫలితాలను పొందగలిగే శక్తి నిక్షిప్తమై వున్నది.

9. షోడశోపచార పూజ అంతరార్థం

-- శ్రీ గొల్లపూడి గౌరీ శంకర శాస్త్రి

(శ్రీ గొల్లపూడి గౌరీశంకర శాస్త్రిగారు గుంటూరు బరోడాబ్యాంకులో ఉద్యోగం చేస్తున్నారు. వీరి వంశము వేదాధ్యయనానికి పేరొందినది. వీరితో జరిపిన ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్రశ్న : మనం దేవునికి "షోడశోపచార పూజ" చేస్తాము. ఈ మాటకు అర్థమేమిటి ? దీని అంతరార్థ మేమిటి ?

జవాబు: షోడశ అనగా 16. పదహారు అనేది పూర్ణ సంఖ్య. చంద్రుడు పూర్తిగా ప్రకాశించునపుడు 16 కళలు కలిగి యుంటాడు. శుక్ల పాడ్యమి నుండి బహుళ పాడ్యమి వరకు 16 రోజులలో చంద్రుడు వృద్ధి చెందుతాడు. అందుచేత దేవునికి గూడ మనము 16 ఉపచారములతో గూడిన పూజ చేస్తాము.

ప్ర : ఈ పూజలోని మూలసూత్ర మేమిటి ?

జ : మొదట భగవంతుడు వేరు, నేను వేరు అనే భావంతో పూజించడం ఆరంభించి, తుదకు ఆ భగవంతుడు నాలోనే ఉన్నాడు అనే భావనకు భక్తుడు చేరుకుంటాడు. ఇదే ఇందలి మూలసూత్రం.

విగ్రహరూపంలో వున్న దేవుని మొదట అర్చించి, క్రమంగా నిరాకారుడైన దివ్యశక్తిని భక్తుడు భావన చేస్తాడు.

ప్ర : ఈ విషయాన్నే నాకు వివరంగా చెప్పండి - మొదట 16 ఉపచారము లేమిటి ?

జ : అవి ఇలా ఉన్నాయి. 1. ఆవాహనం 2. ఆసనం. 3. పాద్యం 4. అర్ఘ్యం 5. ఆచమనం 6. స్నానం 7. వస్త్రం 8. ఉపవీతం 9. గంధం 10. పుష్పం 11. ధూపం 12. దీపం 13. నైవేద్యం 14. తాంబూలం 15. ప్రదక్షిణం 16. విసర్జనం

వీటిలో పదవదియగు పుష్పం అనే చోట అష్టోత్తర లేక సహస్రనామపూజ చేస్తాము. 14వదియగు తాంబూలం సమర్పించిన పిదప నీరాజన మిచ్చి మంత్ర పుష్పం చదువుతాము. ఆ తరువాత ప్రదక్షిణం చేస్తాము.

ప్ర : ఈ పదహారు ఉపచారముల యొక్క అంతరార్థమేమిటి ?

జ : దైవం అనేది ఒక "శక్తి". దానిని ఒక విగ్రహంలోకి ఆహ్వానించి పూజిస్తాము. ఒక అతిధి మన యింటికి వస్తే ఎలా ఉపచారములు చేసి మర్యాద చేస్తామో దేవునిగూడ మనవలె ఒకరూపం ధరించిన వ్యక్తిగా ఊహించుకొని అర్చిస్తాము. మొదట ఒక రూపంలోకి దేవతాశక్తిని ఆవాహన చేస్తాము. ఉదాహరణకు పాలను సీసాలోపోస్తే సీసారూపం, కప్పులో పోస్తే కప్పురూపం పొందినట్లు - ఏ రూపమూ లేని దైవశక్తిని శివునిలోనికో, హనుమంతుని విగ్రహంలోనికో, సత్యనారాయణస్వామి విగ్రహంలోనికో ఆహ్వానించినట్లయితే, దైవశక్తి ఆ విగ్రహ రూపందాలుస్తుంది. కనుక మొదట ఆవాహన చేస్తాము. అంటే ఆ దేవతాశక్తిని ఒకచోట స్థిరపరచడమన్నమాట.

ప్ర : *ఆ తరువాత ?*

జ : దేవతామూర్తి యొక్క రూపాన్ని మూడు విధాలుగా శుభ్రపరుస్తాము. పాదమునుండి శిరస్సు వరకు ఉదకముతో స్పృశిస్తాము. మొదట 'పాద్యం' - అనగా పాదములను కడుగుట, రెండవది 'అర్ఘ్యం' - చేతులను శుభ్రపరచుట, మూడవది 'ఆచమనం' - అనగా ముఖమును నీటితో తాకుట. ఇలా శరీరం యొక్క అధో భాగం, మధ్య భాగం, ఊర్ధ్వ భాగములకు ఉదకముతో ఉపచారములు చేస్తాము. ఇందువలన శక్తి శాంతము చెందుతుంది.

ప్ర : *ఆ తరువాత ?*

జ : తరువాత స్నానం. నీటిలో ప్రాణశక్తి వున్నది. నీటిలో ప్రాణవాయువు వున్నదని సైన్సు చెపుతున్నది. అందుచేత విగ్రహానికి ప్రాణం పోస్తున్నట్లు, ప్రాణశక్తిని ప్రతిష్ఠిస్తున్నట్లు ఊర్ధ్వ భాగం నుండి అధోభాగానికి నీటితో అభిషేకం చేస్తాము. ఒక్క రుద్రుడికేగాక అందరు దేవతామూర్తులకు అభిషేకం చేయవచ్చు. "రుద్రుడు" గనుక శివునికి రౌద్రం శాంతించడం కొరకు నీటితో అత్యధికంగా అభిషేకం చేస్తాము. ఆ తరువాత స్నానానంతరం వస్త్రం సమర్పిస్తాము. అది శరీరం యొక్క అధోభాగానికి, ఉపవీతం అనగా ఉత్తరీయం ఊర్ధ్వ భాగానికి సమర్పిస్తాము. ఉపవీతాన్ని యజ్ఞోపవీతం వలె ధరింపచేయాలి.

ప్ర : ఆ తరువాత ?

జ : పిదప శరీరానికి సమశీతోష్ణస్థితిని కలిగించే గంధాన్ని సమర్పిస్తాము. ఆ తరువాత పుష్పాలు సమర్పిస్తూ అష్టోత్తర నామాలతోనో, సహస్ర నామాలతోనో దేవతామూర్తి గుణగణాలను వర్ణిస్తూ పూజిస్తాము. పూజ అక్షతలతోగాక పూలతోనే చేయాలి.

ప్ర : పుష్పముల ప్రాధాన్యమేమిటి ?

జ : "నా హృదయం ఈ పుష్పమువలె వికసిస్తున్నది. నా హృదయాన్ని ఈ పుష్పముల రూపంలో నీకు సమర్పిస్తున్నాను" అనే భావంతో పూజ చేయాలి.

ప్ర : ఆ తరువాత ?

జ : పిదప ధూపం వేయాలి. అగరువత్తులు వెలిగించడం ద్వారా కాక, సాంబ్రాణి పొగవేయాలి. ఈ ధూపం వలన పరిసర వాతావరణం శుభ్రమవుతుంది. ఆ తరువాత విగ్రహాన్ని ఆపాదమస్తకం పరిశీలించడం కొరకు దీపాన్ని చూపించాలి. దూరంగా కూర్చున్న వారికి గూడ కనిపించడం కొరకు ఎక్కువ వత్తులు వేసి దీపాలను వెలిగించవచ్చు.

ప్ర : ఆ తరువాత ?

జ : ఈ ప్రపంచానికి యజమాని భగవంతుడు, ఆయన యివ్వడం వలననే మనకు ఆహారం లభిస్తున్నది. ఆయన వలన వచ్చిన ఆహారాన్ని మొదట ఆయనకు సమర్పించి పిదప దానిని మనం భుజించాలి. అందుకై మనం ఆనాడు భుజించబోయే వాటిని నైవేద్యంగా సమర్పించాలి. ఆ తరువాత తిన్న ఆహారాన్ని సక్రమంగా జీర్ణంచేసేగుణం తాంబూలానికి వున్నందున తాంబూలాన్ని సమర్పించాలి.

ప్ర : ఆ తరువాత ?

జ : పిదప నీరాజనమిచ్చి మంత్ర పుష్పం చదువుతాము. హారతియొక్క భావమేమిటంటే హారతిలో కర్పూరం తగ్గుతూ వెలుగు వృద్ధిచెందుతూ వుంటుంది. ఆ కర్పూరమువలె పాపాలు హరించుకుపోవాలి, ఆ వెలుగువలె

యజమాని యొక్క ఆయుస్సు, తేజము వృద్ధిచెందాలని దీని భావము. భూత ప్రేత పిశాచములు ఆ వెలుగును చూచి పారిపోతాయి. పిదప మంత్రపుష్పం చదువుతాము.

ప్ర : మంత్ర పుష్పం ప్రాధాన్యత ఏమిటి ?

జ : ఇప్పటివరకూ విగ్రహరూపంలో వున్న దేవతామూర్తిని - దేవుడు వేరు, నేను వేరు అనే భావంతో పూజించాము. ఇపుడు దేవుడు నాలోనే వున్నాడు, దేవుడూ నేనూ ఒకటే అనే అద్వైత భావం కలగడం కొరకు మంత్రపుష్పం చదువుతాము.

ప్ర : ఏమిటి దీనిలోని అర్థం ?

జ : మంత్రపుష్పాన్ని బ్రహ్మదేవుడు ఇంద్రునికి చెప్పాడు. ఇంద్రుడు దీన్ని నలుదిక్కుల వ్యాపింపచేశాడు. 'ఇదితప్ప మోక్షప్రాప్తికి మరొక మార్గం లేదు' అని ఇందులో చెప్పబడింది. భగవంతుని గురించి ఇందులో అద్భుతమైన వర్ణన వున్నది. మంత్రపుష్పాన్ని అర్థసహితంగా వింటూవుంటే శరీరం గగుర్పొడుస్తుంది. దేవుని వర్ణిస్తూ అతడు సర్వ వ్యాపి అని చెప్పబడింది. అతడులోపల, బయటగూడ వ్యాపించి వున్నాడు. అతడు అనంతుడు, అవ్యయుడు, సర్వము తెలిసినవాడు. ప్రతివ్యక్తిలోను ముడుచుకున్న కమలమువలె నాభికి పై భాగమునందు హృదయకమలమున్నది. దానికి అగ్రభాగాన అగ్ని శిఖయందు పసుపుపచ్చ వర్ణముతో వడ్లగింజముల్లువలె పరమాత్మ అణురూపంలో వున్నాడు అని వర్ణించబడినది.

చేతిలోకి పుష్పములను తీసుకొని "మంత్రపుష్పము" చదివిన పిదప దేవునికి సమర్పించి నమస్కారముచేసి ఆ పుష్పాలను శిరస్సుమీద వేసుకున్నట్లయితే, విగ్రహమునకు మొదట్లో ఆపాదించబడిన దైవశక్తి మనలో ప్రవేశిస్తుంది.

ప్ర : ఆ తరువాత ఏమి చేయాలి ?

జ : ఆ తరువాత ఆత్మప్రదక్షిణం చేయాలి. దేవుడు తనలోనే వున్నాడనే గ్రహింపు మంత్రపుష్పం ద్వారా కలిగింది గనుక తనలో వున్న దేవుని చుట్టూ తిరగడం కొరకు ఆత్మ ప్రదక్షిణచేస్తాము. ఈ విధంగా విగ్రహారాధనతో ఆరంభమైన పూజ సర్వత్ర వ్యాపించియున్న నిరాకారుడైన పరమాత్మను అర్థంచేసుకోవడంతో ముగుస్తుంది.

ప్ర : *16 వ ఉపచారం ఏమిటి ?*

జ : రేపటి రోజు మరల పూజ చేయడానికై దేవతా మూర్తికి ఉద్వాసన చెపుతాము.

ప్ర : *ఇంకా ఎమైనా చెవుతారా ?*

జ : మరొక్క సంగతిగూడ వున్నది. పంచభూతాత్మకమైనది ఈ ప్రపంచం. అందుచేత పంచభూతముల యొక్క గుణములకు సంబంధించిన ఐదు పూజాద్రవ్యములను దేవునికి సమర్పిస్తాము. శబ్దమునకు ఘంటానాదం, స్పర్శకొరకు గంధము, రూపమునకు దీపము, గంధమునకు ధూపము, రసమునకై నైవేద్యము సమర్పిస్తాము.

ధన్యవాదాలు గౌరీశంకరశాస్త్రి గారూ !

ఐన్‌స్టీనుకు ఉత్సాహమిచ్చిన గ్రంధం

1948 - 49లో డా॥ బి.ఎం. గుప్తా అను భారతీయ విద్యార్థి విజ్ఞాన శాస్త్రంలో పరిశోధనకై అమెరికావెళ్లాడు.

ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి చెందిన డా॥ ఐన్‌స్టీన్ మహాశయుని కలుసుకొనడానికై ప్రిన్స్‌టన్ విశ్వ విద్యాలయానికి వెళ్లాడు.

ఐన్‌స్టీన్ అతిధిని లోపలకి ఆహ్వానిస్తూ ఇంగ్లీషులోగాక సంస్కృతంలో పలకరించాడు.

భారతీయ విద్యార్థి తాను సంస్కృతంలో ప్రత్యుత్తర మివ్వజాలనందుకు అశక్తతను తెలియపరచాడు.

యువకుడైన భారతీయ విజ్ఞాన శాస్త్రజ్ఞునికి సంస్కృత జ్ఞానం లేనందుకు ఐన్‌స్టీన్ విస్మయం చెందుతూ ఇలా అన్నాడు. "హిందూ విద్యలకు జన్మస్థలమైన ఇండియానుండి మీరు వస్తున్నారు. ఐనను సంస్కృతం నేర్చుకోడానికి మీరు శ్రద్ధవహించలేదు. లోపలికి రండి, ఎన్ని సంస్కృత గ్రంధాలు నా బీరువాలో వున్నాయో చూడండి. భగవద్గీతతో సహా అనేక సంస్కృత గ్రంధాలను నేను పఠించాను.

అంతేకాదు. నా విజ్ఞాన శాస్త్ర పరిశోధనలకు నూతన సిద్ధాంతములను రూపొందించుటకు నేను భగవద్గీతను ప్రధాన ఉత్సాహకేంద్రముగను, మార్గదర్శకముగను స్వీకరించాను". **(కళ్యాణ కల్పతరు 1976 జులై సంచికనుండి)**

10. సత్కర్మల నాచరిస్తేనే ప్రార్థన వలన ప్రయోజనం

-- పూజ్యశ్రీ బ్రిజ మోహన్ గౌర్

(హరిద్వార్‌లోని "గాయత్రీ పరివార్ యుగనిర్మాణ యోజన" కు చెందిన పూజ్యశ్రీ బ్రిజ మోహన్‌గౌర్‌గారు 7-10-87న గుంటూరు విచ్చేయగా వారితో జరిపిన ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్రశ్న :దేవుని గురించి, ఆధ్యాత్మికతను గురించి ఆలోచించడానికి నేటి మానవునికి తీరిక లేకుండా వుంది. ఆహారం సంపాదనకై శ్రమించడానికే అతనికి రోజంతా సరిపోతున్నది. మన పూర్వులు గంటలకొద్దీ ధ్యానం చేసే ఆరాధనా పద్ధతులను మనకందించారు. అంత సమయం వెచ్చించడానికి నేటి సగటుమనిషి సిద్ధంగాలేడు. అసలు దైవ విశ్వాసం ఎందుకు ? నాస్తికులుగూడ సుఖంగానే జీవిస్తున్నారే,. నేను దేవుని ఎందుకు స్మరించాలి ? అని అతడు అడుగుతున్నాడు.

జవాబు: ఒక వ్యక్తికి దైవ విశ్వాసం ఉండవచ్చు, ఉండకపోవచ్చు. కాని జీవితంలో ప్రతి వ్యక్తికీ ఏవో దాటజాలని కష్టాలు వస్తాయి. అవి వచ్చినపుడు ఒక మనవాతీతమైన శక్తి మీద నమ్మకము ఏర్పడుతుంది. రెండు మూడు గంటలు ప్రార్థించనవసరంలేదు. కొలది నిముషములైననూ చాలును. ఒక చైతన్య శక్తి ఈ విశ్వమంతటా నిండివున్నదనే గ్రహింపు ముఖ్యం.

భగవంతుని ప్రార్థిస్తే మనపై కరుణ చూపుతాడనీ ప్రార్థించకపోతే క్రోధం వహిస్తాడనీ అనుకోకూడదు. ఆయన ఒక న్యాయమూర్తి. మన చర్యల ఫలితాలనే మనకు ఇస్తాడు. దైవప్రార్థన ద్వారా మనం సరియైన మార్గంలో నడవడానికి కావలసిన కాంతి లభిస్తుంది.

ప్ర : సాధారణ హిందువు ఏమనుకుంటున్నాడంటే, దేవుని ఆరాధిస్తే అన్ని పనులూ వాటంతటవి జరుగుతాయనీ మనం ఏమాత్రం పనులు చేయనక్కరలేదనీ అనుకుంటున్నాడు. మన మతం మనలను సోమరులుగా తయారుచేస్తున్నదనే విమర్శ వున్నది. మీరేమంటారు ?

జ : అలా భావించడం తప్పు. పూర్వం ప్రజలకు విశ్రాంతి ఎక్కువ గనుక ధ్యానంలో

ఎక్కువ సమయం గడిపారు. ఇపుడు మనం నేర్వవలసినది 'పనియే ప్రార్ధన' మానవుడు కార్యశీలిగా, శ్రమ జీవిగా రూపొందాలి. ఎట్టి స్థితిలోను మనం అకర్మణ్యతకు తావివ్వకూడదు.

ప్ర : **క్రైస్తవ మతం ప్రేమయే దేవుడంటుంది. ఇస్లాం సహోదరత్వానికి ప్రాముఖ్యమిస్తుంది. ఆ రెండు సూత్రాలను తేలికగా అర్ధంచేసుకోవచ్చు. హిందూ మతం 'భక్తి'కి ప్రాధాన్యమిస్తుంది. భారం యావత్తూ భగవంతునిమీద వదలి తాను ఏమి చేయకుండా వుండటమే 'భక్తి'గా తయారవుతున్నది. అంతేగాదు. భగవంతునికి శరణాగతి చెంది దేవునికి స్తోత్రములు చేయడం జరుగుతూవున్నది. స్వయంకృషి రాహిత్యానికీ ఆత్మవిశ్వాసం కోల్పోవడానికీ ఇది దారితీస్తున్నది. దీనికి మీరేమంటారు ?**

జ : మంచి ప్రశ్న అడిగారు. దైవ విశ్వాసం యొక్క ప్రయోజనం ఆత్మ విశ్వాసాన్ని దృఢ పరచడానికే. ఆత్మవిశ్వాసంలేని వాడికి దైవ విశ్వాసంగూడ వుండదు. దైవవిశ్వాసంద్వారా ఉల్లాసం, పరస్పర సహకారం, కష్టసహిష్ణుత, ధైర్యము, బాధ్యతవహించుట, స్వార్ధరాహిత్యం, దుర్మార్గాన్ని ఎదిరించే లక్షణం - ఇవి ఒనగూడాలి. ప్రార్ధనకంటే వీటిని అలవరచుకోవడం ముఖ్యం. దేవుణ్ణి ప్రార్ధిస్తే అన్నీ సమకూరుతాయనుకోవడం వల్లనే మనలో క్షీణత ప్రారంభమయింది.

"ప్రార్ధనలుచేసి ఆ తరువాత దుష్కార్యములు చేయడంకంటే అసలు ప్రార్ధనలు చేయకుండా వుండండి. సత్కార్యములుచేస్తూ ప్రార్ధనలు చేయండి. నీవు సత్కార్యములు చేయకపోతే ప్రార్ధనలు చేయడం దండగ" అన్నారు గురువర్యులు పండిత శ్రీరామశర్మ ఆచార్యగారు. మంచి పనులుచేస్తూ ప్రార్ధనలుచేస్తే అవి అత్యుత్తమ ఫలితాలనిస్తాయని వారు చెప్పారు.

ప్ర : **హిందూమతం వ్యక్తియొక్క మోక్షానికి మార్గం చూపుతుంది. ఆత్మ సాక్షాత్కారమనేది వ్యక్తికి చెందిన విషయం. గొప్ప భక్తుడుగూడ స్వీయముక్తికోసం తపిస్తాడేగాని తనచుట్టూ వున్న సమాజం ఏమవుతున్నదా అని ఆలోచించడు. సామాజిక బాధ్యత అనేది మన మతంలో చెప్పబడలేదనే విమర్శకు మీ సమాధానమేమిటి ?**

జ : మన ఉపనిషత్తులలో 'ఓం' సహనావవతు, సహనౌభునక్తు, సహవీర్యం కరవావహై.

తేజస్వినావధీతమస్తు. మావిద్విషావహై, ఓం శాంతిఃశాంతిః' అని చెప్పారు.

ఇది సామాజిక దృష్టిని బోధిస్తుంది. వివేకానందుడు "నాదేశంలో ఒక కుక్క అయినా తిండిలేక బాధపడకుండా వుండునంతవరకు నేను స్వీయముక్తిని కోరను" అన్నాడు.

అలాగే మనం స్మరించే గాయత్రీ మంత్రం యొక్క అర్థం "ఓ సర్వేశ్వరా! మా బుద్ధులను సరియగుత్రోవలో నడిపించు" అని. "నాబుద్ధిని' కాదు. 'మాబుద్ధులను" అని దానిలోని అర్థం. అందుచేత అందరి క్షేమం కొరకు కృషిచేయడం అందరికర్తవ్యం.

ప్ర : ***దేవుని సమక్షంలో మానవులందరూ సమానులే. కాని మన దేవాలయాలలో తరతమ భేదాలను చూపుతారు. ఇది సబబా? గాయత్రీ మంత్రమును కొందరు మాత్రమే అనుష్ఠించవచ్చునని, ఇతరులు అనుష్ఠించరాదనీ నియమం గురించి మీ అభిప్రాయం మేమిటి ?***

జ : దేవుని ఎదుటనేగాక సర్వత్రా మనిషిని మనిషిగా గౌరవించడం నేర్చుకోవాలి. తరతమ భేదాల వలన మన సోదరులనే మనం దూరం చేసుకుంటాం. ఇది తగదు. గాయత్రీ మంత్రాన్ని ఒకప్పుడు స్త్రీలతోసహా అన్ని వర్ణాలవారూ అనుష్ఠించేవారు. వాల్మీకి రామాయణంలో సీతాదేవి సంధ్యా వందనం చేసినట్లు వున్నది. వేదకాలంలో అందరూ త్రికాల సంధ్యావందనం చేశారు. ఇపుడు 'గాయత్రీ పరివార్' సంస్థలో అన్ని కులాల హిందువులకేగాక - హైందవేతరులకు, స్త్రీలకు గూడ మంత్రాన్ని ఉపదేశిస్తున్నాం.

ధన్యవాదాలు స్వామీజీ ! సాధారణ వ్యక్తులకు కలిగే సందేహాలను మిమ్ము అడిగాను. మీరు చక్కని సమాధానాలిచ్చారు. చాల సంతృప్తి కలిగింది.

(1987 నవంబరు)

అధ్యాయము - 5

పవిత్ర గ్రంధముల పారాయణ

11. పవిత్ర గ్రంధముల ప్రత్యేకతలు

- డా॥ ఎ.వి.ఎల్. నరసింహం.

(పాతగుంటూరు వాస్తవ్యులు, శ్రీ విద్యా ఉపాసకులు

శ్రీ ఎ.వి.ఎల్. నరసింహంగారితో ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్రశ్న :రామాయణము, భారతము, భగవద్గీత, భాగవతము - వీటిని పలువురు పారాయణ చేస్తుంటారు. అందువలన ప్రయోజన మేమిటి ? శ్రీ రామునివలె ధర్మాత్ముడై వుండాలి. భగవద్గీత చదివి కార్యశీలుడుగా రూపొందాలి. అంతేగాని అనుదినం కొన్ని శ్లోకాలు, అధ్యాయాలు పారాయణ చేయడమెందుకు కంఠశోషతప్ప ?

జవాబు: మంచి ప్రశ్న అడిగారు. జవాబు చెపుతాను ఓపికతో వినండి. ఈ గ్రంథాలను సాధారణ వ్యక్తులు వ్రాయలేదు. త్రికాలజ్ఞులైన మహర్షులు రచించి మనకందించారు. మిగతా పుస్తకాలవలె ఇవి ఏదో ఒకేఒక ప్రయోజనంకొరకు వ్రాయబడలేదు. బహుళ ప్రయోజనముల కొరకు వీటిని రచించారు. వీటిలో ఇతిహాసమున్నది, యోగమున్నది, ధర్మమున్నది, భారతీయ నాగరికత, సంస్కృతి వున్నాయి. భక్తి వున్నది. వీటి అన్నిటితోబాటు మరొక ఆశ్చర్యకరమైన సంగతి గూడ వున్నది.

అదేమంటే, మానవులకు జీవితంలో కొన్ని బాధలు క్లేశములు సంభవిస్తాయి. వాటిని మీరు డబ్బుతోగాని, అధికారంతోగాని, మందులతోగాని నివారణచేయలేరు. అలాంటి క్లేశములను తొలగించే అద్భుతమైన శక్తి ఈ గ్రంధములలోని కొన్ని అధ్యాయములకు, శ్లోకములకు, ఘట్టములకు ఉన్నది. అందుకే అనేకులు వీటిని పారాయణ చేస్తుంటారు.

ప్ర : **ఏమిటా క్లేశములు ? ఎలా తొలగింపబడుతాయి? మీ స్వానుభవంలో జరిగిన సంగతులు చెప్పండి? మనుష్యులపేర్లు చెప్పనక్కర లేదు ?**

జ : అలాంటివే చెపుతాను. అన్నీ స్వానుభవంనుంచే పేర్కొంటాను.

ఒకనాడు ఒకవూరి నుండి హైస్కూలు ఉపాధ్యాయిని ఒకావిడ మా యింటికి వచ్చింది. అవివాహిత. ఆమెకు 37 ఏళ్లు. తనకు వివాహమయ్యే మార్గం చెప్పమని కోరింది.

"పదకొండు శుక్రవారాలు శివపార్వతుల పటం ముందుపెట్టుకొని 'పార్వతీ సహస్రనామం' పారాయణచేసి పటికబెల్లం నివేదనచేసి, ప్రసాదాన్ని మీరేపుచ్చుకోండి" అని చెప్పాను. అలాగే ఆమె ఇంటికి వెళ్ళి నిష్ఠతో చేసింది. 12 వ వారంలో ఆమెకు అదే నగరంలో పనిచేస్తున్న ఒక కాలేజి లెక్చరర్‌తో వివాహం నిశ్చయమైనది. ఏడాది పిదప కవలపిల్లలతో భార్యాభర్తలు మా యింటికి వచ్చారు.

ప్ర : **పార్వతీ సహస్రనామం ఏ గ్రంథం లోనిది ?**

జ : ఇది శివపురాణములోనిది. పార్వతీదేవి శివుని గూర్చి తపస్సుచేసి శివుని పరిణయమాడినది. ఆమె సహస్రనామాలు పఠిస్తే ఆమెచేసిన తపస్సులో కొంతభాగాన్ని ఈ పిల్లకు ప్రసాదింపజేసి వివాహానికి తోడ్పడునట్లు చేస్తుంది. ఇది లలితాసహస్రనామం కాదు. పార్వతీ సహస్రనామమనే పేరుతో వేరే వున్నది.

ప్ర : **సంతోషం నరసింహంగారూ! ఇలాఎంత మందికి మీరు సలహాలిచ్చి తోడ్పడ్డారు ?**

జ : పదిపదిహేనుమంది అవివాహితలైన కన్యలు ఇలా పఠించి ప్రయోజనం పొందారు. కొందరికి "రుక్మిణీ కళ్యాణం" పఠించమని చెప్పాను. దీనిని వరుసగా 40 దినములు పారాయణచేసి శ్రీకృష్ణునికి పటిక బెల్లం నివేదన చేయాలి. దీనిని అమ్మాయిగాని, ఆమెతరపున తండ్రిగాని చేయవచ్చును. రుక్మిణీ కళ్యాణం భాగవతంలోనిది. పార్వతీసహస్రనామాన్ని మాత్రం పెళ్లికావలసిన కన్యలు పఠించాలి.

ప్ర : పార్వతీ సహస్రనామంలోను, రుక్మిణీకళ్యాణంలోనుగల ఈ శక్తికి కారణమేమిటి ?

జ : లోకంలో కొన్ని విషయాలకు మనం హేతువులు చెప్పలేము. అనాదినుండి అలా జరుగుతున్నది గనుక, ఫలము సిద్ధిస్తున్నది గనుక జనులు పారాయణ చేస్తున్నారు. అయినా ఒక కారణం చెప్పవచ్చు. పార్వతీ సహస్రనామంలో శివపంచాక్షరీ మంత్రము రుక్మిణీ కళ్యాణములో నారాయణమంత్రము అంతర్భూతంగా వున్నాయి. అదే ఈ శక్తికి కారణం.

ప్ర : సంతానం లేనివారికి మీరేదైనా సలహా యిస్తారా ?

జ : సంతానం లేని స్త్రీలు 11 వారాలపాటు ప్రతి ఆదివారము సుబ్రహ్మణ్య సహస్రనామం పఠించాలి. పటికబెల్లం నివేదన చేయాలి. ఆ రోజున తొరిగిన కూర తినరాదు. కూరలు తొరగరాదు. రాత్రి భోజనం చేయకుండా ఫలహారం మాత్రమే చేయాలి. నేలమీద శయనించాలి. ఈ సుబ్రహ్మణ్య సహస్రనామం స్కాంధపూరాణంలోనిది. ఇలా చేసి ఎందరో సత్ఫలితం పొందారు.

ప్ర : సంతానం లేకపోవడానికి కారణం ఏమిటి ?

జ : డాక్టరు చెప్పే కారణాలు వేరు. కాని మన పూర్వుల అభిప్రాయం ప్రకారం స్త్రీకి గర్భంలో సర్పదోషం వున్నట్లయితే సంతానం కలుగదు. భార్యా భర్తలిరువురికీ దోషమున్నట్లు తెలిస్తే వారు రామేశ్వరం వెళ్లి నాగ ప్రతిష్ఠ గనుక చేస్తే సంతానం కలుగుతుంది.

ప్ర : మరి, గాయత్రీ మంత్రం యొక్క ప్రత్యేకత ఏమిటి ?

జ : కొంతకాలం క్రిందట ఆకాశవాణి విజయవాడ కేంద్రంలో పనిచేసి రిటైరయిన 'ఆర్.ఎన్.' గారు నావద్దకు వచ్చారు. ఆయనకు ప్రతిరోజు రాత్రి 12 గంటలకు ఒక నీడవంటి రూపం కళ్లఎదుటికి వస్తుంది. దాని వెంటపడి ఇతడు పోతాడు. సూర్యోదయానికి నీడ అదృశ్యమవుతుంది. ఈలోగా పదిమైళ్లు నడిచి వుంటాడు. ఆ తరువాత ఇంటికి తిరిగివస్తాడు. ఇలా 12 సంవత్సరాల నుండి బాధింపబడుతున్నాడు.

దీనికి మార్గాంతరమేమిటని వచ్చి నన్ను అడిగాడు. ప్రతిదినం సాయంకాలం 6 గంటలపుడు సహస్రగాయత్రీ జపం చేయమన్నాను. అలాచేసి ఆయన స్వస్థత పొందాడు.

ప్ర : నరసింహం గారూ! ఇన్ని రకముల క్లేశములు మనుష్యులకున్నవా ? వాటిని నివారణ చేసే శక్తి మంత్రములకు మన పవిత్ర గ్రంధములకు ఉన్నదా ?.. ..మీరు స్వానుభవంతో చెపుతున్నారుగనుక నమ్మేతున్నాను. మరొక సంగతి చెప్పండి వింటాను ?

జ : భార్యా భర్త లిద్దరున్నారు. భర్తకు ఏదో ఉద్యోగం, అతడు ఇంట్లో వున్నంతసేపూ భార్యను సాధించుకు తింటాడు. అంతేగాక కర్రతో కొడతాడు. అతడు ఆఫీసుకు పోతేనే ఆమెకు కాస్త హాయిగా వుంటుంది. ఇంటికి వచ్చింది లగాయతు ఆమెను కొడతాడు.

ఆమె నాదగ్గరకు వచ్చి చెప్పుకున్నది. అతనికి అంతరౌద్రం ఎందుకు వస్తుందో తెలియదు. సరేనని ఆమెను "శ్రీలక్ష్మీ నరసింహస్తోత్రం" చదువుకోమని చెప్పాను. ఆమె అలాగే చేసింది. రోజూ ఎన్నోసార్లు చదివేది. పదిరోజులు గడిచాయి. ఆమెకు ప్రహ్లాదుని స్థితిలోకి వెళ్ళినట్లు తోచింది. దెబ్బలుకొట్టినా ఆమెకు నొప్పి అనిపించలెదు. భర్తకే చేతులు నొప్పిపుట్టి ఆఖరుకు కొట్టడం మానివేశాడు. ఇది జరిగిన సంగతి. బాధలు పడేవారికి శ్రీలక్ష్మీ నరసింహస్తోత్రం కవచంలాగ పనిచేస్తుంది.

ప్ర : చాల ఆశ్చర్యంగా వున్నదే. మహాభారతంలోగూడ పారాయణకు తగిన భాగములున్నవా?

జ : విరాటపర్వమునకు ఒక శక్తివున్నది. ఎందుకున్నదో తెలియదు. విరాటపర్వం పఠిస్తే వర్షంకురుస్తుంది. అది ధర్మరాజు పాత్రయొక్క మహత్యంకావచ్చు. అంతేగాక వేయి బిందెలతో శివునికి అభిషేకం చేస్తే వర్షం కురుస్తుంది. నేను స్వయంగా పొత్తూరు అనే గ్రామంలో నిష్ఠతో అభిషేకం చేయగా మబ్బులుపట్టి వర్షం కురిసింది.

ప్ర : రామాయణంలో ఏ కాండకు ఇలాంటి ప్రాధాన్యమున్నది ?

జ : మానవుడు జీవితంలో దారీతెన్నూగానక మనో వ్యాకులంతో క్రుంగియున్నపుడు సుందరాకాండ రోజూ ఒకసర్గ చొప్పున పారాయణ చేయాలి. ప్రారంభంలోనూ ఆఖరులోనూ ఆంజనేయునికి కొబ్బరికాయ కొట్టి నివేదన చేయాలి.

ప్ర : *భాగవతంలో ఏఏ ఘట్టాలు ఇలాంటి ప్రసిద్ధి కలిగియున్నవి ?*

జ : భాగవతం యావత్తూ ఇలాంటి బాధలనివారణకు ఉపకరిస్తుంది.

1. మానవునికి ఏదోవ తోచక గుండెబేజారెత్తిపోయినపుడు గజేంద్రమోక్షం పఠించడం చాల గొప్పగా ఉపకరిస్తుంది.

2. పై అధికారులతో పేచీలువచ్చి వృత్తి పరమైన చిక్కులు ఏర్పడినపుడు అంబరీషో పాఖ్యానం చదువుకోవాలి.

3. గర్భిణీస్త్రీలు సుఖంగా ప్రసవించడానికి శ్రీకృష్ణజననం పారాయణ చేయాలి.

ప్ర : *మీరు చెప్పిన వాటికి సంబంధించి ఏవైనా జరిగిన ఉదాహరణలు చెపుతారా ?*

జ : చెపుతాను .... తెనాలిలో 'డి.ఎస్.' అనేవారున్నారు. వారికి భాగవతమంటే మక్కువ జాస్తి. వారికి ఆరుగురు మనుమరాళ్లున్నారు. రుక్మిణీ కళ్యాణం పారాయణచేసి వారికి సంబంధాలు నిశ్చయంచేశారు. వారు గర్భవతులుకాగా శ్రీకృష్ణజననం వారికి వినిపించి సుఖప్రసవం జరిగేటట్లుచేశారు. డాక్టర్లు కాన్పు కష్టమన్న సందర్భంలోగూడ సుఖప్రసవం జరిగింది.

ప్ర : *భగవద్గీత గురించి ఏమైనా చెపుతారా ?*

జ : ఎంతైనా చెప్పవచ్చు. నా మిత్రులొకరు జీవితంలో ఒడుదుడుకులు లేకుండా, ఎప్పటి అవసరాలకు తగినట్లు అపుడు డబ్బు సమకూరుతూ జీవితం వెళ్లబోస్తున్నాడు. నీ ఈ ప్రశాంతమైన, తృప్తికరమైన జీవితానికి హేతు వేమిటి? అని అడుగగా "నేను రోజా భగవద్గీత ఒక అధ్యాయం పారాయణచేస్తాను. అంతకంటె నాకేమీ తెలియదు" అన్నాడు.

ప్ర : *మీరు చెప్పిన అన్నిటిలోకీ భాగవతంలో పారాయణచేయడానికి ఎక్కువ ఘట్టములున్నట్లు కనిపిస్తున్నది. ఎందువల్ల ?*

జ : భాగవతము కేవలము శ్రీమహావిష్ణువు యొక్క కథమాత్రమే కాదు. అందులో ప్రహ్లాదుడు, గజేంద్రుడు, అంబరీషుడు లాంటి విష్ణుభక్తుల గాథలు చాలా ఉన్నాయి. మనము దేవుని కథనేగాక దైవభక్తుల గాథలను పఠించినా క్లేశములు తొలగుతాయి.

అందుకే హనుమంతుడు ఇలా అన్నాడు "నా రాముణ్ణి మీ కోరికలతో బాధపెట్టకండి. నన్ను అడిగితే నేను మీ కోరికలు తీరుస్తాను". ఐతే ఒకటి ప్రధానం. శ్రద్ధ, భక్తి, విశ్వాసం - ఈ మూడు లేకుండా మన ప్రార్థనలు సఫలత చెందవు.

ప్ర : **ఒక ఆఖరు ప్రశ్న అడుగుతాను.... ఇలా మంత్రములను లేదా పారాయణ గ్రంథాలను నెలలకొలది, ఏండ్లకొలది పారాయణచేసేవారు అంతా దేవుడేచేస్తాడని స్వయంకృషిని, ప్రయత్నాన్ని మానివేసి సోమరులుగా మారిపోరా? నన్ను అపార్థంచేసుకోకుండా సందేహం తీర్చండి ?**

జ : నేను అపార్థంచేసుకోను. మీరు అడుగవలసిన ప్రశ్నే అడిగారు. మనం చేసే పవిత్రగ్రంథ పారాయణ వలన మనలో మానసిక శాంతి, మనో ధైర్యము ఏర్పడుతాయి. మనకు అపకారం చేసేవారిమనస్సులలో మనమీద సానుభూతి, సదభిప్రాయం ఏర్పడుతాయి. మన శరీరాన్ని ఉత్సాహపరచి పనిచేయించే శక్తి మనకు ఒనగూడుతుంది. మనము కార్యోన్ముఖులమవుతామేగాని సోమరులము కాము. కారులో పెట్రోలు పోసేది కారును నడిపించడానికేగాని పడవేసి వుంచడానికికాదుగదా!

ప్ర : **మరొక ప్రశ్న. ఈ విధంగా పారాయణచేసినందు వలన నూటికి నూరుమందికీ బాధలు తొలుగుతాయా? విఫలమైతే ఎందువలన ?**

జ : ఇవన్నీ సైన్సు లేబరేటరీలో ప్రయోగానికి కనబడేమాదిరి సంగతులుకావు. నాలుగు నాలుగులు పదహారు అన్నంత కచ్చితంగా ఫలితాలు ఉండవు. అయినా ఒక సంగతి చెపుతాను.

అంతయు మానవుడు దివ్యశక్తికి శరణాగతి పొందడం మీద ఆధారపడి వుంటుంది. నీవేతప్ప ఇంకే అండానాకు లేదు అనే భావన కలగాలి.

తరువాత, సూదంటురాయి ఇనుప సూదిని ఆకర్షిస్తుందనే మాట నిజమే. కాని ఆకర్షణ అనేది ఆ సూదంటు రాయికిగల శక్తి, ఇనుప వస్తువుయొక్క బరువు మీద ఆధారపడి వుంటుంది. అలాగే ఆయాశ్లోకముల పారాయణద్వారా వ్యక్తి యొక్క మనస్సులో ఎంతటి తపోశక్తి సమకూర్చబడినది, అతని క్లేశములయొక్క తీవ్రత ఎట్టిది అనే దాన్ని బట్టి ఫలితాలు ఉంటాయి. సత్ఫలితములు కొందరికి కలిగినా, అవి సత్యమునకు దాఖలాలేగదా !

: ఇంకా ఏమైనా చెపుతారా ?

: అన్నట్లు ముఖ్యమైన సంగతి చెప్పడం మరచాను. వ్యాధి పీడుతుడుగాని, బలమైన శత్రువును ఎదుర్కొనేవాడుగాని "ఆదిత్య హృదయం" అనుదినం పారాయణచేయాలి. దీనివలన నూటికి ఎనుబదిమంది సత్ఫలితం పొందారు. దీనిని అగస్త్యమహర్షి శ్రీరామునికి ఉపదేశించాడు. రావణాసురునితో యుద్ధంచేయబోయేముందు శ్రీరాముడు దీన్ని పఠించాడు. ఇది అత్యంత ప్రయోజనకరమైన పారాయణ స్తోత్రం.

ధన్యవాదాలు నరసింహంగారు! చాలా మంచి విషయాలు చెప్పారు.

(1985 జనవరి)

బలముతో కూడిన మంచితనం ఆవశ్యకత

'అశక్తుణ్ణి ఏడిపించడం అందరికీ సరదా'అనిఒకరు వ్రాశాడు.కర్రలేని వాణ్ణి గొడ్డైనా కరుస్తుంద'ని సామెత. ఈ రెండు మాటలు మనకొక హెచ్చరికచేస్తున్నాయి.

సామాన్యంగామనం మంచితనానికి ప్రాధాన్యమిస్తాము. అంతేగాని బలము, ధైర్యము కలగాయుండాలని అనుకోము. బలములేని మంచితనం నిరుపయోగం.ఎవరిజోలికీ పోనివాణ్ణి, తన పని తాను చూచుకొనే వాణ్ణి మంచివాడంటున్నారు. మంచివాడంటే భయస్థుడు, స్వ విషయం చూచుకొనేవాడు, ఆయుధంముట్టనివాడు,అనే అభిప్రాయం ఏర్పడింది.

ఈ దురభిప్రాయం పోవాలి. బలంకలిగి వుండడం మంచితనంలో భాగం కావాలి. ప్రపంచంలోను, దేశంలోను హింసా ప్రవృత్తి పెరుగుతున్నది. స్త్రీలకు రక్షణ లేకుండా పోతున్నది. వీటిని ఎదుర్కొనాలంటే మంచివారుబలాన్ని గూడ పెంపొందించుకోవాలి.

మనం పూజించే శ్రీరాముడు కోదండ పాణి, శ్రీకృష్ణుడు సుదర్శన చక్రధారి. వాళ్ళు దుర్మార్గాలను ఎదుర్కొన్నారే గాని దాసోహమనలేదు. కనుక శక్తియుతమైన సౌశీల్యం మన లక్ష్యం కావాలి.

- "సౌమిత్రి"

12. విపత్తునుండి కాపాడిన లలితా సహస్రనామమంత్రం

- శ్రీ కె.జి.సి. హరివిఠల్, ఎం.ఎస్.సి.

(విజయవాడ ఎస్.ఆర్.ఆర్. అండ్ సి.వి.ఆర్. ప్రభుత్వ కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ శ్రీ కె.జి.సి. హరివిఠల్ గారితో ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్రశ్న : *సకల బాధా నివారణ కొరకు మహర్షులు మనకు విష్ణుసహస్రనామస్తోత్రం, లలితాసహస్ర నామస్తోత్రం అనుగ్రహించారుగదా! ఈ సహస్రనామాలలో ప్రతి శ్లోకం ఒక మంత్రంగా ఉపకరిస్తుందని అంటారు గదా! ఈ విషయంలో మీకు స్వానుభవం ఏదైనావుంటే చెప్పండి ?*

జవాబు : ఎవరికో అలా జరిగిందనీ ఇలా జరిగిందనీ చెప్పేకంటే నా స్వంత అనుభవమే చెపితే ఎక్కువ విశ్వసించతగినదిగా వుంటుందని ఇలా అడుగుతున్నారా ?

ప్ర : *అవును. పాఠకులు బాగా స్వీకరిస్తారు.*

జ : అయితే చెపుతాను వినండి. 1983 డిసెంబరులో కాళహస్తిలో నాకు రైలు ప్రమాదం జరిగింది. రైలు ఎక్కుతుండగా కాలుజారి రైలు పట్టాల ప్రక్కన పడిపోయి స్పృహ కోల్పోయాను. కాలి ఎముక విరిగింది. తలకాయ దెబ్బతిన్నది. వీపు నిండా గాయాలు, రక్తపు మడుగులో వున్నాను.

ప్ర : *అవుడేమి జరిగింది ?*

జ : నన్ను తిరుపతి ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో చేర్చారు. 48 గంటలు గడిస్తే తప్ప ఏమీ చెప్పలేమన్నారు. తగిన వైద్య చికిత్సకోసం వెంటనే రాయవెల్లూరు ఆసుపత్రికి తీసుకుపొమ్మని సలహా యిచ్చారు. నా విద్యార్థులు, బంధువులు నన్ను రాయవెల్లూరు మిషనరీ ఆసుపత్రిలో చేర్చారు.

ప్ర : *అవుడేమి జరిగింది ?*

జ : నాకు 24 గంటలకు స్పృహ వచ్చింది. కళ్లు తెరిచిచూస్తే రాయవెల్లూరు

ఆసుపత్రిలో వున్నాను. అసలు నేను బ్రతుకుతానా? బ్రతికినప్పటికీ జీవితాంతం మంచంలో ఉండవలసివస్తుందా ? అనే పరిస్థితిలో వున్నాను. అచటి డాక్టర్లు మిషనరీజీల్‌తో పనిచేసే అత్యంత నిపుణులైనవారు. వాళ్ళు నన్ను సాకల్యంగా పరీక్షించి "మీకు పూర్తిగా నయం కావడానికి 6 నెలలు పడుతుంది. ఆరు నెలలు ఇక్కడ వుంటారా? మిమ్ము కాళ్లతో నడిపించి ఇక్కడ నుండి పంపిస్తాం'' అన్నారు.

ప్ర : పిదప ఏమి జరిగింది ?

జ : మొదట వాళ్లు నా వీపుకు ప్లాస్టిక్ సర్జరీ చేసి చర్మంవేసి కుట్టారు. అది మిగతా చర్మంతో కలిసిపోవాలంటే 7 రోజులు పడుతుంది. ఆ 7 రోజులూ పక్కమీద బోర్లాపడుకోవలసిందేతప్ప వీపు ప్రక్కకు తిప్పకూడదు అని చెప్పి పడుకోబెట్టారు. ఒక్క గంటగూడ అలా పడుకోలేము. 7 రోజులు ఎలా పడుకోగలను ?

ప్ర : అపుడు మీరేమి చేశారు ?

జ : దేవుని స్మరిస్తూ అలాగే బోర్లాపడుకున్నాను. నాకు శ్రీలలితాసహస్రనామం నోటికివచ్చు. స్తోత్రాన్ని చదువుకుంటున్నాను. అసలు మన శరీరం జగన్మాతయొక్క అంశతో ఏర్పడింది. మన అవయవాలన్నింటిలోనూ ఆమె సుప్రతిష్ఠితమై వున్నది. అందుచేత నాకు చర్మంకలిసిపోయి గట్టిపడాలి గనుక చర్మమునందుండు అమ్మవారి స్వరూపమును వర్ణించే శ్లోకమును మనస్సులో వెతకడమారంభించాను.

అపుడు శ్రీలలితాసహస్రనామంలో 99వ శ్లోకం గుర్తుకువచ్చింది. అందులో

"పాయసాన్న ప్రియాత్వక్‌స్థా
పశులోక భయంకరీ
అమృతాది మహాశక్తి
సంవృతా డాకినీశ్వరీ''

అనే శ్లోకంలో "త్వక్‌స్థా'' అంటే త్వగింద్రియాది దేవతయై చర్మమునందుండునది అని అర్థం. అందుచేత "ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం త్వక్‌స్థాయై నమోనమః'' అనే మంత్రాన్ని రాంత్రింబవళ్లు నా సతీమణిచేత జపింపచేసి ఆ తీర్థాన్ని పుచ్చుకున్నాను.

ఆశ్చర్యమేమంటే, 7 రోజులలో కలిసిపోవలసిన చర్మం ఒక్కరోజులో

కలిసిపోయి గట్టిపడింది! డాక్టర్లు వచ్చి చూసి ఆశ్చర్యపోయారు. ఇది ఎలా జరిగింది అని అడిగారు. నేను చేసిన పని చెప్పాను. ఇది మహర్షులు అందించిన మంత్రశక్తి ప్రభావమని చెప్పాను. వాళ్లు నిర్ఘాంతపోయారు.

ప్ర : **ఆ తర్వాత ఏమి జరిగింది ?**

జ : ఆ తర్వాత వాళ్లు నా కాలువిరిగినచోట ఎముకలు సరిచేసి కట్టు కట్టారు. ఆ ఎముకలు అతుక్కోవడం కొరకు మరల శ్రీలలితా సహస్రనామ స్తోత్రాన్ని పరిశీలించాను. అందులో 106 వ శ్లోకం ఇలా వుంది.

"మూలాధారాంబుజారూఢా
పంచవక్త్రాఽస్థి సంస్థితా
అంకుశాదిప్రహరణా
వరదాది నిషేవితా"

ఇందులో "అస్థిసంస్థితా" - ఎముకలందు నివసించియుండుదానా అని చెప్పబడినది. అందుచేత 'ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం అస్థి సుస్థితాయై నమోనమః' అనే మంత్రాన్ని జపింపచేసి ఆ ఫలాన్ని పొందాను. ఎముకలు గూడ త్వరలో కలుసుకున్నాయి. దీనంతటి ఫలితంగా 6 నెలల్లో పొందవలసిన చికిత్సను 2 నెలల్లో ముగించుకొని ఇంటికి వచ్చాను. డాక్టర్లు మిక్కిలి ఆశ్చర్యం చెందారు.

ప్ర : **మీ చికిత్స కాలంలో జరిగిన సంగతులు ఇంకేమైనా ఉన్నాయా ?**

జ : డాక్టర్లు తాము ఇచ్చే ఆహారమే భుజించాలన్నారు. అందులో నానవేసి వండిన పెసలు ఆహారంగా ఇచ్చారు. అవి తింటే ఎముకలకు బలం కలుగుతుంది అన్నారు. సరేనని తింటున్నాను.

మరల నేను శ్రీలలితా సహస్రనామం పరిశీలించాను. అందులో ఎముకలందు అభివసంచియున్న అమ్మవారికి 'సాకిని' అని పేరుచెప్పబడినది. ఆమె "ముద్గౌదనాసక్త చిత్తా" అని వర్ణింపబడినది. అనగా ఈమె మనస్సు పెసలు కలిపి వండిన అన్నమునందు ఆసక్తి కలదియై యుండునని అర్థము. ఈ విధంగా నిపుణులైన వైద్యులు నిర్ణయించిన ఆహారము, ఎముకలందు నివసించు అమ్మవారు ఇష్టపడే ఆహారము ఒకటే అయినది!

ప్ర : అత్యంత ఆశ్చర్యకరమైన సంగతి చెప్పారు. మంత్రశక్తి గురించి ఇంకొక ఉదాహరణ చెపుతారా ?

జ : ఒక వేద పండితుడున్నాడు. ఆయన కొడుకు బి.ఎస్.సి. చదువుతున్నాడు. పరీక్షలు తప్పుతున్నాడు. మూడవ సంవత్సరం చదువుచున్నప్పటికీ మొదటి సంవత్సరం పరీక్షలింకా వ్రాస్తునే ఉన్నాడు. అతని తండ్రి నావద్దకు వచ్చి చెప్పుకున్నాడు. మీరు వేదపండితులుగదా! దీనికి మార్గం చూడలేకపోయారా అన్నాను. తనకు తోచలేదన్నాడు.

విద్యలకు అధిదేవత హయగ్రీవుడు. అట్టి హయగ్రీవ మంత్రం ప్రతిదినం పిల్లవాడిచేత 108 సార్లు జపింపచేసి ఆ తరువాత చదువు ప్రారంభించమను అన్నాను. ఆయన అలాగే చేయించాడు. కుర్రవాడు చక్కగా చదువుకొని ఇంజనీరింగు చదివి ఇప్పుడు ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు.

చాలా [illegible]ని విషయాలు చెప్పారు. శ్రీలలిత సహస్రనామ స్తోత్రమహాత్యం కళ్లకు కట్టినట్లు చెప్పారు. చదువులో వెనుకబడినవారు వృద్ధిలోకి వచ్చే మార్గం గూడ చెప్పారు. ధన్యవాదాలు !

(అక్టోబరు 1992)

భారతీయులు

"భ' అనగా కాంతి అని అర్థం. రత అనగా మునిగి యుండుట. భారత అనగా వెలుగులో, కాంతిలో జ్యోతిలో అన్మయుడై యుండు వాడని అర్థము. భారతీయుడనగా అంధకారమును, అజ్ఞానమును వర్జించి కాంతిని వెలుగును జ్ఞానాన్ని స్వీకరించు వాడని అర్థము. అట్టి వ్యక్తులుగల దేశం భారతదేశం.

- స్వామి చిన్మయానంద

అధ్యాయము - 6

ప్రార్ధన వలన ప్రత్యక్ష ఫలితాలు

13. దైవ ప్రార్ధన గొప్పసాధనము

హిందీ : పండిత శ్రీరామశర్మ ఆచార్య *తెలుగు : శ్రీ తుర్లపాటి శంభయాచార్య*

ప్రార్ధన అత్యంత శక్తి సంపన్నమైన సాధనము, దాని ప్రత్యక్ష ఫలితాలు అనంతాలు. నిష్కామ ప్రార్ధన వలన మానవునకు ఆంతరంగిక ప్రశాంతి లభిస్తుంది. మనస్సులోని మాలిన్యములు మటుమాయమవుతాయి.

ప్రార్ధన ద్వారా భక్తుడు భగవంతునితో తాదాత్మ్యము చెందగలుగుతాడు. సర్వార్ధసిద్ధిని సాధించగలుగుతాడు. ప్రార్ధనా మాహాత్మ్యము గురించి, దాని ప్రత్యక్ష చమత్కారముల గురించి కొన్ని సంగతులు తెలుసుకుందాము.

బాబరు చక్రవర్తి యొక్క ప్రియపుత్రుడు హుమాయూన్ జబ్బు పడ్డాడు. అతని పరిస్థితి క్షీణించింది. రాజ వైద్యులు తమ అశక్తతను వెల్లడించారు.

"చూడండి ప్రభూ! మీకు అన్నిటికంటే అత్యంత ప్రియమైన వస్తువును హుమాయూన్ ప్రాణానికి బదులుగా ఇచ్చివేయండి. పరమేశ్వరుడు మీపై కరుణ చూపవచ్చును. హుమాయూన్ సంపూర్ణ ఆరోగ్యవంతుడు కావచ్చును'' అన్నారు.

అందులకు బాబరు "నాకు అన్నిటికంటే ప్రియమైనది నా ప్రాణమేగదా. దానిని నేను హుమాయూన్ కొరకు ఇచ్చివేయడానికి ఏమాత్రము సంకోచించను'' అని ప్రత్యుత్తర మిచ్చాడు. ఆ తరువాత బాబరు తన కుమారుని శయ్య చుట్టూ మూడుసార్లు ప్రదక్షిణం చేశాడు. కన్నులుమూసుకొని ఏకాగ్రతతో చేతులు మోడ్చి "హే పరమేశ్వరా! నాప్రాణానికి బదులుగా నా కుమారుడు హుమాయూన్ ఆరోగ్యవంతుడై బ్రతుకగలిగితే నేనాతని కొరకు నాప్రాణము లర్పించడానికి సిద్ధంగా వున్నాను. హుమాయూన్ రోగమంతా నాకు ఆవహించవలెను. అతడు పరిపూర్ణ ఆరోగ్యవంతుడు కావాలి. నన్ను కరుణించు ప్రభూ'' అని దీనాతిదీనంగా భగవంతుని ప్రార్ధనచేశాడు.

ఈశ్వరునిలీల విచిత్రమైనది. సర్వార్పణ భావంతో బాబరు చేసిన ప్రార్థనను భగవానుడు విన్నాడు. మరుసటి రోజు నుంచీ హుమాయూన్ క్రమంగా కోలుకున్నాడు. బాబరు ఆరోగ్యం మాత్రం క్షీణించసాగింది. మనస్ఫూర్తిగా చేసిన ప్రార్థన మన్నించబడింది. అతడు 1530 డిసెంబరు 26న ఆగ్రాలో మరణించాడు.

ఇటువంటివే ప్రచారంలోవున్న అనేక సంఘటనలను వ్యక్తిగత అనుభవాలను ఆధారంచేసుకొని మనము ప్రార్థనకు పరమాద్భుతమైన శక్తి కలదని గ్రహించవచ్చును. శరణాగతులై ప్రార్థనచేసిన వ్యక్తులెందరో వారి జీవితములో అనేక అనుభవాలను పొందారు.

పండిత శివదత్తాజీ శర్మ అనువారు తనకు పరిచతుడైన ఒక వ్యక్తి యొక్క వృత్తాంతమును తెలిపినారు. ఒకప్పుడు వారి కుమార్తె తీవ్రముగా జబ్బు పడింది. క్రమముగా మరణాసన్నస్థితికి చేరుకున్నది. తండ్రి మానవ ప్రయత్నాలన్నీ నిష్ఫలమైనాయని గ్రహించి అందరికీ దూరంగా ఒక్కడే తన ఇంటిపైన మూడవ అంతస్తులోనికి వెళ్లి దుఃఖించసాగాడు. ఆకాశంవైపు చేతులు జోడించి భూమివైపు ముఖంపెట్టి సాష్టాంగంగా క్రిందపడిపోయాడు. అత్యంత దైన్య భావంతో "ఓ భగవంతుడా! కరుణామయా! నా ప్రయత్నాలన్నీ సమాప్తమైపోయినాయి. నా ఆశలన్నీ అడియాసలైపోతున్నాయి. ఇపుడు నీవే నాకు దిక్కు. నీ శరణువేడుకుంటున్నాను. నాబిడ్డకు ప్రాణదానం చేసి ఆమెను రక్షించడం నీచేతిలో వున్నది. స్వామీ! ఈ దాసుణ్ణి కరుణించు. ఈ బిడ్డను బ్రతికించు" అని ప్రార్థించాడు.

నిరంతర అశ్రుధారా ప్రవాహంతో హృదయంలో నున్న పరమేశ్వరుని పాదపద్మాలకు అభిషేకం చేశాడు. తరువాత క్రిందికి దిగివచ్చాడు. ఆయన కమితాశ్చర్యం కలిగింది. తన బిడ్డ స్పృహలోకి రాగలుగుతున్నది! రోగము నయమై బిడ్డ కోలుకుంటున్నది.

ఈ విధంగా పరమేశ్వరుని కొలువులో చేయబడే ప్రతి అంతరంగిక ప్రార్థన వెంటనే ఫలిస్తుంటుంది. మహాత్మా తుకారాం, మీరాబాయి, సూరదాసు, తులసీదాసు మొదలగు భక్త శిఖామణుల దివ్య ప్రార్థనలు జగత్ ప్రసిద్ధములు. అపుడు ఆ మహాత్ముల మనస్సు అపరాశక్తితో తాదాత్మ్యం చెందుతుంది. ఆదే సమస్త సిద్ధులకు

చమత్కారాలకు మూలస్థానం. ఆ దైవ జగత్తులో ప్రవేశించి తమ ఆత్మశక్తితో వారు కోరిన తత్త్వమును ఆకర్షించుకుంటారు. చైతన్య తత్త్వముతో తాదాత్మ్యము పొందుతారు. ఆ కారణంగా వారు ప్రార్థనద్వారా సమస్త రోగాలను, శోకాలను, భయాలను, వ్యాధులను బాధలను పోగొట్టుకుంటారు.

అధునికుల దృష్టిలో ప్రార్థన

ఈనాడు ప్రార్థనను ప్రజలు తప్పుగా అర్థంచేసుకొంటున్నారు. ఈ శతాబ్దపు విద్యావంతులైన యువకులు ప్రార్థనను ఒక డంబాచారంగాను, మోసంగాను భావిస్తున్నారు. విమానంలో ఇంజనీరు నడిపేచేయి, లేక పరమాణు బాంబుద్వారా సృష్టిని విధ్వంసంచేయగల గుండె మరొకరిని వినయవిధేయతలతో బిక్ష అడగడంగాని, దయాదాక్షిణ్యాలను యాచించే మనస్తత్వమునుగాని ఒప్పుకొనడంలేదు.

ఈశ్వరుడనీ, దైవశక్తులనీ ఏవో ఉంటే ఉండవచ్చును. నవీనులుమాత్రం తమకుతామే అన్ని విధాల సర్వసమర్థులమనీ, బలవంతులమనీ భావిస్తూ ప్రార్థనద్వారా యాచించడం అనుచితమని భావిస్తారు. ప్రార్థన అంటే వారిదృష్టిలో వ్యర్థ ప్రలాపము.

వారి భావనలో దంభము గర్వము ఉన్నవి. వాస్తవ సత్యాన్ని వ్యర్థపరచే స్వార్థమున్నది. ప్రార్థనయొక్క సత్యస్వరూపాన్ని వారు తప్పుగా అర్థంచేసుకుంటున్నారు.

ప్రార్థనల వలన అసంఖ్యాక ప్రయోజనాలు

దండెములు తీయుట, బస్కీలు తీయుట, ఆసనములు వేయుట ద్వారా శరీరము బలిష్టమవుతుంది. అట్లే ప్రార్థన అనెడి ఆధ్యాత్మిక వ్యాయామం వలన మానవుని మనోబలం సుదృఢమవుతుంది. ఆత్మ విశ్వాసము, ఇచ్ఛాశక్తి పెంపొందుతాయి.

ప్రార్థన వలన మనస్సులో ఒక సువ్యవస్థ, చిత్త ప్రవృత్తిలో సుస్థిరత, మేధస్సులో తేజస్సు భాసిస్తాయి. వివేకం జాగృతమవుతుంది. ఔన్నత్యం కలుగుతుంది. ప్రార్థన ఒక విధమైన ప్రాయశ్చిత్తమువంటివి. వివిధ రకాలైన వ్యాకులతలను, స్వార్థములను, చింతలను, రోగములను, వ్యాధులను, బాధలను, బలహీనతలను ప్రక్షాళనం చేసుకొనడానికి ప్రార్థన సర్వోత్తమమైన సులభ సాధనము'.

14. శ్రీరామనామ మహిమ

- శ్రీ దేవగిరి వెంకటరెడ్డి

(గుంటూరు సమీపంలోని అంకిరెడ్డి పాలెంలో ఉపాధ్యాయులుగా పనిచేసిన స్వర్గీయ దేవగిరి వెంకటరెడ్డిగారు తన స్వానుభవమును ఇందు వివరించారు)

అది 1933 వ సంవత్సరం. నాకపుడు 14 సంవత్సరాలు. విపరీతమైన దగ్గుతో కళ్లెతో బాధపడుచున్నాను. గుంటూరులో అలోపతి వైద్యులకు చూపించారు. క్షయవ్యాధి అన్నారు. మందులు వాడుతున్నారు. గుణం కనిపించడంలేదు.

24 గంటలలో ఏ ఒక్క గంటో పరుండే వాడిని. మిగతా రోజంతా కూర్చొని వుండవలసినదే. నాటుమందులు గూడా వాడాను. ప్రయోజనంలేదు. ఇలా మూడు సంవత్సరాలు జబ్బుతో పోరాడుతున్నాను. ఇది తగ్గే జబ్బుకాదని రూఢి అయినది. అందుచేత మా నాన్నగారు నన్ను వదలిపెట్టి నా తమ్మునికి వివాహం చేశారు.

ఇలా వుండగా ఒకరోజు గుంటూరులో జరిగే శ్రీరామకోటి ఉత్సవాలను చూద్దామని వెళ్లాను. ఇపుడున్న రామనామ క్షేత్రం అప్పటికి నిర్మాణం కాలేదు. అగ్రహారంలో నరసింహాస్వామి గుళ్లో ఉత్సవాలు జరిపారు. ఎవరో వచ్చి శ్రీరామనామ మహిమను గురించి ఉపన్యాసం ఇస్తుంటే విన్నాను. ఇపుడు రామనాక్షేత్రం నిర్వహిస్తున్న శ్రీ రాగం ఆంజనేయులుగారు ఆ సభను నిర్వహించారు.

ఆనాటి ఉపన్యాసకుడు "శ్రీరామనామము ఎంతో మహత్తరమైనది. ఆ నామము జపించినా, శ్రీరామకోటి వ్రాసినా మనకష్టాలు తొలగిపోతాయి. వ్యాధిగ్రస్తులకు జబ్బులు నయమవుతాయి. బిడ్డలులేనివారికి సంతానం కలుగుతుంది. రామనామంలో వున్న మహత్తు మాటలలో వర్ణించలేము. అది ఎంతో శక్తివంతమైనది' అని చెప్పారు.

నేను ఆ ఉపన్యాసం విన్నాను. నాకు జబ్బు నయం కాదని అందరూ పెదవి విరిచారు. అందుచేత మందులు పూర్తిగా ఆపివేసి శ్రీరామకోటి అత్యంత భక్తితో వ్రాయడ మారంభించాను. నెలకు లక్షనామములు వ్రాస్తున్నాను. కొంతకాలం వ్రాసే సరికి క్రమంగా క్షయవ్యాధి నుండి విముక్తుడనైనాను. నాకే ఆశ్చర్యం వేసింది.

2 సంవత్సరాల 4 నెలలకు ఒకకోటి నామం వ్రాశాను. నాకు ఎక్కడలేని ఆనందం కలిగింది. నాకు చచ్చిపోయి బ్రతికినంత సంతోషం కలిగింది. ఊళ్లో వాళ్లుకూడా శ్రీరామనామం వల్లనే బతికి బట్టకట్టావు అన్నారు. ఒకకోటి నామం పూర్తికాగానే వూళ్లో పెద్ద సమారాధన చేశాను. ఎద్దుబండిలో శ్రీరామకోటి పుస్తకాలు పెట్టి మేళతాళాలతో ఊరేగిస్తూ గుంటూరుపోయి శ్రీరామనామక్షేత్రంలో వాటిని సమర్పించి వచ్చాను.

అదే రీతిలో అనుదినం రామకోటి వ్రాస్తూనే వున్నాను. రోజుకు వెయ్యినామం వ్రాస్తాను. ఇపుడు నా వద్ద 2 కోట్ల నామం వ్రాసి వున్నది. వీటిని భద్రాచలం వెళ్లి దేవాలయంలో సమర్పించాలను కుంటున్నాను.

తరువాత నాకు వివాహమైనది. నలుగురు బిడ్డలు కలిగారు. అందరు ఆరోగ్యంగా వున్నారు. ఉన్నత చదువులు చదివారు. కొంతకాలం క్రిందట పిల్లల బొమ్మల రామాయణం చూచాను. నాకుగూడ రామాయణాన్ని చిత్రములుగా గీయాలనీ, ఆ చిత్రములను శ్రీరామ నామంతో అలంకారం చేయాలనీ కోరిక కలిగింది. ఆ విధంగా పెద్ద సైజులో 52 బొమ్మలు రంగులతో తీర్చి దిద్దాను. వాటిలోకెల్ల సుందరాకాండ గురించిన బొమ్మలు నా హృదయానికి మహదానందం కలిగిస్తాయి.

అనుదినం శ్రీరామకోటి వ్రాసిన పిదప సుందరాకాండలో ఒక సర్గ పారాయణచేస్తాను. అశోకవనములో ఆంజనేయుని సంభాషణ నాకు చాల ఇష్టమైనది. సాయంకాలం భగవద్గీతలో ఒక అధ్యాయం పారాయణ చేస్తాను. ఇప్పటికి 114 సార్లు గీతా పఠనం చేశాను.

నా జీవితంలో ఎపుడు కష్టం వచ్చినా శ్రీరాముని స్మరిస్తాను. అపుడు ఆంజనేయస్వామి వెన్నుతట్టినట్లు అనిపిస్తుంది. ఆ దశరథతనయుని, కోదండ రాముని స్మరిస్తే చాలు. నాకు ధైర్యము ఉత్సాహము కలుగుతాయి.

అహింస

జీవహింస లేక జీవింప నవ్వాని కాలయముడు గూడ కనికరించు

- తిరుక్కురల్

15. సహస్ర ఘటాభిషేకానంతరం కుంభవృష్టి

- శ్రీ వణుకూరి శూరారెడ్డి

(గుంటూరు సమీపంలోని పొత్తూరు గ్రామ వాస్తవ్యులు
శ్రీ వణుకూరి శూరారెడ్డిగారు తమ అనుభవాన్ని యిలా వ్రాసినారు)

వర్షములులేక మా గ్రామంలో చేలు ఎండిపోయినవి. రైతులు ఆవేదనపడుతున్నారు. త్రాగుటకు నీరు లేక జనులు నానా యాతన పడుతున్నారు.

ఈ సంగతి మా స్నేహితుడగు పొత్తూరు సత్యనారాయణ వరప్రసాద్ (పార్టనర్, సత్యశ్రీ అగ్రో కెమికల్స్) తో చెప్పగా "మాగురువుగారున్నారు. వారు వర్షము వచ్చుటకు దైవ ప్రార్థన ద్వారా ఏదైన చేయవచ్చునేమో అడుగుదాము" అన్నారు.

మేమిద్దరము శ్రీ విద్యా ఉపాసకులగు డా॥ ఎ.వి.ఎల్. నరసింహంగారిని గుంటూరులో కలుసుకున్నాము.

వారినీవిషయం అడుగగా "ప్రశాంత వాతావరణములో శివాలయములో సహస్రఘటాభిషేకము చేసి వందమందికి తక్కువ కాకుండా భోజనములు పెట్టినచో తప్పక వర్షము కురియగలదని" చెప్పారు. అందుకు మేము అంగీకరించాము.

గుంటూరుకు 6 కిలోమీటర్ల దూరములోగల పొత్తూరు గ్రామానికి వారిని తీసుకొని వెళ్లాము. 20-9-87 ఆదివారం ఉదయం 8 గంటలకు శివాలయంలో అభిషేకం చేయడమారంభించారు. 20 మంది శిష్యులు కడవలతో నీరుతెచ్చి అందించగా ఒక శిష్యుడు నామావళి చదువుచుండగా నలుగురు శిష్యులు స్వామికి అభిషేకం చేశారు.

శ్రీ నరసింహంగారు యోగ విధానమున సంధానముచేసి శివలింగమునకు ప్రక్కగా కూర్చొన్నారు. ఎండ చాలా తీవ్రముగా నున్నది. దూరం నుండి నీరు తెస్తున్న మిత్రులు బాగా అలసిపోతున్నారు. కాని పట్టువిడువక అభిషేకము

నిరంతరాయంగా కొనసాగిస్తున్నారు. మధ్యాహ్నము 12-45 ని॥ అయినది. ఆకాశంలో మబ్బులులేవు. తల, కాళ్లు మాడుచున్నవి. మేము వర్షము కురవదనుకున్నాము.

అభిషేకము గం. 1-15 ని॥ లకు పూర్తి అయినది. శ్రీ నరసింహంగారు గర్భగుడినుండి బయటికి వచ్చి నిలబడ్డారు. అంతే 5 నిముషములలో మబ్బులు కమ్ముకొని వచ్చి చక్కటి వర్షం కురిసింది. ఆ ఊరి రైతులు షుమారు 400 మంది వర్షంలో తడుస్తూ గొంతెత్తి శివ నామమును గానం చేశారు. మేము ఆశ్చర్యం చెందాము. శ్రీ నరసింహంగారు చిరునవ్వుతో "రెడ్డి! భోజనంచెయ్యి" అన్నారు.

"ఇంతవాన కురిసింది. కడుపు నిండింది. ఇంకా భోజనమెందుకు?" అన్నాను. "భోజనం కోసమే ఈ వర్షం" అని సెలవిచ్చారు. అభిషేకముయొక్క ప్రాధాన్యతను వారు అందరికీ వర్ణించి చెప్పారు.

కొబ్బరి కాయ కొట్టడంలో అంతరార్థం

కొబ్బరి కాయను కొట్టడమంటే భక్తుడు తనకు తాను దేవునికి అర్పించుకొనడమే.

కొబ్బరికాయ పిలక	-	అహంకారం
బెరడు	-	స్థూలదేహం
కొబ్బరి	-	సూక్ష్మ దేహం
నీరు	-	కారణదేహం

కాయను పగుల గొట్టుట - జీవత్వాన్ని వదలి శివత్వాన్ని పొందుట.

టెంకాయ పగుల గొట్టిన పిదప దాని పిలకను తీస్తారు. అనగా అహంకారమును పరిత్యజించుట. జీవుడు తన సమస్తాన్ని-స్థూల, సూక్ష్మ, కారణ శరీరములతో గూడిన ఉపాధిని భగవంతునికి అర్పించుట అగును.

16. వేదాద్రి క్షేత్ర మహిమ

- శ్రీ టి.వి.ఎం.వి. ప్రసాదరావు

కృష్ణానదీ తీరమునగల నృసింహక్షేత్రములలో వేదాద్రి ప్రసిద్ధమైనది. ఇది విజయవాడ హైదరాబాద్ ప్రధాన రహదారిలో చిల్లకల్లు కూడలికి పది కిలోమీటర్ల దూరములో నున్నది.

ఇది పంచ నారసింహక్షేత్రము. వేదాద్రి శిఖరము మీద జ్వాలా నరసింహమూర్తిగాను, కృష్ణానది గర్భమందు సాలగ్రామ నరసింహాకృతిలోను, పర్వత మధ్యమందు ఋష్యశృంగునిచే ప్రతిష్ఠింపబడిన యోగ నరసింహుడుగాను, వనదేవతా ప్రార్థనచే లక్ష్మీ నరసింహ మూర్తిగాను, సమీపములోని గరుడాద్రిపై వీరనరసింహాకృతిలోను స్వామి దర్శనమిచ్చుచున్నాడు.

యాత్రికులు తమ కోర్కెల సాఫల్యంకోసం యోగనరసింహ దేవాలయంలో ప్రదక్షిణలు చేస్తారు. కొన్ని దినములపాటు ఇచటి సత్రములలోవుండి స్వామిని సేవించి రుగ్మతలనుండి కాపాడబడిన వారి స్వానుభవములు కొన్ని యిలా వున్నాయి. ముఖ్యముగా గ్రహబాధా పీడితులు స్వస్థత పొంధగలరు.

1. రిటైర్డ్ పంచాయితీరాజ్ ఇంజనీరింగ్ సూపర్వైజరు శ్రీ తుర్లపాటి వెంకటప్పయ్యగారి కుమారుడు శ్రీ నాగేశ్వరరావు ఎం.ఎస్.సి. చేసినాడు. అతడు గ్రహబాధలు, చేతబడి వలన మనస్థిమితము కోల్పోయినాడు. మదరాసులో ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిచెందిన మానసిక వైద్యనిపుణులు శ్రీ కళ్యాణరామన్‌గారి వద్దగూడ నయముకాలేదు. ఆఖరి ప్రయత్నముగా శ్రీ స్వామివారికి ప్రదక్షిణములుచేయగా 1988లో స్వస్థతచేకూరినది. పిదప వివాహం చేసుకొని సుఖముగా నున్నాడు.

2. మహబూబాబాద్‌కు చెందిన వంగిపురపు శ్రీనివాసు చేతబడికి గురియై కుక్కవలె మొరుగుచూ అనేక అవస్థలుపడి తుదకు స్వామివారి సేవలో అచిరకాలములోనే స్వస్థత పొందారు.

3. ఖమ్మంజిల్లా మల్లన్నపాలెం గ్రామస్థుడు శ్రీ నెల్లూరు వెంకటేశ్వర్లు కుమారుడు శ్రీనివాసరావుకు నరాల బలహీనత వలన కాళ్లు, చేతులు చచ్చుబడిపోయినవి. 2 సంవత్సరములపాటు ఎన్నో వైద్యములుచేయించారు. తుదకు హైదరాబాదు నిజాం ఆసుపత్రిలో చేర్పించి 20 వేల రూపాయల ఖర్చుపడి

చికిత్స చేయించిననూ గుణము కనిపించలేదు. అన్ని ఆశలూ వదలుకొని నైరాశ్యముతో నుండగా బంధువులలో ఒకరి సలహాపై ఆ బాలుని వేదాద్రి తీసుకొని వచ్చి భక్తితో ప్రదక్షిణములు చేయించగా అతనికి 5 నెలలలో పూర్తి ఆరోగ్యము సమకూరినది (1987). ఇపుడా బాలుడు 7 వ తరగతి చదువుకొనుచున్నాడు.

4. జగ్గయ్యపేట మండలము గండ్రాయి వాస్తవ్యుడు శ్రీ జిడుగు సీతారాములు చేతబడికి గురియై అనేక ఆసుపత్రులు, భూతవైద్యులను ఆశ్రయించినను ఫలితము లేకపోయినది. చివరి ప్రయత్నముగా స్వామివారి ఆలయములో ప్రదక్షిణలుచేసి గ్రహబాధలనుండి విముక్తి పొంది ప్రస్తుతము ఇదే దేవాలయంలో ఉద్యోగము చేయుచున్నాడు.

5. గుంటూరు జిల్లా నరసరావుపేటకు చెందిన శ్రీ డి.వి. సుబ్బారావు రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థలో డ్రైవరుగా పనిచేయుచున్నారు. ఆయనకు రెండు కాళ్లు చచ్చుబడిపోయి నడువలేని, కదలలేని స్థితిలో ఆలయమునకు వచ్చి స్వామివారిని సేవించి అనతికాలములోనే దైవకృపకు పాత్రుడై తిరిగి తన రెండు కాళ్లను పొంది మరల డ్రైవరుగా జీవనము సాగించుచున్నారు. తరచు స్వామివారిని సేవించుటకై ఇచటికి వచ్చుచున్నారు.

6. గుంటూరు జిల్లా భృగుబండకు చెంది వేదాద్రియను భక్తుడు తీవ్రమైన కడుపు నొప్పితో బాధపడుతూ రెండు పర్యాయములు మదరాసు ఆసుపత్రిలో ఆపరేషన్ చేయించుకున్నారు. అయినను బాధనివారణకాక మూడవ పర్యాయము ఆపరేషన్ చేయించుకొనవలసిన పరిస్థితిలో చివరి ఆశగా స్వామివారిని దర్శించి పదిరోజులిచట నివసించుటకై వచ్చి ప్రదక్షిణలు చేయుచుండగా స్వామివారు స్వప్నమునందు సాక్షాత్కరించి ఏ శాస్త్ర చికిత్సతోనూ అవసరములేకుండ కేవలము రెండు మాత్రలు ప్రసాదించి అతనికి పూర్తి ఆరోగ్యము ప్రసాదించారు. ఏ ఆపరేషనుగాని వైద్యముగాని లేకుండ అతి స్వల్పవ్యవధిలో కేవలం 40 రోజులలో స్వామి వారి కృపతో సంపూర్ణ ఆరోగ్యము పొందిన ఇటువంటి సంఘటన వైద్య చరిత్రలోనే అత్యంత ఆశ్చర్యకరమైన విషయము. ఇది 1995లో జరిగినది.

శ్రీ వేదాద్రి నరసింహస్వామి వారి మహిమను వేనోళ్లచాటు ఇట్టి సంఘటనలు అనేకములున్నాయి. స్వామివారిని తలచి, కొలచి, సేవించినచో వారిని శారీరక, మానసిక రుగ్మతల నుండి కాపాడుటయేగాక సంతాన హీనులకు సంతానము, గ్రహబాధలనుండి విముక్తి శ్రీ స్వామి వారు ప్రసాదించి కాపాడుచున్నారు.

అధ్యాయము - 7

బహు దేవతారాధన

17. సగుణారాధన

- శ్రీ రామశరణ్ కుందుర్తి వేంకటనరసయ్య

(బహుగ్రంథకర్తలు, శ్రీరామ భక్తాగ్రేసరులు
స్వర్గీయ శ్రీ కుందుర్తి వేంకట నరసయ్యగారితో ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్రశ్న : మనదేశంలో శైవము, వైష్ణవము, శాక్తేయము అనే పేర్లతో వేరు వేరు ఆరాధనా విధానాలున్నాయి. దేవుడు ఒక్కడే అయినపుడు ఇన్ని తేడాలు ఎందుకు వచ్చాయి ?

జవాబు : మంచి ప్రశ్న అడిగారు. నిదానంగా చెపుతాను వినండి.

ప్ర : హిందూమతంలో ఏకేశ్వరోపాసనలేదనీ, పలువురు దేవుళ్లను ఉపాసించడం హిందూమతంలో మినహా మరేమతంలోను లేదని, అసలీ బహుదేవతారాధనే తప్పుఅనీ పలువురు విమర్శిస్తుంటారు. అందుచేత మీ నుండి దీనికి తగు సమాధానం రాగలదని ఆశిస్తున్నాను.

జ : మనమతంలో నిర్గుణుడూ నిరాకారుడూ అయిన పరమాత్మను ఆరాధిస్తాం. మంత్ర పుష్పంలో వర్ణించబడిన దివ్యశక్తి ఆయనే. వేదములు వర్ణించేది ఆయననే.

ప్ర : మరి ఇక సగుణోపాసన ఎందుకు ? ఆ పరమాత్మనే ఉపాసిస్తే బాగుండును గదా ?

జ : రూపరహితుని ఆరాధించడం ఆచరణలో కుదిరేది కాదు. కళ్లు మూసుకొని ధ్యానం చేయాలంటే ఏదో ఒక రూపం మనసులోకి రావాలి. క్రైస్తవులకు శిలువ, మహమ్మదీయులకు చంద్రవంక, పార్శీలకు అగ్ని, ఇలా ఏవో కొన్ని

సంకేతాలున్నాయి. ఏ సంకేతము లేకుండ ధ్యానించే వీలులేదు. మేము ఏ రూపాన్ని పూజించము అనే వాళ్లుగూడ ఏదో ఒక సంకేతాన్ని మనసులో పెట్టుకోక తప్పదు.

ప్ర : ఐతే మనవాళ్లు ఏఏ సంకేతాలను స్వీకరించారు ?

జ : మన ఆరాధనా విధానానికి మూలం పంచభూతాలు. మన ఆయుర్వేద శాస్త్రానికి, మన ఆలోచనా విధానానికి మౌలికమైన ప్రాతిపదిక ఈ సృష్టి పంచభూతముల వలన ఏర్పడిందనేది. దీన్ని అర్థం చేసుకోక పోతే మనమతం అర్థంకాదు.

ప్ర : భూతములు అంటే దయ్యములో భూతప్రేతములో అనే మాట తరచు వింటూవుంటాము.

జ : కాదండీ, పొరబాటు పడకండి. భూతములు అంటే ఇంగ్లీషులో (elements) అంటారు. ఐదు ప్రాథమికమయిన అంశములతో ఈ సృష్టి ఏర్పడింది. అవి ఆకాశము, వాయువు, అగ్ని, జలము, పృథ్వి. ఈ ఐదింటిని పంచభూతములంటారు. మన శరీరంలో ఈ ఐదూ వున్నాయి. సృష్టి ఏర్పడిన విధము ఇది : ఆకాశము నుండి వాయువు, వాయువు నుండి అగ్ని, అగ్ని నుండి జలము, జలము నుండి పృథ్వి ఏర్పడ్డాయి. ఇందులో ఒకదానికంటె మరొకటి ఘనత్వము కలిగి వుంటుంది.

ప్ర : వీటికీ ఆ పరమాత్మకూ సంబంధమేమిటి?

జ : ఆకారములేని భగవంతుడు ప్రకృతి అనే రూపము దాల్చి మనకు కనిపిస్తున్నాడు. "ప్రకృతింస్వాం అధిష్ఠాయ సంభవామ్యాత్మ మాయయా" - నాయొక్క మాయ చేత ప్రకృతి నాశ్రయించి రూపం దాలుస్తానని భగవద్గీతలో చెప్పియున్నాడు. పంచభూతములే ప్రకృతిలోని మూలద్రవ్యములు. ఇవి కాక మనస్సు, బుద్ధి, అహంకారము (అహంకారమంటే ego కాదు. అహంకారమంటే individual I) అనే మూడున్నాయి. ఎనిమిదింటితో గూడిన ఆలోచనలే మన హిందూమతానికి అనగా సనాతన ధర్మానికి మూల స్తంభములు. మానవుడు ఈ అష్ట ప్రకృతులను కలిగియున్నాడు.

ప్ర : దేవుళ్లు ఎలా ఏర్పడ్డారు?

జ : అదే చెప్పబోతున్నాను. పరమాత్మ పంచభూతముల ద్వారా ఈ సృష్టిని జరిపించాడు. పరమాత్మకు రూపం లేదు. పంచభూతములనే దుస్తులను ధరించి మనకు సాక్షాత్కరిస్తున్నాడు. ఒక్కొక్క ఆకారంలో ఒక్కొక్క పేరుతో పిలువబడ్డాడు.

ప్ర : ఏ ఏ పేర్లు ఎలా వచ్చాయో విశదీకరిస్తారా?

జ : "ఆకాశస్యాధిపో విష్ణు:
అగ్నేశ్చైవ మహేశ్వరి
వాయూ సూర్య: క్షితిరేశ:
జీవనస్య గణాధిప:"

అని చెప్పబడినది. ఆకాశం విష్ణువు; అగ్నియే శక్తి; వాయువు సూర్యుడు; పృథ్వి ఈశ్వరుడు; జలము గణాధిపతి - ఇలా ఐదు పేర్లతో ఉపాసింపబడుచున్నారు.

ప్ర : మరి కాస్త వివరిస్తారా?

జ : ఆకాశము అనగా space సర్వవ్యాపకమైనది. నీలవర్ణముగలది. విష్ణువుగూడ వ్యాపించువాడు, నీలవర్ణుడు. ఆకాశ లక్షణం శబ్దం, అట్లే విష్ణువుగూడ సంకీర్తనల ద్వారా శబ్దం ద్వారా ఉపాసింపబడుతాడు.

అట్లే అగ్ని ఎరుపు రంగు గలది, అగ్ని అంశతో 'శక్తి' ఏర్పడినది. శక్తిని ఉపాసించువారు కుంకుమ, ఎర్రని పూలు, ఎర్రని వస్త్రములతో పూజిస్తారు. ఎర్రని పండ్లు పులిహోర నైవేద్యం పెడతారు.

వాయువు అంశగల దేవత సూర్యుడు. ఇతడు బంగారు వర్ణము గలవాడు. హిరణ్యగర్భుడని పేరున్నది. సూర్యునిలో వాయువులున్నట్లు అందరెరిగినదే.

పృథ్వి అంశగలదేవుడు శివుడు. ఇతడు ధవళ వర్ణముగలవాడు. ఇతనిని పృథ్వినుండి వచ్చిన జలముతో అభిషేకము చేస్తారు. పూలతో, దళములతో పూజిస్తారు.

జలము యొక్క అంశతో గణపతి ఏర్పడ్డాడు. ఇతడు జలతత్త్వం గలవాడు. అందుకే పూజ అనంతరం గణపతిని నీటిలో నిమజ్జనం చేస్తారు.

ఒక్కొక్క కల్పంలో ఒక్కొక్క దేవత పై విధంగా ఏర్పడ్డారు.

ప్ర : *మరి బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరు లెవరు?*

జ : మనుష్యుని ప్రకృతులలో పంచభూతములుగాక మనస్సు, బుద్ధి, అహంకారము (Individual I) అనునవి వున్నాయి. మనస్సు బ్రహ్మకు, బుద్ధి విష్ణువునకు, అహంకారము రుద్రునికి ప్రతీకలుగా వున్నాయి. అవియే సృష్టి స్థితి, లయము (విలీనము)లను జరుపుతూ వుంటాయి.

ప్ర : *మీరు చెప్పిన ఐదుగురు దేవతలను భారతదేశములోని వివిధ ప్రాంతములలో ఆరాధిస్తున్నారు. కాని ఈ ఐదింటి యొక్క సమైక్య రూపాన్ని ఆరాధించే ప్రక్రియ ఏదైనా వున్నాదా?*

జ : ఉన్నది. పంచభూతముల సమైక్య రూపముగా 'గాయత్రి'ని ఉపాసిస్తారు. పంచముఖీ గాయత్రీ ధ్యాన శ్లోకంలో ఈ సంగతి తెలుస్తుంది.
"ముక్తా విద్రుమ హేమనీల ధవళ్ఛాయైముఖై త్రీక్షణై:" అనే శ్లోకంలో ఈ విషయం గ్రహించవచ్చు.

ప్ర : *మనది సనాతన ధర్మంగదా; క్రైస్తవమతం, మహమ్మదీయ మతం ఏర్పడక పూర్వం సనాతనమతమే ప్రపంచంలో వున్నదిగదా. అలాంటపుడు ఈ ఐదుగురు దేవతలలో ఎవరినైనా ఇతర దేశాలలో ఉపాసించే పద్ధతి వుప్పదా?*

జ : ఉన్నది. ముఖ్యంగా ఇస్లాంరాక ముందు ఈజిప్టు దేశంలో సూర్యోపాసన వున్నది.

ప్ర : *అవునండి. మీరు చెప్పినది నిజమే. చరిత్రలో ఈవిషయం చెప్పబడినది. ప్రాచీన కాలంలో ఈజిప్టు దేశీయులు 'రా' అను పేరుతో సూర్యుణ్ణి ఆరాధించారు. తమ రాజు సూర్య వంశపు వాడని భావించారు. క్రీ. పూ. 1375 - 1358లలో పరిపాలించిన 'అఖ్‌నాటన్' అనురాజు సూర్యుని మినహా ఇతర దేవతలను పూజించరాదని శాసించాడు. అంతేగాక 'ఆత్మ' నశించదనే విశ్వాసం వారికుండేది.*

జ : అలాగే, అరేబియా దేశంలో మహమ్మద్ ప్రవక్తకు పూర్వం శివపూజ జరిగేది. మక్కాలో 'మక్కేశ్వరలింగం' అనే శివలింగం ఉండేది. మక్కాలోని కాబా శివలింగమే. శివుని తలమీది చంద్రుడు మహమ్మదీయులకు పవిత్ర చిహ్నమయినది. అరేబియాలో ఇంటింటికీ ఒక దేవత వూరికొక దేవత ఏర్పడడం మీద వ్యతిరేకత ఏర్పడి ఏకేశ్వరో పాసన కొరకు మహమ్మదీయ మతం వచ్చింది.

ప్ర : వినాయక, విష్ణు పూజ లెక్కడైనా వున్నాయా?

జ : ఉత్తర అమెరికాలోని మెక్సికో దేశంలో వినాయక విగ్రహాలు లభించాయి. అక్కడ గణపతిపూజ జరిగేది.

ప్ర : మీరు చెప్పిన ఈ విషయం దివాన్ చమన్‌లాల్ అను చరిత్రకారుడు *Hindu America*అనే గ్రంథంలో వ్రాశాడు. అంతేగాక వివేకానంద రాక్ మెమోరియల్ కమిటీ ప్రచురించిన *"India's contribution to world thought"* అనే గ్రంథములో ఇతర దేశాలలో గణపతి పూజ ఎక్కడెక్కడ వుండేదో వివరించారు. ముఖ్యంగా ఆఫ్ ఘనిస్తాన్, నేపాల్, టిబెట్, భుటాన్, మంగోలియా, సింహళం, బర్మా, థాయిలాండ్, కంబోడియా, చైనా దేశాలలో ఉండేదని ఆయా చోట్ల లభించిన వినాయక విగ్రహాలను ఫోటోలతో సహా ప్రచురించారు.

జ : శివ, విష్ణు శక్తి పూజలు ఎక్కడైనా ఉన్నట్లు వ్రాశారా?

ప్ర : థాయిలాండ్‌లో శైవమతము విరివిగా ఉన్నట్లు వ్రాశారు. బర్మా దేశంలోని మిన్‌పాగన్ అనే చోట విష్ణుదేవాలయం వున్నది. దాని ఫోటో కూడా ప్రచురించారు. శైవం ఉన్నచోట్ల అమ్మవారి పూజలు కూడా ఉన్నాయి.

జ : సంతోషం. ప్రపంచంలో ఒక్కప్పుడు మన ఉపాసనా మార్గాలు అనేక దేశాలలో ఆచరణలో ఉన్నాయని మీరు చెప్పిన గ్రంథం ద్వారా తెలుస్తుంది.

ముఖ్యంగా విష్ణు, సూర్య, శక్తి, వినాయక, శివ పూజలు
పంచభూతములకు సంకేతంగా ఏర్పడ్డాయనే మూల విషయాన్ని
మీరు వివరించి చెప్పారు. ధన్యవాదాలు.

- (ఫిబ్రవరి 1989) -

బానిసకు బాధలెక్కువ, స్వతంత్రుడికి బాధ్యత లెక్కువ.

- జిల్లెళ్ళమూడి అమ్మ

18. బహు దేవతారాధనలోని ఆంతర్యం

- శ్రీ వడ్లమూడి వెంకటేశ్వర రావు, ఎం.ఎస్.సి.

(ఇది వరలో గుంటూరు హిందూ కళాశాలలో గణితశాస్త్రాధిపతి, తంత్ర విజ్ఞాన పరిషత్ కార్యదర్శి, శ్రీ వడ్లమూడి వెంకటేశ్వర రావు గారితో ఇష్టాగోష్టి)

ప్ర : మనం హిందువులం. మనం విగ్రహారాధకులం, అనేక మంది దేవుళ్లను పూజిస్తున్నాం. ఒక దేవుడుగాదు. శివుడు, విష్ణువు, వెంకటేశ్వరుడు, పైగా వీరందరికీ భార్యలు. ఆంజనేయస్వామి ఉన్నాడంటే ఒక ముఖము, మూడు ముఖములు. పంచముఖములు .వీళ్లుగాక నవగ్రహాలను పూజిస్తాం. సర్పాలను పూజిస్తాం. అంతటితో ఆగక అగ్ని, వాయువు, వరుణుడు, ఇంద్రుడు వగైరా దేవతలను ఎందరినో పూజిస్తాం. ఈ విగ్రహములకు ఒక అంతూ పొంతూ లేకుండావున్నది. ఎవరిని ఎందుకు పూజించాలో తెలియకుండా వున్నది. అన్నిటి కంటే ముందుగణపతి పూజ. మరి ఇలా బహుదేవతారాధన ఎందుకు వచ్చిందీ అని?

జ : అడగండి. ఇంకా ఏమైనాగూడ అడగండి.

ప్ర : ఇది 20వ శతాబ్దం. దేనినీ ప్రజలలు గ్రుడ్డిగా ఒప్పుకోరు. ప్రశ్నిస్తారు. వాటికి తగిన సమాధానాలను మీలాంటివారు చెప్పాలి. ఈ దేవుళ్లు, దేవతలనేగాక శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస, షిర్డీసాయిబాబా, రాఘవేంద్రస్వామి లాంటి గురువులను గూడ దేవుళ్లుగానే భావించి దేవాలయాలు కట్టి ఆరాధిస్తున్నాం. దీనికి కారణమేమిటి? "భక్తుల క్లేశములు తొలగుచున్నాయి. అందుచేత వాళ్ల బహుదేవతలను ఆరాధిస్తున్నారు." అనేది తిరుగులేని జవాబు. ఈ జవాబుతో నేను తృప్తిపడను. మీరు ఆధునిక విజ్ఞానము, ప్రాచీన శాస్త్ర పాండిత్యము గలిగిన మేధావులు గనుక మీరు చెపితే తెలుసుకోదలచాను.

జ : ఇంతేనా, ఇంకాఏమైనా వున్నవా?

ప్ర : ప్రస్తుతానికి ఇంతేననుకోండి. అటు క్రైస్తవ మహమ్మదీయమతాలలో నిర్గుణోపాసన వున్నది. భగవంతుని ఒక నిరాకారమైన శక్తిగా భావించి ఉపాసిస్తారు. మనకంటె వాళ్ల మార్గమే ఉత్తమమైనదేమో?

జ : మీ ప్రశ్నలు అనేక మంది హిందువుల మనస్సులనుగూడ కలవరపరుస్తున్నాయి. అందుచేతనాకు తెలిసినంతలో జవాబులు చెప్పి మీ సందేహ నివృత్తి చేస్తాను.

ప్ర : తప్పక చెప్పండి.

జ : క్రైస్తవ, మహమ్మదీయ మతాలలో నిర్గుణోపాసన వున్నమాట నిజమే. కాని వాళ్లుగూడ కళ్లుమూసుకొని దేవుని ధ్యానించినపుడు శిలువను చంద్రకళను సంకేతములుగా పెట్టుకుంటారు. ఒక విధంగా అవే వాళ్లుస్మరించే దైవప్రతీకలు. కనుక అదిగూడ మూర్తిపూజ అవుతుంది.

ప్ర : అవుననుకోండి.

జ : ఇకపోతే హిందూమతంలో విగ్రహారాధన రూపంలో సగుణారాధన వున్నది. కాని దీనితోబాటు నిర్గుణ నిరాకారుని ఆరాధన గూడ వున్నది. రెండింటికీ హిందూమతంలో స్థానమున్నది.

ప్ర : ఎలా వున్నది?

జ : సన్యాసులు, సర్వసంగపరిత్యాగులు నిరాకారుడైన పరమాత్మను ధ్యానిస్తారు. వాళ్లు విగ్రహాలను పూజించరు. ఓంకారమనెడి ప్రణవనాదోపాసనలో లీనమవుతారు. రోజుకు కొన్నివేల సార్లు ప్రణవాన్ని జపించవలసి వుంటుంది. కేవలం ఓంకారాన్ని మాత్రమే వాళ్లు ధ్యానం చేస్తారు.

అగ్నిగాని, పూజా ద్రవ్యాలుగాని విగ్రహాలుగాని అవసరంలేదు. ఇది నిర్గుణ పరబ్రహ్మను ఉపాసించడం.

ప్ర : మరి ఇదే పద్ధతిలో అందరూ చేయవచ్చునుగదా. మనంగూడ ఏకేశ్వరోపాసకులం కావచ్చునుగదా?

జ : ఆగండి చెపుతాను. భగవద్గీతలో చెప్పినట్లు భక్తులు నాలుగు రకాలుగా వున్నారు. వారు ఆర్తి, అర్థార్థి, జిజ్ఞాసువు, జ్ఞాని అని. సన్యాసిజ్ఞాని క్రిందకు వస్తాడు. మనం మిగతా మూడు రకాలలోకి వస్తాము. మనం గనక కేవలం ఓంకారాన్ని జపిస్తే సంసార బంధములనుండి దూరమై వైరాగ్యం పొందుతాము.

అందుచేత అట్లుచేయక ఓంకారాన్ని మరొక మంత్రంతోనో నామంతోనో జతచేసి చదువుతాము.

ప్ర : ***సన్యాసులు కానటువంటి సామాన్యజనులు ఎలా ఆరాధించాలి?***

జ : ఐహిక కోరికలేని వాడు సన్యాసి. అందుచేత అతడు నిరాకారమును ఆరాధించగలడు. మనకు ఐహికవాంఛలున్నాయి, క్లేశములున్నాయి. అందుకే మనం ఆర్తి, అర్థార్థి, జిజ్ఞాసువు, అనే పేర్ల క్రిందికి వస్తాము. మన యొక్క కోరికలకు తగినటువంటి దేవతలనారాధిస్తాము.

ప్ర : ***పోనీ మనం గూడ ఒక శివుణ్ణో, విష్ణువునో ఆరాధించరాదూ? ఇందరు దేవుళ్లూ, ఇన్ని పేర్లూ ఎందుకు?***

జ : చాల మంచి ప్రశ్న అడిగారు. ఇందుకొక ఉదాహరణ చెపుతాను. భగవంతుడనగా కాంతి అనుకుందాం. సూర్యకాంతి, చంద్రకాంతి, విద్యుత్ కాంతి, బ్యాటరీ కాంతి, ఇలా వేరు వేరు ప్రయోజనాలు కలిగించే అనేక కాంతులున్నాయి. అలాగే భగవంతుడనగా జ్ఞానము అనుకుందాం. నిరక్షరాస్యులకు విద్య అనగా అక్షరజ్ఞానం మాత్రమే. కాని విద్య అనెడిపెద్ద ఆవరణలోకి ప్రవేశించినవాడికి లోపల ఆర్థికశాస్త్రం, భాషా శాస్త్రం, భౌతికశాస్త్రం, గణితశాస్త్రం, రసాయనిక శాస్త్రం వగైరా అసంఖ్యాకమైన శాస్త్రాలున్నాయి. అలాంటిదే బహుదేవతల ఉనికి గూడాను. మనం ఏలక్ష్యం కోసం ఆరాధిస్తామో దాన్నిబట్టి దేవతలను భావించడం జరిగింది.

ప్ర : ***ఇంతమంది ఎలా ఏర్పడ్డారు? ఒక్క విష్ణుమూర్తే నృసింహస్వామిగాను, శివుడే దక్షిణామూర్తిగాను, ఇలా బహునామములు ఎలా వచ్చాయి?***

జ : నిర్గుణుడైన పరమాత్మ సృష్టి కొరకు సత్వ, రజో, తమో గుణములుగా విడిపడ్డాడు. ఆయాగుణములకు ప్రతీకలుగా బ్రహ్మ, విష్ణు, శివరూపములు భావించబడ్డాయి. ఆ తరువాత కొంత రజోగుణం కొంత తమోగుణం కలయిక, కొంత సత్వగుణం కొంత రజోగుణం కలయిక, ఇలా వేరు వేరు పాళ్లలో ఆయాగుణముల కలయిక వలన మరికొందరు దేవతలావిర్భవించారు. ఉదాహరణకు రజస్సులో సత్వంవలన నారాయణుడురాగా, రజస్సులో తమస్సు వలన నారసింహం ఆవిర్భవించింది. ఇలాగే తమస్సులో సత్వం వలన పరమశివుడు, తమస్సులో రజస్సువలన దక్షిణామూర్తి ఆవిర్భవించారు.

ప్ర: ఇలా వివిధ గుణముల తేజోరాశులవలన ఆయా దేవుళ్ళు ఏర్పడితే మానవుడు ఏమిచేయాలంటారు?

జ: ఫలానాసిద్ధి కొరకు ఫలానా దేవతను ఉపాసించాలి. ఆరోగ్యము కొరకు సూర్యుని, జ్ఞానము కొరకు దక్షిణామూర్తిని, క్రియాశక్తి కొరకు గణపతిని, సంపద కొరకు లక్ష్మిని - ఇలా ఉపాసించాలి.

ప్ర: వీరంతా వేరు వేరా ?

జ: అందరూ మూలములో ఒకటే - ఒకే ప్రభుత్వంలో విద్యాధికారి, రక్షణశాఖాధికారి, న్యాయాధికారి వున్నట్లు.

ప్ర: మరి శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస, షిర్డీసాయిబాబా, రాఘవేంద్రస్వామి, రమణమహర్షిలాంటి వారు మానవులు గదా! వాళ్లను దేవుళ్లుగా పరిగణించి పూజిస్తారేమిటి?

జ: వాళ్లు సిద్ధపురుషులు. ప్రజల ఆధ్యాత్మిక వికాసం కొరకు అవతరించిన భగవదంశగల పూర్ణ పురుషులు. 'నా' అనేది లేనివారు. వాళ్లు గురువులు. అందుచేతనే గురువారంనాడు వారిని ఆరాధిస్తాం. వారు సమాధిచెందినా వారి ఆత్మలు భక్తులకు మార్గం చూపుతాయి. వారు దేవునికి మానవునికి నడుమ వారధి వంటివారు. ఒక విధంగా చెప్పాలంటే భగవంతుడు, గురువు, నీలోవున్న ఆత్మ - ఈమూడు ఒకేదాని రూపాలు. అందుచేత గురువులను గూడ పూజిస్తాము.

ప్ర: మంచిదే, మరి వాయువు, అగ్ని, వరుణుడు మొదలైన వాటిని గూడ దేవతలుగా భావించి ఆరాధిస్తామెందువలన? ఇది ఎలా సమర్థనీయము?

జ: వాటిలో 'శక్తి' ఉన్నదిగదా. శక్తిరూపములైన వాటిని దైవములుగా ఆరాధిస్తున్నాం. ఏదైతే మానవశక్తికి అతీతమో అదంతా దైవత్వమే. దేవుడు అనేటువంటి నాలుగు భుజములుగల పురుషుడు ఎక్కడో వున్నాడనుకోవడం తప్పు. ప్రకృతి శక్తులలోగల చైతన్య పదార్థాన్ని మనం ఆరాధిస్తున్నాం.

ప్ర: అలా ఆరాధిస్తే ఇదంతా వెట్టి అని ఇతరులు విమర్శించరా?

జ: తెలియని వాళ్లు విమర్శిస్తారు. తెలిసిన వాళ్లు విమర్శించరు. ఎందుకంటే ఫలితాన్ని బట్టి ఒక ప్రక్రియ యొక్క సత్యము ఋజువవుతుంది. ఎక్కడో

ఉపన్యసిస్తున్న వ్యక్తి ఇక్కడ కనపడడం వెఱ్ఱి లాంటిదే. కాని టెలివిజన్‌లో ఆ ఉపన్యాసకుని చూచినపుడు అందరి సత్యం ఒప్పుకోక తప్పదు. అలాగే ఆయా దేవతా మూర్తులను ఉపాసించి ఫలితములను సాధించిన వారుండడం వలన ఆయాదేవతలను ఒప్పుకోవలసి వస్తుంది.

ప్ర : *ఏదీ ఒక ఉదాహరణ చెప్పండి?*

జ : విజయనగరంలో ఒక మారు వర్షాలు లేక జనులకు త్రాగేనీరు లేక బాధపడుతుంటే తన తల్లి ఆనతి మీద శ్రీ ఆదిభట్ట నారాయణ దాసుగారు ఒక రోజు ఉపవాసముండి వరుణజపంచేసి మరునాడు మార్కండేయ హరికథ చెపితే కుండపోతగా వర్షం కురిసిందని వారు స్వీయచరిత్రలో పేర్కొన్నారు.

"విగ్రహారాధన వలన రామకృష్ణ పరమహంస లాంటి మహావ్యక్తి తయారైతే, నేను ఒకటికాదు వంద విగ్రహాలనైనా పూజిస్తాను.'' అని స్వామి వివేకానందుడన్నాడు.

ప్ర : *దేవతలకు భార్యలనేర్పరిచారేమిటండీ?*

జ : పురుష ప్రకృతుల సంయోగమే ఈ సృష్టి. విష్ణువు జడము ఆయనలోని చైతన్య శక్తియే వైష్ణవి. స్త్రీ పురుష భావనకు అతీతమైనది పరమాత్మ.

ప్ర : *నాకు ఏమి అర్థమయిందంటే, మీరు చెప్పిన దానిని బట్టి ఈసృష్టి యావత్తూ చైతన్య శక్తితో నిండియున్నది. మనిషి మనస్సు గూడ ఒక చైతన్యకేంద్రము. ఈ కేంద్రమును మిగతా శక్తి కేంద్రములతో ధ్యానమనెడి తీగెద్వారా కలపివేయడం ఎలాగో మతం బోధిస్తుంది. మిగతా శక్తి కేంద్రాలు అనేక దేవతా మూర్తులు, పంచభూతాలు మొదలైనవి. శరీర భ్రాంతి తగ్గించుకొని మానసిక ఏకాగ్రత ద్వారా తన క్లేశములను తొలగించుకొని మానవుడు ఆత్మ జ్ఞానము పొందుతాడు. ఐతే మరొక సందేహం. ఈ ఉపాసనా ప్రక్రియల మీద ఆధారపడి మానవుడు క్రియాశీలత కోల్పోయి ప్రపంచ వ్యవహారములలో వైఫల్యం చెందుతాడేమో?*

జ : దైవ ప్రార్థన చేయడం తనలోని చైతన్యశక్తిని ఇనుమడింప చేసుకోడానికేగాని, తాను నిష్క్రియుడైపోయి అంతా దేవుడే చేసి పెడతాడని అనుకోవడానికి కాదు. చేయునదితాను, చేయించేవాడు భగవంతుడనే భావన కలగాలి.

ధన్యవాదాలు. వెంకటేశ్వరరావుగారూ! (1987 ఏప్రిల్)

అధ్యాయము - 8

వేదములు - పురాణములు

19. వేదములలో ఏమున్నది?

- శ్రీ ఎస్. వి. ఎస్. సోమయాజి, బి.కామ్., ఎఫ్.సి.ఎ.

(గుంటూరు హిందూకళాశాల పాలక వర్గ కార్యదర్శి, శ్రీ విద్యా ఉపాసకులువగు శ్రీ ఎస్. వి. ఎస్. సోమయాజిగారితో ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్రశ్న : **వేదమంటే ఏమిటి?**

జవాబు : వేదమనేది బ్రహ్మతత్త్వము యొక్క అపారరాశి. మంత్ర ద్రష్టలయిన మహర్షుల ద్వారా ఆవిష్కరింపబడిన సత్యవాక్య సమూహమది. సకల లోకములకు క్షేమమును, సమాజమునకు చక్కని జ్ఞానమును, విజ్ఞానమును, శాంతిని అందించు ఉత్తమ గ్రంథ సముదాయము. ఇష్ట ప్రాప్తికి, అనిష్ట పరిహారమునకును తగు లౌకిక అలౌకిక ఉపాయములను తెలియచేయు విజ్ఞాన సంపద.

ప్ర : **మంత్ర ద్రష్టలనగా ఏవరు?**

జ : మంత్ర ద్రష్టలనగా తమ తపోధ్యానములో అలౌకిక శబ్దాలను విని, మననముచేసి, దేవతా సాక్షాత్కారముపొంది, దివ్య సందేశములను గ్రహించి, మానవ కళ్యాణము కొరకై ఆయా మంత్రములను పొందుపరచినవారు. అందువలన ప్రతివేద మంత్రమునకును ఒక ఋషి వుంటాడు.

ప్ర : **వేదములను అర్థము చేసుకొనుట ఎట్లు?**

జ : వేద మంత్రములను స్వరయుక్తముగా ఉచ్చరిస్తేనేగాని తగుశక్తి ఉత్పన్నముకాదు. ఇదియే ఉదాత్త, అనుదాత్త, స్వరితములు లేక పైకి, క్రిందకి, మధ్యమ స్వరములతో పలుకుట. వేదములనధ్యయనం చేసేవారికి వేదోచ్ఛారణ తెలియడం అవసరము.

తరువాత వేదార్థమును గ్రహించుటకు ఆరు వేదాంగములను అభ్యసించాలా. అవి శిక్ష, కల్పము, వ్యాకరణము, నిరుక్తము, ఛందస్సు, జ్యోతిష్యము.

ప్ర : వేదాంగముల ప్రాధాన్యమేమిటి?

జ : వేదమంత్రములను పఠించు పద్ధతులను తెలుపునది 'శిక్ష'. యజ్ఞయాగాదులను చేయు పద్ధతులను తెలుపునవి 'కల్పములు'.

వేద మంత్ర శబ్దములలో పదస్వరూపమును గ్రహించి అర్థ నిశ్చయమును పొందుటకు ఉపయోగించునది 'వ్యాకరణము'. వాక్యములను ఒక రీతిలో ఉచ్ఛరించుటకు ఉపకరించి అధ్యయనమును నడిపించేది ఛందస్సు.

వాక్యములకు తప్పుడు అర్థము రాకుండ పదముల నిర్వచనము చేసేది 'నిరుక్తము'. యజ్ఞములను చేయు సమయములను, దేవతల యొక్క స్థానములను తెలుపునది జ్యోతిష్యము. ఈ ఆరింటిని బాగుగా అధ్యయనం చేస్తే తప్ప వేదమంత్రముల అర్థము గ్రాహ్యము కాదు.

ప్ర : వేదార్థములను గ్రహించిన మహనీయ లెవరెవరు?

జ : ఈషడంగముల ఆధారముతో వేదార్థమును ప్రతిపాదించిన భాష్యకారులు 25 మంది వున్నారు. వారిలో సాయణుడు, మాధవుడు, యాస్కుడు, ఉవటుడు, ఉద్గీథుడు, స్కందస్వామి అనువారు ప్రసిద్ధులు.

ప్ర : భారతమును పంచమ వేదమంటారు ఎందుచేత?

జ : వేదములో చెప్పబడిన ధర్మమును, తత్త్వమును, సంస్కృతిని జీవనాడిగా పెట్టుకొని వాటిని ఉపాఖ్యానములలో అన్వయించి సామాన్యులకు అందుబాటులో నుండునట్లు చెప్పడానికి రామాయణము, భారతము, పురాణములు ఏర్పడినవి. ఉదాహరణకు "మాతృదేవోభవ, పితృదేవోభవ, ఆచార్యదేవోభవ" అను వేదమంత్రమునకు గరుత్మంతుని మాతృభక్తి, శ్రీరాముని పితృభక్తి, శ్రీ కృష్ణుని గురుభక్తి ఉదాహరణలు. సత్యమేవజయతే అను ఉపనిషద్వాక్యమునకు హరిశ్చంద్రోపాఖ్యానము తార్కాణము.

ప్ర : వేద విజ్ఞానము పొందుటకు అర్హతలు విధింపబడినవా?

జ : వేదార్థమును గ్రహించుటకు బుద్ధి సూక్ష్మత కావలయును. మందబుద్ధులకు,

అల్పబుద్ధులకు అర్థమగుట దుర్లభము. రజోగుణతమో గుణములధికముగా గలవారు సమాజశ్రేయస్సునకుగాక సంకుచిత ధోరణిలో ఈవిద్యను దుర్వినియోగ పరచు ప్రమాదమున్నది. అందువలన అర్హతాధికారమును నిర్ణయించు వాడు గురువు మాత్రమే.

ప్ర: **వేదములు ఎన్ని?**

జ: వేదమంతా ఒకేరాశి. సౌలభ్యము కొరకు వ్యాస మహర్షి వేదమును ఋక్కులు, యజస్సులు, సామలు అను మంత్రములుగా వర్గీకరించినాడు. వేదములకు పరిశిష్టములగు బ్రాహ్మణములు, అరణ్యకములుగూడ వేదభాగములే.

ప్ర: **వేదములలో ఎన్ని శాఖలున్నవి? ఇపుడెన్ని లభించుచున్నవి?**

జ: ఒక్కొక్క వేదశాఖకు కొన్ని ఉపశాఖలున్నవి. చాల శాఖలు ఆదరణలేక కాలగర్భములో కలిసిపోయినవి. ప్రస్తుత పరిస్థితి యిలా వున్నది.

వేదం	ప్రధాన శాఖలు	అదృశ్యమైనవి	ప్రస్తుతం మిగిలినవి
1. ఋగ్వేదము	21	19	2
2. కృష్ణయజుర్వేదము	86	82	4
3. శుక్లయజుర్వేదము	17	15	2
4. సామవేదము	1000	997	3
5. అథర్వవేదము	9	7	2

జ్ఞాన భాండాగారమైన వేదము నిరాదరణకు గురియై అదృశ్యమవుతూ వుంటే ఉపేక్షిస్తున్న మనలను భావితరం క్షమించదు. ఇపుడు మిగిలియున్న వాటినైనా రక్షించుకొనే బాధ్యత మనపై నున్నది.

ప్ర: **ఋగ్వేదంలోనున్న విషయమేమిటి?**

జ: ఋగ్వేదంలో ఎక్కువగా దేవతాస్తుతి వున్నది. ఆ స్తుతులలోనే ఏ దేవత ఏశక్తిసామర్థ్యాలతో ఒప్పుచున్నదో తెలియజేయబడినది.

ఋగ్వేద సాహిత్యం హిందూధర్మానికి, వేదాంతానికి, ధర్మశాస్త్రానికి, కళలకు, భౌతిక శాస్త్రాలకు, సామాజిక సంస్థలకు మూలాధారమైన ఒకనీతి బుగ్గలాంటిది. ఒకే ఒక సత్పదార్థం అనేక రూపాలలో వర్ణింపబడినట్లు, మరియు ఏ ఏ రూపాలలో భగవంతుని తెలుసుకుంటున్నామో ఆపేర్లే ఆయనకు పెట్టబడ్డాయని ఋగ్వేదం గట్టిగా విశ్వసిస్తుంది.

ఋగ్వేదంలోని ముఖ్య సిద్ధాంతాలు సనాతన ధర్మాన్ని నిలబెట్టిన ఇతిహాసపురాణాల్లో ఆగమాల్లో, ఇతరమతాల్లో, ధర్మ వేదాంతగ్రంథాలలో తగిన విధంగా భద్రపరచబడ్డాయి.

ప్ర : *ఋగ్వేదంలో సంఘంగురించీ, సామాన్యమానవుని గురించి ఏమైనా చెప్పినారా?*

జ : ఋగ్వేదం ఆరవమండలంలో ఇలా వున్నది :

"సంఘాన్ని ప్రేమించు, గౌరవించు, సత్కార్యాలను చేయడానికి కావలసిన శక్తిసామర్థ్యాలు నీకు కలగాలి.

తనకున్నదాన్ని పంచియిచ్చేవారి ఐశ్వర్యం ఎప్పుడూ తరగదు. అలా చెయ్యని వానికి మిత్రుడనేవాడుండడు.

అన్నం కోరి వచ్చిన పేదవాడి ఆకలితీర్చి తాను భుజించే వ్యక్తికి ఎప్పుడూ ఏకొరతా వుండదు".

సమాజానికి మేలు జరగాలని ఒక ప్రార్థనయిలావున్నది. "ఓ ఈశ్వరా! మాకు మాకర్తవ్యమును తెలియజేయి. మితిలేని ఐశ్వర్యమును, ఆరోగ్యమును, మధురమైన వాక్కును ప్రసాదించు.

ప్రతిరోజూ మాకు మంచిరోజుగా చేయి. మా అందరి హృదయాలు ఒకటికావాలి. మా అందరి ఆలోచనలు ఒక త్రాటిపై నడవాలి. మేమందరము ఒక్కటై మంచి స్నేహితులము కావాలి"

ప్ర : *యజుర్వేదములో యజ్ఞముల గురించి ఏమి చెప్పబడినది?*

జ : లోక క్షేమం కొరకు ఏర్పడినదే యజ్ఞ భావన. యజ్ఞ స్వరూపమును, యజ్ఞోపకరణములను యజుర్వేదం విపులంగా తెలియజేసింది.

యజ్ఞాలు కొన్ని ఒకటి మొదలు పన్నెండు రోజులు, కొన్ని ఒకటినుండి 12 సంవత్సరాలు చేయగలిగేవి చెప్పబడినవి. యజుర్వేదము ప్రతిపాదించిన మార్గము కర్మ మార్గము. ఇందులో గృహ్యాకర్మలు, వ్రతాలు, నోములు, నిష్ఠలు చెప్పబడినవి. మన చుట్టూ వున్న అగ్ని, జలము, వాయువు, వీటి స్వభావములు చక్కగా వివరించబడ్డాయి.

జలము మనకు ఎనిమిది రకాల ఫలములనిస్తుంది. శుద్ధజలము వలన తేజస్సు, అలలతో ప్రవహించే జలము వలన బలము, వీర్యము, జలాశయాల మధ్యలో ఉండే జలము వలన పుష్టి, సంతానోత్పాదక శక్తి కలుగుతాయని ఈ

వేదం చెపుతుంది. ఈనాటి శాస్త్రజ్ఞులు నీటిలో వున్న సంతానోత్పాదక శక్తిని యింకా కనుగొనలేదు.

ప్ర: వేదంలో రాజ్య పాలన గురించి ఏమైనా వున్నదా?

జ: రాష్ట్రానికి సర్వాధికారి రాజు. ఈ రాజును ప్రజలు ఎన్నుకొనవలెను. ఒక శుభముహూర్తాన విద్వాంసులచేత సేకరింపబడిన జలాలతో అతన్ని అభిషేకించేవారు. రాజుకు సహాయకులుగా వుండడం కోసం 27 మంది అధికారులుండేవారు. వీరు "రాజార్యసభ", "విద్యార్యసభ" "ధర్మార్యసభ" అనే మూడు సభల ద్వారా నియమించబడేవారు. ఈ అధికారులు బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్యులనే మూడు వర్గాలకు ప్రతినిధులుగా వుండేవారు. ముఖ్యమంత్రి, న్యాయమంత్రి, అర్థమంత్రి, విద్యామంత్రి, పురోహితుడు, ఉద్యోగ వ్యాపారమంత్రి, సేనామంత్రి అను మంత్రులను రాజు నియమిస్తాడు. సైన్యము భూసేన, జలసేన అని రెండు రకములుగ చెప్పబడినది.

ప్ర: వేదములో ఆధునిక విజ్ఞానాల ప్రసక్తి ఏమైనా ఉన్నదా?

జ: ఖగోళ విజ్ఞానం, సూర్యరశ్మి విజ్ఞానం, విద్యుత్తు, వర్షము, వర్షనివారణ, గాలి, గృహనిర్మాణ, ప్రవాహ (irrigation) అంతర్జల, భూమి, ఔషధీ, నౌకానిర్మాణ విజ్ఞానములు బాగా వివరించబడినవి. ఆయుర్వేదము, వైద్యశాస్త్రము, గణితము, విమాన శాస్త్రము, ఇవన్నియు వేదమునందుగలవు.

ప్ర: సామవేదం సంగీత ప్రధానమైనదంటారు. దీని వైశిష్ట్యమేమి?

జ: సామవేదానికి ఉపవేదము గాంధర్వవేదము. నృత్యగీత వాయిద్యాలను, సప్తస్వరాలను, మూడు గ్రామలను, 21 మూర్ఛలను, 49 తానాలను ప్రతిపాదిస్తున్న ఈ వేదం సంగీత శాస్త్రానికి మూలం. సామగానం వలన దేవతలు సంతసించి కోరికలను వెంటనే తీరుస్తారు. ఋక్కులే రాగ బద్ధంగా గానంచేయబడితే సామలని వ్యవహరింప బడుతాయి. ఋగ్వేదానికీ సామవేదానికి పతిపత్నీ సంబంధం వున్నది.

ప్ర: అధర్వవేద విశేషాలు చెప్పండి?

జ: ఆధునిక శాస్త్రములు అధర్వవేదమందు చాలవరకు వివరించబడినవి. అధర్వవేదంలో 244 సూక్తాలు రాజ్యానికి, రాజధర్మానికి సంబంధించినవి. సమాజ స్వరూప స్వభావాల గురించి 75 సూక్తాలు, ఆధ్యాత్మిక విషయాల

గురించి 86 సూక్తాలు, శారీరక చికిత్సను గురించి 144 సూక్తాలు వున్నవి. ఇందులో వున్న పృధ్వీసూక్తం భూతత్త్వ విజ్ఞానాన్ని తెలియజేస్తుంది. అధర్వవేదంలో వ్యాధులను పోగొట్టే సూక్తాలు, కుటుంబానికి సంతానానికి ఆలమందలకు పంటభూములకు అభివృద్ధి కలిగించే మంత్రాలు, చేసిన పాపాల నుంచి దోషాలనుంచి విముక్తి కలిగించే ప్రాయశ్చిత్తకర్మలు వున్నాయి. కుటుంబాలమధ్య సఖ్యతను, గ్రామ సభలలో ఐకమత్యాన్ని పెంపొందించే మంత్రములున్నాయి.

ప్రేమకు వివాహానికి సంబంధించిన మంత్రాలు, శత్రువులను వశపరచుకొనే మంత్రాలు, భూతప్రేత పిశాచాలను దూరం చేసే మంత్రాలు, రాజులకు యుద్ధము నందుపయోగపడే మంత్ర ఖండికలు ఇలా ఎన్నో ఉన్నాయి. భౌతిక దృష్టిలో పరిశోధించేవారికి అధర్వవేదము ఒక గనిలాంటిది. అందులో ఎన్నో రహస్యాలు, సామాజిక కళ్యాణానికి అనుసరించవలసిన పద్ధతులు కుప్పలు తెప్పలుగావున్నాయి. రాజనీతి తంత్రాలు, అర్థతంత్రాలు, కృషి వాణిజ్యాల గురించిన అర్థవేదం అధర్వవేదంలోనిదే.

ప్ర : వేతములగురించి పరిశోధించిన పాశ్చాత్య పండితులెవరు?

జ : Prof. Max Muller, Prof. Rath, Gold stuker, Grassmann, H.H. Wilson, Dr. Roer, W.E. Writney, Bloom field వగైరా పాశ్చాత్య విద్వాంసులువేద విజ్ఞానమును లోకానికి వెల్లడించడానికై తమ జీవితములో అధికబాగాన్ని వ్యయపరచారు.

Ralph T.H. Griffith ఋగ్వేదమును ఆంగ్లములోనికి, Dr.Rosen లాటిన్ భాషలోనికి, Long Lois ఫ్రెంచి భాషలోనికి అనువదించారు.

ప్ర : మరొక్క ప్రశ్న . వేద మంత్ర ద్రష్టలలో స్త్రీలు గూడ వున్నారా?

జ : ఉన్నారు. ఉశవ, గౌరవీతి, చైలకి, మేధ, జయ, ప్రాదురాక్షి, రమ్యాక్షి, లోపాముద్ర, లేగాక్షి, వసుశ్రుత, వారుణి, సునీతి, అసురి, హైమ, విద్యార్థి మున్నగు వారున్నారు.

ధన్యవాదాలు సోమయాజిగారూ! వేదముల గురించి చాల విలువైన సంగతులు చెప్పారు.

20. ఉపనిషత్తుల గురించి

- "సౌమిత్రి"

వేదముల యొక్క సారము ఉపనిషత్తులుగా పిలువబడుచున్నవి. ఇందలి విషయము వేదాంతముగా చెప్పబడినది.

ఇవి 108 వరకు ఉన్నవి. వాటిలో పది ఉపనిషత్తులు ప్రత్యేకత సంతరించుకున్నవి. ఆదిశంకరాచార్యులవారు, శ్రీరామానుజాచార్యులవారు వీటిపై భాష్యములు వ్రాసినారు. వీటిపేర్లు సులభముగా జ్ఞాపకముండుటకై ఒక శ్లోకము వాడుకలో నున్నది.

ఈశ కేన కఠ ప్రశ్న
ముండ మాండూక్య తిత్తరి
ఐతరేయం చ ఛాందోగ్యం
బృహదారణ్యకం దశ॥

వీటిలో ఐతరేయోపనిషత్తు ఋుగ్వేదము యొక్క భాగము. ఈశావాస్య, బృహదారణ్యకోపనిషత్తులు శుక్లయజుర్వేద భాగములు, కఠ, తైత్తిరీయ ఉపనిషత్తులు కృష్ణయజుర్వేదము యొక్క భాగములు. కేన, ఛాందోగ్య ఉపనిషత్తులు సామవేదము యొక్కయు, ప్రశ్న, ముండక, మాండూక్య ఉపనిషత్తులు అథర్వవేదము యొక్కయు భాగములు.

ప్రపంచము, పరబ్రహ్మము - వీటి గురించిన తత్త్వ విచారమే ఉపనిషత్తుల ముఖ్య విషయము.

పిప్పలాద ఋుషిని ఐదుగురు శిష్యులడిగిన ప్రశ్నలివి. 1. ప్రజలందరెక్కడ నుండి పుట్టుచున్నాడు? 2. ప్రజలకాధారమగు దేవతలెవరు? 3. ఎవరెవరీ శరీరమును ప్రకాశింపచేయు చున్నారు? 4. ప్రాణము శరీర మందు ఎట్లు ప్రకాశించుచున్నది? ఎట్లు బయటికి పోవుచున్నది? 5. ప్రాణమునకు, బ్రహ్మమునకుగల సంబంధమేమి? 6. ఓంకారము యొక్క ప్రాముఖ్యమేమి? 7. షోడశకళలుగల పురుషుడెవరు?

ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానము ప్రశ్నోపనిషత్తులోగలవు. కఠోపనిషత్తులో

బ్రహ్మముహూర్తంలో నిద్రలేచి స్నాన సంధ్యలనాచరించాలి. ఇలాంటి కఠిన నియమము లుండుటచేత వేదాధ్యయనం అందరికీ సాధ్యంకాదు, ఐతే వేదాలలో జ్ఞానం అందరికీ అందవలె. అందుకై పురాణ రచన జరిగింది.

ప్ర : వేదముల భాషకు, పురాణముల భాషకు తేడావున్నదా?

జ : వేద భాషపురాతన సంస్కృతము. దానికి అర్థం ఈనాడు అందరూ చెప్పలేరు. పురాణముల భాష లౌకిక సంస్కృతం, అది ప్రజలకు అర్థమయే స్థాయిలో వున్నది. ఉదాహరణకు ఈనాడు సిసలైన సైన్సు విజ్ఞానం శాస్త్రవేత్తలకు తప్ప అర్థం కాదు. సామాన్యుల కొరకు సైన్సును Popularise చేయడం లక్ష్యంగా పుస్తకాలు వస్తున్నాయి. అలాంటిదే పురాణముల రచన.

ప్ర : పురాణములలో ఏమి ఉంటాయి?

జ : ముఖ్యంగా ఐదు సంగతులుంటాయి. 1. సృష్టి ఎలా ఏర్పడినది. 2. ప్రళయము గురించి. 3. బ్రహ్మసృష్టించిన ఋషి, రాజవంశములు. 4. తదనంతరమేర్పడిన రాజవంశములు 5. వివిధ మన్వంతరాలలో జరిగిన చరిత్రలు. ఇవిగాక భూమిమీదగల సర్వ విషయాలు అందుచెప్పబడ్డాయి.

ప్ర : మీరు మన్వంతరాలు అన్నారే. ఎన్ని మన్వంతరాలు ఉన్నాయి?. ఇపుడు ఏ మన్వంతరం?

జ : ఇపుడు వైవస్వత మన్వంతరంలో వున్నాము. దీని అధిపతి వైవస్వత మనువు. ఇప్పటికి ఆరు మన్వంతరాలు గడిచి ఏడవ మన్వంతరంలో ఉన్నాము. 14 మన్వంతరాలు గడిస్తే ఒక కల్పం అవుతుంది. మనం శ్వేత వరాహకల్పంలో వున్నాము.

ప్ర : పురాణాలలో నేటి కాలానికి *గూడా* పనికి వచ్చే సంగతులున్నాయా?

జ : అదే చెప్పబోతున్నాను. మార్కండేయ పురాణంలో పిండోత్పత్తి గురించి చెప్పబడింది. గర్భంలోవున్న పిండం ఏ ఏ నెలల్లో ఎట్టి పరిణామాలు చెందుతుందో, ఎపుడు అవయవాలు ఏర్పడుతవో చెప్పబడినది. అందలి వర్ణన నేటి ఆధునిక వైద్యశాస్త్రంలో చెప్పబడేదానితో సరిపోవుచున్నదని ఒక పాశ్చాత్య శాస్త్రవేత్త ధృవీకరించాడు.

ప్ర : ఇంకా ఏ ఏ సంగతులు పురాణాలలో వున్నాయి?

జ : ఇప్పటికి సైన్సు ద్వారా మానవుడు సాధించని రెండు సంగతులు మార్కండేయ పురాణంలో ఉన్నాయి. ఒకటి అదృశ్యకరణి. ఈశక్తిని పొందినట్లయితే ఒక మానవుడు ఇతరుల కంటికి కనపడకుండా అదృశ్యంగా వ్యవహరించగలడు. ఐతే ఇతరులు అతనికి కనిపిస్తుంటారు. రెండవది ఖేచరగమనము. అనగా పక్షివలె ఆకాశంలో ఎగురుతూపోతాడు. ఈరెండు శక్తులను కొందరు మానవులు ఇదివరలో కలిగి వున్నట్లు అందుచెప్పబడినది.

ప్ర : ఇంకా ఏ ఏ విషయాలున్నాయి?

జ : గరుడ పురాణంలో ఆయుర్వేద విజ్ఞానము, ఔషధుల గుణములు చర్చించబడినవి. మత్స్యపురాణంలో వాస్తుశాస్త్రము విపులీకరించబడినది. అగ్నిపురాణంలో మృతసంజీవనీ విద్య గురించి చెప్పబడినది. అగ్నిపురాణంలోనే వ్యాకరణశాస్త్రము, అలంకార శాస్త్రముల గురించిన చర్చ వున్నది. వృక్షాయుర్వేదము అనగా చెట్లకు వచ్చే వ్యాధులగురించి అగ్ని పురాణములో వున్నది.

వామన పురాణంలో సదాచారములు చెప్పబడినవి. మత్స్య పురాణములో కలియుగములో పరిపాలించే రాజుల గురించిన భవిష్యత్తు చెప్పబడినది. శాతవాహన రాజుల గురించి , మగధనేలిన రాజుల గురించి అందు చెప్పబడినది. గరుడ పురాణంలో గుఱ్ఱములు, ఏనుగుల గురించిన శాస్త్రములను పేర్కొన్నారు.

ప్ర : పురాణముల్లలో శాస్త్రముల గురించి ఎందుకు చర్చించారు? శాస్త్రములను విడిగా వ్రాయవచ్చును గదా?

జ : పురాణముల ఒక మహర్షి చెపుతుంటే ఒక జిజ్ఞాసువు వింటున్న కథలవలె వ్రాయబడినవి. మధ్యలో అనేక ప్రబోధాత్మకమైన సంగతులు, శాస్త్రవిషయములు చెప్పబడినవి: విష్ణు పురాణాన్ని పరాశరుడు చెప్పగా మైత్రేయుడు వింటాడు. వామన పురాణమును పులస్త్యుడు చెప్పగా నారదుడు వింటాడు.

ప్ర : వీటిలో మనకు కనిపించే సందేశం ఎటాంటిది?

జ : మానవులు తమ విధ్యుక్త విధులు నిర్వర్తించాలని పురాణాలలో చెపుతారు. హక్కుల కొరకు ప్రజలు తాపత్రయపడి విధులను నిర్వర్తించని ఈ రోజుల్లో మనం మన ధర్మములు గుర్తు చేసుకోవడం అవసరం గదా!

ప్ర : ***అలాంటి సందేశాత్మక ప్రబోధం ఒకటి చెప్పండి?***

జ : వామన పురాణంలో ఒకచోట ఇలా చెప్పారు. నీవు గనుక ఏదైనా చెరువులో స్నానంచేస్తూ వుంటే దానిలో నుండి ఐదు మట్టి ముద్దలు తీసి ఒడ్డున పడవేయమంటాడు. ఆ చెరువు పూడిపోకుండా నిరంతరం లోతుగా వుండడానికై ఐదుసార్లు మట్టిని తీసి ఒడ్డున పడవేసి తర్వాత స్నానం చేయమంటాడు. ఇది ఒక పౌరనీతిగా గ్రహించవచ్చు.

ప్ర : ***బాగున్నది. ఏదైనా ఒక నీతి కథ చెపుతారా?***

జ : వరాహపురాణంలో ఒక కథ వున్నది. అందు ఇరువురు ఋషులున్నారు. అందొకరు శాకాహారి మరొకరు మాంసాహారి. మాంసాహారి యొక్క కుమార్తెను శాకాహారి యొక్క కొడుకు వివాహం చేసుకున్నాడు. అమ్మాయి అత్తవారింటికి పోయింది. ఆచారాలు అలవాట్లు వేరు వేరుగదా. అందుచేత అత్తకోడలిని సాధిస్తూ వున్నది. కోడలి అలవాట్లను ఎద్దేవ చేస్తున్నది. ఈ సంగతి కోడలు పోయి తండ్రితో చెప్పింది. తండ్రి బావగారింటికి భోజనానికి వచ్చాడు. శాకాహారి యొక్క ఇంట్లో భోజనం వడ్డించారు. అపుడు మాంసాహారియైన ఋషి విస్తట్లో అన్నం వంక చూపిస్తూ "మీరు ఇంత జీవహింసచేస్తున్నారేమిటి? ఎన్నివందల వరిమొక్కలను నరికితే ఈ అన్నం వచ్చింది? మేముచూడండి. ఒక్క జంతువును ఎవరో వేటగాడు చంపితే దాని మాంసంతో కుటుంబం యావత్తు తినగలుగు తాము. మీరుచేసే హింసలో మాది ఎన్నోవంతు?'' అని నాలుగు మాటలూ వడ్డించాడు. అంతటితో అత్తాకోడళ్ల నడుమ వైమనస్యం తొలగిపోయి సర్దుకుపోవడమారంభించారు. అంతస్తులు అలవాట్లు కారణంగా ఈ రోజుల్లో గూడ కోడళ్లను రాచిరంపాన పెట్టే పరిస్థితులకు సమాధానం పైకథలో గోచరిస్తుంది.

ప్ర : ***మీరు చెప్పిన కథను బట్టి పురాణకాలంలో ఋషులలో మాంసాహారులు గూడ వున్నారనీ వర్ణాంతర వివాహాలను ఆనాడు ఆమోదించారనీ గూడ తెలుస్తున్నది. ఐతే ఈ పురాణాలు వ్రాయబడిన కాలం ఏది?***

జ : ద్వాపర యుగం అంతమై కలియుగారంభంలో వీటిని వ్రాశారు. అనగా 1985 నాటికి 5936 సంవత్సరాల క్రిందట వ్రాశారు. క్రీస్తుపూర్వం 3101 సంవత్సరాల క్రిందట అనుకోవచ్చు.

ధన్యవాదాలు అనంతరామయ్యగారూ! పురాణాలను చక్కగా పరిచయం చేశారు.

అధ్యాయము - 9

రామాయణ విశేషాలు

22. ఆధునికులు శ్రీమద్రామాయణాన్ని చదువవలసిన ఆవశ్యకత

- శ్రీ శ్రీ శ్రీ మధుసూదన సరస్వతీ స్వామి

(కరీంనగర్‌లో వుంటున్న శ్రీ శ్రీ శ్రీ మధుసూదన సరస్వతీ స్వామి వారితో ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్రశ్న: రామాయణం అతిపురాతన గ్రంథం. సంస్కృతంలో అదే ఆదికావ్యం. ఇపుడు 20వ శతాబ్దంలో వున్నాం. మానవుడు చంద్రమండలంమీద అడుగు పెట్టాడు. రేడియోలు, టెలివిజన్లు, విమానాలు, కార్లు, ఫోన్లు వీటితో ఆధునిక మానవుడు సరిక్రొత్త జీవితం గడుపుతున్నాడు. ఈ కాలంలో గూడ యువతీయువకులు రామాయణాన్ని చదువలసిన ఆవశ్యకత ఏమిటి? ఆధునికులు హాయిగా స్కూటర్లమీద షికారు చేస్తారు. వీడియోకాసెట్లు తెచ్చుకొని చూచి ఆనందిస్తారు. రామాయణంతో వారికి పనిఏమి?

జవాబు:మంచి ప్రశ్న అడిగారు. ఒక జరిగిన సంగతి చెపుతాను.

ప్ర : తప్పక చెప్పండి.

జ : ఉత్తర భారతంలో ఒక రైల్వే స్టేషనులో రైలెక్కడానికి ఇరువురు నవదంపతులు వచ్చారు. రైలు ఇంకారాలేదు. ప్లాటుఫారంమీద వాళ్లు పచార్లు చేస్తున్నారు. ఎదురుగా స్తంభానికి ఆనుకొని కూర్చొని ఒకముసలాయన ఏదో గ్రంథం పారాయణ చేస్తున్నాడు. నవయువకుడాయనతో మీరేమి పుస్తకం చదువుతున్నారని అడిగాడు. ఆయన తులసీ రామాయణం చదువుతున్నానన్నాడు.

అపుడా యువకుడు "మీరింతవరకు ఎన్నిసార్లు దాన్ని చదివి వుంటారు?" అని అడిగాడు. "నూరుసార్లకుపైగా చదివాను" అన్నాడా వృద్ధుడు.

ఆ యువకుడు హేళనగా "వేరే పనిలేకపోతే సరి. చదివిందే చదువుతూ వుండకపోతే లోకంలో ఎన్ని మంచి పుస్తకాలు లేవూ? మీకు బోర్‌కొట్టడం లేదూ? ఇంతకంటే చాదస్తం ఏముంటుంది?" అన్నాడు. ఆ వృద్ధుడు ఇతని వంక చూసి చిరునవ్వునవ్వి మరల గ్రంథపఠనంలో మునిగిపోయాడు.

ప్ర : తరువాత ఏమయింది?

జ : అదే చెపుతాను .... ఇంతలోకి రైలువచ్చింది. జనం కిటకిటలాడుతున్నారు. రైల్లోకి ప్రవేశించడం కష్టంగా వున్నది. ఆ వృద్ధుడు ఏదో విధంగా సందు చేసుకొని లోపలకి వెళ్లి కూర్చున్నాడు. ఆ యువకుడుగూడ అదే పెట్టెలో ఎక్కాడు. రైలు కదిలింది. అపుడు తేరిపారజూచుకున్నాడాయువకుడు. తన భార్య ఎక్కనే లేదు. ప్లాటుఫారం మీద దిగబడి పోయింది. ఆదుర్దాతో అతడు గొలుసులాగాడు. రైలు ఆగింది. అపుడు దిగివెళ్లి భార్యతో సహా రైలు ఎక్కాడు.

వృద్ధుడు ఆ యువకునితో "రామాయణం గనుకనీవు చదివియుంటే ఈతప్పు చేసేవాడివికావు. రామాయణంలో సీతారామలక్ష్మణులను గంగానది దాటించడానికై గుహుడు పడవతీసుకొచ్చాడు. రాముడు ముందు సీతనెక్కించి తరువాత తాను పడవ ఎక్కాడు. భర్త అయినవాడు ముందు భార్య క్షేమం విచారించి తరువాత తన అవసరాలు చూచుకోవాలి. ఇది మన సాంప్రదాయం. రామాయణం చదివితే ఇది నీకు తెలిసేది" అన్నాడు.

ప్ర : చాల చక్కని కథ చెప్పారు. ఇది జరిగిన సంగతి కావడం మరింత విశేషం.. మరి మధ్యవయస్కులు, ఉద్యోగులు వుంటారు. భార్యాభర్తలు ఇరువురూ ఉద్యోగాలు చేస్తూ నాలుగు చేతులా డబ్బు సంపాదిస్తూ హాయిగా సుఖంగా వున్నామనుకుంటారు. అలాంటి వాళ్లకు రామాయణంతో పనియేమిటి?

జ : చాలా మంచి ప్రశ్న అడిగారు. దీనికి గూడ ఒక జరిగిన సంగతే చెపుతాను.

ప్ర : తప్పక చెప్పండి వింటాను.

జ : గుజరాత్‌లో శ్రీ మురారి బాపూ హర్యానీ అనే మహాత్ముడున్నాడు. స్వామి చిన్మయానంద భగవద్గీతోపన్యాసాలిచ్చినట్లుగా వీరు దేశ విదేశాలలో

రామాయణోపన్యాసాలిస్తుంటారు. వీరి ఉపన్యాసాలకు లక్షల సంఖ్యలో ప్రజలు వస్తుంటారు. ప్రేక్షకులకు సరిగా కనిపించి వినిపించడం కోసం ఇంటర్ సర్క్యూట్ టి.వి.లను ఏర్పాటు చేస్తారు. వీరి కార్య క్రమం పెట్టుకోవాలంటే నాలుగు సంవత్సరాల తరువాత తేదీ లభ్యమవుతుంది. అంతవరకు కార్యక్రమాలు నిర్ణయమైవుంటాయి.

ప్ర : *భారత దేశం గర్వించ దగిన గొప్ప వ్యక్తి అనిపిస్తున్నది.*

జ : ఆయన ఒకమారు కెనడా దేశంలో మాంట్రీల్ నగరంలో రామాయణోపన్యాసాలిస్తున్నాడు. అచ్చట నివసిస్తున్న భారతీయులు అత్యధిక సంఖ్యలో వచ్చి వింటున్నారు. వారిలో ఇరువురు భార్యా భర్తలున్నారు, వారిరువురూ ఉద్యోగాలు చేసుకొని జీవిస్తున్నారు. ఐతే వారికొక కొడుకు గలిగిన తరువాత మనస్పర్థలు వచ్చి 23 ఏళ్ల క్రిందట విడాకులు తీసుకున్నారు. అప్పటి నుండి వేరు వేరుగా జీవిస్తున్నారు. కొడుకు తల్లి దగ్గరే వుంటున్నాడు. ఇరువురూ రోజూ రామాయణోపన్యాసాల కోసం వచ్చి వేరువేరుగా కూర్చొని వింటున్నారు.

ఆఖరు రోజున శ్రీరామ పట్టాభిషేకం. ఆనాడు దంపతులైన వారు వచ్చి సీతారాములకు హారతిచ్చి దేవుని ఆశీస్సులు పొందవలసినదిగా శ్రీ మురారి బాపూగారు సభలో ప్రకటించారు. ఈ సదవకాశం కోల్పోవడం ఆ భర్తకు ఇష్టం లేదు. వెంటనే మహిళల విభాగంలో కూర్చొని వున్న తన ఇదివరకటి భార్య వద్దకు వెళ్ళి మరునాడు హారతివ్వడానికి తన వెంట ఉండమన్నాడు. "మొదట మీరు ఇంటికి రండి. తరువాత హారతి యిద్దాం" అన్నదామె. అతడు మారు మాట్లాడకుండా ఆమెయింటికి పోయాడు. కుమారుడితో, భార్యతో కలసి భోజనం చేశాడు. విడిపోయిన దంపతులిద్దరూ కలిశారు. మరునాడు శ్రీ సీతారాములకి హారతి ఇచ్చారు.

ప్ర : *విడాకులిచ్చి దూరమైపోయిన దంపతులను గూడ కలిపింది రామకథ . . . చాలా గొప్ప విషయం. . . మరి మాబోటి పత్రికా రచయితలు రామాయణాన్ని ఎందుకు చదవాలో గూడ చెప్తారా?*

జ : పత్రికా విలేఖరులు ఒక జరిగిన సంఘటనను వక్రీకరించి వ్రాస్తూ వుంటారు.

ఒకరిమీద వ్యతిరేకత కలిగేటట్లు విషయాన్ని మలచగలరు. లేదా ఒకరి మీద అభిమానం కలిగేటట్లు వ్రాయగలరు. రెండు రకాలుగా సమాచారం చెప్పడానికి రామాయణంలో ఉదాహరణలున్నాయి.

ప్ర : **మాలాంటి పత్రికా రచయితలు రామాయణంలో గూడ తారసిల్లరా?**

జ : (నవ్వి) పత్రికా విలేఖరులెవరూ రామాయణంలో లేరు. పత్రికలు గూడా లేవు. కాని పత్రికా విలేఖరుల పనిని ఇద్దరు పాత్రలు రామాయణంలో చేయడం చూస్తారు

ప్ర : **ఐతే తప్పక చెప్పండి.మరింత శ్రద్ధగా వింటాను.**

జ : దశరధుడు రామునికి పట్టాభిషేకం చేయాలని నిర్ణయించాడు ఈ సంగతి మంధర కైకతో చెప్పి " 25 రోజుల క్రిందటే దశరధుడు ఈ నిర్ణయం చేశాడు. అయినా నీకు చెప్పలేదా?" అని అంటుంది. అలా ప్రశ్నించడం వలన ఇందులో ఏదో కుత్సితం వున్నదని కైకకు అనుమానం కలిగేటట్లు చేసింది. ఇలా విషయాన్ని చెడు అర్థం వచ్చేటట్లు చెప్పడానికి మంధర చక్కని ఉదాహరణ.

ప్ర : **మంచి అర్థం వచ్చేటట్లు పలికిన దెవరు?**

జ : సదభిప్రాయం కలిగేటట్లు చెప్పిన వ్యక్తి హనుమంతుడు. లంకకు వెళ్లి సీతమ్మను చూచి రాముని వద్దకు వచ్చి శోకిస్తున్న సీతాదేవిని గురించి చేసిన వర్ణన అద్భుతమైనది. "నిన్ను వదలిపెట్టిగూడ సీతమ్మ ప్రాణాలు ఎందుకు పోలేదంటే విరహం అనే అగ్ని నిట్టూర్పులనే గాలిచేత ప్రజ్వలించబడుతూ వుంటే కన్నీళ్లు అనే ప్రవాహం దాన్ని ఆర్పుతూ వున్నది". అంటాడు హనుమంతుడు.

ఆయన ఇంకాయిలా అంటాడు. "సీతమ్మ సదా నీ నామమే స్మరిస్తూ వున్నది. . . దుఃఖం వలన ఆమె ప్రాణం నోట్లో నుండి వెళ్లిపోదామని చూస్తే మీ యొక్క నామం పోకుండా అడ్డు పడుతూవున్నది" అన్నాడు మారుతి! ఉత్తముడైన పత్రికా విలేఖరి వాయుసుతునివలె సమాచారం అందివ్వాలి.

ప్ర : మరి మనది ప్రజాస్వామ్య రాజ్యంగదా. మన రాజకీయ వేత్తలు, పరిపాలకులు రామాయణాన్ని ఎందుకు చదవాలో చెపుతారా?

జ : రాజకీయ నాయకులు సరియైన వారినుండి సలహాలు పొందాలి. సలహా చెప్పేవారు భయం చేతగాని లోభంచేతగాని లొంగిపోగూడదు. రావణుని సలహాయిచ్చే మంత్రులు అతన్ని చూసి భయపడి అతనికి నచ్చే విధంగా మాట్లాడారు. విభీషణుడొక్కడే భయపడకుండా, లోభానికి లోనుగాకుండా సలహాచెప్పాడు. "మంత్రి, వైద్యుడు, గురువు - వీరు ముగ్గురూ అబద్ధం చెప్పినా, సరియైనదికానిదాన్ని సరియైనదని చెప్పినా మనిషి ఋజుమార్గం నుండి దూరమవుతాడు" అని అంటున్నాడు వాల్మీకి!

అద్భుతమైన సత్యం చెప్పాడు వాల్మీకి మహర్షి. పదవుల్లో వున్నవారికి కోపం వస్తుందనీ, వారికి నచ్చదనీ గూఢచారి వర్గాలవారు సత్యాలను దాచినా, అసత్యాలను తెలిపినా దేశం నష్టపడుతుందని దీని వలన స్పష్టమవుతుంది. . .

చాలా కృతజ్ఞతలు స్వామీజీ!

(1989 నవంబరు)

జీవన సూత్రములు

దేవుఁడన మాతృదేశము
దేవతలన (బ్రజల, యజ్ఞ- దీక్ష యనంగా
సేవా వ్రత నిష్ఠయ, యివి
జీవన సూత్రములుగా (బ్రసిద్ధింగనుమా

-- తుమ్మల సీతారామమూర్తి

23. రామాయణ సందేశము

- శ్రీ చలమచర్ల వేంకట శేషాచార్యులు, ఎం.ఏ.

(సికింద్రాబాదులో శ్రీ వేంకటేశ్వర వేదాంత వర్ధినీ సంస్కృత కళాశాలలో అధ్యాపకులుగానున్న శ్రీ చలమచర్ల వేంకట శేషాచార్యులు గారితో ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్రశ్న :రామాయణం కొన్ని వేల సంవత్సరాల క్రిందటి కావ్యంగదా. దాని శాశ్వతత్వానికి హేతువేమిటి? ఇన్ని శతాబ్దాలుగా అది గ్రామగ్రామాన, వాడవాడలలో ఎందుకు గానం చేయబడుతూ వున్నది?

జవాబు : అందులో అన్ని కాలాలకు పనికి వచ్చే సందేశం వున్నది. అదే దాని శాశ్వతత్వానికి కారణం.

ప్ర : ఏమిటూ సందేశం ?

జ : రాముని గుణములే రాముని సందేశం

ప్ర : ఆయనకు గల విశిష్ట గుణములేమిటి?

జ : ఆయన గుణములను బాలకాండలో వాల్మీకి వర్ణించాడు. అందులో కొన్ని గుర్తుచేసుకుందాము.

1. 'ప్రశాంతాత్మా' - అంటే ఎట్టి సమయంలోనూ కల్లోల పడక ప్రశాంతమైన మనస్సు గలవాడు.
2. 'పూర్వభాషీ' - అంటే ఎవరినైనాతానే ముందుగా పలకరించేవాడు.
3. 'నచ అనృతకథా' - అసత్యమగు కథలల్లి చెప్పడు.
4. 'నచలవశానుశః' - సమయానుకూలంగా మాట్లాడేవాడుకాడు. అనగా ఏ ఎండకాగొడుగు పట్టేవాడు కాడు.

ప్ర : ఆయన గుణములే గొప్పవా? లేక ఆయన రాజ్యపాలన గూడగొప్పదా?

జ : ఆయన అడవిలో ఉండగా భరతుడు వచ్చినపుడు రాజ్య పాలన గురించి కొన్ని ప్రశ్నలడిగాడు. అవి ఈనాటికీ అనుసరింపదగియున్నవి.

1. భరతుడా! నీ యొక్క అమాత్యులు ఉపధాతీతులుగా వున్నారా? అని

అడిగాడు. అంటే, వారు కానుకలకు లోబడనివారుగా వున్నారా? అని అర్థం. ఎంత చక్కని ప్రశ్న యిది?

2. సైన్యమునకు, ఉద్యోగులకు వేతనము సమయానికి అందజేయబడుచున్నదా? అట్లుగాక ఆలశ్యమైనచో వారు విశ్వాస పాత్రులుగా వుండరు. చెడిపోతారు. దాని వలన కలిగే అనర్థం అపారం అని పలికాడు రాముడు. ఇంత కంటే పరిపాలకునికి చేయదగిన హెచ్చరిక ఏముంటుంది?

ప్ర: *బాగున్నది. . . శేషాచార్యులుగారూ! మీరు కళాశాల విద్యార్థుల నుద్దేశించి ఉపన్యసించేటప్పుడు వాళ్లకు ఉత్తమ సందేశంగా రామాయణం నుంచి ఏ అంశం వినిపిస్తారు?*

జ: చాలా అంశములున్నాయి. అందులో ఒకటి యిది. పట్టాభిషేకము కొరకు రథమెక్కి తండ్రి వద్దకు పోవుచున్నపుడుగాని, నార వస్త్రములు ధరించి పాదచారియై అడవులకు ప్రయాణమైనపుడుగాని, శ్రీరాముని ముఖం ఒకే రీతిలో వున్నది అని వాల్మీకి వర్ణించాడు. సుఖంలోనూ కష్టములోనూ గూడా ఆ మహనీయుడు ఒకే విధమగా నున్నాడు. ఇది విద్యార్థులకు చెప్పదగిన చక్కని అంశం.

ప్ర: *రామాయణంలో సుందర కాండకు గొప్పస్థానమిచ్చారు. దానిని ప్రత్యేకించి పారాయణ చేస్తారు. ఎందుకు?*

జ: సుందర అనగా పోయిన వస్తువు దొరకుట. కనిపించకుండా పోయిన సీతాదేవియొక్క ఆచూకి సుందర కాండలో తెలుస్తుంది. నష్టపోయిన వస్తువులు తిరిగిపొందడం కొరకు, మనశ్శాంతి కొరకూ అనేక క్లేశములు తొలగడం కొరకు., సుందరాకాండ పారాయణ చేస్తారు. ముఖ్యంగా శని గ్రహదోషనివారణకు విష్ణు సహస్రనామంగాని, శని జపముగాని, సుందరా కాండ పారాయణగాని చేస్తారు.

సుందరాకాండలో రామకథను సంక్షిప్తంగా హనుమంతుడు సీతకు చెపుతాడు. అలా చెప్పటంద్వారా తాను విరోధి వర్గంలోని వాడనుకానని ఆంజనేయుడు సీతాదేవికి విశ్వాసం కలిగిస్తాడు.

ప్ర : హనుమంతుడు గొప్ప కార్యసాధకుడని చెపుతారు ఎందువలన?

జ : ఇందుకు హనుమంతుని చరిత్ర యావత్తూ చెప్పుకోవచ్చు. అయితే అందులో ఒక ఘట్టం మాత్రమే మనవి చేస్తాను. ఎవరికైనా ఒకపనిచేయునపుడు మూడు రకాల విఘ్నములు ఎదురవుతాయి. వాటిని ఆంజనేయుడు ఎలా ఎదుర్కొన్నాడో చూడండి. సముద్రము దాటునపుడు ఆయన మూడురకాల అడ్డంకులను ఎదుర్కొన్నాడు.

1. అనుకూల్య విఘ్నములు : ఇవి పైకి చూడడానికి సహాయకారులుగా వుంటాయి. కాని పనిని నష్టపరుస్తాయి. మనం ఏదో పనిమీద పోతూ వుంటే ఎవరో మిత్రులు భోజనం చేసి వెళ్లమని బలవంతం చేసి పని నష్ట పరుస్తారు. అలాగే సముద్రములో మైనాకుడు హనుమంతునికి అడ్డుతగిలి తాను రామ కార్యానికి సహాయపడదలిచాననీ, తనయొద్ద విశ్రాంతి తీసుకొని పోవలసినదని కోరాడు. హనుమంతుడు తన లక్ష్యంచేరే వరకు విశ్రమించనని ప్రతిజ్ఞ చేశానని చెప్పినేరుగా వెళ్లిపోయాడు.

2. మిత్రులే పరీక్షించడం కొరకు విఘ్నాలు కలిగిస్తారు. దేవతలు 'సురసి' అను రాక్షసిని నియమించారు. ఆమె అతన్ని మ్రింగడానికి ఆకాశమంత నోరు తెరుస్తుంది. అపుడు హనుమంతుడు సూక్ష్మరూపంలో నోటిలో దూరి తప్పించుకుపోతాడు. దేవతలు ఆనందించి ఆశీర్వదిస్తారు. ఇది రెండవ రకమైన విఘ్నము.

3. శత్రువులు ఏర్పరచే విఘ్నములు మూడవ రకం. లంకను కాపలాకాచేటువంటి సింహకి అను రాక్షసి ఆకాశంలో పోయే ప్రాణిని దానినీడను బట్టి క్రిందికి లాగివేస్తుంది. అలా ఆకర్షించబడగా హనుమంతుడు ఆ రాక్షసిని సంహరిస్తాడు. ఇలా మూడు రకాల విఘ్నములు పనులకు ఎదురవుతుంటాయని ఈ కథలో తెలుస్తున్నది.

ప్ర: బాగుంది .... మరొక ప్రశ్న. వాల్మీకి రామాయణాన్ని తెలుగులిపిలో తాత్పర్య సహితంగా మీరు ప్రచురిస్తున్నారు. ఇలాగే రామాయణకథతో జీవితాన్ని మిళితంచేసుకొని దివ్యానందం పొందిన వారు ఆంధ్రదేశంలో ఎవ్వరైనా వున్నారా?

జ. మంచి ప్రశ్న అడగారు. ఇది వరలో త్యాగయ్య, రామదాసు, వాసుదాసు గారలున్నారు. ఐతే ఇటీవల నేనొక మహనీయుని కలిశాను. ఆయన నల్గొండ

జిల్లాలో కోదాడకు 2 మైళ్ల దూరంలో వున్న తమ్మర అనే గ్రామంలో శ్రీతమ్మర నరహరిగోపాలా చార్యులుగారున్నారు. వయస్సు 80 దాటివుంటాయి. వారు ఇప్పటికి 100 సార్లు వాల్మీకి రామాయణం యావత్తు పారాయణ చేశారు. అంతేగాక 6 సార్లు వాల్మీకిరామాయణాన్ని చూచి వ్రాశారు. అందులో అనిర్వచనీయమైన ఆనందాన్ని పొందుతారు. ఆయనను నేను కలుసుకొని "ఎవరైనా ఉదారపురుషుని నాకు సూచిస్తారా?" అని అడిగాను. "రామచంద్రుని కంటె పరమ ఉదారపురుషుడెవరున్నారు?" అని ఆయన జవాబిచ్చారు. ఇహలోకంలో మనబాధలు నివృత్తి చేయడానికి గూడ రాముడే దిక్కు అని ఆయన ప్రగాఢ విశ్వాసం.

(1985 జులై)

గాయత్రీ మంత్ర శక్తి

గాంధీగారి హత్య రోజుల్లో ఒక యువకుడు భగవాన్ రమణ మహర్షి వద్దకు వచ్చి ఉగ్రంగా చూస్తూ "గాడ్సే గాంధీని చంపి వినుతికెక్కాడు. నేను నిన్ను చంపి కీర్తి కెక్కుతాను" అని బెదిరించాడు భగవాన్‌ని.

"చంపునాయనా, నాకీ దేహబాధ తప్పిపోతుంది" అన్నారు భగవాన్. అక్కడున్నవాళ్లు అతన్ని అటకాయించి తోసెయ్యాలని చూశారు. కాని భగవాన్ అతన్ని తన దగ్గరే వుంచుకొని తనతో భోజనానికి తీసుకు వెళ్లారు. రెండు రోజులాశ్రమంలో ఉండిపోయాడతను.

మూడవ రోజున భగవాన్ దగ్గరకు పోయి, "నన్ను క్షమించండి. నాకు మతిస్థిమితం ఉండుండి తప్పిపోతుంది. నా మతి సరిగ్గా ఉండడానికి ఏదైనా ఉపదేశించండి" అన్నాడు.

"గాయత్రి చెయ్యి" అన్నారు భగవాన్.

అలాచేసి కొన్ని నెలలలో తిరిగి వచ్చాడు. అతని పిచ్చి అంతా పోయి గొప్ప భక్తితో.

ఈ కథ "రమణవాణి"లో ప్రచురింపబడింది.

అధ్యాయము - 10

మహాభారతంలో ప్రత్యేకతలు

24. మహాభారత విశేషాలు

- శ్రీ పరాశరం గోపాలకృష్ణమూర్తి ఎం.ఏ.

(రాష్ట్రంలో పలు ప్రభుత్వ కళాశాలల్లో ప్రిన్సిపాల్‌గా పనిచేసి ఉద్యోగ విరమణ చేసి గుంటూరులో వుంటున్న శ్రీ పరాశరం గోపాలకృష్ణ మూర్తి గారితో ఇష్టాగోష్ఠి

ప్ర : వేద వ్యాస మహర్షి గురించీ మహాభారతం గురించీ కొన్ని విషయాలు తెలుసుకోదలచాను. సంస్కృత భారతం ఆధారంగా మీరు చెప్పబోవు సంగతులు అధికారికంగా వుంటాయనుకుంటాను.

జ : అలాగే చెపుతాను అడగండి.

ప్ర : ఆషాఢ పౌర్ణమి వ్యాసజయంతి గదా. మొదట ఆ మహనీయుని గురించి చెప్పండి. ఆయన ప్రధాన శిష్యులెవరెవరు? వారు ఏమి చేశారు?

జ : భారతజాతికి గురువు వ్యాసమహర్షి. ఆయన పాండవులకు, కౌరవులకు గూడ పితామహుడవుతాడు. ఆయన నాలుగు వేదాలను వర్గీకరించాడు. మహాభారతాన్ని, 16 పురాణాలను మనకందించాడు. ఆయన ప్రధాన శిష్యులు ఐదుగురున్నారు.

1. పైల మహర్షి : ఈయన ఋగ్వేదాన్ని అధ్యయనం చేసి ప్రచారం చేశాడు.
2 వైశంపాయన మహర్షి : ఈయన యజుర్వేదాన్ని అధ్యయనం చేసి ప్రచారం చేశాడు.
3 జైమిని మహర్షి : ఈయన సామవేదాన్ని అధ్యయనంచేసి ప్రచారం చేశాడు.
4. సుమంతు మహర్షి : ఈయన అధర్వవేదాన్ని అధ్యయనంచేసి ప్రచారంచేశాడు.
5. రోమహర్షణుడు : ఈయనకే సూత మహర్షి అనిపేరు. ఈయన పురాణములను అధ్యయనం చేసి ప్రచారం చేశాడు. రోమహర్షణుని కుమారుడైన ఉగ్రశ్రవాసుడు భారతాన్ని అధ్యయనంచేసి ప్రచారం చేశాడు.

6. ఇకపోతే, వేదవ్యాసుని కుమారుడు శుక మహర్షి. ఆయన పరీక్షిత్తుకు భాగవతం చెప్పాడు.

7. వైశం పాయనుడు : జనమేజయునికి భారతం చెప్పాడు.

ప్ర : ***వేద వ్యాసుడు మహాభారతం ద్వారా మానవాళికి అందించదలచిన ప్రధానమైన సందేశమేమిటి?***

జ : "రెండు చేతులు పైకెత్తి నేను నొక్కి వక్కాణించునదేమనగా, ధర్మము వలననే అర్ధము, కామము ఒనగూడును. కనుక ధర్మము నాచరించండి'' అని ఆ పరమగురువు లోకానికి ఉపదేశించాడు. అదే ఆయన ఇచ్చిన మౌలికమైన సందేశం. ఆయన మోక్షం గురించి అక్కడ చెప్పలేదు. గౌతమ బుద్ధుడు ఎలాగైతే దేవుని గురించి మాట్లాడకుండా సత్ప్రవర్తన గురించి నొక్కి వక్కాణించాడో అలాగే వ్యాసమహర్షి ధర్మము నాచరించుమని, అదియే అర్ధకామములను (మోక్షమును గూడ) సమకూరుస్తుందని చెప్పాడు.

ప్ర : ***మంచిది. మరి ధర్మమంటే ఏమిటి?***

జ : ధర్మమంటే ఏమిటో వ్యాసుల వారు ఈ చిన్న పద్యంలో చెప్పారు.

ఒరులేయవి ఒనరించిన
నరవర అప్రియము తన మనంబునకగు తా
నొరులకునవి సేయకునికి
పరాయణము పరమధర్మ పధములకెల్లన్

ఇతరులు నీయెడ ఎలా ప్రవర్తిస్తే అది నీకు అయిష్టము కలిగిస్తుందో, నీవు ఇతరుల యెడ అలా ప్రవర్తించవద్దు. ఇదియే ధర్మములలో కెల్ల మేలైనది అని చెప్పాడు. ధర్మానికిచ్చే అనేక నిర్వచనాలలో ఇది తలమానికము వంటిది.

ప్ర : ***ఒక సందేహం అడుగుతున్నాను. భారత కథ గురించి ఒక సినిమా డైలాగు విన్నాను. అందులో మయసభలో దుర్యోధనుడు నీరులేనిచోట నీరనుకొని, గోడవున్నచోట లేదనుకొని నడచి తలకు బొప్పి కడితే పాంచాలి నవ్విందనీ, ఆమె నవ్వడం వలన పరాభవం చెంది ప్రతీకారేచ్ఛతో పాండవుల సర్వనాశనానికీ, పాంచాలిని పరాభవించడానికీ నిర్ణయించుకున్నాడనీ ఆ డైలాగులో పేర్కొన్నారు. యావత్తు విరోధానికీ పాంచాలి నవ్వడమే మూలమని అర్థం వచ్చింది అది వింటుంటే. మీరే మంటారూ?***

జ : భారతకథలో దుర్యోధనుడు బుద్ధిమంతుడనీ, పాండవులే చెడ్డవారనీ కొందరు చేస్తున్న వ్యాఖ్యానంలో భాగంగా ఇలాంటి డైలాగులు సినిమాల్లో చొప్పించారు. ఇది సత్యం కాదు.

మయసభ నిర్మాణానికి చాలా ఏళ్ళ క్రిందటనే, బాల్యంలోనే దుర్యోధనుడు భీముడికి విషం పెట్టి చంపాలని చూశాడు. అసలు దుర్యోధనుని స్వభావంలోనే ఈర్ష్య, అసూయలు గూడుకట్టుకొని వున్నాయి. కుంతీదేవికి బిడ్డకలిగాడనీ, తనకు కలగలేదని అసూయతో గర్భవతియగు గాంధారి పొట్టమీద కొట్టుకొంటే దుర్యోధనాదులు జన్మించారు. ఆ అసూయ దుర్యోధనుడిలో వచ్చింది.

ధర్మరాజాదులను ధృతరాష్ట్రుడు వారణావతం అనే నగరానికి పంపించాడు. అప్పటికి ధర్మరాజు యువరాజుగా వున్నాడు గనుక రాజ్యంలో మరొక నగరానికి వెళ్ళి అచట పరిపాలనను చక్కదిద్దే బాధ్యత అతనికి వున్నది. వాళ్ళు అచటికి వెళితే వుండడానికి లక్కయింటిని దుర్యోధనాదులు నిర్మింపచేశారు. అందులో పాండవులు నిద్రిస్తుండగా తగులపెట్టడానికి ఒకడిని నియమించారు.

వాడు తగలబెట్టడానికి ఒకరోజు ముందు పాండవులు ఆ యింటిని తామే తగలబెట్టి సొరంగం కుండా తల్లితో సహా పారిపోయి ప్రాణాలు దక్కించుకున్నారు. ఐతే వీరిని చూడడానికి వచ్చిన ఒక ఆడమనిషి, ఐదుగురు పురుషులు ఆ యింట్లో మిగిలిపోయి మరణించారు. దుర్యోధనాదులకు ఒక మహిళ, ఐదుగురు పురుషులు మంటల్లో మరణించారని సమాచార మందింది. ఆ చచ్చినవాళ్ళు పాండవులు, కుంతీదేవియే ననుకొని ధృతరాష్ట్రుడు వీళ్ళకు అంత్యక్రియలు చేయించాడు. భారీగా ధనం ఖర్చుపెట్టాడు. లోలోపల పరమానందం చెందాడు. అందుచేత దుర్యోధనాదులు పాండవులను అంతం చేయడానికి మయసభ కంటె ఎంతో పూర్వం నుండి పన్నాగాలు పన్నారు.

ప్ర : అసలు దుర్యోధనునికి జరిగిన అవమానాన్ని చూచి ద్రౌపది నవ్వలేదా? ఆ సంగతి గూడ చెప్పండి.

జ : అపుడు ధర్మరాజు రాజసూయ యాగం చేస్తున్నాడు. ద్రౌపది యాగశాలలో వుండి యజ్ఞకార్యంలో పాల్గొంటున్నది. ఇతర చోట్లకు ఆమె వెళ్ళే వీలులేదు. దుర్యోధనుని అవస్థను చూచి నవ్వింది పరిచారికలు అని సంస్కృత భారతంలో వుంది. నవ్విన వారిలో ద్రౌపది లేదు. అందుచేత ఈ నవ్వడం అనేది కౌరవ పాండవుల నడుమ వైరానికి మూలకారణమనే వాదన సరియైనది కాదు.

ప్ర: *మరొక ప్రశ్న. పాండువులు అర్ధరాజ్యం కోరారుగదా. ఇలా కోరడం ఏమి సమంజసం? రాజ్యాన్ని ఆస్తివలె పంచుకోవడం తప్పుగదా? రాజ్యం సర్వసత్తాధికారం కలిగి వుంటుంది. దాన్ని విభజించగూడదు. రాజ్యాన్ని ధర్మరాజో దుర్యోధనుడో ఎవరో ఒకరే పాలించాలి. అంతేగాని రాజ్యం పంచి యివ్వమనడమేమిటి? విభజిస్తే రాజ్యం బలహీనమైపోదూ? .*

జ : మంచి ప్రశ్న అడిగారు. అసలు ధృతరాష్ట్రుడు గ్రుడ్డివాడు. అంగవైకల్యం గలవాడు రాజ్యాన్ని పాలించడానికి అనర్హుడు. "అంగహీనం దేవతానికామయంతే" అని చెప్పబడింది. అంగ వైకల్యం గల జంతువు దేవతకు బలి ఇవ్వడానికి పనికిరాదు. అలాగే ధృతరాష్ట్రుడు ఈ కారణం వల్లనే రాజుగా ఉండతగడు. కనుకనే ధృతరాష్ట్రుడు ధర్మరాజుకు యువరాజ పట్టాభిషేకం చేశాడు.

ఐతే పాండవులను ఎలాగైనా తుద ముట్టించి తాము అధికారంలోకి రావాలని దుర్యోధనాదులు ప్రయత్నాలు చేశారు. వారణావతం నగరానికి పంపి అక్కడ లక్క ఇంట్లో పెట్టి తగుల పెట్టించారు. పాండవులు తప్పించుకొని పారిపోయారు.

ఆ సంగతి తెలియక పాండువులు మరణించారనుకొని ధృతరాష్ట్రుడు వారికి అంత్యక్రియలు చేసి, తన కొడుకగు దుర్యోధనుని యువరాజుగా పట్టాభిషిక్తుని చేశాడు.

ద్రౌపది స్వయంవరం వలన పాండవులు జీవించి వున్నారని తెలిసింది. వారిని ధృతరాష్ట్రుడు హస్తినాపురానికి ఆహ్వానించాడు. ఇపుడు సమస్య ఏర్పడింది. ఇద్దరు యువరాజులు తయారైనారు. దుర్యోధనుడు క్రొత్తగా యువరాజైనవాడు. అంతకుముందే యువరాజ్య పట్టాభిషేకం పొందినవాడు ధర్మరాజు. ఇద్దరిలో ఎవరు పాలించాలి? అందుచేత ఒక విధమైన 'సర్దుకుపోయే' రీతిలో ధర్మరాజు అర్ధరాజ్యానికి సమ్మతించాడు. ఇలా నడిచింది కథ. అంతేగాని రాజ్యం అవిభాజ్యంగా వుండాలనేది ఎవరూ కాదనలేని విషయం.

ప్ర : *ఆఖరు ప్రశ్న ఒకటి అడుగుతాను. అమెరికాలో 1945లో రాబర్ట్ ఒ ఫెన్ హీమర్ అనే విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్త మొదటిసారిగా అణుబాంబును తయారు చేశాడు. అతడు మెక్సికో ఎడారిలో దానిని పరీక్షించాడు. అతడు దానిని గురించి విశ్వవిద్యాలయంలో ఉపన్యసిస్తూంటే, అణుబాంబు ప్రేలితే ఎలా వున్నదని*

ఎవరో ప్రశ్నించారు. అందుకాతడు "భగవద్గీతలో విశ్వరూపాన్ని వర్ణిస్తు వెయ్యిమంది సూర్యులు ఒకే మారు ప్రకాశిస్తే ఎలా వుంటుందో అలా వు దన్నారు. అణుబాంబు ప్రేలితే గూడ ఆవిధంగానే వున్నది" అని జవాబుచెప్పాడ

మరొక చోట ఆయనను "ఇలాంటి ఆయుధాన్ని భూమిమీద ఏ దేశంలోనై ఎప్పుడైనా ప్రయోగించినట్లు దాఖలాలున్నాయా?" అని ప్రశ్నించారు. అందు శాస్త్రవేత్త "ప్రపంచసాహిత్యంలో ఒక్క మహాభారతంలో మాత్రమే ఇలాం ఆయుధాన్ని ప్రయోగించిన సందర్భం వున్నది" అని చెప్పాడు. భారతంలో సందర్భం ఏది?

జ : పాండవులు అరణ్యావాసం చేసిన కాలంలో అర్జునుడు ఆరు సంవత్సరాలపాట అన్నదమ్ముల వెంట ఉండలేదు. పాశుపతాస్త్రం కొరకు ఒక ఏడాదిపాట శివుని గురించి తపస్సు చేశాడు. శివుడు పాశుపతాస్త్రం అనుగ్రహించాడు.

పిదప అర్జునుడు స్వర్గానికి వెళ్ళి ఇంద్రుని వద్ద ఐదేళ్ళు వున్నాడు. ఇంద్రుడ కాలకేయులు, నివాతకవచులు అనే రాక్షసులతో యుద్ధం చేయడానికి అర్జును సహాయం కోరాడు. ఆ రాక్షసులు ద్వీపాలలో, సముద్ర గర్భాలలో ఎవరి అందకుండా నగరాలు నిర్మించుకొని వుంటున్నారు. అర్జనుడు పాశుపతాస్త్రాన్ని వారి మీద ప్రయోగించి అభేద్యమైన వారి నివాసాలను ఆ రాక్షసులను నాశన చేశాడు. అణుబాంబు వలన జరిగే విధ్వంసం ఎట్టిదో, పాశుపతాస్త్రం వల జరిగే విధ్వంసం అట్టిది. ఐతే అర్జునుడు భారత యుద్ధంలో మాత్ర పాశుపతాస్త్రాన్ని ప్రయోగించలేదు.

ధన్యవాదాలు గోపాలకృష్ణమూర్తిగారూ: చాలా విలువైన విషయాలు చెప్పారు.

అసత్యము చెప్పువాడు అందరి విశ్వాసాన్ని పోగొట్టుకుంటాడు.
అందువల్ల అసత్యమాడుట మంచిది కాదు.
- వర్ధనమాన మహావీరుడు

25. విదుర నీతి

- మహాభారతము నుండి

(సంజయుడు పాండవ శిబిరం నుండి తిరిగి వచ్చిన పిదప ధృతరాష్ట్రుడు వాని నుండి పాండవుల అభిమతం గ్రహించి వికల చిత్తుడైనాడు. ఆనాటి రాత్రి అతనికి నిద్రపట్టదు. అందుచేత విదురుని పిలిపించి తన మనోవ్యాకులత పోవుటకై శాంతి వచనములను పలుకమంటాడు. అపుడు విదురుడు చెప్పిన నీతులు అత్యంత వివేకవంతమైనవి. భారతంలో మిగుల ప్రసిద్ధి చెందిన "విదురనీతి" నుండి కొన్ని నిత్య సత్యములను ఇచట పేర్కొనుచున్నాము - సం॥)

బలవంతులతో విరోధము దుర్బలులకు ఉచితము కాదు. అటువంటి వారికి రాత్రివేళ నిద్దుర పట్టదు. ఇతరుల సంపదలను హరించిన వానికి, కాముకునికి, చోరునికి నిద్రరాదు.

విషయాలను స్వల్పకాలంలో గ్రహిస్తూ, అప్రస్తుత ప్రసంగాలు చేయకుండా, దుర్లభవస్తువులను కోరకుండా, పోయిన వాటికోసం శోకించకుండా, విపత్తులలో ధైర్యం పోగొట్టుకొనకుండా, ఆరంభించిన కార్యాలను మధ్యలో ఆపకుండా, సోమరియై కూర్చోకుండా, మనస్సును వశపరచుకొని చరించువారు పండితులు.

వేషపటాటోపం లేకుండా, ఆత్మ ప్రశంస చేసుకోకుండా, క్రోధం కలిగినా కటువుగా భాషించకుండా ఉండే మానవుడు సర్వజనాదరణీయుడు.

జీవితం అశాశ్వతమైనది. అందుచేత పశ్చాత్తాపమవసరం లేకుండా పనులు పూర్తి చేసుకోవాలి.

ఇంద్రియలోలుని ఆ ఇంద్రియములే ఆరగిస్తాయి.

తుమ్మెద పువ్వులకు ప్రమాదం కలుగ కుండా మకరందాన్ని గ్రోలునట్లు ప్రభువు ప్రజలకు హాని కలుగకుండా ధనం గ్రహించాలి. తోటమాలి చెట్టుకు

ప్రమాదం రాకుండా పువ్వులు కోయునట్లు ప్రభువు ప్రజల నుండి పన్నులు స్వీకరించాలి.

ఫలపుష్పాలు లేని చెట్టును పక్షులు విడిచి పెట్టినట్లే మృతదేహాన్ని దారాపుత్రాదులందరూ విడిచిపెడుతున్నారు. అగ్ని దగ్ధుడైన పురుషుని వెంట మంచి చెడ్డల కర్మ ఫలమే వస్తుంది.

కృతఘ్నుల మాంసం జంతువులు గూడ ముట్టవు.

మృత్యువు ప్రాణాన్నీ, కోపం లక్ష్మినీ, అసూయ ధర్మాన్నీ, కామం లజ్జను, ముసలితనం సౌందర్యాన్నీ, నీచ జనసేవ సత్స్వభావాన్ని, అభిమానం సర్వస్వాన్నీ నశింపచేస్తాయి.

సూక్ష్మరంధ్రాలు గల వలలో పడ్డ రెండు పెద్ద చేపలు దానిని కొరికి వేసేటట్లు, కామ క్రోధాలనే మీనాలు వివేకాన్ని నశింపచేస్తాయి.

ఐశ్వర్యం కలిగించే మదం కంటే సురాపాన మదం అధికమైనది కాదు. ఐశ్వర్యమత్తుడు సంపదలు నశిస్తేనేగాని ఆ మత్తును వదలలేడు.

మనకు ప్రియం చెప్పే వారు అనేకులు అయాచితంగా లభిస్తారు. కాని హితవు చెప్పే వక్త దొరకడు, ఆవక్తకు శ్రోతలు లభించరు.

అధర్మంతో సాధించిన ధనం పుణ్య కార్యాలకు వెచ్చించినా అది ఫలించదు.

వేదాలు పురుషుని ఆయుః పరిమాణము 100 సంవత్సరాలుగా నిర్ణయించాయి. అయినా మానవుడు అకాలంలో ఎందుకు మరణిస్తాడు?

అధిక ప్రసంగాలు, క్రోధము, అపారమైన అభిమానము, త్యాగ శూన్యత్వము, ఉదర పోషణ చింత, మిత్రద్రోహము అనే ఆరు కారణములు మానవుని ఆయుః

పరిమాణాన్ని తెగనరుకుతుంటాయి.

దుష్టులను దండించగలవాడే రాజు; చాటుమాటుగా పాపాలు చేసిన వారిని శిక్షించే వాడే యముడు.

గొడ్డలి దెబ్బతిన్న వృక్షం చిగురించవచ్చు. కాని కటువచనములతో దెబ్బతిన్న హృదయం కోలుకోదు. శరీరంలో నాటిన తీవ్రమైన బాణాలను పెరికి పారవేయవచ్చు. కానీ పరుష భాషణలు మాత్రం గుండెనుండి పైకి తియ్యలేము. అందుచేతనే విద్వాంసులు కటువుగా భాషించరు.

ఆంగ్లంలో మహాభారత నాటకం

భారత రామాయణ మహాకావ్యాలు, భగవద్గీత, కాళిదాసు నాటకములు ప్రపంచ ప్రజల దృష్టిని ఆకర్షించడమే గాక వారిలో శ్రద్ధాసక్తులను ఇనుమడింప చేస్తున్నవి.

గ్రీసు దేశపు నాటక సమాజం ఒకటి 1985లో మనదేశానికి వచ్చి, ఉజ్జయినిలో ప్రతి ఏటా జరిగే కాళిదాస జయంతి సందర్భంగా "శాకుంతలం" ప్రదర్శించి మెప్పు పొందింది. అంతకంటే ముఖ్యమైనది పీటర్ బ్రూస్ నేతృత్వంలో వివిధ దేశాలలో ప్రదర్శింపబడిన మహాభారత యుద్ధం నాటకం. జీన్ క్లాడ్ కారియార్ ఆంగ్లంలో ఈ నాటకం తయారు చేశాడు. ఇది తొమ్మిది గంటల నాటకం. తొమ్మిదేండ్ల కృషి ఫలితం. 1986 ఏప్రిల్ నుండి రెండేండ్లకు పైగా గ్లాస్కో (స్కాట్లాండ్) నగరంలో దీనిని ప్రదర్శించారు.

1988 మే నెలాఖరున దీని రంగస్థలి టోక్యోకు మారింది. అక్కడ భారత మహోత్సవ ప్రేక్షకులను ఇది అలరించింది. అంతటితో ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ఈ నాటక ప్రదర్శన కార్యక్రమం ముగిసింది. లోగడ జ్యూరిచ్, లాస్ ఏంజల్స్, న్యూయార్కు, పారిస్ నగరాలలో ప్రదర్శించారు.

ఈ నాటకంలో పాత్రధారులు వివిధ దేశాలకు చెందినవారు. అర్జునుడు ఇటలీ నటుడు కాగా, ధర్మరాజు జర్మనీ దేశస్థుడు. ద్రోణుడు జపాన్‌కు, పాండురాజు ఇండోనేషియాకు, కర్ణుడు ట్రినిడాడ్‌కు చెందినవారు. నటీనట వర్గంలో ఏకైక భారతీయ ప్రతినిధి మల్లికాసారబాయ్.

- "సమర్థసద్గురు" నుండి.

అధ్యాయము - 11

భాగవతంలో అంతరార్థాలు

26. భాగవత ప్రాశస్త్యము

- డా॥ ప్రసాదరాయ కులపతి ఎం.ఏ., పి.హెచ్.డి.

(డా॥ ప్రసాదరాయకులపతి గారు భాగవతము మీద పరిశోధన చేసి డాక్టరేట్ పట్టము పొందినారు. ప్రసిద్ధ కవి, గుంటూరు హిందూ కళాశాల ప్రిన్సిపాల్‌గ నున్నారు. వీరితో జరిపిన ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్రశ్న : ***నేటి పరిస్థితులలో హిందూ సమాజానికి భాగవతం నుండి లభించే సందేశము, స్ఫూర్తి యేమిటి?***

జవాబు : ఎన్నో వేల సంవత్సరాల నుండి ఈ దేశ ప్రజలు భాగవతం వలన స్ఫూర్తిని పొందుతూనే వున్నారు. భగవంతుని ఏ మార్గంలో ఆరాధించినా సరే అనుగ్రహిస్తాడనే పరమసత్యం ఆ మహా గ్రంథం మనకు అందిస్తున్నది.

కామోత్కంఠత చేత గోపికలు, భయము వల్ల కంసుడు, వైరులై శిశుపాలాదులు, సంబంధులై యదువృష్టి భోజాదులు, ప్రేమతో పాండవులు, భక్తితో నారదాదులు తరించారు. ఉద్దామధ్యాన గరిష్టత ప్రధానం గాని ఏభావమనేది కాదని మనకు భాగవతం చెపుతున్నది. దేవుణ్ణి ఇలానే కొలవాలి మరే మార్గమూ లేదు అనే మూర్ఖ మార్గాన్ని మనం అంగీకరించము. భక్తిలో కూడా ప్రజాస్వామ్యాన్ని భావ ప్రకటనా స్వేచ్ఛను ప్రకటిస్తుంది భాగవతం. అన్ని రూపాలు, అన్ని నామాలు భగవంతునివే అనే వైదిక తత్త్వాన్ని భాగవతం మనకు అడుగడుగునా బోధిస్తుంది.

అలా చెపుతూ అధర్మాన్ని ఎదుర్కోవడంలో శ్రీ కృష్ణుని జీవితాన్ని ఆదర్శంగా ఎత్తి చూపుతుంది. శిశుపాల జరాసంధ నరకాదులను నాశనం చేయడంలో ఆయన అనుసరించిన మార్గాలను గుర్తుపెట్టుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా వున్నది. అకర్మణ్యులపై పిరికివారిలాగా చేతులు ముడుచుకొని కూచోటాన్ని భాగవతం హర్షించదు. సాధువులను రక్షించడానికి, దుర్మార్గులను శిక్షించడానికి ధర్మస్థాపనకి అవతరించిన కృష్ణుని వలె ప్రతి హిందువు ఉత్తేజితుడు కావలెనని వ్యాసమహర్షి ఆకాంక్ష.

ప్ర : రాస క్రీడల గురించిన విమర్శలకు మీరేమంటారు?

జ : ఎనిమిదేళ్ళ వయసులో కృష్ణుడు గోపికలతో చేసిన క్రీడలను ఎవరైనా శారీరకమైనవిగా భావిస్తే అంతకంటె అర్థరహితమైనది మరొకటి ఉండదు. పరమేశ్వరుని అత్యంత సన్నిహితునిగా చేసే భావాలలో పితృభావన, మాతృభావన, పుత్ర భావన, ప్రభు భావన, దాసభావన, సోదరభావన మొదలైన అన్నింటి లోకీ ప్రేయసీ భావన గొప్పది. ఒక ప్రేయసి తన ప్రియునితో ఐక్యమైనట్లుగా తండ్రితో బిడ్డ, ప్రభువుతో సేవకుడు ఒకటి కాలేరు. ఒక్క మధుర భక్తి భావన తప్ప మిగతా అన్నీ పరిమిత మైనవే. జన్మాంతర మహాతపస్వులైన గోపికలు తరించడానికే మధుర భక్తిమార్గంలో కృష్ణ విరహాన్ని పొంది కృష్ణ సంయోగాన్ని అనుభవించారు. అది దైహికమైన శృంగారం కాదు. మానుష భావనకు అతీతమైన దివ్యశృంగారమది.

ప్ర : గజేంద్ర మోక్షాన్ని మీరెట్లా భావిస్తారు?

జ : సందేహ గ్రస్తుడైన జీవుడు భక్తి మార్గంలో పయనించి ఉత్తీర్ణుడయ్యే ఘట్టమది. అహంకారంతో కన్నుమిన్ను గానక తిరిగిన ప్రతి వాడూ తనతలకు మించిన ఆపదలు చుట్టుముట్టినపుడు భగవంతుణ్ణి గుర్తు తెచ్చుకుంటాడు. కాని ఇతగాడు పిలవగానే పలకడానికి వీడేమి భక్తుడా? తాపసుడా? యోగీంద్రుడా? ఎప్పుడైతే ఆయన ఆదుకోలేదో వెంటనే దేవుని ఉనికి గురించే సంశయాన్వితుడై

కలడందురు దీనులయెడ
కలడందురు పరమయోగి గణముల పాలన్
కలడందురన్ని యెడలను
కలడు కలండనెడి వాడు కలడో లేడో!

అని బాధపడతాడు. ఆర్తుడై, దీనుడై, శరణాగతుడై, సర్వార్పకుడై.

లావొక్కింతయు లేదు ధైర్యము విలోలంబయ్యె ప్రాణంబులున్
ఠావుల్ దప్పెను. మూర్ఛవచ్చె తనువున్ డస్సెన్ శ్రమంబయ్యెడిన్
నీవే తప్ప నితఃపరం బెరుగ మన్నింపన్ దగున్ దీనునిన్
రావే ఈశ్వర కావవే వరద సంరక్షింపు భద్రాత్మకా!

అని యెప్పుడైతే ప్రపన్నుడవుతాడో అప్పుడు పరమేశ్వరుడు తప్పక వచ్చి కాపాడుతాడు.

ప్ర : ఏవీ ఘట్టాలు పారాయణ చేస్తే ఏవీ క్లేశాలు తొలుగుతవి?

జ : ఒక్కొక్క ఘట్టం అయిన తర్వాత ఫలశ్రుతి అక్కడే చాల వరకు చెప్ప బడినది గజేంద్ర మోక్షణ ఘట్టం పారాయణం చేస్తే ఎటువంటి ఆపదయిన తొలగిపోతుంది.

హాలాహల భక్షణ ఘట్టం పారాయణ చేస్తే వ్యాళానలాదులచే వచ్చే భయాలు పోతవి. పెండ్లి కాని పిల్లలు రుక్మిణీ కళ్యాణం చదివితే త్వరగా పెండ్లి అవుతుందని పూర్వుల నమ్మకం. ప్రేమ ఫలించాలంటే గోపికాకృష్ణుల విహార ఘట్టాలు చదవాలి. ఏకాదశీ వ్రత మహత్త్యమును అంతరీషోపాఖ్యానం తెలియ చేస్తుంది. ఇలా ప్రతి ఘట్టంలోనూ ఏదో ఒక విశేషం ఉండడమే భాగవత విశేషం.

ప్ర : ఇంతటి మహత్తర ఫలితాలు కలగడానికి పోతన గారి తపశ్శక్తి లేక మంత్రశక్తి కారణమంటారా?

జ : నిస్సందేహంగా. అసలు కవిత్వమే ఒక తపస్సు. అందులోనూ మహాభక్తుడు పోతన్న. అందువల్ల ఆయన రచనలో. పదపదమున ఆ మహానుభావుని భక్తి, తపస్సు తమ ప్రభావాన్ని చూపిస్తూనే ఉంటవి. అయితే ఈ ప్రశ్నకు మీరు తెలుగు భాగవతాన్ని మనస్సులో పెట్టుకొని అడిగినట్లున్నారు గనుక పోతన గారిని గురించి ప్రస్తావించాను. దీనికంతకూ మూలమైన వ్యాసుని మహత్వమే ప్రధాన కారణమన్న సంగతి గమనించాలి.

ఆ ద్వైపాయన కృష్ణుడు, ఆ చతుర్వదనుడైన బ్రహ్మ, ద్విభాహుడైన హరి, ఆ ఫాలలోచనుడైన శంభుడు, నారాయణాంశసంభూతుడైన ఆ ఋషిస్వామి తపశ్శక్తి, రచనా ప్రాభవము భాగవత ఘట్టాలకు ఆ ప్రశస్తి తెచ్చినవి. ఆయన అనుగ్రహం వల్లనే పోతనకు ఆ శక్తి కొంత అబ్బింది. తెలుగు భాగవతానికి పారాయణ గౌరవం లభించింది.

ప్ర : తెలుగులో భాగవతం పుట్టడం ఏదో వ్రాయాలనిపించి వ్రాసిన యాదృచ్ఛిక సంఘటనా లేక బలవత్తరమైన కారణం వుందా?

జ : భాగవతం తెలుగు సాహిత్య సముద్రానికి మహోదయం. ఏ దేశంలోనైనా ఏ కాలంలోనైనా మహా సంఘటన లెప్పుడూ యాదృచ్ఛికాలూ కాకతాళీయాలూ

కావు. అవి భగవదవతరణం లాంటివి. ధర్మ గ్లాని కలిగినపుడు సారస్వతం ద్వారా ఒక మహోపదేశం జాతి అందు కోవలసి వున్నపుడు మాత్రమే భాగవతం లాంటి భవ్యరచనల సృష్టి జరుగుతుంది.

మహమ్మదీయ దండయాత్రల కల్లోలంతో జైన, బౌద్ధ, లోకాయత విజృంభణంతో, వీరశైవుల స్వేచ్ఛా విహారాలతో అట్టుడికి పోయిన తెలుగు జాతికి శరశ్చంద్ర చంద్రికా శీతలమై, శాంత గంభీరమై, సాత్విక మధుర భక్తి ప్రేరకమైన భాగవతం ఉదయించడం ఆనాటి అవసరం; పరమేశ్వర సంకల్పము. దానికి పోతన అర్హత గలవాడు గనుక ఆయన ఉపకరణంగా ఎన్నుకోబడినాడు.

ధన్యవాదాలు కులపతిగారూ! భాగవత ప్రత్యేకతలను చక్కగా వివరించారు.

(ఫిబ్రవరి 1984)

నిష్కామ కర్మ

ఫలమును గూర్చి నీవెన్నడూత్ర పడవలదు. ప్రయత్నము మట్టునకే నీ పని. నీవు చేయవలసినదంతయే. అది పరిపూర్ణముగా చేయుటయే నీ విధి. ఫలము దైవాధీనము. అది వచ్చిన సరే రాకున్న సరే.

అట్లా చరించితివేని నీకు దుఃఖమెక్కడిది? నీకు నిరుత్సాహమెక్కడిది? నీకు ధైర్య శూన్యత యెక్కడిది?

నీవు నీ భార్యను ముద్దిడుకొందువు. తిరుగ నీ భార్య నిన్ను ముద్దిడుకొనకున్న యెడల మూతి ముడుచుకొందువు. నీవు నీ కుమారుని ప్రేమింతువు. అట్టి పుత్రుడు నీ యెడల తటస్థముగా నున్న యెడల నీవు గ్రుడ్లూడదీసుకొందువు. నీవొకని కష్టకాలమున రక్షింతువు. అతడు నీ యెడ కృతజ్ఞుడుగానుండకపోయిన యెడల అతనిని తిట్టుదువు.

చేసిన కర్మమునకు ప్రతిఫల మపేక్షించుటచేతనే దుఃఖము కలుగుచున్నది. సృష్టిలోని జీవులెల్లరు నీ సోదరులు. వారిని త్రికరణ శుద్ధిగా ప్రేమింపుము. వారి వలన తిరుగనే ఫలమును కోరకుము.

పుష్పములు వికసించి పరిమళమును వాయువు నందంతట వెదజల్లి రాలిపోయినట్లు ఫలపేక్షాశూన్యుడవై కర్మలనాచరింపుము.

- పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు

27. శ్రీకృష్ణతత్త్వంలో అంతరార్థం

- డా॥ 'కరుణశ్రీ'

(గుంటూరు వాస్తవ్యులు, తన మధుర కవితాసుధలతో ఆంధ్ర పాఠకలోకాన్ని అలరింపచేసి మైమరపింపచేసిన డా॥"కరుణశ్రీ" జంధ్యాల పాపయ్య శాస్త్రి గారితో ఇష్టాగోష్టి)

ప్రశ్న : మీరు తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారు వెలువరించిన భాగవ సంపుటాలకు సంపాదకత్వం వహించారు. అందుచేత శ్రీకృష్ణ తత్త్వమేమిట మీరు చెపితే తెలుసుకోదలచాను. శ్రీకృష్ణుడు గోపికాలోలుడా? దు సంహారకుడా? పాండవ పక్షపాతా? యోగీశ్వరేశ్వరుడా? ప్రేమమూర్తా వేదాంతవేద్యుడా? అర్జునరథసారథా? ఏమిటి కృష్ణ తత్త్వంలోని రహస్యం ఎందుకడుగుతున్నానంటే కవుల ఉత్ప్రేక్షలలో, ఊహాలతో శ్రీకృష్ణుడం అర్థంకాని పరిస్థితి ఏర్పడింది. మీరు కాస్త అర్థమయ్యేటట్లు చెపుతార అడుగుతున్నాను.

జవాబు : మంచి ప్రశ్న అడిగారు... కృష్ణ శబ్దానికి ఆకర్షించునది అని అర్థం అన్ని ప్రాణులను, మనుష్యులను, జంతువులను, జీవులను ఏ శక్తి అయితే ఆకర్షించుచున్నదో అదియే కృష్ణుడు.

ప్ర : మనమంతా ఇనుప శకలములము, ఆయన అయస్కాంతమూనా?

జ : అవును. సరిగా ఇదే ఉపమానాన్ని భాగవతంలో పోతన గారు ప్రయోగించారు. ప్రహ్లాదుడు తాను శ్రీహరిచేత ఎట్లు ఆకర్షితుడగుచున్నాడో తన గురువుతో ఇలా చెప్పాడు.

"ఇనుము అయస్కాంత సన్నిధి ఎట్లు భ్రాంత
మగు, హృషీకేశు సన్నిధి నా విధమున
కదలుచున్నది దైవ యోగమున చేసి
బ్రాహ్మ ణోత్తమ చిత్తంబు భ్రాంతమగుచు".

అంటాడు. ఇనుము అయస్కాంత సన్నిధి చేరునట్లు తన చిత్తము శ్రీహరి వశమగుచున్నదని ప్రహ్లాదుడంటాడు.

ప్ర : *కరుణశ్రీ గారూ! నేనొక చిలిపి ప్రశ్న అడుగుతాను.*

శ్రీ కృష్ణుడు స్త్రీలనే ఆకర్షిస్తాడా లేక పురుషులను కూడా ఆకర్షిస్తాడా? ఎందుకంటే ఆయనను గోపికాలోలుడని వర్ణించారు. ఆ మాటకు కొందరు దుర్బుద్ధితో స్త్రీ లోలుడని అర్థం చెప్పి చాల చౌకబారుగా మాట్లాడుతూ వుంటారు.

జ : మానవులందరిలో స్త్రీ పురుష భావన గూడు కట్టుకొని యున్నది. దేవుని పేరు చివర "డు" చేరుస్తాము గనుక శ్రీ కృష్ణుడు గూడ ఒక పురుషుడని భావించి మన ఆలోచనలన్నీ ఆయనకు అంటగడుతుంటాము. ఆయన ఒక ఆకర్షణ శక్తి అని ముందే చెప్పాను. 'శక్తి' పురుషుడూ కాదు, స్త్రీ గూడా కాదు.

ప్ర : *మరి ఆయనను ఎలా అర్థం చేసుకోవాలి?*

జ : బృందావనంలో రూప గోపస్వామి అనే శ్రీకృష్ణ భక్తుడుండే వాడు. ఆయనను సందర్శించడానికై రాజపుత్రస్థానము నుండి మీరాబాయి వచ్చినది. ఆయనలోపల కూర్చొని వున్నాడు. ఆయన స్త్రీలను చూడడని అనుయాయులు ఆమెతో చెప్పారు.

అందుకు మీరాబాయి "ఓహో! ఇచట పురుషులు గూడ వున్నారా? నాకు తెలియదే. ఆ శ్రీ -కృష్ణుడొక్కడే పురుషుడు, మిగతా అందరూ స్త్రీలే ననుకుంటున్నాను" అన్నది.

అందుచేత స్త్రీ పురుష భావన గలవారికి ఆయనొక్కడే పురుషుడు లోకంలో అందరూ స్త్రీలు. ఆయనను ఒక ఆకర్షణ కేంద్రంగా భావించే వారికి ఆయనొక అయస్కాంతము, మనమంతా ఇనుప రజనులము.

ప్ర : ***మీరు చెప్పిన మాట సహేతుకముగా వున్నది. కాని కవులు ఆయనకు ఎనిమిది మంది భార్యలున్నారనీ, వీరేగాక 16 వేల మంది గోపికలతో క్రీడలు సలిపి నాడనీ అంటారేమిటి?***

జ : నామ రూపములు లేని ఒక శక్తిని వర్ణించునపుడు ఏవో కొన్ని కథలు, ఉపాసనా మార్గములు కవిత్వ ధోరణిలో చెప్పుట జరిగినది. అయితే ఆ కథలలో గూడ అంతరార్థం వున్నది. మానవుడు ఎనిమిది ప్రకృతులను కలిగి వుంటాడు. ఆకాశము, అగ్ని, వాయువు, జలము, పృథ్వి, మనస్సు, చిత్తము, అహంకారము

- ఈ ఎనిమిదింటిలో రమించు వాడే ఆత్మ, ఈ ఎనిమిదే అష్ట భార్య
ఆత్మయే కృష్ణుడు. మనుష్యునిలో వేల కొలది నాడులున్నవి. అవి
పదునారు వేల గోపికలు.

ప్ర : **మరి గోపికావస్త్రా పహరణం కథయేమిటి?**

జ : మానవునికి 'నేను శరీరమునే గాని ఆత్మను గాను. అనే భ్రాంతి వుంటుం
దేహాభిమానమును తొలగించుటకే ఆ కథ ఏర్పడినది. అంతేగాని గోపికల
మోహించడం దాని లక్ష్యం కాదు. ఒక్క గోపికలే కాదు. శ్రీ కృష్ణుని వేణుగాన
వినడానికి వృద్ధులు, తల్లులు, బాలబాలికలు, గోవులు, పక్షులు, జంతువుల
చెట్లు కూడ ఆయన కొరకు ఎదురు చూచాయనీ, పాలు పితికే యాదవుల
చల్లచేసే గొల్లభామలు, పాలు త్రాగే పసిపాపలు చేయుచున్న పనులను ఆ
శ్రీ కృష్ణుని వైపు లాగి వేయబడినట్లు భాగవతంలో వున్నది. కనుక ఈ విశ్వా
నడిపిస్తున్న శక్తి కేంద్రం యొక్క పేరు శ్రీకృష్ణుడు.

ధన్యవాదాలు కరుణశ్రీ గారూ సందేహాలకు చక్కని సమాధానాలిచ్చారు!

'నన్ను తాకకు' అనేది మానసికమైన జబ్బు. జ్ఞాపకముంచుకో, వ్యాప్తియే జీవనము. సంకుచితమంతా మరణము. ప్రేమ ద్వారా అందరినీ నీలో ఇముడ్చుకో.

- స్వామివివేకానంద

28. శ్రీకృష్ణుడు చోరుడా?

- శ్రీకొత్త రామకోటయ్య

(గుంటూరు జిల్లా చినకాకాని వాస్తవ్యులు, సి.వి.వి. యోగమార్గ గాములు, వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారి శిష్యులు, 'తాతగారు' అని పిలువబడే స్వర్గీయ కొత్త రామకోటయ్య గారు మాటల మధ్య చెప్పిన సంగతులివి - సంపాదకుడు)

కళాశాలలో సైన్సు లెక్చరరుగా పనిచేస్తున్న ఒక మహిళ నా వద్దకు వచ్చి "కృష్ణుడు పరమదొంగ. ఇరుగు పొరుగు ఇళ్ళల్లో నుంచి వెన్న ముద్దలు దొంగిలించాడు. అతన్ని గురించి విద్యార్థులకు ఏమీ తెలియక పోవడమే మంచిది" అని అన్నది.

నే నామెతో "దొంగతనం చేయడం మనందరికీ తెలియదూ? సాక్షాత్తూ దేవుడు అవతారమెత్తి మనకు దొంగతనం నేర్పాలా?... ఏమిటమ్మా నీవు చెప్పేది? భారతదేశంలో జన్మించి భాగవతాన్ని అర్థం చేసుకోలేక పోతివి" అన్నాను.

నలుగురు గురువులు :

లోకంలో నాలుగు రకాల గురువులున్నారు. మొదటి రకం అధమ స్థాయికి చెందినవారు. ఆవు తాను గడ్డి తింటూ దూడకు గడ్డితినడం నేర్పుతుంది. అలాగే ఈ రకం గురువులు గూడ తాము అజ్ఞానంలో వుండి శిష్యులకు అజ్ఞానం పంచి పెడుతూ వుంటారు. ఈ రోజుల్లో టీచర్లలో కొందరు ఈ రకంగానే వున్నారు. దేవుడు లేడని భావించి శిష్యులకు అట్టి దుర్బోధలే చేస్తుంటారు. వీరు అధములు.

రెండవ రకం వారు సద్గురువులు. వారు ఎలాంటి వారంటే తాను గడ్డిమేసి, దానిని పాలుగా మార్చి దానిని దూడకు ఇచ్చే గోవు లాంటివారు. ఈ రకం గురువులు తాము కష్టాలను భరిస్తూ శిష్యులకు జ్ఞానమనే క్షీరాన్ని ప్రసాదిస్తారు. శిష్యుల బుద్ధికి పనికి వచ్చు పాలవంటి మంచి జ్ఞానమును అందించే వీరు రెండవ రకమునకు చెందిన గురువులు.

మూడవ రకం వారు పరమ గురువులు. షిర్డీ సాయిబాబా, రామకృష్ణ పరమహంస, ఎక్కిరాల కృష్ణమాచార్య, సి.వి.వి. లాంటి వారు ఈ తరగతికి చెందినవారు. వీరు శిష్యుల అజ్ఞానాన్ని 'దొంగిలించి' వారికి సద్గతి చూపుతారు. ఒక విధంగా వీరు 'చోరులే'. ఐతే దేన్ని దొంగిలిస్తారు? శిష్యుల యొక్క ఆపదలను దొంగిలిస్తారు. చోరుడు అనగా అవతల వాడికి తెలియకుండ తీసుకొనువాడు అని అర్థం. అలాగే ఈ పరమ గురువులు ఎక్కడో వందలమైళ్ళ దూరంలో వుండి, లేదా తమ శరీరాలను చాలించిన పిదప గూడా శిష్యుల బాధలను వారికి తెలియ కుండా

దొంగిలిస్తారు. వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రి గారి వంటి యోగి పుంగవులు శరీరం చాలిం 40 ఏళ్ళు అయినా ఇప్పటికీ తమ శిష్యులను వెన్నంటి కాపాడుతూనే వున్నార వాళ్ళకు మార్గదర్శనం చేస్తూనే వున్నారు. వీరు పాలలో 'తోడు' వేయుదురు. అన శిష్యుని అంతరంగమున ప్రవేశించి తోడుగా వుంటారు. శిష్యుని చాంచల్యమున అస్థిరమగు భావములను పాలు పొంగించినట్లు పొంగించి తొలగించెదరు.

శిష్యుని మనస్సు స్థిరమైనపుడు పాలలో తోడు వేయగా ఏర్పడు పై మీగ ఈశ్వరుడనీ, క్రింది పెరుగు సృష్టి అనేటువంటి జ్ఞానం, వీరి వలన శిష్యులక కలుగుతుంది.

నాలుగవ వారు జగద్గురువులు. శ్రీరాముడు, శ్రీకృష్ణుడు అలాంటివార వీరు ఆ పెరుగును చిలికి 'వెన్న' తీస్తారు. దేవుడు, జీవుడు వేరు కారనీ, ఇరువురిల వున్న చైతన్య శక్తి ఒకటేనని తెలియజేసేది నవనీతం అని చెప్పబడే వెన్న. అద్వైతామృతవే వెన్న. దానిని శిష్యులకు పంచి పెట్టేవాడే జగద్గురువు. వెన్న అనగా పరిపూర్ణ జ్ఞానము అట్టి పూర్ణ జ్ఞానమును జీవులందరికి పంచిపెట్టును గనుక శ్రీ కృష్ణుని వెన్నల దొం అని అంటారు.

ముగ్గురు దొంగలు :

వాస్తవానికి ముగ్గురు దొంగలున్నారు. మొదటి దొంగ తల్లి. ఆమె బి క్షేమం కొరకు అనేక ప్రమాదాలకు అతడు గురి కాకుండా వుండడం కొరక ప్రమాదాలనే దొంగిలిస్తుంది. కత్తిపీటలు, నిప్పులు, బావులు మున్నగు వాటికి పిల్లలను దూరం చేస్తుంది.

రెండవ దొంగ గురువు. అతడు శిష్యుల అజ్ఞానాన్ని దొంగిలిస్తాడు.

మూడవ దొంగ శ్రీకృష్ణుడు. అతడు దేహమే నేనను భ్రాంతిని దొంగిలిస్తాడు. శ్రీకృష్ణుడు చేసే దొంగతనం ఐహికమైన దొంగతనం కాదు. అది ఆత్మ జ్ఞానాన్ని కలిగించే దొంగతనం.

జరిగిన సంగతి : ఒక జరిగిన సంగతి మనవి చేస్తాను.

ఒక నాస్తిక శిఖామణి వున్నాడు. అతడొక హైస్కూలు హెడ్మాస్టరుగారి కొడుకు. అతడు తీవ్రమైన కడుపునొప్పితో బాధపడుతున్నాడు. ఎన్ని మందులు వాడినా తగ్గడం లేదు.

అతని తండ్రి నావద్దకు వచ్చాడు. తన కొడుకు యొక్క వ్యాధిని వివరించాడు. "ఆ రోగిని నా వద్దకు తీసుకురండి'' అన్నాను.

"మా వాడు పరమ నాస్తికుడు. వాడు మీ వద్దకు రాడండి'' అన్నాడు.

"అయితే మందిస్తాను తీసుకుపోయి వాడికి వెయ్యండి" అన్నాను. "మీరిచ్చారని తెలిస్తే వేసుకోడండి" అన్నాడు తండ్రి.
"అయితే మీరే వేసుకోండి" అంటూ విభూతి, పంచదార మంత్రించి యిచ్చాను.

"నేను వేసుకుంటే మా వాడికి తగ్గుతుందా?" అన్నాడు. "మీలో వున్న చైతన్యమే మీ వాడిలో గూడ వున్నది. వేసుకోండి. తగ్గుతుంది" అంటూ ఇచ్చాను. ఆయన ఆ మంత్రించిన విభూతి, పంచదార నా ఎదుటనే నోట్లో వేసుకున్నాడు.

ఇంటికి వెళ్ళి పడుకొని నిద్రపోయాడు. మరునాడు కొడుకు తండ్రితో "నా కడుపునొప్పి తగ్గిపోయింది. కాని నిన్న నీవు ఏమి చేశావు?" అని అడిగాడు.

తండ్రి జరిగినదంతా చెప్పాడు. కొడుకు నమ్మలేదు. "మీ యిద్దరూ పెద్ద దొంగలు" అన్నాడు. ఆ సంగతి మరునాడు తండ్రి నా వద్దకు వచ్చి చెప్పాడు. "నిజమే. మనం దొంగలమే. అతని రోగాన్ని దొంగిలించాం" అన్నాను.

పరమ గురువులు, జగద్గురువగు శ్రీ కృష్ణుడు ఈ రకమైన దొంగలు.

శ్రీరాముని స్మరిస్తూ మనం ఈ శ్లోకాన్ని చదువుతాం.

"ఆపదామపహర్తారం
దాతారం సర్వ సంపదాం
లోకాభిరామం శ్రీరామం
భుయో భుయో నమామ్యహం"

దీని అర్థమేమిటి? శ్రీ రామచంద్రుడు భక్తుల ఆపదలను దొంగిలించువాడు; భక్తులకు కావలసిన వాటిని అనుగ్రహించు వాడు అని పై శ్లోకం మనకు బోధిస్తున్నది.

(1990 సెప్టెంబరు)

ఉపదేశవాణి

నీవు ఇతరులకు ఏమి ఇస్తావు అన్న దానిపై నీ ఆనందం ఆధారపడి వుంటుంది. నీవు పుచ్చుకొనే దాని మీద కాదు.

ఇంద్రియాలు అధీనంలో లేని వానికి బైట ప్రపంచం మీద ఏ అధికారము రాదు. అతడు ప్రపంచానికి బానిస అవుతాడు.

వేదాంతం అంటే జీవించేకళ. ఇంట్లోను, పొలములోను, ఫ్యాక్టరీలోను, ఎక్కడైనా అన్ని సందర్భాలలోను అన్ని సమయాలలోను దాన్ని అభ్యాసం చేయవచ్చు.

- స్వామి చిన్మయానంద

అధ్యాయము - 12

గీతామకరందం

29. జీవిత సమస్యలకు భగవద్గీత యిచ్చే పరిష్కారాలు

- *డా॥ ఎస్.బి. రఘునాథాచార్య* ఎం.ఏ. పి.హెచ్.డి.

(తిరుపతి కేంద్రీయ సంస్కృత విశ్వ విద్యాలయ వైస్-ఛాన్సలర్‌గా నున్న డా॥ ఎస్.బి. రఘునాథాచార్య గారితో ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్ర : *భగవద్గీత వేదాంతులకూ ముముక్షువుల కొరకూ ఏర్పడిందా లేక సామాన్య ప్రజల జీవిత సమస్యలకు పరిష్కారం యిచ్చేటందుకు ఏర్పడిందా?*

జ : ఆది నారాయణుడు నరునికి చేసిన బోధన. మనమందరమూ నరులమేగదా. కనుక అది అర్జునునికే గాక మన అందరికీ వర్తించే ప్రబోధము.

ప్ర : *జీవితంలో మానవుడు రకరకాల గడ్డు సమస్యల నెదుర్కొంటాడు. ఉదాహరణకు ఒకడికి మనస్సులో నిరుత్సాహం ఆవరించింది. ధైర్యం సన్నగిల్లింది. తన వలన ఏపనీ కాదనే నిరాశ ఏర్పడింది. దీనికి పరిష్కారం ఏమిటి?*

జ : భగవద్గీత 2వ అధ్యాయం 3వ శ్లోకం చదవండి. మీకు మార్గం దొరుకుతుంది. "నిరుత్సాహ పడవద్దు. పేడి తనమును పొందకుము. ధైర్యం తెచ్చుకో. క్షుద్రమైన హృదయ దౌర్బల్యమును విసర్జింపుము. లెమ్ము. నీ కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించడానికి నడుం కట్టుము'' అని భగవానుడు మనలను ఆదేశించుచున్నాడు.

ప్ర : *ఈనాడు సమాజంలో ఎక్కువ తక్కువలు మితి మీరి పోయాయి. సంపదను బట్టీ, జన్మనుబట్టీ, చదువును బట్టీ ఒకరు అధికం మరొకరు హీనం అనుకొంటున్నారు. మనుషులు తోటి మనుషులను బానిసలుగా, హీనులుగా పరిగణిస్తూ ఒకరితో నొకరుకలహించు కుంటున్నారు. దీనికి పరిష్కారమేమిటి?*

జ : భగవద్గీత 5వ అధ్యాయం 18వ శ్లోకం చూడండి. '' విద్యా వినయ సంపన్నుడైన బ్రాహ్మణుని, గోవును, ఏనుగును, కుక్కను, కుక్క మాంసం తినే వానిని గూడ

సమదృష్టితో చూచే వివేకం గలవాడే ఉత్తముడు" అని చెప్పబడినది. కనుక మనుష్యులను అందరినీ సమభావంతో చూడడమే గాక జంతుజాలాన్ని, యావత్తు సృష్టినీ సమదృష్టితో చూచుకొని అన్నిటిలో అంతర్యామిగానున్న పరమాత్మను దర్శించ వలసినదిగా భగవద్గీత బోధిస్తున్నది.

ప్ర : *కొందరంటారు గదా. రోజుకూలి చేసుకొని పట్టె డన్నం తినే వాళ్ళకు దేవుడెందుకు? బాగా డబ్బుగలవాళ్ళకు దేవుడు కావాలి గాని, తమ పొట్టకే అన్నం లేని వాళ్ళు దేవుడికేమి పెడతారు? వాళ్ళు దేవుని ఎలా పూజిస్తారు?*

జ : దీనికి సమాధానం 9వ అధ్యాయం 27వ శ్లోకం చూడండి. నిజమే. పొట్టగూడా గడవని వాళ్ళు దేవుడికి పంచభక్ష్య పరమాన్నాలు పెట్టలేరు. అలా పెట్టమని దేవుడు నిన్ను కోరడం లేదు. "నీవేపని చేసినా, ఏమి తిన్నా, ఏది ఇతరులకిచ్చినా, ఏ రకమైన తపస్సు చేసినా, దానినే తనకర్పించుమన్నాడు" అంతేగాని ఏదో ప్రత్యేకంగా చేసి ఆయనకు సమర్పించ నవసరం లేదు. నీవు చేసే ప్రతి పనిలోనూ భగవదర్పణ భావం ఉండాలి.

ప్ర : *దేవుడున్నాడా? ఉంటే చూపెట్టగలవా? అంటాడొక మిత్రుడు. దీనికి సమాధానమేమిటి?*

జ : దీనికి సమాధానం 10వ అధ్యాయం 41వ శ్లోకంలో వున్నది. దేవుడు తప్పకుండా ఉన్నాడు. ఆయనను గుర్తించడానికి అడుగడుగునా ప్రమాణాలున్నాయి. చూడండి. దేవుడే ఇలా స్వయంగా చెపుతున్నాడు. లోకంలో కొన్ని పదార్థాలలో అతిశయించిన తేజస్సు కనపడుతుంది. కొన్ని వస్తువులు చాలా అందంగా, శోభగా వుంటాయి. ఒక చక్కని నర్తకి మంచి నృత్యం చేస్తున్నది. ఎర్ర గులాబీ అందంగా ఘుమఘుమలాడుతుంది. పండితుడు జ్ఞానానికి పుట్టిల్లుగా ఉన్నాడు. శిల్పి చక్కని శిల్పాన్ని చెక్కగలుగుతున్నాడు. వస్తువుల్లో, వ్యక్తుల్లో కనబడే ఆ అతిశయం, ఆ శోభ, ఆ శక్తి, ఆ సామర్థ్యం ఇవన్నీ భగవంతుని అంశ వలన ఏర్పడినవే. ఆ భగవచ్ఛక్తి ద్వారా లోకంలో అన్ని చోట్ల భగవంతుని చూడవచ్చు - పాలల్లో మీగడలా నువ్వుల్లో నూనెలా భగవంతుడు ప్రపంచంలో వున్నాడు. చూచే హృదయంతో సాధనతో వెలికి తీస్తే కనబడుతాడు.

ప్ర : *నా మిత్రుడంటాడు. అన్నిటికీ దేవుడు దేవుడంటావు. ఏం చేస్తున్నాడాయన?*

మానవుడు చంద్ర మండలానికి వెళ్ళాడు. ఇతర గ్రహాల వరకు పోతున్నాడు ఎన్నో పనులు సాధించాడు. మనం ఇన్ని ఘనకార్యాలు సాధిస్తుంటే ఎందుక అన్నింటికీ దేవుణ్ణి పొగుడుతావు? అంటాడు. మీరే మంటారు?

జ : దీనికి సమాధానం 15వ అధ్యాయం 12,13,14,15 శ్లోకాలలో చూడండి.

మీ మిత్రుడు చాలా పొరబాటు పడుతున్నాడు. దేవుడు ఏమీ చెయ్యకపోతే సృష్టేలేదు. రాత్రింబవళ్ళులేవు. లోకంలో స్వయంగా ప్రకాశించే శక్తి ఒక్క భగవంతునికే వున్నది. మిగతా వస్తువులన్నీ ఆయన వెలుగు వల్ల నామరూపాలు పొందుతున్నాయి.

సూర్యుడు లోకాన్ని ప్రకాశింపచేస్తున్నాడు. చంద్రుడు లోకాన్ని ఆహ్లాద పరుస్తున్నాడు. అగ్ని వేడినిస్తున్నాడు. ఎక్కడిది వారికీ వెలుగు? భగవంతుని ప్రకాశమే వారి ముగ్గురిలో చూస్తున్నాం. ఆయన వెలుగునివ్వకపోతే వారు గూడా స్వయంగా ప్రకాశించలేరు.

భూమిలో భగవంతుడు ప్రవేశించి తన శక్తితో సకల జీవులను మోస్తున్నాడు కాకపోతే ఇంత మంది జీవులు దీనిపై ఎలా బ్రతుకుతున్నారు? చంద్రుడుగా దేవుడుండి తన కిరణ ప్రసారం ద్వారా ఓషధులను, వృక్షాలను, సస్యాలను బాగా పెంచుతున్నాడు. అంతవరకెందుకు? దేవుడు మన శరీరాల్లో జఠరాగ్ని రూపంలో వుండి మనం తినే ఆహారాలను జీర్ణింపచేస్తున్నాడు. కాబట్టి మనం తినే ఆహారాన్ని ఆకలి రూపంలో వున్న పరమేశ్వరార్పణంగా తినాలి.

దేవుడు అంతరాత్మగా అన్ని జీవుల హృదయ గుహల్లో వున్నాడు. ఆయన వలననే జీవులకు స్మరణ, జ్ఞానం, మరచిపోవడం కలుగుతున్నది. మానవుడు సాధించే ప్రగతికి వెనుక దేవుని అండదండలున్నాయని, ఆయన ఆజ్ఞ లేకపోతే చీమైనా కదలదని గ్రహించాలి.

ధన్యవాదాలు రఘునాథాచార్యగారూ! చాలా మంచి విషయాలు చెప్పారు.

(మే 1992)

భగవద్గీత

మనుష్యులకు మిక్కిలి భయావహమగు మృత్యువును తృణ ప్రాయముగా చూచునట్లు ఉపదేశించగల మహాగ్రంథం భగవద్గీత

- డా॥ అనుమాలశెట్టి రాఘవరావు.

30. శ్రీ కృష్ణుని సందేశామృతం

- శ్రీ కొల్లిపర పాండురంగారావు

(చీరాల మున్సిపల్ హైస్కూల్‌లో ఉపాధ్యాయులుగా పని చేసిన 'విద్యావాచస్పతి' శ్రీ కొల్లిపర పాండురంగారావు గారు రాష్ట్రంలో భగవద్గీతను నాటకరూపంలో 170 చోట్ల ప్రదర్శన లిచ్చారు. అందు శ్రీకృష్ణ పాత్రను ధరించి భగవద్గీత సారాన్ని జనులకు మధురంగా వినిపించారు. వారితో జరిగిన ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్రశ్న : శ్రీకృష్ణుడు ప్రపంచానికి అందచేసిన ముఖ్య సందేశమేమిటి?

జవాబు : శ్రీకృష్ణుడు భగవద్గీత ద్వారాను, తన జీవితము ద్వారాను అనేక రకములైన బోధనలను మానవాళికిచ్చాడు. ఐతే వాటి అన్నిటిలోకీ ముఖ్యమైనది, పునాదిరాయి వంటిది, అతి ప్రధానమైనది ఏమిటంటే 'స్వధర్మపాలన'. ఎవరి కర్తవ్యం వారు నిర్వర్తించాలన్నాడు. కర్మయోగమే ఉత్తమోత్తమమైన యోగం.

ప్ర : 'కర్మ' అంటే యజ్ఞయాగాది కర్మలు చేయడమా?

జ : కాదు. ఆ అర్థం ఇక్కడ వర్తించదు. 'కర్మ' అంటే పని. ఒక మానవుడుగా ప్రతి వ్యక్తీ చేయవలసిన పనులను, బాధ్యతలను సక్రమంగా నిర్వర్తించాలి.

అసలు భగవద్గీత ఎందుకు బోధించవలసివచ్చినది? మోహంతో కర్తవ్య విముఖుడైన అర్జునుణ్ణి కర్తవ్యోన్ముఖుణ్ణి చేయడం కొరకే కృష్ణుడు గీతాబోధ చేశాడు. ఆ ఉపదేశంలో ఉపాంగాలుగా మాత్రమే భక్తి, జ్ఞాన, సాంఖ్య యోగాలను ఉపదేశించాడు.

ప్ర : కర్మ చేసే విధానం గురించి ఏమి చెప్పాడు శ్రీ కృష్ణుడు?

జ : కర్మలు చేయడం గురించి మూడు ముఖ్యమైన సూత్రములను కృష్ణుడు మనకు చెప్పాడు.

ఒకటి : పనులను కౌశలంతో, నైపుణ్యంతో చేయాలి.

రెండు : ఫలితం మీద దృష్టి పెట్టుకోకుండా నిస్సంగత్వం (detachment) తోపనులు నిర్వర్తించాలి.

మూడు : దైవార్పణ బుద్ధితో పనులు చేయాలి.

అపుడు ఆ కర్మ సఫలమైనా విఫలమైనా ఆచరించే వాడికి ఏమీ అంటదు. ప్రశాంతమైన మనస్సుతో వుండగలుగుతాడు.

ప్ర : అలా కర్మ ఆచరించే వాడికి ఏమీ అంటదు అన్నారుగదా. ఒక ఉదాహరణ చెప్పండి?

జ : ఉదాహరణ చెపితే బాగా అర్థమవుతుంది. ఒక వ్యక్తి బాగా పెట్టుబడి పెట్టి వ్యాపారం ఆరంభించాడు. అతడు రామయ్య అనే గుమాస్తాను పెట్టుకున్నాడు అతనికి నెలజీతం మాత్రం ఇస్తాడు. ఈ గుమాస్తా ఎంతో శ్రద్ధగా, నైపుణ్యంతో పని చేస్తాడు. అందులో లాభం రావచ్చు లేదా నష్టం రావచ్చు. వాటి వలన అతడు ఉబ్బిపోడు లేదా కృంగిపోడు. తన వేతనం మాత్రమే తాను పొందుతాడు. ఆ రామయ్య వలె కౌశలంతో పనిచేస్తూ ఫలితం మీద కోరిక లేకుండా ప్రతి వ్యక్తి కర్మలను ఆచరించాలి. ఈ ప్రపంచమనే వ్యాపార సంస్థలో మనమంతా నియమించబడ్డాము. జీవించడానికి అవసరమైనంత ఫలము మాత్రమే మనం స్వీకరిస్తూ కర్తవ్య నిర్వహణ చేయాలి. అందువల్ల సుఖదుఃఖములు మనల నంటవు.

ప్ర : మరి, కర్మ మార్గానికి తోడుగా భక్తి, జ్ఞానములు గూడ చెప్పబడినవి గదా. వాటికి ప్రాముఖ్యము లేదా?

జ : కర్మ, భక్తి, జ్ఞాన మార్గములు మూడూ వేరు వేరుకాదు. ఇవి పరస్పర విరుద్ధములు కావు. ఇందు ఒకటి వుంటే మిగతావి రెండూ అక్కరలేదని భావించగూడదు. ఇవి మూడూ పరస్పరం కలిసి వున్నాయి. (Inter-linked).

జ్ఞానము లేని కర్మ, కర్మలేని జ్ఞానము, భక్తిలేని కర్మ, కర్మలేని భక్తి జ్ఞానము లేని భక్తి, భక్తి లేని జ్ఞానము ఉండడానికి అవకాశం లేదు.

ప్ర : ఈ విషయాన్నే మరికొంత వివరించండి?

జ : కర్మను గురించిన జ్ఞానము లేకుండా ఆ పనిచేయలేము. జ్ఞానం వుండి ఆ పనిచేయకపోతే ప్రయోజనం లేదు. పని నిర్వర్తించడంలో దాని యందు శ్రద్ధ లేకపోయినా, ఆ పనియందు ప్రేమలేక పోయినా, ఆ పని చేయలేము. శ్రద్ధ ప్రేమల కలయిక భక్తి అని చెప్పబడుతుంది.

ప్ర : సరే. బాగా చెప్పారు. అసలు భక్తి అంటే ఏమిటి? చాలా మంది దేవుడి మీద భారం వేసి, అంతా దేవుడే చేస్తాడని చెపుతూ, ఏ పనీ చేయకుండా వుంటారు. అలాంటి సోమరితనమే భక్తి అవుతుందా? భక్తికి మీరు చెప్పే అర్థం ఏమిటి?

జ : ప్రేమ, శ్రద్ధల కలయికే భక్తి అని చెప్పాను. జ్ఞానము, కర్మలు లేకుండా భక్తివలన ఫలితం లేదు. అసలు ఒక దేశంమీద గాని, తల్లి మీద గాని ప్రేమ వుండాలి. ఆ ప్రేమ తీవ్రంగా వున్నపుడు దేశం కొరకుగాని, తల్లికొరకు గాని కష్టాలు ఎదుర్కొంటాడు. అలా కష్టాలు ఎదుర్కొని త్యాగం చేయడానికి ఏ భావనయితే పురికొల్పుతుందో అదే దేశభక్తి, మాతృభక్తి. కనుక భక్తికి మూలము ప్రేమ, త్యాగము అని చెప్పవచ్చు.

ప్ర : **'దేవకీ పరమానందం కృష్ణం వందే జగద్గురుం" అని అంటారు. ఇలా శ్రీ కృష్ణునికి జగద్గురువు అనే ఉన్నత స్థానం ఎందుకు లభించింది?**

జ : సమస్తజగత్తుకు ఆధారమైన, జగదుద్ధారణకు అవసరమైన మూల విద్య అగు బ్రహ్మవిద్యను శ్రీకృష్ణుడు ఉపదేశించాడు గనుక జగద్గురుత్వము ఆయనకు సిద్ధించినది.

ప్ర : **దీనినే ఒకాస్త వివరించండి?**

జ : శ్రీకృష్ణుడు భగవద్గీతలో చెప్పిన మూల సిద్ధాంతములను ఆధారం చేసుకొని ప్రపంచంలో వివిధ మత ప్రవక్తలు వివిధ మతాలను వెలయించినారు. ఆత్మ దహింపబడదు, నాశనము కాదు, ఖండింపబడదు అని గీత చెపుతున్నది. శీతోష్ణములను, సుఖదుఃఖములను, మానావమానములను సమముగా స్వీకరించువాడే నాకు ఇష్టుడు అని కృష్ణుడు చెప్పాడు. ఇలాంటి మౌలిక సత్యాలను కృష్ణుడు చెప్పగా వాటిని అద్వైత, విశిష్టాద్వైత, ద్వైత మతాచార్యులు, బౌద్ధ, జైన,సిక్కు, వగైరా మత ప్రవక్తలు స్వీకరించారు. కనుక శ్రీకృష్ణునకు జగద్గురు నామము సార్థకమైనది.

ప్ర : **శ్రీకృష్ణుని పరిపూర్ణ అవతారమని అంటారు ఎందువలన?**

జ : శ్రీకృష్ణుడు విశ్వరూపాన్ని ప్రదర్శించాడు. యశోద శ్రీకృష్ణుడు మన్ను తిన్నాడని నోరుతెరువమంటే కృష్ణుడు నోరు తెరువగా పదునాలుగు భువనములందు కనిపించాయి. అర్జునునికి కృష్ణుడు విశ్వరూప సందర్శనం కలిగించాడు. అంటే విశ్వమంతయు కృష్ణునిలో వున్నది; కృష్ణుడే ఈ కనిపించే విశ్వం అనే భావన వారికి కలిగించాడు.

ప్ర : 'విశ్వరూపం' అనే దానికి అర్థం చెపుతారా?

జ : సమస్త విశ్వము నందును, విశ్వములోని ప్రతి అణువు నందును, దైవాన్ని దర్శించగల దృష్టియే విశ్వరూప సందర్శనం. పరమాణువులో ఏ చైతన్య శక్తి వలన ప్రోటానులు న్యూట్రానులు నిరంతరం తిరుగుతూ వున్నవో, అదే చైతన్యశక్తితో యావత్తు విశ్వమూ నిండి యున్నదనే గమనికయే విశ్వరూప సందర్శనం.

ధన్యవాదాలు పాండురంగారావు గారూ చాల మంచి విషయాలు చెప్పారు.

జర్మనీలో ప్రభుత్వ కార్యాలయంలో ఆంధ్రుని చిత్రపటం

శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ ప్రధానమంత్రిగా వున్న కాలంలో భారతదేశం నుండి పశ్చిమ జర్మనీకి ఒకరు రాయబారిగా వెళ్ళారు. అక్కడి అధికారులు ఈ రాయబారికి తమ కార్యాలయాలను చూపుతూ అచట గల ఒక భారతీయుని చిత్రపటం చూపి ఈయన ఎవరో మీకు తెలుసా అని అడిగారు. తనకు తెలియదని భారత రాయబారి అన్నాడు. అపుడు జర్మన్ అధికారులే ఆ ఫోటోలో వ్యక్తి పేరు చెప్పి అతనికి తమ దేశంలో అంతటి ప్రాముఖ్యం రావడానికి కారణం గూడ చెప్పారు.

ఆ వ్యక్తి పేరు దండి భట్ల విశ్వనాథశాస్త్రి. రాజమండ్రి వాస్తవ్యులు. సంస్కృత మహా పండితులు. యజుర్వేదానికి కర్మకాండ పరంగా, తాంత్రిక విద్యాపరంగా, ఆధ్యాత్మికంగా, వైజ్ఞానికంగా నాలుగు విధాలుగా అర్థం చెప్పగలిగిన మేధావి. 1938లో జర్మన్ గూఢచారులు ఇండియా వచ్చి ఆయనను జర్మనీకి గొని పోయారు. వేదశాస్త్రములలో గల వైజ్ఞానిక విషయాలను వీరి నుండి జర్మన్ శాస్త్రవేత్తలు గ్రహించి యుద్ధకాలంలో ఆయుధ నిర్మాణానికి వాటిని వినియోగించుకున్నారు. వీరి ఎడల కృతజ్ఞతా సూచకంగా వీరి చిత్రపటాన్ని తమ విదేశాంగ శాఖ కార్యాలయంలో పెట్టుకున్నారు.

- శ్రీ జి. పుల్లారెడ్డిగారి అభినందన సంచిక "మధుకోశం" నుండి

31. భక్తితత్త్వం

- శ్రీ పరకాల చంద్రశేఖరరావు

(విశాఖ పట్టణం వాస్తవ్యులు, శ్రీ సాయికృష్ణ సేవాసమితి నిర్వాహకులునగు శ్రీ పి. చంద్రశేఖరరావు గారితో ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్రశ్న : *భక్తి తత్త్వం అంటే ఏమిటి?*

జవాబు : 'దేవుడు నా వాడు' అని అనుకోవడమే భక్తితత్త్వం.

ప్ర : *కంటికి కనిపించని భగవంతుడు 'నావాడు' అని అనుకోవడం ఎలా సాధ్యం?*

జ : అదే చెపుతాను. భార్యాబిడ్డలు నా వాళ్ళూ, వాళ్ళ కొరకు ఎంత కష్టమైనా పడుతాను. కొడుకు చదువుకీ, కూతురు పెళ్ళికీ ఎన్ని ఇబ్బందులైనా పడి వాటిని చేస్తాను. నా వాళ్ళకోసం ఎంతటి శ్రమ అయినా పడతాను.

ప్ర : **అవును. నిజమే.**

జ : కాని ఈ భార్యాబిడ్డలు నాతో తాత్కాలికంగా మాత్రమే ఉంటారు. అందరమూ కలిసి ఈ లోకానికి రాలేదు. అందరమూ కలిసి ఒకేసారి పోవడం లేదు. ఈ తాత్కాలిక బంధుత్వం కొరకే నా వాళ్ళనే భావంతో నానాశ్రమ పడుతున్నాను.

ప్ర : **అవును.**

జ : కాని ఈ జన్మలోను, క్రిందటి జన్మలోను, మరు జన్మలోనుగూడ నాతో ఉండేది 'ప్రాణశక్తి'. దానికే ఆత్మఅనీ, దేవుడనీ పేరు. ఆ దేవుడు శాశ్వతంగా నా వెంట వుంటాడు. ఆ దైవాన్ని నా వాడు అని భావించడమే భక్తి. ఎప్పుడైతే ఒక శాశ్వత వస్తువును ప్రేమించుతామో అది మనకు అనంతమైన ధైర్యాన్ని యిస్తుంది. దానికొరకు ప్రార్థన, నైవేద్యము, అర్చన ఇత్యాదులు చేస్తే ఆ దైవం మనకు అండగా ఉంటుంది. దానికొరకు చేసే శ్రమయే మనకు మిగిలేది. 'నావాడు' అనుకున్నపుడు ఒక విధమైన ప్రేమ, అతని కొరకు త్యాగము చేస్తాము. దీనికే భక్తి అనిపేరు.

ప్ర : *మానవుడు అహంకారం తగ్గించుకొంటేనే గాని నిజమైన భక్తి ఏర్పడదంటారు. మరి అహంకారం ఎలా పోతుంది?*

జ : అక్కడ ఒక శవం ఉన్నది. ఇక్కడొక మనుష్యుడున్నాడు. ఇద్దరికీ తేడా ఏమిటి? ఇతనికి ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలు ఆడుతున్నాయి. శవానికి అవి ఆగి పోయాయి. ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలు మనం నడిపితే నడవవు. ఆపితే ఆగవు. ప్రాణ శక్తి వలన అవి నడుస్తున్నాయి. కనుక మనమే జీవితమును నడిపిస్తున్నామని అనుకోకూడదు. ప్రాణశక్తి లేకుండా శరీరం పనిచేయదు.

ప్ర : *మన కృషి ఏమీ లేదా?*

జ : దేవుని వలన ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలు నడుస్తున్నాయి. వాటి వలన మనస్సు పని చేస్తున్నది. మనస్సు ఆజ్ఞాపిస్తే ఇంద్రియాలు పనిచేస్తున్నాయి. ఇంద్రియాల అవసరం కొరకు అన్నం తింటున్నాము. అన్నం కొరకు ఉద్యోగం చేస్తున్నాము. అంతేగాని ఉద్యోగం వలన పైవన్నీ జరగడం లేదు. మన పనుల వలననే పైవన్నీ జరుగుతున్నాయనుకోవడం అహంకారం. అహంకారాన్ని తగ్గించుకొంటే దైవచింతన ఏర్పడుతుంది. దైవమే చేయిస్తున్నది.

ప్ర : *మనస్సుకు ఏకాగ్రత ఎలా లభిస్తుంది?*

జ : బలవంతంగా మనస్సు నుండి ఆలోచనలను దూరం చేసే వీలులేదు. అది క్షేమకరం కాదు. మనస్సుకు ఒక ఉన్నత లక్ష్యం ఏర్పరచుకోవడమే ఏకాగ్రతకు మార్గం. ఉదాహరణకు ఉదయం 10 గంటలకు మీరు ఆఫీసుకు వెళ్ళాలి. 9 గంటలకు భోజనం పూర్తి చేయాలి. అందుకై మీరు కూరలు తేవడానికి పోతారు. 7 గంటల వరకు ఎవరితోనైనా మాట్లాడుతారు. కాని వెంటనే మాటలు కట్టిపెట్టి కూరలు తెచ్చి యింట్లో ఇస్తారు. మధ్యలో వచ్చే యితర పనులను ఆపివేస్తారు. అలాగే మనస్సును దైవం మీద లగ్నం చేసే ఆదర్శం ఒకటి పెట్టుకుంటే మనస్సు ఎక్కడ తిరిగినా చివరకు అక్కడికే వస్తుంది. అంతేగాదు. చేసే పనులన్నీ ఆ పరమాత్మ ప్రీతికొరకు అనుకోవాలి. జీవించడమే వాడికొరకు.

ప్ర : *భగవంతుని ఎలా భావన చేయాలి?*

జ : భగవంతుడు ఎక్కడో దూరంగా లేడు. భగవద్గీతలో చెప్పినట్లు అతడు ప్రతి జీవి యొక్క హృదయంలో తిష్ఠ వేసుకొని వున్నాడు. మనస్సును అంతర్ముఖం చేయడమే భగవంతుని భావన చేసే మార్గం. చేసేది, చేయించేది వాడే. వాడు తప్పేదీ లేదు.

ధన్యవాదాలు చంద్రశేఖరరావుగారూ! చాలా క్లిష్టమైన అంశాన్ని అరటిపండు వొలిచి చేతిలో పెట్టినట్లు వర్ణించి చెప్పారు. (ఆగస్టు 1992)

అధ్యాయము - 13

యోగము - యోగులు

32. యోగం ద్వారా మృత్యుంజయత్వం

- శ్రీశ్రీశ్రీ విశ్వయోగి విశ్వంజీ

(గుంటూరు విశ్వమందిరంలో నున్న శ్రీ విశ్వయోగి విశ్వంజీ మహరాజ్ గారితో ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్రశ్న : *నమస్కారం! ఇటీవల శ్రీ పరమహంస యోగానంద మహరాజ్ రచించిన 'ఒక యోగి ఆత్మకథ' చదివాను. అందులో అత్యంత ఆశ్చర్యకరమైన విషయాలున్నాయి. వాటిని గురించి మిమ్ము అడిగి తెలుసుకోదలచాను.*

జవాబు : శుభం! తప్పక అడగండి.

ప్ర : *యోగము అంటే ఏమిటి? యోగి అనగా ఎవరు?*

జ : యోగమనగా కలయిక. వ్యక్తిగత మనస్సును విశ్వమనస్సు (Cosmic Mind) తో అనుసంధానం చేసుకొనడమే యోగము. విశ్వమనస్సులో సమస్త జ్ఞానము నిండివున్నది. యోగము ద్వారా అట్టి జ్ఞానము వ్యక్తి యొక్క మనస్సులోకి ప్రవహిస్తుంది. అట్టి అనుసంధానము ద్వారా నిరంతరము శక్తిని, జ్ఞానమును పొందుతూ వాటిని సమాజ క్షేమానికి వినియోగించువాడు యోగి.

ప్ర : *యోగి నీటి మీద కూర్చొనగలడా? గాలిలో పైకి పోగలడా?*

జ : యోగికి వాయుస్తంభన చేయడం వలన దూదిపింజల వలె శరీరం తేలిక అవుతుంది. ఒక 100 కిలోల ఇనుపముక్కను నీటిలో వేస్తే మునుగుతుంది. దానినే దొప్పవలె తయారు చేసి నీటిలో వదలితే తేలుతుంది. అలాగే యోగి వాయువును కుంభించడం ద్వారా, ప్రాణశక్తిని షట్చక్రములలో ఒక దానిలో నిలపడం ద్వారా, శరీరమును తేలిక చేసుకుంటాడు. అపుడతడు నీటిలోగాని, గాలిలోగాని తేలిపోగలడు.

ప్ర : యోగి అయిన వాడు ఆహారం భుజించకుండా కేవలం వాయు భక్షణ చేసి ఉండగలడా?

జ : మనుష్యుడు ఆహారం తీసుకొంటే ఏమవుతుందో ఆలోచించండి. తీసుకున్న ఆహారం రక్తంగా మారుతుంది. ఆ రక్తం ప్రాణ వాయువుతో కలిసి శరీరంలోని ప్రతి జీవకణంలోకి పోతుంది. అక్కడ అది 'శక్తి' గా మారుతుంది. ఆ 'శక్తి'తో మానవుడు పనులు చేసుకొనగలుగుతున్నాడు.

మరి వృక్షములు గూడ 'శక్తి'ని పొందుతున్నాయి. ఎలా పొందుతున్నాయి? అవి మన వలె ఆహారం తినడం లేదు. అవి సూర్య రశ్మిని, నీటిని, బొగ్గు పులుసు వాయువును గ్రహించి కిరణ జన్య సంయోగ క్రియ ద్వారా 'శక్తి'ని తయారు చేసుకొంటున్నాయి. కాయల రూపంలో వున్న ఆ శక్తిని వాటిని తినడం ద్వారా మనం పొందుతున్నాము. అలా సూర్యరశ్మి నుండి వృక్షములు శక్తిని పొందుతున్నాయి.

అలాగే యోగి అయినవాడు సూర్యరశ్మి నుండి, వాయువు నుండి నేరుగా శక్తిని పొందగలడు. విశ్వవ్యాప్తంగా తేజో రూపంలో వున్న 'శక్తి'ని నేరుగా పొంది జీవించగలడు. ఆహారాన్ని రక్తంగా మార్చి తుదకు శక్తిగా మార్చి గ్రహించేబదులు directగా చుట్టూ వున్న వాతావరణం నుండి 'శక్తి'ని పొందే ప్రక్రియను యోగి అనుసరిస్తాడు. అతడు వాయువును గూడ భక్షించనవసరం లేదు. నేరుగా 'శక్తి'నే గ్రహిస్తాడు. దాన్ని మనస్సుతో తీసుకుంటాడు.

ప్ర : యోగులు మందులతో అవసరం లేకుండా ఇతరుల వ్యాధులను నయం చెయ్యగలరా?

జ : వ్యాధి అంటే ఏమిటి? శరీరంలో రోగ నిరోధక శక్తి (Resistance power) క్షీణించడం వలన ఏర్పడే అవ్యవస్థ పరిస్థితి. యోగి తన చేతితో రోగిని తాకడం వలన గాని, మానసిక ప్రకంపనాలు (Mental Vibrations) పంపడం వలన గాని, ఏదైనా విభూతిగాని ప్రసాదంగాని ఇవ్వడం ద్వారా గాని రోగిలో రోగ నిరోధక శక్తిని ప్రకోపింపచేస్తాడు. జబ్బు నయమవుతుంది.

ప్ర : యోగి మరొకరి వ్యాధిని తాను భరించి రోగిని కాపాడగలడా?

జ : కాపాడగలడు. షిర్డీ సాయిబాబా తన భక్తురాలి బిడ్డ నిప్పులలో పడితే తాను

ఆబాధ భరించి బిడ్డను కాపాడాడు. గుంటూరులో ముగ్గురు వ్యక్తుల జబ్బులను ఈ శరీరం భరించి వారిని ప్రాణాపాయస్థితి నుండి కాపాడడం జరిగింది.

ప్ర : *అవును వారి పేర్లు గూడ నాకు చెప్పారు. ఐతే ఒక సందేహం. యోగి చనిపోయిన వానిని బ్రతికించగలడా? అలా ఒక సంఘటనను 'ఒక యోగి ఆత్మకథ'లో వ్రాశారు.*

జ : మీరు గురుచరిత్ర చదవండి. అందులో దత్తాత్రేయుల వారి అవతారములలో ఒకరైన స్వామి నరసింహసరస్వతి చనిపోయిన వాని శవం మీద తీర్థం చల్లితే అతడు లేచి కూర్చున్నాడు. సత్యసాయిబాబాగారు అమెరికాలో వున్న ఎల్.సి.కోవాన్ అనే భక్తుడు మరణించి శవాల గదిలో ఉంచబడితే అతన్ని రక్షించారు. కుప్పం వాస్తవ్యుడు రాధాకృష్ణయ్యను మృత్యుముఖంనుండి కాపాడారు. అయితే ఇలా అందరికీ జరుగవు. ఏవో కొన్ని ప్రత్యేక సందర్భాలలో, ప్రత్యేక కారణాల వలన కొన్ని నియమ నిబంధనలకు లోబడి ఇవి జరుగుతుంటాయి.

ప్ర : *ఒక యోగి ఒకే సమయంలో రెండు మూడు శరీరాలతో వేరు వేరు చోట్ల కనిపించడం సంభవమా?*

జ : సంభవమే. ఈ శరీరం అలా కనిపించిందని కొందరు భక్తుల అనుభవం. యోగికి శరీరం అనేది తాత్కాలికమైన మోటారుకారులాంటిది. అతని సంకల్పం వలన అతని ఆత్మ ఒకేసారి వేరు వేరు శరీరాలను ధరిస్తుంది. శ్రీకృష్ణుడు 16,000 మంది గోపికలకు 16,000 మంది కృష్ణులుగా దర్శన మిచ్చాడు. అందుకే ఆయనను యోగీశ్వరేశ్వరుడని అంటారు. అతడు వారందరికీ మానసికమైన ఆనందాన్ని కలిగించాడు. ఆ ఆనందం శారీరకమైనదికాదు.

ప్ర : *యోగి ఎవరినైనా కాశీలోనో తిరుపతిలోనో జరిగే దేవుని ఉత్సవాన్ని చూపించడానికి తీసుకుపోయి చూపించి, ఆ వెంటనే తెచ్చి ఇక్కడ వుంచగలడా? కారులోనో రైలు లోనో వెళ్ళకుండా అట్టి అనుభవం శరీరానికి కలిగించగలడా?*

జ : అలాంటి సందర్భాలు యోగల జీవితాలలో కొన్ని వున్నాయి. గురు చరిత్రలో స్వామి నరసింహ సరస్వతి తన శిష్యుణ్ణి శ్రీశైలం తీసుకెళ్ళి ఉత్సవం చూపించి తీసుకువచ్చాడు. సాయం దేవునికి పుణ్యక్షేత్రాలు చూపించుకొచ్చాడు. మను చరిత్రలో ప్రవరుడు హిమవత్పర్వతాలకు కాలికి పసరు రాచుకొని వెళ్లాడు.

మరల తిరిగి వచ్చేటపుడు పసరు లేనందున కేవలం గాయత్రీ మంత్రశక్తితో ఎగిరి వచ్చాడు. గాయత్రీ మంత్రం మనిషిని యోగిగా మారుస్తుంది.

ప్ర : యోగ సాధన అంటే ఏమిటి? తాను శరీరాన్ని కాను, తాను ఆత్మను అనే జ్ఞానం పొందడం కొరకు చేసే సాధనే యోగమా?

జ : యోగమనేది కేవలం పుస్తక పాండిత్యం వలన వచ్చేది కాదు. మొదట శరీరాన్ని, మనస్సును,యమ నియమాల ద్వారా పటిష్టం చేసుకొని పవిత్రం చేసుకోవాలి. యోగిగా రూపొందడానికి తద్వారా తగిన అర్హతను సంపాదించుకోవాలి. ఆ తరువాత గురువు యొక్క అనుగ్రహంతో మంత్రోపదేశం పొంది దీక్షతో సాధన చేయాలి. "ఈ శరీరం, మనస్సు నావే. కాని ఇవి నేను కాదు" అనే పరమ సత్యాన్ని అనుభవ పూర్వకంగా తెలుసుకోవాలి.

యోగి శరీరంలో తాను వున్నా, తాను శరీరం నుండి వేరుగా వుంటాడు. అంతేగాని శరీరం నేను కాదు అని అనుకోవడం మాత్రమే సాధనకాదు. అది సాధనలో ఒక భాగం మాత్రమే. అది సాధనలో చివరి మెట్టు. అది కేవలం అనుకోవడం వలన కలుగదు. దానంతటివి అనుభూతికి రావాలి.

దీనంతటికీ గురువనుగ్రహం కావాలి. ఏ సాధన అయినా సరే. మనిషిని శక్తి వంతుని చేయాలి. బలహీనుని చేయరాదు. పతంజలి చెప్పిన అష్టాంగయోగంలో మొదట మనస్సును పటిష్టం చేసే పద్ధతులున్నాయి. చివరకు ధ్యానము, సమాధి పొందాలి.

ప్ర : యోగము ద్వారా మనుష్యుడు మరణాన్ని జయిస్తాడా?

జ : అవును. మృత్యుంజయత్వమే యోగము యొక్క లక్ష్యం. దీని ద్వారా చిరంజీవులైన వారు మనకున్నారు. దత్తాత్రేయుడు, హయగ్రీవుడు, ఆంజనేయుడు, గరుత్మంతుడు, అయ్యప్ప, అరవిందుడు, పరమహంస యోగానంద, రమణ మహర్షి, రాఘవేంద్రస్వామి, వీరబ్రహ్మయోగి, అవధూత పిచ్చమ్మ, కంచి పరమాచార్య మున్నగు వారు అట్టివారు.

మంచు గుహలలో పలువురు తేజోమయమగు జ్ఞాన తరంగాల రూపంలో ఇప్పటికీ వున్నారు. ఆది శంకరాచార్యుని గురువగు గౌడపాదులు అట్టివారు. హిమాలయాలలో గౌడపాదుని గుహ ఇప్పటికీ వున్నది. గౌడపాదుల ఆనతిననుసరించే శంకరులు విష్ణుసహస్ర నామానికి వ్యాఖ్య రచించారు.

కలియుగంలో సంఘబలమే బలము. నామస్మరణమే మోక్షానికి మార్గము. భగవంతుని సహస్ర నామావళియే విష్ణు సహస్ర నామము. దానిని స్మరించడం మోక్షానికి మార్గం.

ప్ర : **మోక్షమంటే ఏమిటి?**

జ : మోక్షమంటే చనిపోవడం కాదు. మోహక్షయమే మోక్షము. ఏ వస్తువు మీదా మోహము లేని మనస్థితి. నాకు ఇది కావాలి అనే కోరిక లేని స్థితియే మోక్షము. అహంకార మమకారముల రాహిత్యం వలన ఇది ఒనగూడుతుంది. "నేను" అనేది ఒక్కటే సత్యము అనే గ్రహింపు ఏర్పడాలి. ఐతే సమాజానికి దూరం కాకూడదు. సమాజంలో జీవిస్తూనే కర్మయోగిగా తన పనులు తాను చేసుకుంటూ పోవాలి. ఫలితం మీద దృష్టి పెట్టుకోగూడదు. తామరాకు మీద నీటిబొట్టు వలె ప్రపంచంలో వ్యవహరించాలి. అది మోక్ష స్థితి.

ప్ర : **అట్టి మహా యోగులు ఒక భారతదేశంలోనే అధిక సంఖ్యలో అన్ని కాలాలలో వున్నారు. ఎందువలన?**

జ : ఈ ప్రపంచానికి భారతదేశం హృదయ స్థానంలో వున్నది. అందుచేత ఈ గడ్డ మీద హృదయ వికాసం చెందినవారు ఎక్కువగా జన్మించారు. యోగులకిది పురిటిగడ్డ.

ధన్యవాదాలు విశ్వంజీమహరాజ్! మీరు అమూల్యమైన విషయాలు చెప్పారు!

మానవుడు

మానవుడు 'శివం' గాని శవం కాదు. (శివం=శివుడు). మానువునికి మూడు నేత్రములున్నవి. అవి సూర్య,చంద్ర, అగ్ని ల నుండి వచ్చినవి. అగ్ని నేత్రము అంతర్నేత్రము. అవి యోగశక్తిచే మాత్రమే తెరువబడును. త్రినేత్రుడైన శివుడు భూత, భవిష్యత్, వర్తమానముల మూడింటిని చూడగలడు. నీవు పదేండ్ల క్రిందట ఒక పిల్లవానిని చూచియున్నచో వాని అప్పటి రూపమునే నీవు నీ మనసులో మరల చూడగలవు. ఇప్పుడెట్లున్నాడో, ఇక పదేండ్లకెట్లుండునో నీవుచూడ జాలవు. దానిని యోగాభ్యాసముచేత సంపాదించుకొన వచ్చును. అపుడు నీవు దేశ, కాలముల కధికారి వగుదువు.

- శ్రీ సత్యసాయిబాబా

33. అవధూత పిచ్చమ్మ

- శ్రీ ఎం.ఆర్. నాగేశ్వరరావు, గుడివాడ

"దేవుణ్ణి ఎవడు చూపిస్తాడురా? అసలు యెవడు చూపించగలడు? దేవుణ్ణి చూడాలనే కాంక్ష లోపల నుండి యేరల్లే పొంగి పొర్లి రావాలిరా.

వీడికి యెవడు చూపించాడురా? వీడు రాత్రి పగలు తెలియకుండా శ్మశానాల్లో చెట్టుతొర్రల్లో రక్కసికంపల్లో కూర్చుని దేవుడి కోసం యేడ్చాడు. ఆకలయితే దోసిళ్లతో బూడిద నోట్లో పోసుకొని కాలవలో నీళ్ళుతాగి ఆకలి తీర్చుకొని దేవుడి కోసం రావి ఆకులా అల్లాడి పోయాడు. అప్పుడు కాని దర్శనం కాలేదు వీడికి " అంటూ స్త్రీ రూపంలో వున్న దివ్యమంగళ రూపం దేవుణ్ణి దర్శించే మార్గం చూపమని అడిగే పండిత ప్రకాండులకు దేవుని పట్టుకొనే రహస్యం ఉపదేశించేది. ఆమెయే అవధూత పిచ్చమ్మ.

ఆమె తనను గూర్చి చెప్పేటపుడు 'వీడు' అనీ 'రాముడ'నీ చెపుతుంది. అమ్మకు అక్షర జ్ఞానం లేదు. కాని సాహిత్య సామ్రాట్టులు అక్షయానందానికి ఆమె పాదాలముందు శిరసువంచారు. అమ్మ మాలకులంలో జన్మించింది. అయినా అగ్ర కులజులు సయితం ఆమెపాదపద్మాలను అర్చించారు. గుడివాడ తాలూకా కురుమద్దాలి గ్రామవాసులు వడ్డె ముత్తాయి, వీరమ్మలకు పిచ్చమ్మ 1870లో జన్మించింది.

చిన్నతనం నుంచీ పిచ్చమ్మకు అకస్మాత్తుగా బొమ్మ మాదిరి నీలుక్కు పోవడం, ఎవరో గొంతు పట్టేస్తున్నట్లు మూగపోవడం జరిగేది. తల్లిదండ్రులు గాలిచేష్టలని భూత వైద్యం చేయించినా ఆమెలో మార్పు కనబడలేదు. "అమ్మా! నాలోనే ఎక్కడో నాదాలు, శంఖ వేణువు వూదినట్లు వినబడుతున్నాయనీ, వినపడగానే నన్ను నేను మరచిపోతాననీ" అనేది. పిచ్చమ్మకు తనలోనే తనంత వయస్సుగల బంగారు బొమ్మలాంటి అమ్మాయి కనిపిస్తుండేది. అంతలోనే మాయ మవుతున్నట్లుండేది. ఎవరీ అందాల బాల అని తల్లి నడుగుతుండేది.

పిచ్చమ్మని గుడివాడ తాలూకా తుమ్మలపల్లి గ్రామ మాలపల్లిలో నీలంవారి అబ్బాయికిచ్చి పెళ్ళిచేశారు. "మూర్ఛలదాన్ని మోసం చేసి కట్టారు" అని అంతా పరిహాసం చేశారు.

పిచ్చమ్మకు కూతురు కలిగింది. భాగ్యమ్మ అని పేరు పెట్టారు. కాని పిచ్చమ్మ భర్త పరలోక గతుడైనాడు. పునర్వివాహానికి ఆమె సుతరామూ ఒప్పుకోలేదు.

భాగ్యమ్మను పిచ్చమ్మ అల్లారు ముద్దుగా పెంచింది. తాను భూస్వాముల పొలాల్లో పనిపాటలు చేసేది. నాలుక కోసినా అబద్ధమెరుగదు. కండపుష్టి ధర్మపుష్టిగల పిచ్చమ్మ యిద్దరు చేసే పని ఒక్కతే చేసేది. పిచ్చమ్మ ముఠామేస్త్రి. తాను ధర్మంగా నడవడమే గాదు, తన ముఠాలో అందరూ అట్లా నడవవలసిందే!

పిచ్చమ్మ వూళ్ళో వున్న అన్న కొడుక్కి భాగ్యాన్నిచ్చి పెళ్ళిచేసింది. కాని మూణ్ణాళ్ళ ముచ్చటగా అతడు కాస్తా రాలి పోయాడు. పిచ్చమ్మ కూతురుని దగ్గర పెట్టుకొని ఎలాగో కాలం ఈడుస్తోంది.

కూతురుకు మారు మనువు చేయడానికి ఆమె పూర్తిగా వ్యతిరేకం. కాని పిచ్చమ్మ అక్క కపిలేశ్వర పురం నుండి వచ్చి భాగ్యానికి మరల పెళ్ళి చేసితీరాలని పట్టుబట్టి కపిలేశ్వరపురం తీసుకెళ్ళి మూడుముళ్ళు వేయించింది.

పిచ్చమ్మ అల్లుణ్ణి చాల ప్రేమగా చూసేది. వచ్చినప్పుడల్లా రాచమర్యాదలు చేసి రూకలిచ్చి పంపించేది. కాని అదేమి దురదృష్టమో గాని అతడు మాత్రం భాగ్యమ్మ మీద కస్సుబుస్సు లాడుతూ కత్తులు నూరేవాడు.

అత్తవారింట్లో పెట్టే బాధలు పడలేక భాగ్యం నూతిలో పడి చనిపోయింది! పిచ్చమ్మ కాసంగతి తెలిసి కపిలేశ్వర పురంలో ఆ నూతి వద్దకు పోయి వల వల యేడుస్తూ కురుమద్దాలి వచ్చేసింది. అంతటితో పిచ్చమ్మ జీవితం పూర్తిగా మారిపోయింది. రాత్రి పగలు 'భాగ్యం! భాగ్యం!' అంటూ ఒకటే శోకం. సూర్యచంద్రులే ఆమెను చూడలేక పోతున్నారు.

ఒక గోసాయి ఆవూరు వచ్చాడు. "నిరుడు ఇదే రోజుల్లో ఈవూరు వచ్చాను. ఆ గుడిసెలో నుండి ఏడుపు వినిపించింది. ఇప్పుడూ వినిపిస్తోంది. ఏమిటి కారణం?'' అని గ్రామస్తుల నడిగాడు. వారు పిచ్చమ్మ గాథ చెప్పారు. ఆ గోసాయి పిచ్చమ్మ గుడిసెలోకి వెళ్ళి అరగంట వుండి తన దారిన తాను పోయాడు.

పిచ్చమ్మలో మార్పు వచ్చింది. ఐతే ఇదివరలో చనిపోయిన భాగ్యం కొరకు ఏడ్చింది. ఇపుడు సర్వాంతర్యామి అయిన భగవంతుని కోసం ఏడుస్తోంది.

పిచ్చమ్మ ఇల్లువదిలి వేసింది. సకల జీవులకు లయ స్థానమైన రుద్రభూమి ఆమె నివాసం. మృత్యురహస్యాన్ని శోకంతో శోధిస్తున్నది. ఆమెకు మతం లేదు. తంత్రం లేదు. ఆత్మ విచారణ అంతకు ముందే లేదు. ఒట్టి యేడ్పు!! యేడ్పు!!

ఆమె ఎవరో తెచ్చిపెట్టే ఆహారంతో కాలం గడిపేది. ఒకొక్కసారి ఆకో అలమో, కాలవలో వండ్రో, శ్మశానంలో బూడిదో కడుపులో వేసుకొనేది.

అమ్మ ఏమి చెబితే అది జరిగేది. 1925లో అమ్మకు ఆశ్రమం కట్టారు. రోజు విడిచి రోజు అమ్మ సమాధిలోకి వెళ్లేది. అమ్మ ధనం ముట్టుకొనేది కాదు. అమ్మ ఐశ్వర్యాన్ని 'రోత' అని పిలిచేది. పొరబాటున ధనాన్ని, వెండి బంగారాలను ముట్టుకొంటే వళ్లంతా కాల్చినట్టుండేది. మామూలుగా అమ్మ నగ్నంగాను, అర్థనగ్నంగాను వుండేది. కామ సంకల్పం కలవాళ్ళు వస్తున్నారనగానే "వాడి కంట్లో దోషం వుంది గాని నాకు దుప్పిటి కప్పండిరా" అనేది.

ఒకసారి సనాతన విప్రులొకరు అమ్మ దగ్గరకు వచ్చి అమ్మ మాలది అనే దృష్టితో దూరంగా వుండి మాట్లాడుతున్నాడు. అమ్మ వేదాంత మూలతత్వాన్ని యిలా అతనికి వివరించింది. "వడికిన పోగులు మెళ్ళో వేసుకొని గొప్ప కులం వాడినని భ్రమ పడుతున్నావు. వడకని పోగులు నీలో వున్నాయి. వెతికి చూసుకో దొరుకుతాయి."

అమ్మ ఆధ్యాత్మిక మార్గం అంత సులభం కాదని చెపుతూ ఈ క్రింది ఉపమానాలు ఇస్తుండేది:

"గోంగూర, తోటకూర అనుకున్నార్రా? చేటలో వడ్లుపోసి వెలపెట్టి కొనడానికి?

వేదాంతం ఆనపగుగ్గిళ్ళు కావు. ఇనుప గుగ్గిళ్ళు.

ఆత్మ యుద్ధం చేయాలి. నా - నీ - లు లేకుండా పోవాలి. అపుడు కనపడతాడు దేవుడు.

ఎద్దల్లేతిని మొద్దల్లే పడుకుంటే దేవుడు కనపడడు".

పాములు అమ్మమీద ప్రాకడం అనేక మంది భక్తులు చూచారు. అనుకోకుండా అమ్మ భారత దేశ యాత్ర చేసింది. వల్లభనేని అన్నపూర్ణమ్మ, పిన్నమనేని నాగయ్య, అమ్మవెంటవెళ్ళారు. "యాత్రలని వెళ్లాంగాని క్షేత్రాల్లో దేవుడి కంటె నాలోని దేవుడే కమ్మగా వున్నాడు" అన్నది అమ్మ.

అమ్మ స్థూలదేహానికి ఏ మాత్రమూ ప్రాముఖ్య మిచ్చేదికాదు. "ఇందులో గాలిపోతే ఏమున్నదిరా?" అనేది. చివరిరోజుల్లో కర్ర పట్టుకునడుస్తూ " ఈ కట్టెకు ఈ కట్టె సాయం" అనేది.

పండితుల నుండి పామరుల వరకు ఆమెకు ఎందరో భక్తులున్నారు. శ్రీ ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులు, శ్రీ వేలూరి శివరామ శాస్త్రి, శ్రీ గుడిపాటి వెంకటచలం, శ్రీ త్రిపురనేని గోపీచంద్ మున్నగు వారు భక్తితో దర్శించి తమ రచనలలో ఆమెను ప్రస్తుతించారు. ఆమె 1951 నవంబరు 15న శరీరం చాలించారు.

అధ్యాయము - 14

సందేహనివృత్తి

34. సందేశ తరంగిణి

- స్వామి వివేకానంద

(స్వామి వివేకానందుని ప్రవచనములలో కొన్నిటిని ఎంపిక చేసి ప్రశ్నోత్తర మాలికగా రూపొందించబడినది. - సంపాదకుడు)

ప్రశ్న : మీరు భారత ప్రజల కిచ్చే నూతన సందేశమేమిటి?

జవాబు : నానాటికీ నాకు విస్పష్టంగా గోచరిస్తున్న విషయ మేమిటంటే - సమస్తము ధైర్య సాహసాలపై ఆధారపడి యున్నది. ఇదే నా నూతన సందేశం. వలయునది పురుషకారము. పురుషకార విహీనునకు పరమేశ్వరానుగ్రహము లభించుట కల్ల. శారీరకంగా మనము దుర్బలులము. మన కష్టాల్లో మూడవ వంతుకు దైహికమైన దౌర్బల్యమే కారణము. ముందు మన యువకులంతా ధృఢ శరీరులు కావాలి. తరువాతనే మతం గురించి ఆలోచించాలి.

ప్ర : మన జాతి పతనానికి మూలకారణమేమిటి?

జ : ఒక్క విషయమాలోచించండి. కేవలం 4 కోట్ల మంది ఆంగ్లేయులు ఇక్కడ 30 కోట్ల మంది భారతీయులను ఎలా పాదాక్రాంతం చేసుకోగలిగారు? ఇందలి రహస్యమేమిటి? దీని మౌలికమైన కారణమేమిటి?

ఆ నాలుగు కోట్ల మందీ తమతమ ఇచ్ఛాశక్తులను ఏకం చేయడం వలన ఉజ్జ్వలమైన శక్తి కేంద్రంగా రూపొందారు. మన 30 కోట్ల మందీ ఎవరికి వారుగా వ్యవహరిస్తూ తమ శక్తులను విడివిడిగా నిలుపుకున్నారు. అందుచేత పతనమైనాం. ఇపుడు మన జాతిని పునరుద్ధరించాలంటే ప్రజలను సంఘటితం చేయాలి. వారి శక్తులను ఏకీకృతం చేయాలి. వారిని ఒక్క మనస్సుతో ఆలోచింపచేయాలి. గుర్తుంచుకోండి. భారతదేశ భవిష్యత్తు కేవలం దీని మీదనే ఆధారపడి యున్నది. ఇచ్ఛాశక్తులను సమన్వయ పరచడం, కలపడం, ఏకశక్తిగా రూపొందించడం, ఇదే దేశ భవిష్యత్తుకు రాజమార్గం.

ప్ర : భారత భూమి యొక్క ప్రత్యేకత ఏమిటి?

జ : ఈ భూమండలంలో పుణ్యభూమి అనిపించుకోగలదేశం, కర్మానుభవానికై ప్రపంచంలో ఎక్కడెక్కడినుంచో జీవులు వచ్చి అవతరించే దేశం, మోక్ష మార్గంలో జీవయాత్ర గడిపే ప్రతి జీవీ చిట్టచివర మజిలీగా చేసుకోవలసినదేశం, సౌజన్యంలో ఔదార్యంలో పవిత్రతలో ప్రశాంతతలో అన్నిటికీ మించి ఆత్మావలోకనం లోనూ ఆధ్యాత్మికతలోనూ మానవజాతి పరాకాష్టనందుకున్న దేశం ఏదైనా వుంటే అది భారత దేశమే!

ప్ర : పాశ్చాత్య దేశాల నుండి మనం ఏమి నేర్చుకోవాలి!

జ : ఐరోపా అమెరికాలలోని జనులలో ఆత్మ విశ్వాసమనే మహత్తర శక్తి స్పష్టంగా కనిపిస్తూ ఉంటుంది.

ఆంగ్లేయ బాలుణ్ణి ఎవరిని కదిలించినా 'నేను ఇంగ్లీషువాణ్ణి. నేను ఏమైనా చెయ్యగలను' అని ధైర్యంగా చెపుతాడు. అమెరికన్ బాలుడూ అలాగే అంటాడు. మన దేశంలో పిల్లలు అలా చెప్పగలరా? వాళ్ళు చెప్పలేరు సరిగదా ఆ పిల్లల తల్లిదండ్రులు గూడ చెప్పలేరు. మనం ఆత్మవిశ్వాసాన్ని కోల్పోయాం.

అందుచేత మన యందు మనం విశ్వాసాన్ని పెంపొందించుకొనే ఆదర్శం మన కిప్పుడెంతో సహాయం చేస్తుంది. ఆత్మవిశ్వాసం అత్యుత్తమమైన ఆదర్శమని అందరికీ బోధించి దాన్నే ప్రజల చేత అభ్యసింప చేసినట్లయితే మనకున్న అనర్థాలూ కష్టాలూ ముప్పాతిక మూడువంతులు అదృశ్యమై పోతాయి.

ప్ర : ఈ ఆత్మ విశ్వాసం ఆవశ్యతను గురించి మరికొంత చెపుతారా?

జ : మన దేశానికి ఒకానొక ఆంగ్లేయుడు మామూలు గుమాస్తాగా వచ్చాడు. డబ్బు చాలకా, యితర కారణాల చేతా ఒకటి రెండుసార్లు ఆత్మహత్య చేసుకోడానికి ఉద్యుక్తుడైనాడు. వైఫల్యం పొందడంతో అతనిలో అతనికి విశ్వాసం కలిగింది. మనం గొప్ప వాళ్ళ మయ్యేటందుకు జన్మించామని గట్టిగా నమ్మాడు. ఆ మనిషే సామ్రాజ్య నిర్మాత అయిన రాబర్ట్ క్లైవ్.

అందుచేత నిన్ను నువ్వు నమ్ముకో. నీకు భౌతిక ఐశ్వర్యం కావాలా? దానికై కృషి చెయ్యి. అది నీకు లభిస్తుంది. ధీమంతుడవు కాదలిస్తే ఆ మార్గంలో కృషి

చెయ్యి. త్వరలోనే ఇక్కడే ఈ జన్మలోనే బంధ విముక్తుడవవుతావు.

ప్ర : **మన దేశ ప్రజలలోవున్న ముఖ్యమైన లోపమేమిటి?**

జ : ఇపుడు భారతదేశంలో ముగ్గురు మనుషులు ఐదు నిముషాల సేపు కలిసి పనిచేయలేరు. ప్రతి వాడూ పదవి కొరకు వెంపర్లాడుతాడు. అట్టి స్థితిలో సంస్థ త్వరలో నశిస్తుంది.

ఇక్కడ ప్రతివాడికీ నాయకత్వం కావాలి. ఎవ్వడూ ఆజ్ఞలను శిరసావహించడు. మహాకార్యాలను సాధించాలంటే నాయకుని ఆదేశాలను తు.చ తప్పకుండా పాటించాలి. నా భవిష్యత్ జీవిత మంతటినీ మఠంలోని కాలువలు కడగమని నా గురుదేవుడు ఆజ్ఞాపిస్తే మారు మాటాడకుండా శిరసావహిస్తాను. ఈ విధేయతా గుణాన్ని అలవరచుకోండి.

ప్ర : ***జాతి ఉన్నత దశను ఎలా అందుకుంటుంది?***

జ : అన్ని రాజకీయ సామాజిక వ్యవస్థలు స్థిరముగా నిలబడుటకు మనుష్యుల శీలమే ప్రాతిపదికగా వుంటుంది. పార్లమెంటు సభ్యులు చేసే చట్టాల వలన ఏ జాతీ ఉన్నత దశనందుకోలేదు. ఆ దేశ ప్రజలు గొప్ప వారయితేనే ఆ జాతి గొప్ప స్థాయి నందు కుంటుంది. ప్రపంచంలో వున్న యావత్తు సంపదకంటే గూడా మనుష్యులు ఎక్కువ విలువైన వారు. ఒక వేళ మనకు కావలసిన అవసరాల నన్నిటినీ ప్రభుత్వం సమకూర్చిందను కోండి. వాటిని సద్వినియోగ పరచగల శీలవంతులైన వ్యక్తులేరీ? కనుక అట్టి మనుష్యులను మొదట తయారుచేయండి.

ప్ర : ***బాల బాలికలకు ఎలాంటి విద్య గరపాలి?***

జ : కేవలం కొంత సమాచారాన్ని బుర్రల్లో కుక్కితే అక్కడది గందరగోళం చేస్తూ జీర్ణం కాకుండా వుండి పోయేది కాదు విద్య అంటే. మనిషిని సంస్కరించి, శీలవంతుణ్ణి చేసి, జీవితాన్ని చైతన్య వంతం చేసే భావ పరంపరయే సరియైన విద్య. నాలుగైదు ఉత్తమ భావాలను వంటబట్టించుకొని జీవితాన్ని మలచుకున్నవాడు యావత్తు గ్రంథాలయాన్ని వల్లె వేసిన వాడి కంటె ఉత్తమ విద్యావంతుడనడంలో సందేహంలేదు.

35 ఉపదేశామృతం

- శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస

(శ్రీరామ కృష్ణపరమహంస ప్రవచనములలో కొన్నిటిని ప్రశ్నోత్తరాలుగా పేర్కొంటున్నాము)

ప్రశ్న : *దేవుడు అంతటా వ్యాపించి యుండగా వేరే దేవాలయముల అవసరమేమి?*

జవాబు : ఆవు శరీరంలో రక్తం ద్వారా పాలు దాని శరీరమంతటను వ్యాపించి యున్నవి. కాని దాని చెవులు గాని కొమ్ములుగాని పితకడం వలన పాలురావు. అదే విధంగా భగవంతుడు సర్వత్రా వ్యాపించి ఉన్నప్పటికీ నీవు భగవంతుని అన్నిచోట్ల చూడలేవు. ప్రాచీన కాలం నుండి భక్తుల ఆధ్యాత్మిక సాధనల వలన, వారి జీవితాల వలన పావనమైన దేవాలయాలలో భగవత్‌శక్తి ఎక్కువగా ప్రస్ఫుటమవుతుంది.

ప్ర : *భగవంతుని సాక్షాత్కారాము పొందుటకు ఉపాయమేమి?*

జ : భగవంతుని కోసము నీవు పరితపించగలవా? విలపించగలవా?

భార్యకోసమో బిడ్డలకోసమో ధనముకోసమో లోకులు కడవలకొలది కన్నీటిని కార్చెదరు. కాని భగవంతుని కోసము విలపించువారెవ్వరు!

బిడ్డడు ఆటలలో మరగి యున్నంతవరకు తల్లి వంటను ఇతర గృహ కృత్యములను చేసుకొనుచుండును. కాని బిడ్డడు ఆట వస్తువులతో సంతుష్టి నందక వానిని ఆవలకు త్రోసి తల్లికోసము విలపించునేని, తల్లి ఇక జాగు చేయదు. వంట యింటిలో నుండ జాలదు. బహుశా పొయ్యిమీద నుండి వంట కుండను జారవిడిచి "మానాయన మా తండ్రి" అనుచు ఆత్రముతో బిడ్డ వద్దకు పోయి వానినెత్తుకొనును. జగజ్జననియిట్టిదే.

ప్ర : *మానవుడెట్లుండ వలెను?*

జ : జీవితము సఫలము కావలెనన్న మానవునకు నిజమైన పౌరుష ముండవలెను.

కాని పాలలో నానవేసిన మరమరాలవలె మెత్తనై ఎందున బొందని పౌరుష హీనులనేకు లుందురు. దీక్ష వహించి ఏ కార్యము నైనను కొనసాగించుటకు సంకల్పశక్తి శూన్యము. మనోబలము అంతకంటె పూజ్యము. ఇట్టి వారి జీవితములు ఎందులకు కొరగానివి.

ప్ర : *మానవునికి పరమాత్మ గురించిన చింత ఏల అవసరము?*

జ : దిక్సూచిలోని ముల్లు ఎల్లప్పుడు ఉత్తర దిశను చూపుచుండును. అందువలన ఓడ దారి తప్పకుండ పోగల్గుచున్నది. అట్లే మానవుని హృదయము భగవంతుని వైపు త్రిప్పబడియున్నంతవరకు అతడు సంసార సాగరమున దారి తప్పకుండ వర్తించగలడు.

ప్ర : *గంగాజలము ప్రత్యేకత ఏమి?*

జ : గంగాజలమును సామాన్యమైన నీరని భావించరాదు. బృందావన ధూళిని సామాన్యమైన ధూళియని తలపరాదు. పూరీ జగన్నాధ దేవుని మహా ప్రసాదమును అన్నముగా నెంచతగదు. ఇవి అన్నియు సాక్షాత్ పరబ్రహ్మ స్వరూపములు.

ప్ర : *విభీషణుడు తన రాజగు రావణుని మాటలను ఎందుకు తిరస్కరించినాడు? అది ద్రోహము కాదా?*

జ : భరతుడు, ప్రహ్లాదుడు, శుకదేవుడు, విభీషణుడు, పరశురాముడు, బలి, బృందావన గోపికలు - వీరందరు తమ పెద్దలు భగవద్విషయమున తమకు అడ్డుతగులుటచే వారి యెడ అవిధేయులై వర్తించినారు.

ప్ర : *ఉత్తముడైన మానవు డెట్లుండును?*

జ : ధనమునకు ఎవడు దాసుడుకాడో ధనమెవ్వనికి దాస్యము చేయునో వాడే నిజమైన మానవుడు. ధనమును సరిగా వినియోగించుట ఎరుగని వానిని మానవుడనతగదు.

తేలికయైన పదార్ధమును, పనికిమాలిన పొల్లును విడిచి ఘనమై ఉపయోగపడు పదార్ధములను చేట తనలో నిలుపుకొనును. ఉత్తములైన వారి స్వభావమిట్లుండును.

ప్ర : ఆచరణ యొక్క ప్రాముఖ్యమేమి?

జ : 'స,రి,గ,మ,ప,ద,ని' అని ఊరక నోటితో అనుట తేలికయే. కాని వానిని ఒక వాద్యము మీద పలికించుట కష్టము. అటులనే మత ధర్మములను గురించి మాటలాడుట సులభమే కాని ఆచరించుట దుర్లభము.

ప్ర : సాధకునికీ, లౌకికునికి గల తారతమ్యమెట్టిది?

జ : మూడు బొమ్మలున్నవి - ఒక్కటి ఉప్పుతో చేసినది. రెండవది గుడ్డతో చేసినది. మూడవది రాతితో చేసినది. ఈ బొమ్మలను నీటిలో ముంచినచో మొదటిది కరిగిపోయి రూప నాశనమొందును. రెండవది చాల నీటిని పీల్చుకొనును గాని ఆకృతి పోగొట్టుకొనదు. మూడవది ఎట్టిమార్పుచెందదు. ఆత్మను పరమాత్మతో లయించి ఐక్యమొందిన జీవుడే మొదటి బొమ్మ. బ్రహ్మజ్ఞానానందమయుడగు భక్తుడే యిందలి రెండవ బొమ్మ. తన హృదయమున తత్వజ్ఞానమునకు అణుమాత్రమైన అవకాశమీయని శుద్ధ లౌకికుడు మూడవబొమ్మ.

(పైన పేర్కొనబడిన జవాబులు శ్రీరామకృష్ణ బోధామృతము నుండి గ్రహింపబడినవి)

భారతీయుల బలహీనతలు

రంజీ సహానీ అను రచయిత "India without make-up " అనే గ్రంధంలో భారతీయుల బలహీనతలను పేర్కొన్నాడు. అందులో కొన్ని యివి.

1. భారతీయుడు మరొక భారతీయునికి వ్యతిరేకంగా పనిచేస్తుంటాడు. అలా చేయకపోతే అతనికి తోచదు.
2. ఒక పని మంచిది గనుక చేయాలని అతడు ఎన్నడూ అనుకోడు. 'దీని వల్ల నాకేమి లాభం?'అని ఆలోచిస్తాడు. స్వలాభం ఒక్కటే అతన్ని నడిపించే శక్తి.
3. భారతీయునికి నయము కాని జబ్బు ఒకటున్నది. అది వాచాలత్వం, అతని అభిప్రాయంలో చేతలు అనవసరం, మాటలు మాత్రం అవసరం.
4. భారతీయునికి కావలసింది డబ్బు. డబ్బు కోసం ఏమైనా చేస్తాడు. ఎన్నో పాపాలను, లోపాలను డబ్బు కప్పి పెడుతుంది.

ఈ లోపాలను మనం సరిదిద్దు కోవలసి వున్నది.

36. రమణ వాణి

- భగవాన్ రమణమహర్షి

(శ్రీ అత్యం సూర్యం గారు రచించిన "వినీలాకాశంలో వింతకాంతి' అనే గ్రంధంలో భక్తులు అడిగిన అనేక ప్రశ్నలకు భగవాన్ రమణమహర్షి తెలిపిన సమాధానములు పేర్కొనబడినవి. వాటిలో కొన్నిటిని పాఠకుల కందచేస్తున్నాము)

ప్రశ్న : **ఆత్మానుభూతి పొందడానికి ప్రప్రధమంగా చెయ్యవలసినదేమిటి?**
జవాబు : ఇంద్రియ నిగ్రహం.
ప్ర : **స్త్రీ వాంఛ పోయేదెట్లా?**
జ : నువ్వొక పురుష దేహాని వనుకొంటే ఆమె ఒక స్త్రీ దేహంగా కనబడుతుంది. కాని నువ్వు దేహానివికావు. ఆత్మవు. ఆత్మలో స్త్రీ పురుష భేదం లేదు. ఇక స్త్రీ వాంఛ ఎక్కడుంటుంది?
ప్ర : **పరమేశ్వరుడికి ప్రియమైన దేది?**
జ : నీ విధి నీవు సక్రమంగా నిర్వర్తించడం.
ప్ర : **మనోచలనం ఆపడానికేదైనా సులభోపాయమున్నదా?**
జ : ఉంది. నీ ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలను గమనిస్తూ వుండు.
ప్ర : **ధ్యానం చేసేటపుడు భ్రూమధ్యం వద్ద దృష్టి నిలపాలా?**
జ : హృదయం మీద నిలపడం మంచిది. హృదయం ఎదురు రొమ్ముకు కుడివైపున వుంది. ఇది ఆధ్యాత్మిక హృదయం. ఎడమ వైపున ఉన్నది భౌతిక హృదయం.
ప్ర : **భగవంతుడు సాకారుడా?**
జ : నీకు దేహంవుంటే భగవంతుడికీవుంది. నీకు లేదనుకుంటే భగవంతుడికీలేదు.
ప్ర : **భగవంతుడు నాకు ఎంత దూరంలో వున్నాడు?**
జ : నీకు నీవు ఎంత దూరంలో ఉన్నావో, భగవంతుడు నీకు అంతే దూరంలో వున్నాడు.
ప్ర : **భగవంతుడు వేరూ ఆత్మ వేరునా?**
జ : వేరు కాదు, ఒక్కటే.

ప్ర : భగవంతుడు ఈ ప్రపంచంలో దుఃఖాన్ని ఎందుకు వుండనిచ్చాడు? తన శక్తితో దుఃఖాన్ని పారద్రోలి అందరికీ ఆత్మ దర్శనాన్ని అనుగ్రహించగూడదా?

జ : దుఃఖం ఆత్మ దర్శనానికి మార్గం.

ప్ర : ఆత్మోప లబ్ధికి త్యాగం అవసరమా?

జ : అన్నిటికంటే ముందు త్యాగిని త్యాగం చేయాలి. అనగా, త్యాగం చేస్తున్నాననే 'మిధ్యానేను'ను పోగొట్టుకోవాలి.

ప్ర : దుఃఖంలో వున్నాను. శాంతి లభించేదెట్లా?

జ : నిద్రలో లేని దుఃఖం మెలకువలో ఉంటున్నది. కారణం? నిద్రలో 'నేను' అనే తలంపు లేదు. అంతా సుఖమే. మెలకువ రాగానే ఈ 'నేను' తలంపు పుడుతున్నది. దీన్ని ఆధారం చేసుకొని దుఃఖం, ప్రపంచం, సర్వం బయలు దేరుతున్నాయి. అందుకే ఈ 'నేను' యొక్క పుట్టుక స్థానాన్ని వెదకమంటున్నాను. ఈ 'నేను' (అనగా మిధ్యానేను) పోతే అంతా సుఖమే. అంతాశాంతే.

ప్ర : 'నేను' మిధ్య అయినపుడు ఇక ఈ 'మిధ్యానేను' ను నాశనం చేసే దెవరు?

జ : నిజమైన ఒకే ఒక నేను ఆత్మ. ఆ 'నేను' ఈ 'మిధ్యానేను'ను మింగేసి తానుగా మిగిలిపోతుంది.

ప్ర : ఆనందం యొక్క స్వభావమేమిటి?

జ : ఆనందం బాహ్యంగా, అనగా, సిరి సంపదలలో వున్నదనుకుంటే, ఆ సిరిసంపదల వృద్ధితోబాటు ఆనందం పెరగాలి. వాటి వ్యయంతో పాటు తరగాలి. అవి పూర్తిగా క్షీణించిపోతే ఆనందం గూడ పూర్తిగా క్షీణించిపోవాలి. కాని మానవుని యొక్క అనుభవం ఏమిటి?

గాఢ నిద్రలో వున్నపుడు తనకు సిరిసంపద ధ్యాస, చివరికి దేహ ధ్యాస గ్వాడలేదు. అందుకనే ప్రతివాడూ గాఢంగా నిద్రపోవాలని చూస్తాడు ఆ గాఢనిద్రలోని హాయిని అనుభవించడానికి. అందుచేత, పర్యవసాన మేమిటంటే, ఆనందం బాహ్యంగా లేదు. నీలోనే వుంది. అదే ఆత్మ. సచ్చిదానంద సాగరం.

ప్ర : ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధికి, సర్వసంగ పరిత్యాగ మవసరమా?

జ : అహంకారాన్ని త్యజించడమే అసలైన సిసలైన త్యాగం.

ప్ర : అహానికీ అహంకారానికి తేడా ఏమిటి?

జ : 'నేను' అనేది అహం (ఆత్మ). 'నేను ఫలానా' అనేది అహంకారం (మిధ్యానేను)

37. ఆలోచనామృతం

- పరమాచార్య శ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతీస్వామి

(శ్రీశ్రీశ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతీస్వామి వారు వెల్లడించిన కొన్ని అభిప్రాయాలను 'జగద్గురు బోధలు' నుండి గ్రహించి ప్రశ్నోత్తరముల రూపములో ఇచట పొందుపరుస్తున్నాము - సంపాదకుడు)

ప్రశ్న : *పరమాత్మ ఒక్కడే అయినచో ఇన్ని మతములు, ఇందరు దేవుళ్ళు ఎందుకేర్పడినారు?*

జవాబు : లోకుల అభిరుచులు ఏకరీతిగా నుండవు. అందుచేతనే తినెడు తిండి యందును కట్టెడు బట్ట యందును ఇంత వైవిధ్యమున్నది. అందరికిని రుచి ఒక్కటే అయినచో ఒకే విధమగు తిండి, ఒకే విధమగు బట్ట, ఒకే ఆకారము, ఒకే దేవుని నియమించు కొనవచ్చును. అది లేని కారణముననే వివిధ ఆహార పదార్థములు, వివిధ దుస్తులు, వివిధ ఆభరణములు, వివిధ ఆరాధనా రీతులు ఏర్పడినవి.

ప్ర : *ఒకరు పూజించు దేవుడు అధికుడనీ, మిగతా దేవుళ్ళు హీనులనీ అభిప్రాయం ఎందుకేర్పడును? అట్టి భావన సంరియైనదా?*

జ : ఒక వంతెన క్రింద నిలబడి చూచినచో మనమున్న విభాగము (వంతెన ఆర్చి – The arch of the bridge) తక్కిన వాటి కంటె పెద్దదిగా కనబడును. కాని అన్నియు ఒకే నిడివి కలిగి యుండును. అట్లే భక్తునికి తాను కొలచు దైవమునందు భక్తి శ్రద్ధలు అధికమగుటచే తాను కొలుచు దైవము అధికుడన్న భావముదయించును. కాని నిజమునకు అన్ని దైవములును మూలపరతత్త్వము యొక్క సమాన ఛాయలే.

ప్ర : *మానవునికి భగవంతుని అవసరమేమిటి?*

జ : మనమనస్సును చలింపచేయు విషయములు ప్రపంచమున ఎన్నో వున్నవి. మనస్సును స్థిరముగా నుంచుకొనుటకు ఒక ఆలంబన, ఒక పట్టు కావలెను. ఆ ఆలంబనా వస్తువు పరిణామ రహితమై అచంచలమై యుండవలెను. ప్రపంచమున అన్ని వస్తువులు పరిణామము చెందునవి, చంచలములు అయియున్నవి. అట్టివిగాక మనకొక స్థాణువగు వస్తువు దొరకవలెను. శాశ్వతమును, చైతన్యవంతమునగు వస్తువు ఒక్క ఈశ్వరుడే.

ప్ర : *శివలింగమును అర్చించుటలో గల అంతరార్థమేమిటి?*

జ : గ్రహించవలసిన వస్తువును స్థూలమున అర్థము చేసుకొనుటకు మనమొ చిహ్నమును ఉపయోగింతుము. ఆద్యంతములు లేని పరమేశ్వరుని ఏ ప్రతీ యందు చూడగలము? అది చదరముగనో, దీర్ఘ చతురస్రముగనో ఉండగూడదు దానికి ఆద్యంతములుండును. కాని వర్తులమునకు స్ఫుటమగు ఆద్యంతముల లేవు. అందుచేతనే ఈశ్వర చిహ్నమగు లింగము గుండ్రముగా నుండుట.

ప్ర : **దేశ ఆర్థికాభివృద్ధికై ప్రభుత్వ మెన్నియో పథకముల నమలు జరుపుతున్నది ఐనను దేశములో దారిద్ర్యము మాత్రము పెరుగుచున్నది. ఎందువలన?**

జ : వాంఛలను వృద్ధి చేసుకొనుట, అవసరములను పెంచుకొనుటయే ఇందుక కారణము. రెండు పర్యాయములు కాఫీ త్రాగువారు ఇపుడు నాలుగ పర్యాయములు త్రాగుచున్నారు. రెండు వస్త్రములతో కాలముగడుపువారు ఇపుడు ఇరువది వస్త్రములను సేకరించుచున్నారు.

ప్ర : **మరి ఏమి చేయవలెను?**

జ : మనకు కావలసిన వస్తువుల సంఖ్యను ఊరక పెంచుకొనుచూ పోయినచో దేశమున దారిద్ర్యమే. మనుష్యులకు మాన ప్రాణ రక్షణార్థము ఏవి అవసరములో అవి ఎల్లరకు అందుబాటులో ఉండవలెను. దానికి దిట్టమగు చట్టములవసరము. అట్టి స్థితి రావలయునన్న శ్రీమంతుడు గూడ పరమ దరిద్రుడెటుల తన జీవనమును గడుపుటకు ప్రయత్నించునో అటులనే గడుపుకొనుటకు ప్రయత్నించవలెను. దానినే అపరిగ్రహమందురు.

ప్ర : **అపరిగ్రహమనగా నేమి?**

జ : అపరిగ్రహమనగా గ్రహించకుండుట. మనదేహ ధారణకు అవసరమైన వస్తువుల కంటె అధికముగా గ్రహించిన అది దొంగతనముతో సమానము. మనకు కావలసిన దానికంటె అధికముగా గ్రహించకుండుటయే అపరిగ్రహము.

ప్ర : **అపరిగ్రహము యొక్క ప్రత్యేకత ఏమిటి?**

జ : అపరిగ్రహములేని దోషముండు నంతవరకు ఈశ్వరానుగ్రహము కలుగదు. జన్మసాఫల్యము కోరువారు అవసరములకు మించి ఒక్కింత అయినను పరిగ్రహింపకూడదు. కలిగిన వారు లేని వారికి సాయము చేయుటయే పుణ్యము. అదియే వారికి మోక్షమునిచ్చును.

అధ్యాయము - 15

హిందూ మతమును ప్రేమించిన పాశ్చాత్యులు

38. మాక్స్ ముల్లర్

- శ్రీ మన్నవ గిరిధరరావు

జర్మన్ విద్వాంసుడు ఫ్రెడరిక్ మాక్స్ ముల్లర్ (1823 - 1900) లీప్ జిగ్ విశ్వవిద్యాలయంలో సంస్కృతం అభ్యసించాడు. 1844లో హితోపదేశమును సంస్కృతం నుండి ఆంగ్లము లోనికి అనువదించాడు.

తూర్పు ఇండియా కంపెనీ డైరెక్టర్లు ఆహ్వానించగా 1846లో ఇంగ్లండు వచ్చి అక్కడే ఉండి పోయాడు. 1873లో ఋగ్వేదమును ఆంగ్లంలో వెలువరించాడు.

ఇండియాకు వచ్చే ఐ.సి.ఎస్. ఆఫీసర్లకు తూర్పు ఇండియా కంపెనీ వారు కేంబ్రిడ్జి విశ్వవిద్యాలయంలో శిక్షణ తరగతులు నిర్వహించేవారు. ఆ తరగతులలో మాక్స్‌ముల్లర్ భారతీయ సంస్కృతి గురించి 'India : What it can teach us?" (భారతదేశము మనకేమి నేర్పగలదు?) అనే శీర్షిక క్రింద ఏడు ఉపన్యాసాలిచ్చే వాడు. అవి అదే పేరుతో పుస్తకంగా వెలువడ్డాయి. వాటిలో మూడవ ఉపన్యాసం "హిందువుల శీలము'' (Hindu Character) గురించినది. అందు మాక్స్ ముల్లర్ ఇలా అన్నాడు.

"హిందువుల జీవన దృక్పధాన్ని మనం స్వీకరించక పోవచ్చు. కాని మనం నేర్చుకోదగిన గుణపాఠాలు చాలా వున్నాయి. బ్రతుకుతెరువుకోసము, భౌతిక వాంఛలకోసము జీవన మూల్యాలను మనం తాకట్టు పెట్టకుండా ఉండడానికి తగు హెచ్చరికలను మనం పొందవచ్చు. హిందూ దృక్పధాన్ని తెలిపే కొన్ని సూక్తులను మీకు ఎరుక పరుస్తాను'.

"అందరూ ఏదో ఒకనాడు భూగర్భంలో దీర్ఘనిద్ర పోవలసిన వారే అయి ఉండగా, భూమి మీద మూర్ఖుల వలె ఎందుకలా పరస్పరం కలహించుకుంటారు?

సముద్ర మధ్యలో రెండు కొయ్య మొద్దులు ఎటు నుంచో వచ్చి కలుసుకొని మరల విడిపోయినట్లు ఈ ప్రపంచంలో ప్రాణులు కలుసుకొంటూ వుంటాయి.

కుటుంబము, భార్యాబిడ్డలు, మన శరీరము, సంపద అన్నీ వాటి దోవన అ పోయేవే. మన వెంటరావు. మనం చేసిన మంచి పనులు మాత్రమే మన వెంట ఉంటాయి.

శరీరం నశిస్తుంది. ఆత్మకు చావులేదు. శరీరం నాశనం చెందగానే మనం చేసిన పనులు చుట్టుముట్టగా ఆత్మ మరొక తావుకు వెళ్ళిపోతుంది.

భౌతిక ప్రపంచాన్ని అధిగమించి ముందుకు చూడడం హిందూ దృక్పథంలో విశిష్ట లక్షణం. ఒక మారు సూర్యుని వంక చూచిన వానికి సర్వత్రా సూర్యుడే కనిపిస్తాడు. అలాగే హిందువునికి ప్రతిదీ ఆత్మ స్వరూపంగానే గోచరిస్తుంది.

మాక్స్ ముల్లర్ మరొక ఉపన్యాసంలో భారత దేశం గురించ ఇలా అన్నాడు

"ప్రకృతి ఒసంగగల సంపదను, శక్తిని, సౌందర్యమును సమృద్ధిగ పొంది కొన్ని పట్టులందు సాక్షాత్తూ భూలోక స్వర్గమా అనిపించునట్టి దేశమెక్కడనున్నది లోకమంతయు వెదకి చెప్పుమన్న యెడల అదిగో భారత వర్షము అని వ్రేలెత్తి చూపెదను.

ఏ ఆకాశము క్రింద మనుష్యుని బుద్ధి తన ఉత్తమ ప్రజ్ఞల కొన్నిటిని పరిపూర్ణముగా వికసింపచేసుకొని, జీవన సమస్యలను గాఢముగా వితర్కించి, వాటిలో కొన్నింటిని ప్లేటో, కాంటుల సిద్ధాంతములను చదివిన వారిని సయితము చెవి యొగ్గ చేయగలిగినపట్టి పరిష్కారములను కనిపెట్టెనని నన్నడిగిన యెడల అదిగో భారతవర్షమని వ్రేలెత్తి చూపుదును.

ఇక్కడ ఐరోపాలోనున్న మనము గ్రీకుల, రోమనుల, సెమెటిక్‌లగు యూదుల ఆలోచనలతో దాదాపు పూర్ణముగ పోషింపబడిన వారము. మన అభ్యంతర జీవనము ఇంకను నిర్దోషముగ, ఇంకను సమగ్రముగ, ఇంకను సర్వతోముఖముగ - వేయేల ఇంకను అచ్ఛముగ మానవోచితముగ నొనర్చుకొని ఈ బ్రతుకును సంస్కరించుకొని శాశ్వత జీవనమును సంపాదించు కొనుటకు కావలసిన రసాయనము ఏ దేశపు సారస్వతములో దొరకునాయని చూచుకొందును గదా, అది లభించు చోటు అదిగో భారత వర్షము !".

39. సర్ జాన్ ఉడ్‌రాఫ్

- స్వర్గీయ వాసిరెడ్డి పార్థసారథి

(1915 - 1922 లో కలకత్తా, హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా పనిచేసిన సర్ జాన్ ఉడ్‌రాఫ్ హిందూమతమును అత్యమితముగా ప్రేమించిన వాడు. శాక్తేయమును గురించి, మంత్ర శాస్త్రమును గురించి సుదీర్ఘమైన పరిశోధనలు చేసినవాడు. సంస్కృతములో పాండిత్యము సంపాదించి హిందూ శాస్త్రములను పఠించి, తంత్రశాస్త్రము గురించి ఉపనిషత్తుల గురించి, కుండలినీశక్తి గురించి, 27 గ్రంథములను ఆంగ్లంలో రచించాడు. వీరి జీవిత విశేషములను సాకల్యముగా పరిశీలించి వాసిరెడ్డి పార్థసారధిగారు ఆంధ్రపత్రిక (1961 - 62) ప్లవ ఉగాది సంచికలో "మంత్ర శాస్త్రోద్ధారకుడు ఉడ్‌రాఫ్" అను పరిశోధనా వ్యాసము రచించారు. అందుండి కొన్ని వాక్యములను ఇచట పొందుపరచుచున్నాము. వాసిరెడ్డి పార్థసారధిగారు తెనాలితాలూకా తుమ్మపూడి వాస్తవ్యులు. జాతీయోద్యమంలో పాల్గొని రాయవెల్లూరు జైలులో శిక్షనను భవించారు. వాసిరెడ్డి వెంకటాద్రి నాయుడు గారి వంశీయులు. యోగసాధన చేసినవారు. - సంపాదకుడు)

''హిందూ మతమునకు దేశీయులలోగాని, విదేశీయులలోగాని వివేకానందస్వామి తరువాత సర్‌జాన్ ఉడ్రాఫ్ గారు చేసినంత సేవ ఇంకొకరు చేయలేదు'' అని 'ప్రబుద్ధ భారతి' పత్రిక వ్రాసినది.

"మనం మన శాస్త్రముల ప్రాముఖ్యమును మరచి విదేశీయులుగా మారుచుండగా, ఒక పాశ్చాత్యుడు మన నాగరికతను, శాస్త్రములను మనకు జ్ఞాపకమునకు తెచ్చినాడు" అని సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యర్ వ్రాసినాడు.

"సర్ జాన్ భారతదేశమును ప్రేమించినట్లు ప్రేమించిన ఇతరులను మేము చూడలేదు. భారత సేవయే భగవాన్ సేవ అన్న వారి మాటలలో ఎంతో గొప్పదనమున్నది'' అని 'ఉత్సవ' పత్రిక వ్రాసినది.

1865 డిసెంబరు 15న జాన్ ఉడ్రాఫ్ ఇంగ్లండులో జన్మించాడు. ఇతని తండ్రి జేమ్సు టిన్‌డాల్ ఉడ్‌రాఫ్‌గారు న్యాయశాస్త్ర పండితులు. జాన్ కేంబ్రిడ్జిలో

న్యాయశాస్త్ర పట్టము పొంది 1890లో ఇండియాకు వచ్చారు. కలకత్తా హైకోర్టులో అడ్వకేటుగా చేరారు.

1904లో హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగాను, 1915లో ప్రధాన న్యాయమూర్తిగాను నియమితులైనారు. 1915లో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం వీరికి సర్ బిరుదమిచ్చినది. తీరిక దొరికిన ప్రతి నిముషం సంస్కృత భాష చదువుకొనుటకు వ్యయపరచారు. 1922 వరకు భారతదేశంలో వుండి తంత్రశాస్త్ర అంబుధినిమధించి అందు అమృతమును సంపాదించారు.

మంత్రశక్తి యెడల ఏర్పడిన విశ్వాసం

ఆంగ్లేయులు హేతువాద ప్రియులు. ఉడ్రాఫ్ గారి వంశం హేతువాదమునకు ఆటపట్టయిన న్యాయశాస్త్రములో పండినది. ఇటువంటి వీరు మూఢ నమ్మకాలని నెట్టివేయబడిన మంత్రశాస్త్రంలో మనస్సును పెట్టుటకు బలమైన కారణములున్నాయి.

మందులకు నయం కాని జబ్బు మంత్రములకు నయమగుట వారు చూచారు. ఇది వారిలో బ్రహ్మాండమైన మార్పు తెచ్చింది. ఇంతవరకు వారు మంత్రమంటే ప్రార్థన వంటిది అనే అభిప్రాయంతో వున్నారు. ఇపుడు వారు మంత్రమంటే ఒక శక్తి అని నమ్మారు.

ఇట్టి నమ్మకం కలుగుటకు వారు తన "సర్పెంట్ పవర్" అను గ్రంథములో కొన్ని అనుభవములను వ్రాశారు. అవి ఇలా వున్నవి :

"ఒక మేజరు దగ్గర ఒక సాధువునిల బడి వున్నాడు. సాధువు కాలి వద్ద ఒక తేలు వుండడం మేజరు చూచాడు. కదలకు, నీ కాలి వద్ద తేలు వున్నదని చెప్పాడు. సాధువు వంగి తేలునుచూచి తన వేలును తేలువంక చూపాడు. తేలు గజ గజ వణికి చచ్చిపోయింది. ఇది చూచి మేజరు ఆశ్చర్యపోయాడు. ఇంకొక అనుభవం-

కుశండికా హోమంలో ఒకరు నిప్పులేకుండానే మంత్రం జపిస్తూ పుల్లలకు నిప్పుపుట్టించారు. ఇలాంటి సంఘటనలు వారిలో మంత్రముల యెడ నమ్మకం కలిగించినవి.

ఇండియా నాగరికమైన దేశమా?

ప్రథమ ప్రపంచ సంగ్రామం జరుగుతున్న కాలంలో విలియం ఆర్చర్ అను ఆంగ్ల సాహితీవేత్త "India and the future" అనే గ్రంథంలో భారతీయులు అజ్ఞానులు, అనాగరికులు, ఆటవికులు అంటూ నిందిస్తూ వ్రాశాడు.

అందుకు సమాధానముగా జాన్ ఉడ్రాఫ్ "Is India Civilised?" ఇండియా నాగరికమైన దేశమా? అను పుస్తకం వ్రాసి ప్రచురించారు. ఆ గ్రంథంలో ఉడ్రాఫ్ ఇలా వ్రాశారు.

"హిందూ మతము క్రీస్తు మతములకు చాలా పోలికలున్నవి. అటువంటప్పుడు హిందూ మతాన్ని విమర్శించుటకు కారణం నాకు కనిపించదు. పాశ్చాత్యులు హిందుమతాన్ని సరిగా అర్థం చేసుకోలేదనే నా బాధ. హిందూ మతంలో హేతువాదం లేదంటారు. ఇది పొరబాటు. హేతువాదమును హిందూమతం చేపట్టినంతగా ఏ మతం చేపట్టలేదు.

హిందువుల మతం సత్యము మీద ఆధారపడివుంది. వారికి సత్యమే దేవుడు, సత్యమే జయించేది. వారికి పరోపకారమే ధర్మం. బైబిలు నీ పొరుగు వారిని ప్రేమించమని చెపుతుంది. కాని ఎందుకు ప్రేమించాలో చెప్పదు. హేతువును చెప్పింది హిందూ మతమే. ఇందుకు హేతువు "తత్వమసి" అని చెప్పింది. అదే నీవు అని అర్థం. దీని భావం యిది. సమస్త ప్రపంచం ఈశ్వరుని స్వరూపము. నీ రూపముగా అన్నిట నీవున్నావు. అన్నిట ఈశ్వరుడున్నాడు. ఇతరులను ప్రేమించడమంటే ఈశ్వరుని ప్రేమించుట; నిన్ను నీవు ప్రేమించుట అని హిందూమతం హేతువును చెప్పింది.

ప్రపంచమును దేవుడు సృష్టించాడని బైబిలు చెపుతుంది. దేని నుండి దేవుడు ఈ ప్రపంచాన్ని నిర్మించాడో హేతువు చెప్పదు. కనీసం దేవుడు తననుండైనా ఈ విశ్వమును సృష్టించాడనీ చెప్పదు. ఈ హేతువును షడ్దర్శనములు చెపుతున్నవి.

స్వేచ్ఛాలోచన హిందూమతంలో వున్నట్లు ఎందులోనూ లేదు. అక్కడ నాస్తిక మతములు కూడా వెలసినవి. అప్పుచేసి పప్పుకూడు తిని సుఖించు అని చెప్పే చార్వాక మతం వంటిది కూడా పుట్టినది".

మంత్రశాస్త్రము :

పాశ్చాత్యులు మంత్ర శాస్త్రమును అపార్థం చేసుకున్నంతగా ఏ శాస్త్రాన్నీ అపార్థంచేసుకోలేదు. మంత్రశాస్త్రము ఒకమహత్తరమైన శాస్త్రీయమైనశాస్త్రం. దీనిలో ఎంతో శక్తి జ్ఞానములున్నవని తెలిపిన పాశ్చాత్యుడు సర్‌జాన్ ఉడ్రాఫ్. మంత్రం ప్రార్థన కాదు. అదొక శబ్దశక్తి. భౌతిక శక్తి వంటిదే. అదొక సూక్ష్మశక్తి. భారతీయులు ఈ శక్తిని తెలుసుకున్నారు. శబ్దం ఉత్పత్తి గురించి భారతీయులు ఎంతో పరిశోధనలు

చేశారు. ఇందులోఎంతో సత్యమున్నది. మంత్ర శాస్త్రంలోవున్న సత్యమును ప్రపంచమునకు తెలుపుటకు అనేక గ్రంధాలు రచించారు సర్‌జాన్ ఉడ్రాఫ్.

వారు 27 గ్రంధములను రచించారు. అందులో కొన్నియివి.

1. Serpant Power - కుండలినీ శక్తి - షట్చక్ర నిరూపణము.
2. Greatness of Siva - శివమహిమ్నాస్తోత్రము - ఆంగ్లతర్జుమా
3. Garland of Letters - వర్ణమాల, మంత్ర శాస్త్రము
4. The world of Power - శక్తి రూపంలో ప్రపంచము
5. Hymns to Kali - కాళీ స్తోత్రములు
6. Tantra of great Liberation - మహానిర్వాణ తంత్ర శాస్త్రము

1922 ఏప్రిల్ 22న ఆయన భారతదేశం వదలిపెట్టి వెళ్ళిపోతూ అన్నమాటలివి. "ఈ దేశంలో నేను ఎంతో తెలుసుకున్నాను. అనుభవించాను. నేను చూస్తున్న ఈ పవిత్ర భూమిని చూడడం ఇది ఆఖరు చూపై వుండవచ్చు. మంత్రించబడ్డ ఇంద్రజాలం వలె వున్నదీ పవిత్రభూమి. బరువైన హృదయంతో ఈ స్థలము వద్ద సెలవు తీసుకుంటున్నాను" భారతభూమిని అంతగా ప్రేమించిన ధన్యజీవి వారు.

1936 జనవరి 18న ఇంగ్లండులో సర్‌జాన్ ఉడ్రాఫ్ పరమ పదించారు. అపుడు "హిందూ" పత్రిక ఇలా వ్రాసినది. "సర్ ఉడ్రాఫ్ తన భార్యతో కలిసి తాంత్రిక సాహిత్యంలో వున్న మహత్తర సత్యములను ప్రచారం చేయుట, ఆ శాస్త్రం మీద వున్న అజ్ఞాన మేఘములను తొలగించుట తన జీవిత కార్యంగా చేసుకున్నాడు. భారత దేశమును తన ఔన్నత్య స్థాయికి మేలుకొల్పిన వారిలో గౌరవ ప్రతిష్టలు గల స్థానాన్ని సర్ జాన్ ఆక్రమించాడు.".

మీరు శక్తి మంతులయ్యే మార్గం

మీ హృదయాలను ప్రపంచమంత విస్తృతం చేసుకోండి. అపుడు మహాశక్తి మీ వెనుక వుంటుంది. ఇతరుల కోసం చేసే అతిస్వల్ప కార్యం గూడా మీలోని శక్తిని మేల్కొల్పుతుంది. ఇతరులకోసం ఏ కొద్దిపాటి మంచిపనిచేసినా మీలో సింహానికున్నంత శక్తి - మీరు భరించ లేనంత శక్తి - ఉద్భవిస్తుంది. మీరు ఆశ్చర్య చకితులవుతారు.

- స్వామి వివేకానంద

40. పాల్ బ్రంటన్

- "సౌమిత్రి"

పాల్ బ్రంటన్ 1898లో లండన్‌లో జన్మించాడు. ఇంగ్లండులోను అమెరికాలోను విద్యాభ్యాసం చేశాడు. తత్త్వశాస్త్రంలో డాక్టరేట్ పుచ్చుకున్నాడు. ఆయన బహుగ్రంథకర్త.

అసలైన భారతదేశం మదరాసు, కలకత్తా, బొంబాయిలలో లేదనీ, అది యోగి పుంగవుల కుటీరాలలో, వారి సాన్నిధ్యంలో వున్నదనీ అతని విశ్వాసం. అందుచేత అట్టి మహర్షులను సందర్శించాలని, వారి నుండి ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం పొందాలనే ఆకాంక్షతో 1930లో భారతదేశానికి వచ్చాడు. ఒక ఏడాది పాటు దేశమంతటా తిరిగి పలువురు మహనీయులను దర్శించి తుదకు 1934లో తన అనుభవాలన్నిటినీ క్రోడీకరించి "గుప్త భారతంలో అన్వేషణ" (A Search in Secret India) అనే గ్రంథం రచించాడు.

ఆ గ్రంథానికి అప్పుడు బ్రిటిష్ సైన్యాధికారిగానున్న సర్ యంగ్ హజ్బండ్ తొలి పలుకు వ్రాస్తూ "ఈ చక్కని గ్రంథాన్ని "గుప్త భారతంలో అన్వేషణ" అనిగాక "పవిత్ర భారతంలో అన్వేషణ" అని అంటే సముచితంగా వుంటుంది అని వ్రాశాడు.

ఈ గ్రంథం పందొమ్మిది ముద్రణలు పొందింది. అనేక మంది పాశ్చాత్యులు ఈ గ్రంథాన్ని చదివి భారతదేశం ఎడల గౌరవ భావం కలిగించు కున్నారు. దీనిని చదివిన ఫ్రెంచి, జర్మన్ దేశీయులు భగవాన్ రమణ మహర్షిని సందర్శించడానికి వచ్చారు. ఈ గ్రంథం ద్వారానే రమణ మహర్షి ఐరోపాలో ప్రచారం పొందారు.

పాల్ బ్రంటన్ బొంబాయి, కలకత్తా, మదరాస్‌లను సందర్శించాడు. పూనాలో మెహర్‌బాబాను, కలకత్తాలో శ్రీరామ కృష్ణమఠమును, కాశీలో గొప్ప జ్యోతిష్యుని, మరి కొందరు యోగులను కలుసుకున్నాడు. ఐనను ఆయనకు సంతృప్తి కలుగలేదు. "నేను వట్టి చేతులతో భారతదేశం నుండి తిరిగి పోవాలా? పాతకాలపు ఋషులు ఈ దేశంలో నామ రూపాలు లేకుండా మాయమైనారా?" అని నిరుత్సాహం కూడ ఒకప్పుడు ఆయనకు కలిగింది.

ఆయన మద్రాసులో వుండగా వెంకటరమణి అనే రచయితను కలుసుకున్నాడు. అతడు మద్రాసు యూనివర్సిటీలో సెనెట్ మెంబరు. ప్రతిభావంతుడైన

రచయిత.పాల్ బ్రంటన్ అతనికి తను భారత దేశం పర్యటించడంలోగల లక్ష్యాన్ని వివరించి చెప్పాడు.

"మా గురువులు శ్రీ కంచికామకోటి పీఠాధిపతులు శ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతీ స్వామివారు దక్షిణ భారతానికి ఆధ్యాత్మికాచార్యులు. వారు తపస్సంపన్నులు. వారిని దర్శించండి" అని వెంకట రమణి సలహా యిచ్చాడు.

ఇరువురు కలిసి ఆనాడు చెంగల్పట్టు వెళ్లి స్వామి వారిని సందర్శించారు. స్వామి వారితో పాల్ బ్రంటన్ సంభాషణ ఇలా జరిగింది.

బ్రంటన్ : ప్రపంచంలో దేశాలు మారణాయుధాల కొరకు ప్రతి సంవత్సరం కోట్ల కొలది ధనం ఖర్చు పెడుతున్నాయి. నిరాయుధీకరణ గురించి చర్చలు సాగిస్తున్నారు. వాటి వలన ప్రయోజనం వుంటుందా?

స్వామి : యుద్ధ నౌకలు భగ్నం చేసినా, మారణాయుధాలు తుప్పుపట్టినా, ప్రజలు ఆయుధాలు లేవు కదా అని ఊరుకోరు. కట్టెల సాయంతోనైనా యుద్ధం చేస్తారు. మారవలసినది మనస్తత్వం. ఆయుధ పరికరాలు కాదు.

బ్రంటన్ : మా పాశ్చాత్య దేశాలలో మనుషులను చూస్తే వాళ్లహృదయసీమలలో భగవంతుడు గాదు, క్రూర పిశాచం ఉన్నట్లు అనిపిస్తుంది.

స్వామి : మనం మనుష్యులను దూషించి ప్రయోజనం లేదు. వాళ్లకు మనం ఒక ఉన్నతమైన లక్ష్యాన్ని గుర్తుకు తేవాలి. ఆర్థిక సంపద ఒక్కటే చాలదు. దానికి తోడుగా ఆధ్యాత్మిక సంపదా వుండాలి. ఈ రెంటి సమన్వయం సాధిస్తేనే గాని లోకానికి ముక్తి లేదు.

బ్రంటన్ : అంటే మీరు లోక వ్యవహారంలోగూడ ఆధ్యాత్మిక సూక్తులను ప్రవేశపెట్టాలని అంటారా?

స్వామి : ఔను. అది ఆచరణీయమే. లోక వ్యవహారంలో ధర్మనిష్ఠ ఏర్పడితే అది బహుజన హితంగా వుంటుంది. భారతదేశంలో రాజకీయాలలో గూడ మహాత్ముల సలహాలను తీసుకొనే ఆచారం వున్నది. ప్రపంచంలో అన్ని దేశాల వారు ఈ ఆచారాన్ని పాటించగలిగితే శాంతి, సౌఖ్యమూ ఒనగూడుతవి.

బ్రంటన్ : నేను మిమ్ము నా ఆధ్మాత్మిక గురువుగా భావించదగుదునా?

స్వామి : నేను మఠాధిపతిని. నాకు విరామం వుండదు. అలాంటపుడు నేను ప్రత్యేకంగా శిష్యులను ఎలా స్వీకరించగలను? మీకు తన కాలాన్ని ఇవ్వగల మహాత్ముణ్ణి మీరు వెదకాలి.

బ్రంటన్ : మీరు అలాంటి ఒక సిద్ధపురుషుని వద్దకు నన్ను పంపలేరా?

స్వామి : నాకుతెలిసిన మహాత్ములు ఇద్దరున్నారు, ఒకరు కాశీలోవున్నాడు.వారిని దర్శించడం కష్టం. ఇంత వరకు ఏ పాశ్చాత్యుడూ వారిని దర్శించలేదు. వారి వద్దకు మిమ్ము పంపితే వారు మిమ్ము అంగీకరించక పోవచ్చును.

బ్రంటన్ : మరి రెండవ వారో?

స్వామి : ఆయన దక్షిణ దేశంలో ఉన్నారు. వారి వద్దకు మీరు వెళ్ల వచ్చును. ఆయనను మహర్షి అంటారు. వారు అరుణా చలంలో ఉన్నారు. మీరు ఈ దేశం వదలి పోవడానికి ముందు వారిని దర్శించండి. మీ అభీష్టం నెరవేరుతుంది.

ఆనాటి రాత్రి పాల్‌బ్రంటన్ మదరాసులో తన గదిలో విశ్రమించి రాత్రి 3 గంటలపుడు మేలు కొన్నాడు. తన పడక గదిలో ఒక వెలుతురు కనిపించింది. వెంటనే లేచి కూర్చున్నాడు. అతనికి ఆ వెలుతురులో శ్రీ కంచి స్వామివారి మూర్తి గోచరించింది. "వీరు ఎలా వచ్చారు. మనము వారిని చెంగల్పట్టులో వదలి వచ్చాము గదా" అనుకొని మరల కళ్లు నులుపు కొని చూచుసరికి స్వామి వారి రూపం యధా ప్రకారం కనిపించింది. నీవు కోరు నది సిద్ధిస్తుంది అని స్వామి చెప్పక చెప్పినట్లు అతనికి తోచింది.

పాల్ బ్రంటన్ అరుణా చలం వెళ్లి భగవాన్ రమణ మహర్షిని సందర్శించాడు. కాళ్లు కడుక్కొని వెళ్లి హాలులో కూర్చొని వున్న మహర్షికి వందనమాచరించి కూర్చున్నాడు.

బ్రంటన్ మనస్సులో ఎన్నో ప్రశ్నలున్నాయి. వాటిని నోటితో అడుగుదామనుకుంటున్నాడు. వాటిని అడగకుండానే మహర్షి నుండి సమాధానాలు తన మనస్సులోకి చేరుతున్నాయి.

"నాకు ఆత్మజ్ఞానము ఎలా లభిస్తుంది?"

"ఆత్మజ్ఞానము కావలసినది ఎవరికి?"

"నాకు!"

"నేను, నేను అంటున్నావే, ఆ నేను అనగా ఎవరు?"

"ఈ శరీరమే నేను"

"అది నీ శరీరము అంతేగాని నీవే శరీరము గాదు"

"మరి నేను దాన్ని ఎలా గ్రహించాలి?"

"నేను అనే భావన ఎక్కడ పుడుతుందో చూడు. అదే ఆత్మజ్ఞానం" అన్నాడు మహర్షి.

పాల్ బ్రంటన్ అరుణాచలంలో కొన్ని నెలల పాటు ఉండిపోయాడు. The Message of Arunachala అనే గ్రంథం గూడ వ్రాశాడు. 1930 - 50 లలో ఎవరైనా పాశ్చాత్యుడు భారత దేశం వస్తే "ఇద్దరినే దర్శించాలి. ఒకరు: మహాత్మాగాంధీ. రెండవ వారు రమణ మహర్షి" అని అనుకొనేవారు.

అందరి తల్లి భారతదేశం!

ప్రపంచ ప్రఖ్యాత చరిత్రకారుడు విల్ డ్యూరెంట్ ఇలా వ్రాశాడు. "India was mother land of our race, and Sanskrit the mother of Europe's languages. She was the mother of our philosophy, mother through the Arabs, much of our mathematics, mother through Budha of the ideals embodied in Christianity, mother through the Village communities of self-government and democracy.

Mother India, in many ways, is the mother of us all"

ఐదు విధాలుగా భారతదేశం మిగతా ప్రపంచానికి తల్లి అని విల్ డ్యూరెంట్ చెప్పాడు.

1. సంస్కృతము ఐరోపా భాషలకు మూలం.
2. ఐరోపా తత్త్వ శాస్త్రానికి తల్లి భారతవర్షమే.
3. పాశ్చాత్యులు అరబ్బుల ద్వారా భారతదేశపు గణిత శాస్త్ర విశేషాలను గ్రహించారు.
4. క్రైస్తవ మత సూత్రాలకు మూలం గౌతమ బుద్ధుని బోధనలు.
5. స్థానిక స్వయం పరిపాలనకు, ప్రజాస్వామ్య పద్ధతులకు భారతదేశపు గ్రామ పరిపాలనా పద్ధతియే మూలము.

41. అనిబిసెంట్ వనితామణి

- శ్రీ మన్నవ గిరిధరరావు

వనితామణి అనిబిసెంట్ (1847 - 1933) ఐరిష్ మహిళ. ఇంగ్లండులో పెరిగి పెద్దదై సంస్కరణోద్యమాలలో ప్రముఖ పాత్ర వహించింది. మొదట్లో ఆమె నాస్తికురాలు, సామ్యవాది, కార్మిక శ్రేయస్సు కొరకు ఆందోళనల్లో పాత్ర వహించినది. చార్లెస్ బ్రాడ్‌లాతోను, జార్జి బెర్నార్ట్‌షాతోను కలిసి పనిచేసింది. భావప్రకటనా స్వేచ్ఛ కొరకు పోరాడింది.

అలాంటి వ్యక్తి మాడమ్ బ్లావట్స్కీ రచించిన 'సీక్రెట్ డాక్ట్రిన్' అనే గ్రంథం చదివి ఆస్తికురాలుగా మారింది. ఆ గ్రంథంలో హిందూ వేదాంత గ్రంథాల గురించిన ప్రస్తావనలను చదివి భారతీయ సంస్కృతి పట్ల ఆకర్షితురాలైనది.

తన 46వ ఏట ఆమె భారతదేశానికి వచ్చి ఇచటి సామాజిక రాజకీయ కార్యకలాపాలలో ముమ్మరంగా పాల్గొన్నది. భగవద్గీతను ఆంగ్లంలోనికి అనువదించింది. కాశీలో సెంట్రల్ హిందూ కాలేజిని స్థాపించింది. అదే తరువాత కాలంలో బెనారెస్ హిందూ విశ్వ విద్యాలయంగా రూపుదిద్దుకున్నది.

ఆమె 'భారతీయుల కంటె ఎక్కువ భారతీయతగల మహిళ' (More Indian than Indians) గా పేరొందినది. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యంలో అంతర్భాగంగా ఇండియాకు అధినివేశ ప్రతిపత్తి కావాలని కోరుతూ 1915లో లోకమాన్యతిలక్‌తో కలిసి హోంరూల్ ఉద్యమం నడిపి కారాగారవాస శిక్ష ననుభవించినది. దివ్యజ్ఞాన సమాజానికి అధ్యక్షురాలుగా పనిచేసింది.

ఒక ఉపన్యాసంలో ఆమె హిందువులనుద్దేశించి ఇలా హెచ్చరిక చేసినది. "ఇది వాస్తవం! హిందూమతం లేకుండా ఈ దేశానికి భవిష్యత్తు లేదు. ఈ దేశం యొక్క వేళ్లు హిందూ మతం అనే నేలలో పాదుకొని వున్నాయి. హిందూ మతం నిర్లక్ష్యం చేయబడితే వేళ్లు తెగిన చెట్టుకుపట్టే గతే ఈ దేశానికి గూడా పడుతుంది.

భారతదేశంలో చాలా మతాలకు, చాలా తెగలకు చెందిన జనులున్నారు. కాని ఏ యితర మతమూ జాతి జీవనముతో ఇంతగా ముడి పెట్టుకొని ఉండలేదు. ఒక్కొక్క మతమే ఇక్కడికి వస్తూపోతూ వున్నది. అయినా భారతదేశం సజీవంగానే ఉన్నది. కాని హిందూమతమే గనుక అంతరిస్తే ఈ దేశం ఏమవుతుంది? రాళ్లూ,

రప్పలూ, కొండలూ, అడవులూ మిగులుతాయి.. దేశం ఒక భౌగోళిక రూపంగా మిగిలిపోతుంది. ఈ దేశంలోని చరిత్ర, శిల్పము, సారస్వతము, కళాఖండాలు అన్నిటి మీద హిందూమతం యొక్క చెరిగిపోని ముద్రలున్నాయి.

జొరాష్ట్రియన్ మతము వచ్చింది. పార్శీలకు యిక్కడ ఆశ్రయం లభించింది. రేపు జొరాష్ట్రియన్ మతం అంతరించినా భారత దేశం బ్రతికే వుంటుంది. బౌద్ధమతం ఇక్కడే జన్మించింది, ఇక్కడే అంతరించింది. అయినా భారతదేశం బ్రతికే ఉన్నది.

ఇస్లాం సైనిక శక్తితో ప్రవేశించింది. ముస్లిములు ఈ దేశంలో ఒకరుగా అయినారు. ఒక వేళ ఇస్లాం యిచటి నుండి వెళ్లిపోయినా భారతదేశం బతికే వుంటుంది. క్రైస్తవులు ఈ దేశాన్ని పాలిస్తూ ప్రభావితం చేస్తున్నారు. అయినా క్రైస్తవం ఇచటి నుండి నిష్క్రమించినా భారతదేశం బతికే వుంటుంది. ఈ మతాలు రాక ముందు కూడా ఈ దేశం జీవించే ఉన్నది. అవి వెళ్లి పోయినా ఈ దేశం బతికే వుంటుంది.

కాని, ఈ దేశానికి జీవగఱ్ఱ అయిన హిందూ మతమే గనుక నశిస్తే అది భారతదేశానికి అంత్య కాలమే సుమా! అప్పుడు ఈ జాతికి ప్రేతకళపడుతుంది. పురాతత్వ పరిశోధనలకు పనికి వస్తుందేమో గాని, ప్రేమించదగినదేదీ ఇక్కడ మిగులదు. హిందువులందరికీ ఇదే నా హెచ్చరిక!"

అస్పృశ్యత

అస్పృశ్యత మన సమాజంలోని అసమానతలలో అత్యంత దుఃఖకరమూ దురదృష్టమూ అయినట్టిది.

అమెరికాలో బానిసత్వాన్ని నిర్మలించిన అబ్రహం లింకన్ "బానిసత్వం నేరం కాకపోతే ప్రపంచంలో ఏదీ నేరం కాదు" అన్నాడు. అదే విధంగా " అస్పృశ్యత తప్పు కాకపోతే ప్రపంచంలో ఏదీ తప్పుకాదు"అని మన మందరం ప్రకటించ వలసి వుంది.

- శ్రీ బాలా సాహెబ్ దేవరస్

42. ఇటలీ దేశీయుని అభిప్రాయాలు

- శ్రీ మన్నవ గిరిధరరావు

ఇటలీ దేశీయుడు మిస్టర్ ఆల్‌బర్ట్ డిఫోర్మాయ్ 1992 జూలైలో గుంటూరు వచ్చాడు. అయన కొన్ని సంవత్సరాలుగా పాండిచేరిలో ఉంటున్నాడు. ఇటలీలో మిలాన్ నగర వాస్తవ్యుడు. గ్రాడ్యుయేటు, ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి భాషల నుండి పుస్తకాలను అనువదించేవాడు. ఆయనతో జరిగిన సంభాషణ ఇలా నడిచింది.

"మీరు భారతదేశానికి రావడానికి ఇక్కడ గల ఆకర్షణ ఏమిటి"?

"భారత దేశం జ్ఞానభూమి. ప్రాపంచికమైన విజ్ఞానం ఐరోపాలో లభిస్తుంది. కాని మనిషికి ఆత్మజ్ఞానం లభించే చోటు భారతదేశం ఒక్కటే. నేను ఎవడను? అనే ప్రశ్నకు సమాధానం ఇక్కడే లభిస్తుంది. మరెక్కడా దొరకదు".

" భారత దేశంలోని సిద్ధ పురుషులలో ఎవరంటే మీకు ఎక్కువ ఇష్టం?"

"షిర్డీసాయి బాబా అంటే నాకు చాలా ఇష్టం. వారు మానవ రూపంలో వచ్చిన భగవంతుడు. అలాగే కేరళలోని క్వీన్‌లాండులో జన్మించి అవధూతగా ప్రసిద్ధి చెందిన 'సద్గురు నిత్యానంద భగవాన్' గూడా గొప్ప యోగి పుంగవుడు. ఆయన 1961లో బొంబాయి సమీపంలోని గణేశ్‌పురిలో సమాధి చెందారు. వీరిరువురూ నాకు మిక్కిలి పూజనీయులు".

"ఐరోపాలో వున్న మేధావులకు భారతదేశానికి చెందిన ఏ ఏ మహాత్ములు, జ్ఞానులు ఎక్కువగా గుర్తుకు వస్తారు?"

"ఐరోపా వారికి మనస్సులో మెదిలే ప్రముఖ హిందూ యోగిపుంగవులెవరంటే - వివేకానందుడు, రామకృష్ణ పరమహంస, యోగానంద పరమహంస, ముక్తానంద ఆనంద మాయి" "సత్యసాయిబాబా".

"ఏసుక్రిస్తు కాక ఇంకా ఎవరైనా యోగీశ్వరులు ఐరోపాలో జన్మించారా? ఏసుక్రీస్తు గూడ ఐరోపాలో జన్మించలేదనుకోండి".

"యావత్తు సృష్టి యొక్క ఏకత్వాన్ని దర్శించిన వాడు, అనుభవంలోకి తెచ్చుకున్నవాడు యోగి అవుతాడు. అట్టి వారు భారతదేశంలో మాత్రమే ఇప్పుడూ వున్నారు, పూర్వమూ వున్నారు. ఇంతమంది ఆత్మజ్ఞానులు మరే దేశంలోనూ లేరు. ఈ ఆత్మచింతన అనేది భారతీయుల రక్తంలో కలిసి వుంది"

"మిస్టర్ ఫోర్మాయ్ ! మీరు పలికిన ఈ వాక్యం వింటుంటే నా దేశం మీద నాకు గల ప్రేమ ద్విగుణీకృతమవుతున్నది. ఇక్కడ జన్మించినందుకు నేను గర్విస్తున్నాను".

"నేను అతిశయోక్తి పలకడం లేదు. భారత దేశం జ్ఞాన భూమి. అందుకే ఇచటికి వచ్చాను. పాండిచేరిలోని అరవిందాశ్రమంలో నాలుగు సంవత్సరాల నుండి వుంటున్నాను. ఆత్మజ్ఞానం అనేది పుస్తకం చదివితే అలవడేది కాదు. ఆత్మ సాక్షాత్కారంపొందినవారి సాన్నిధ్యంలో గడిపితే మాత్రమే అదిసాధ్యమవుతుంది."

"హిందూ మతం నుండి గాని, క్రైస్తవమతం నుండి గాని, మరొక మతం నుండిగాని, మహనీయుల ఉపదేశాల నుండి మీరు తెలుసుకున్న గొప్ప సత్యమేమిటి? ఏ సూక్తిని మీరు సదాగుర్తు చేసుకుంటారు? ఏది మీ జీవితానికి మార్గదర్శకంగా ఉంది?"

"భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణుడు సాక్షాత్తూ దేవుడే అయి వుండి కూడా తానుగూడ కర్మను ఆచరిస్తానన్నాడు. ఫలితం ఎడల దృష్టి పెట్టకుండా కర్మ చేయాలన్నాడు. అహంకార మమకారాలను విసర్జించి కర్మ చేయమన్నాడు. దేనినీ వదలి పెట్టవద్దు - సంగత్వం (Attachment) మాత్రమే కూడదు అన్నాడు. ఈ సందేశం నాకు అత్యంత ఇష్టమైనది. దీనినే తరుచు గుర్తు చేసుకుంటాను".

మన సంస్కృతిలోని విశిష్టత

బాలికయే అయినప్పటికీ ప్రతి స్త్రీని "అమ్మా" అని సంబోధించుట మన ఆచారం.- మన భాషలన్నిటిలోను ఇదే పద్ధతి. అంటే ఒక వ్యక్తికి అతని భార్య మినహా ప్రతిస్త్రీ మాతృమూర్తియే. వయోవ్యవస్థలతో సంబంధం లేదు. మన సంస్కృతిలోని విశిష్ట లక్షణమిది.

- డాక్టర్ కేశవ బలీరామ్ హెడ్గేవార్

అధ్యాయము - 16

హిందువుల ఔన్నత్యం

43. వివిధరంగములలో హిందువుల ఆధిక్యత

- స్వర్గీయ హర విలాస్ శారదా

(అజ్మీర్ నగరమునకు చెందిన ప్రసిద్ధ చరిత్రకారులు శ్రీ హర విలాస శారదాగారు 1906లో (Hindu Superiority) అను గ్రంధమును రచించారు. దానిని 1930లో దాసుదామోదరరావుగారు "హిందువుల ఆధిక్యము" అను పేరుతో ఆంధ్రీకరించారు. ప్రపంచములో అన్ని జాతులలోకి హిందూజాతి అన్నిరంగములలోను ఎట్లు అగ్రస్థాన మలంకరించినదో పాశ్చాత్య పండితుల అభిప్రాయములను ఉల్లేఖిస్తూ వివరించినారు. ఆ గ్రంధము నుండి అక్కడక్కడ కొలది వాక్యములనిచట పేర్కొను చున్నాము - సంపాదకుడు)

ప్రాచీన కాలము నాటి హిందువుల గొప్పదనము గురించి మరల మరల చెప్పుకొనుటవలన అంతగా ప్రయోజనముండదని కొందరనవచ్చును.

కాని శామ్యూల్ స్మైల్స్‌గారిట్లువ్రాసిరి : "ప్రకాశమానమైన జాతికి చెందిన వారమనియు, మనపూర్వుల గొప్పతనమునకు మనము వారసులమనియు, వారుగడించిన కీర్తిని నిలుపవలసిన వారమనియు భావించుటవలన వ్యక్తులకు వలెనే జాతులకు గూడ గట్టి యూతము, చేవయు ఏర్పడును. వెనుతిరిగి చూడగనే గత కాలదృశ్యము ఘనమైనదిగా కానబడుట జాతీయాభ్యుదయమునకు అత్యంత ఆవశ్యకము. పూర్వుల ఘనకార్యములను, ఔదార్యత్యాగములను పరాక్రమకృత్యములను జ్ఞాప్తియందుంచుకొనుట మూలమున వర్తమాన జీవితము ఊపునందుకొని ఋజుగతిని పొంది క్రమముగా అగ్రగామియగును"

కాబట్టి హిందువులు తమ జాతియొక్క చరిత్రను, తమపూర్వుల సుబోధలను పఠించి జీర్ణము చేసుకొనుట ముఖ్య కర్తవ్యమగుచున్నది.

హిందువుల వాఙ్మయము :

మాక్సుముల్లర్ పండితుడిట్లను చున్నాడు : "మానవుని బుద్ధి ఏ గతిని వికసించినదో పఠింపగోరువారు, మనమగురించి అనగా మన అంతస్సులగురించి

పఠింపగోరువారు ముందు భారతదేశమును జూచి యింకొక దేశమును చూడవలెను.

ఆమూలాగ్రము చదువదలచుకొని ఏ శాస్త్రమునుగాని, ఏ విద్యనుగాని తీసుకొనినను సరే - భాషగాని, మతముగాని, పురాణముగాని, తత్త్వముగాని, ధర్మశాస్త్రముగాని, ఆదికాలపు శాస్త్రములుగాని - ఏవి ఎత్తుకున్నప్పటికిని, ఇష్టమున్నను లేకపోయినను భారత వర్షమునకు పోవక తప్పదు.

మానవ జాతి చరిత్రకు సంబంధించిన అమూల్యమైన, ఉద్బోధకమైన సాధన సామగ్రి భారత భూమిలో మాత్రము నిక్షిప్తమై యున్నది"

కల్నల్ టాడ్ ఇట్లను చున్నాడు: "ఎవ్వరితత్త్వ సిద్ధాంతములు గ్రీసు దేశపు తత్త్వ సిద్ధాంతములకు మేలు బంతులయ్యెనో, ఎవ్వరి గ్రంథములకు ప్లేటో, తెల్సు, పైతాగరస్‌లు శుశ్రూష చేసినారో, అట్టి హిందూ ఋషులకు పోలినవారు మనకెక్కడ కన్పింపగలరు? ఎవ్వరి గ్రహగతి జ్ఞానము ఇప్పటికిని ఐరోపాఖండములో ఆశ్చర్యము కలిగించుచున్నదో, అట్టి జ్యోతిష్కులెచట కన్పించగలరు ? ఎవ్వరి కట్టడములు, చెక్కడపు పనులు మనమన్ననలనందు కొన్నవో, అట్టి శిల్పులిపుడెక్కడున్నారు ? రాగస్వరభేదములు కల్పించి ఆనందముతో నుండి దుఃఖము లోనికి, ఏడుపులోనుండి చిరునగవులోనికి మనస్సును ఉయ్యేల లూగించునట్టి గానకళాకోవిదులిపుడెక్కడైన నున్నారా?"

స్వర్గతుల్యము :

అబ్దుల్లావసఫ్ అను చరిత్రకారుడు క్రీ.శ. 14 వ శతాబ్దిలో తాను రచించిన "తజ్జియత్ - ఉల్ - అమ్‌సార్" (Tazjiyat-ul-Amsar) అను చరిత్ర గ్రంథములో భారత వర్షము గురించి యిట్లు వ్రాసెను.

"భారత భూమి సుఖముగా నివసించుటకు యోగ్యమైన దేశము. అది దేశములన్నింటిలోను కడుంగడు ఆనందప్రదము. అచ్చటి ధూళి గాలికంటెను స్వచ్ఛము. అచటి గాలి కేవలము పవిత్రతయే. అచ్చటి భూములు స్వర్గారామములవలె సంతోషకరములు.

స్వర్గము భారత దేశములో నున్నదని ఎవరైన నొక్కి పలికిన యెడల ఆశ్చర్యపడకుము. స్వర్గలోకము భారతవర్షముతో సరిపోల్చుటకైన పనికిరాదు ".

"భారత వర్షము భూలోకము యొక్క సంక్షిప్తరూపము" అని చేంబర్స్ ఎన్‌సైక్లోపీడియాలో పేర్కొనబడినది.

ఇతర భూముల ప్రధాన లక్షణము లన్నియును భారత భూమిలోనున్నవి. దిగ్భ్రమ కలిగించు ప్రకృతి దృశ్యములు, మిక్కిలి సారవంతమైన నేలలు, దట్టమైన అడవులు, ఉన్నతమైన పర్వతములు, దీర్ఘములైననదులు, చెట్టు చెమ్మలేని ఎడారులు, నీరు చుక్కలేని యిసుక భూములు, అత్యుష్ణమయిన గ్రీష్మము, అతి శీతలమైన శిశిరము, అన్నియు ఇక్కడున్నవి. మానవస్వభావ శాస్త్రమునుగాని, బాహ్యప్రకృతి శాస్త్రమునుగాని పఠింపగోరు వారికి భారత వర్షము ఇప్పటికిని మిక్కిలి ఉపయోగకరములైన అంశములతో నిండి మనోహరముగనుండును.

"హిమాలయములను దర్శించి ఎంతటి నిశ్చలత్వము గలవాడైనను, ఆవేశపూరితుడు గాకుండ వర్ణించజాలడు. హిమాలయములను ఒక్కసారి చూచినవాడు వానిని మరువజాలడు. వానిని పోలిన వానిని మరిచూడ జాలడు'' అని ఎలిఫిన్‌స్టన్ వ్రాసెను.

ప్రాచీనత్వము :

హిందువుల నాగరికత యొక్క ప్రాచీనత్వము అద్భుతము. దాని పటుత్వము ఆశ్చర్యకరము. మానవ కోటిలో అనేక జాతులుదయించి రూపుమాసినవి. కాని హిందూ సభ్యత మాత్రము వాటి అన్నింటి యొక్క ఉదయాస్తమయములను, వాటి స్థితిలయములను అవలోకించుచు నేటి వరకు నిలచియున్నది.

కౌంట్ జార్చన్ స్జర్నాగారు ప్రపంచ జాతుల ప్రాచీనత్వము గురించి విపులముగ చర్చించి తుదకు ''నాగరికత యొక్క ప్రాచీనత్వములోగాని, మత సిద్ధాంతముల ప్రాచీనత్వములోగాని హిందువులతో సరితూగుటకు ఏయితర జాతి వారికిని అర్హత లేదు'' అని అభిప్రాయపడినాడు.

హిందూనాగరికత యొక్క ప్రాచీనత ప్రతిదినము దైవపూజ చేయునపుడు చెప్పబడు సంకల్పమును బట్టి గ్రహించవచ్చును. ''ఆద్య బ్రహ్మణ: ద్వితీయ పరార్ధే, శ్వేతవరాహకల్పే, వైవస్వత మన్వంతరే, కలియుగే ప్రథమపాదే" అని చెప్పుదురు.

ఇపుడు మనము వైవస్వత మన్వంతరములో నున్నాము. ఇంతకు పూర్వము ఆరు మన్వంతరములు గడచినవి. అవి - స్వాయంభువు, స్వారోచిష, ఔత్తమి, తామస, రైవత, చాక్షుస, అనునవి. ఇపుడు ఏడవదగు వైవస్వత మన్వంతరము జరుగుచున్నది. ఇంకను 7 మన్వంతరములు గడువవలసి యున్నది. 14 మన్వంతరములు ఒక బ్రహ్మదినముగా పరిగణించబడును.

ఒక్కొక్క మన్వంతరములో 71 చతుర్యుగము లుండును. కృతయుగము (1,728,000సం), త్రేతాయుగము (1,296,000 సం), ద్వాపరయుగము (864,000సం) కలియుగము (432,000 సం). ఈ నాలుగుయుగములు కలిసి ఒక చతుర్యుగమగును.

ఇప్పటి కలియుగము మహాభారత యుద్ధానంతరము ఆరంభమైనది. ఇందు ఇప్పటికి (క్రీ.శ. 1996 నాటికి) 5097 సంవత్సరములు గడచినవి.

హిందూనాగరికత ప్రాచీనతకు ఈ అంశములు తార్కాణములుగానున్నవి.

వర్ణ వ్యవస్థ :

వర్ణాశ్రమ ధర్మమనగా ఈ కాలపు కులవ్యవస్థకాదు. పూర్వ స్థితికిని ఇప్పటిస్థితికిని ఎంతో తారతమ్యమున్నది. ప్రాచీన కాలమున కేవలము జన్మచే నొకడు బ్రాహ్మణుడగుటయు, శూద్రుడుగుటయు లేదు. వారివారి గుణముల బట్టి బ్రాహ్మణులుగను శూద్రులుగను పరిగణింపబడిరి.

శంకరదిగ్విజయములోనిట్లున్నది. ''జన్మనా జాయతే శూద్ర : సంస్కారాదద్విజ ఉచ్యతే వేద పాఠీ భవేద్విప్ర: బ్రహ్మజానాతి బ్రాహ్మణ:"

జన్మమును బట్టి అందరు శూద్రులే. కర్మల వలన విప్రులగుచున్నారు. బ్రహ్మజ్ఞానము వలన బ్రాహ్మణులగుచున్నారు.

ఉదాహరణకు ఐతరేయ బ్రాహ్మణములో కవష ఐలుషుడను శూద్రుని గురించి యిట్లుచెప్పబడినది. అతడు హీనస్త్రీకి పుట్టిన వాడైనను పాండిత్య సంపదను బట్టి మిగుల గౌరవించబడు చుండెడివాడు. అతనిని ఋషులలో చేర్చిరి. అతని జీవితములో గొప్ప విశేష మేమనగా అతడు శూద్రుడైనను ఋగ్వేదములో కొన్ని ఋక్కులకు ఋషియైవిరాజిల్లెను. (ఋగ్వేద- (10.30.34).

వాల్మీకి, విశ్వామిత్రుడు, వ్యాసుడు జన్మముచే శూద్రులుగాక మరెవ్వరు?

హిందువుల శీలము :

ప్రాచీన హిందువుల వంటి ఉత్తమ శీలము గల జాతి నాటికి నేటికి మరియొకటి కలదా? వారి ఔదార్యము, న్యాయబుద్ధి, సత్యసంధత, ధైర్యము, సభ్యత, పౌరుషము ఇత్యాది సుగుణములు లోక ప్రసిద్ధములు.

"హిందువులకు తలుపులకు తాళములు వేసుకొనుట, ఒడంబడికలకు

పత్రములు వ్రాసుకొనుటయు అగత్యము లేకుండెడిది. వారంతటి నిజాయితీ గల మనుష్యులు'' అని స్ట్రాబో వ్రాసెను.

13 వ శతాబ్దము నాటి ఇటలీ యాత్రికుడు మర్కొపోలో యిట్లు వ్రాసెను. "ఈ బ్రాహ్మణులు లోకములో కెల్ల ఉత్తమ వణిజులు, సత్యవంతులునని ఎరుగవలయును. ఏమిచ్చినను అబద్ధమాడువారు కారు''.

యుధిష్ఠిరుడు సోదరులను, భార్యయును వెంటరానిదే స్వర్గమునకు పోనిరాకరించిన వృత్తాంతమువలన హిందువుల ఉన్నత శీలము, ఘనమైన స్వార్థత్యాగము, ఆప్తులయెడ అనురాగము వెల్లడియగు చున్నవి.

సర్ మోనియర్‌విలియమ్స్ ఇట్లనెను. "హిందూదేశీయులు బుద్ధి పూర్వకముగా జీవహింస గావింపరు. తమకు తమప్రాణమెంతో తిర్యగ్జంతువులకు వాని ప్రాణ మంతియేనని నమ్మి వారు సర్వభూతముల యెడ దయగలిగి ప్రవర్తింతురు''.

బ్రిటిష్‌పార్లమెంటు యొక్క ఉభయసభలచే నియమించబడిన ఒక విచారణ సంఘము నెందుట సాక్ష్యమిచ్చుచు మొదటి గవర్నర్ జనరల్ వారన్ హేస్టింగ్సు ఇట్లు పలికెను. ''హిందువులు సాధుస్వభావులు, పరోపకార చింతన గలవారు. అవకారము చేసిన వారి యెడ ప్రతీకారము చేయబూనుట యందు కంటె ఉపకారము చేసిన వారియెడ కృతజ్ఞులై యుండుటయందు ఎక్కువశ్రద్ధ గలవారు. కోప తాపములను నిగ్రహించుకొనుటలో ఎవరికిని తీసిపోరు. వారు విశ్వాసముగల వారు, ప్రేమాస్పదులు".

"ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానము హిందువుల'' సొమ్ము. వారు తీక్షణ బుద్ధిగలవారు. అగాధ విషయములను సహితము అవగాహన పరచుకొను శక్తి వారికి కలదు" అని బుర్నాఫ్‌గారు అన్నారు.

రక్షాబంధన్ ఆచారము :

హిందువుల సహజ ఔదార్యం వలన ఒక విచిత్రమైన ఆచారముద్భవించినది. జాతి, కుల, వయోభేదము లేకుండ ఎల్లరు దీనిని పాటించుచున్నారు.

ఇది 'రాఖీ' యను రక్షాబంధనము. దీనిద్వారా హిందూస్త్రీలు కొందరు పురుషులకు రాఖీలు పంపి (కట్టి) తన సోదరులుగా పరిగ్రహించెదరు. ఆ పురుషులు నిరపేక్షాపరులై మనస్ఫూర్తిగ ఆ స్త్రీలను అండదండలుగా నుండి వారి రక్షణకు బాధ్యత వహించెదరు.

'భాషలకు భాష' - సంస్కృతము :

మాక్సుముల్లర్ పండితుడు సంస్కృతమునకు 'భాషలకు భాష' (Language of Languages) అని నామకరణము చేసి 'ఖగోళ శాస్త్రమునకు గణిత శాస్త్ర మెట్టిదో, భాషా శాస్త్రమునకు సంస్కృత మట్టిదనుటలో అసత్యము లేశమును లేదు' అని చెప్పినాడు.

"సంస్కృత భాషా నిర్మాణ మత్యద్భుతమనియు, గ్రీకు భాష కంటె ఎక్కువ లోపరహితము, పరిపూర్ణముననియు, లాటిన్ భాష కంటె బాహుళ్యమైనదనియు, రెండింటి కంటె స్వచ్ఛమైనదనియు" ఐరోపియన్ సంస్కృత సారస్వత విమర్శకులలో అగ్రగణ్యుడగు సర్ విలయంజోన్స్ అభిప్రాయపడెను.

ఒక జర్మన్ విమర్శకుడిట్లనుచున్నాడు : "సంస్కృతమునకు గ్రీకు, లాటిన్, జర్మన్ భాషలతో మాత్ర సంబధము తప్ప వేరు సంబంధము లేదు. ఈ హేతువుచేతనే మాక్సుముల్లర్ సంస్కృతము ఆర్యుల ప్రాచీన భాషయనెను".

యోగము :

యోగము తెలియనివాడు మానవ ప్రకృతి యొక్క నిజమైన లోతుపాతులు కనుగొనజాలడు. హృదయము లోపల గుప్తమైయుండు రహస్యములను యోగజ్ఞానము గలవాడెరుగగలడు. ఆత్మయన నెట్టిదో ఈశ్వరుడన నెట్టివాడో యోగ సహాయములేక తెలియ జాలము.

అట్టి యోగ శాస్త్రము హిందువులలో మాత్రమే యున్నది. ఇతర ప్రాచీన, ఆధునిక జాతులలో ఎచటను దీని జాడలైన కానరావు. ఉత్తమోత్తమమైన ఆధ్యాత్మిక వికాసము వలనను, ఉత్తమోత్తమమైన బుద్ధి వికాసము వలనను ఈ శాస్త్రము సాధించబడినది. ప్రాచీన కాలమునాటి హిందువులు ఇతరజాతుల కంటె శేముషియందు అధికులనుటకు యోగశాస్త్రము మరియొక ప్రమాణము.

వైద్యశాస్త్రము :

లోకములోని వైద్యశాస్త్రములన్నింటిలో ప్రాచీనతమము ఆయుర్వేదము. హిందువుల ఔషధ చికిత్స వలెనే శస్త్ర చికిత్సయు సుప్రసిద్ధమని ఎలిఫిన్స్టన్ వ్రాసెను.

ఐరోపావారి వైద్యశాస్త్రమునకు హిందువుల వైద్య శాస్త్రమేపునాది. మదరాసులో కల్నల్ కింగ్ పేర వ్యాధి నిరోధక ఔషధ చికిత్సాలయమును ప్రారంభించుచు అప్పటి మదరాసు గవర్నరగు లార్డ్ ఆంప్తిల్ (Lord Ampthill) ఇట్లు పలికెను. "ఐరోపాఖండము అజ్ఞానావస్థలో మునిగియున్న కాలములో, యూరోపియనులు అనాగరికులుగా నున్న కాలంలో, హిందువులు రోగములు రాకుండుటకును, రోగములను కుదుర్చుటకును చేయు ఔషధ చికిత్స యొక్క ముఖ్య మూలసిద్ధాంతులను ఎరిగి యుండినట్లు కల్నల్ కింగ్గారు చెప్పియున్నారు. అట్టి మంచి విషయమును వెల్లడించినందులకు హిందూజను లెల్లరు వారి యెడ కృతజ్ఞులైయుండవలెను. వైద్య శాస్త్రమునకు భరత ఖండము జన్మభూమియని అందరకు తెలియునని నాకు నమ్మకము లేదు. ఈ శాస్త్రం మీ దేశమున ఉద్భవించినది. ఇక్కడ నుండి అరబ్బులు గ్రహించిరి. క్రీ.శ. 17వ శాతాబ్ది అంతమువరకు ఐరోపా వైద్యులీ శాస్త్రమును అరబ్బి వైద్యగ్రంధముల నుండి నేర్చుకొను చుండిరి. వందలాది ఏండ్ల క్రితము అరబ్బులు ధన్వంతరి, చరక, సుశ్రుతాది గొప్పగొప్ప భారతీయ భిషగ్వరుల గ్రంధములనుండి నేర్చుకొనుచుండిరి."

మాగ్డొనెల్ పండితుడిట్లు వ్రాసెను. "క్రీ.శ. 700 సం. పిదప అరబ్బులలో హిందూ వైద్యశాస్త్రము కలిగించిన పరివర్తనము అనల్పము. బాగ్దాదు ఖలీఫా అనేక వైద్య గ్రంధములను భాషాంతరీకరింప చేయుటయే దీనికి ఆరంభము".

గణిత శాస్త్రము :

హిందువులు ఖగోళ శాస్త్రములో చేసిన అసాధారణమైన కృషి వారి గణిత శాస్త్ర ప్రావీణ్యతను ఋజువు చేయుచున్నది.

మాగ్డొనల్ పండితుడిట్లనుచున్నాడు. "విజ్ఞాన శాస్త్ర పరిజ్ఞానములో సహితము ఐరోపాఖండము భరత వర్షమునకు విశేషముగ ఋణపడియున్నది. లోకమందంతట వాడబడుచున్న అంకెలు భారతీయులు కనిపెట్టినవి. ఆ అంకెలపై ఆధారపడిన దశాంశ పద్ధతి గణిత శాస్త్రా భివృద్ధికి మాత్రమేగాక నాగరికతాభివృద్ధికి ఎంతో విశేషముగ తోడ్పడినది. క్రీ.శ. ఎనిమిది తొమ్మిది శతాబ్దములలో భారతీయులు అరబ్బులకు అంక, బీజ గణితములను నేర్పిరి. వారి ద్వారా పాశ్చాత్యులందరకు వీరే గురువులైరి. కావున బీజగణితమును మనము అరబ్బి పేరుతో వ్యవహరించు చున్నప్పటికీ అవి భారత వర్ష ప్రసాదమని తెలుసుకొనవలెను".

హిందువులు అంకగణితములో అసమానమైన కృషి చేసిరనుట కొక్కమాట చెప్ప వలసియున్నది. ఈ దేశస్థులు సంఖ్యాపరికర్మమును ఎంత దీర్ఘములైన వాని నైనను చేయుదురు. సంఖ్యావళిస్థానములకు హిందువులు పెట్టినంత దూరము మరెవరును పేర్లు పెట్టలేదు. కాబట్టి వారు అతిదూర స్థానముల వరకు గణింపగల్గెడివారు.

" బీజ, క్షేత్ర గణితములను (Algebra and Geometry) కనిపెట్టి తొలుత వాటిని ఖగోళ శాస్త్రమునకు అన్వయించినవారు హిందువులు" అని మోనియర్ విలియమ్స్ అనుచున్నాడు.

ఖగోళ శాస్త్రము :

విద్య లన్నిటిలో ఖగోళ శాస్త్రాభ్యాసము అత్యంత ఉత్కృష్టమైనదని ఒక ఐరోపా విమర్శకుడనినాడు. అవును సత్యమే. ఈ విశాల విశ్వమును గురించిన విద్యకంటె, ఈ అపారమైన ఖగోళములో దివ్యముగ ప్రకాశించునట్టి ఆ కాంతిగోళముల గమనములను, చర్యలను తెలుసుకొనుటకంటె ఉత్కృష్టమైన విద్య మరియేమి కలదు?.

హిందువుల ఖగోళ శాస్త్రము (ఇప్పటికి నిలచియున్నది స్వల్పమే అయినను) ఐరోపా పండితుల మన్ననల నందినది. "క్రీ.పూ. 2780 సం. నాడే భరత ఖండములో ఖగోళ శాస్త్ర మభ్యసింపబడు చుండె" నని ప్రొ॥ ఎ. వెబర్ తన History of Indian Literature అను గ్రంథములో వ్రాసెను.

సంగీతము

ఆనీ సి. విల్సన్ అను రచయిత్రి ఇట్లు వ్రాసినది. "భారతీయులను గాయకజాతి అని పిలువ వచ్చును. వారి జీవన మందు గానములీనమై యున్నది. వారి ప్రతి చర్యకును సంగీతముతో సంబంధమున్నది. దినములో గంట గంటకును, సంవత్సరములో ఋతువు ఋతువునకును అనువగునట్లు విడి విడిగా ప్రత్యేక రాగములు కలవు"

చిరకాలము నుండి హిందువులకు గానముపై ప్రీతి మెండు. వేదములలో సహితము (సామవేదము) గాన శాస్త్రము గురించి చెప్పబడినది. కాని దురదృష్ట వశమున శాస్త్ర కళల సమ్మేళనమనదగు గాంధర్వ వేదము నష్టమై పోయినది.

హిందూగాన శాస్త్ర మూల సిద్ధాంతముల గొప్పతనము తెలియుటకై మనకు మిగిలిన ఆధారములా గాంధర్వ వేదము నుండి సంస్కృత గ్రంధములలో అక్కడక్కడ ఉదహరింపబడిన భాగములు మాత్రమే!

సర్ ఎమర్సన్ టెన్నెట్ అనునతడు Music of Ancients అను గ్రంథము 21వ పుటలో ఇట్లు వ్రాసెను. "అక్బరు పాదుషా తాన్సేనును రాత్రిరాగమగు శ్రీరాగమును మిట్ట మధ్యాహ్నము వేళ పాడుమని ఆజ్ఞాపించెను. అతడు దానిని కొంత సేపు ఆలపించు సరికి పాటవినిపించినంత దూరము రాజమందిరము చుట్టును చీకట్లు క్రమ్మెనని కొన్ని లిఖిత ఆధారముల బట్టి తెలియుచున్నది"

ఇతర శాస్త్రములు

ప్రాచీన హిందువులు యంత్ర శాస్త్రములో అద్భుత పరిజ్ఞానమును సాధించిరని మహాభారతమును బట్టి తెలియు చున్నది. మయుడు పాండవులకు నిర్మించిన చిత్ర ప్రదర్శనములో సూక్ష్మదర్శినులు, దుర్భిణులు మొదలైనవి అమర్చబడినవని వర్ణింపబడినది.

పూర్వకాలమున భారత ఖండములో గొప్ప గొప్ప దుర్భిణులుండెడివనుట వాస్తవము. కురు క్షేత్రములో జరుగుచున్న మహా యుద్ధమును అవలోకించుటకై వ్యాసులవారు సంజయుని కొక దుర్భిణినిచ్చిరి.

వృక్ష శాస్త్రమును గురించి విల్సన్ పండితుడిట్లు వ్రాసెను. "ఓషధుల బాహ్యాంతర గుణములను హిందువులు శ్రద్ధతో పరిశీలింపగలిగిన వారు. వారు ఔషధ వర్గమునకు పట్టికలు వ్రాసి ఒక్కొక్క దాని ఉపయోగములను అతి సూక్ష్మముగ వివరించిరి. అయా ఔషధుల విశేష గుణములు తెల్పుచూ వాటికి పేర్లు పెట్టిరి."

విమాన విద్య (అనగా వాయు పథగమనము) శత పథ బ్రాహ్మణము 11, 14వ సర్గలలో ప్రస్తావించబడిన వాయు విద్య అను సమగ్రతర శాస్త్రములో నొకభాగమని కొందరి అభిప్రాయము.

ఇనుము, ఉక్కు పరిశ్రమలు

డా॥ పి. సి. రే గారు ఇట్లు వ్రాసిరి. "ఉక్కును కాల్చి చల్లార్చి, పదును చేయుటలో భారతీయులు మిగుల నిపుణులని పేరొందిరి. డమాస్కస్ కత్తులు

మిక్కిలి శ్లాఘింపబడు చుండెడివి. పేరు డమాస్క సుకు వచ్చినది గాని వానిని సిద్ధపరచు రహస్యమును పారశీకులు భారత ఖండము నుండి గ్రహించిరి. వారి ద్వారా అరబ్బులు నేర్చుకొనిరి. ఢిల్లీలో కుతుబ్ మినార్ వద్ద గల ఇనుప స్తంభము 1500 ఏళ్ల నాటిది. 10 టన్నుల బరువుగల ఢిల్లీ ఇనుప స్తంభమును, జగన్నాధములోని పెద్ద ఇనుపదూలములును, సోమనాధములోని చిత్రపు పనిగల ఇనుప ద్వారములును, నూర్వారులోని 24 అడుగుల పొడవుగల ఫిరంగియును హిందువులు లోహ పరిశ్రమలో ప్రసిద్ధి కెక్కిరనుటకు తార్కాణములు".

కాటికాపరి డోమ్‌రాజా ఇంట్లో సాధు సంతుల భోజనం !

సత్య హరిశ్చంద్రుని కొన్న చండాలుని వంశం వారుగా చెప్పబడుతున్న డోమ్ రాజా సంజీత్ చౌదరి నివాసం కాశీలోని దశాశ్వమేధ ఘాట్. ఇప్పటికీ శవదహనం కొరకు డోమ్‌రాజా నుండి అగ్నిని తీసుకొనే ఆచారం వుంది. 1994 మార్చి 17వ తేదీ ఉదయం 9 గంటల సమయం. ఆరవ ధర్మ సంసద్‌లో పాల్గొనడానికి కాశీ విచ్చేసిన ధర్మాచార్యులు ఇరుకు ఇరుకు దారులగుండా డోమ్‌రాజా ఇంటి వైపు ప్రయాణమైనారు. జన సమూహం హరిహరమహాదేవ నినాదాలతో అత్యుత్సాహంగా ధర్మాచార్యులకు స్వాగతాలు పలికారు.

ధర్మాచార్యులందరూ డోమ్‌రాజా ఇంటికి చేరుకున్నారు. డోమ్‌రాజా సంజీత్ చౌదరి, వారి కుటుంబసభ్యులు అందరూ ధర్మాచార్యుల పాదాలంటి మొక్కారు. "ఇందరు మహానుభావులైన ధర్మాచార్యులు. నా కుటీరాన్ని పావనం చేసి భోజనం చేసి మమ్మల్ని ధన్యుల్ని చేస్తారని నేను కలలో గూడ భావించలేదు." అన్నాడు డోమ్‌రాజా.

ధర్మాచార్యులు విస్తళ్లముందు కూర్చున్నారు. వడ్డన జరిగింది. అందరూ కలిసి మెలసి భోజన మంత్రాన్ని పఠించి ఆహారం స్వీకరించారు. ఇలా సామాజిక సమరసత సాధనకై ధర్మాచార్యులు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొనడం ద్వారా ఒక విప్లవాత్మక మైన మార్పుకు అంకురార్పణ జరిగింది.

44. దేశదేశాలలో విస్తరించిన భారతీయ సంస్కృతి

- *శ్రీ మన్నవ గిరిధరరావు*

భారతీయ సంస్కృతి ప్రపంచంలో అనేక దేశాలలో వ్యాపించింది. భారతీయులు వాణిజ్యము కొరకు, ధర్మ ప్రచారము కొరకు, వలస రాజ్యముల స్థాపన కొరకు, బౌద్ధమత వ్యాప్తి కొరకు అనేక దేశాలకు వెళ్లి తమ సంస్కృతిని ప్రవేశపెట్టినారు. ఇప్పటికిని ఆయా దేశాల ప్రజలు భారతదేశమును పవిత్ర భూమిగా పరిగణిస్తుంటారు. వివిధ దేశాలలో కాన వచ్చెడి -

1. హిందూ దేవాలయములు, దేవతా విగ్రహములు.
2. బౌద్ధమత వ్యాప్తి
3. హిందూ ఆచారములు, నాగరికత
4. సంస్కృత భాషా పదముల వినియోగము
5. హిందూ ధర్మ శాస్త్రములకు, భారత రామాయణములకు గల ఆదరణ.

వీటిని ఆధారము చేసుకొని ఆయా దేశములలో భారతీయ సంస్కృతి వర్ధిల్లినదని తెలుసుకొనగలుగుచున్నాము.

1. చైనా :

క్రీస్తుశకం 67లో బౌద్ధ మతవ్యాప్తి కొరకు కశ్యపమాతంగ, ధర్మరక్ష అనువారు చైనా వెళ్లారు. అపుడు మింగ్‌టీ అను చక్రవర్తి చైనాను ఏలుతున్నాడు. కశ్యపమాతంగుడు చైనాలో స్థిరపడిపోయాడు. లోయంగ్ పట్టణంలో ఉండి పోయాడు. ఆ తరువాత కాలంలో బుద్ధ భద్ర. కుమార జీవ, పారమార్థ, జనగుప్త, బోధధర్మ అనువారు చైనా వెళ్లారు. వీరిలో చాలామంది కాశ్మీరు, బెంగాలునకు చెందిన వారు.

ఇలా వెళ్లి అచట ఉండి పోయి జీవితాంతం బౌద్ధమత ప్రచారం చేసిన బౌద్ధ భిక్షువులు 6వ శతాబ్దం నాటికి 3,000 మందికి పైగా వున్నారు. ఈ భారతీయ పండితులు చైనా భాషను అధ్యయనం చేశారు. తాము గొనిపోయిన సంస్కృత గ్రంధాలను చీనా భాషలోనికి అనువాదం చేశారు.

క్రీ.శ. 401 లో చైనా వెళ్లిన కుమార విజయుడు గొప్ప మేధావి. అతడు చీనా భాషలో రచించిన 47 గ్రంధాలు ఇప్పటికీ అచట లభ్యమవుతాయి. మహాయాన

బౌద్ధప్రవక్తయగు అచార్య నాగార్జునుని జీవితచరిత్రను అతడు చీనాభాషలో వ్రాశాడు.

6వ శతాబ్ద మధ్య భాగంలో చైనా వెళ్లిన జినగుప్తుడు 37 సంస్కృత గ్రంథాలను చైనా భాషలోకి అనువదించాడు. అతని విజ్ఞానానికి ముగ్దుడై టాంగ్ వంశానికి చెందిన చక్రవర్తి సయితం ఇతని శిష్యుడైనాడు.

2. మియన్మార్ (బర్మా)

బర్మా దేశమును పూర్వము సువర్ణ భూమి అనిపిలిచెడి వారు. బర్మా వారి న్యాయశాస్త్రము మనువు, నారదుడు, యాజ్ఞ వల్క్యుడు రచించిన ధర్మ శాస్త్రముల నాధారం చేసుకొని ఏర్పడినది. గౌతమ బుద్ధుని మొదటి శిస్యులగు తాపుస, భల్లూక అనువారు బర్మాకు చెందిన వ్యాపారులు. అశోకుడు సోణ, ఉత్తర అను బౌద్ధమత ప్రచారకులను బర్మాకు పంపాడు.

బర్మాలో చాలా హిందూ రాజ్యములుండెడివి. అరకాన్ రాజ్యమునకు 'వైశాలి' రాజధానిగా నుండెడిది. 'శ్రీ ధర్మరాజానుజ' వంశమునకు చెందిన రాజులు దీనిని 300 సంవత్సరాలు పరిపాలించారు. వీరి పేర్లు హిందూపేర్లు. వీరి శిల్పములలో బౌద్ధ, శైవ, వైష్ణవ ప్రతిమలున్నాయి. జయచంద్రవర్మ, హరివిక్రమ, సూర్య విక్రమ, అనిరుద్ధ అను రాజులు బర్మారాజ్యములను పరిపాలించారు.

ఇచట లభించిన శాసనములు సంస్కృతము, పాలి భాషలలో వున్నాయి.

3. సింహళము

అశోకుడు తన కుమార్తె సంఘ మిత్రను, కుమారుడు మహేంద్రుని బౌద్ధ మత వ్యాప్తి కొరకు సింహళమునకు పంపినాడు. అచటి రాజగు దేవానాం ప్రియతిస్సా బౌద్ధమతమును స్వీకరించి అనూరాధపురములో ఒక బౌద్ధ ఆరామము నిర్మించాడు. సింహళములో హీనాయాన బౌద్ధమతమునకు ప్రాచుర్యము కలిగినది.

తంజావూరు పరిపాలించిన చోళ చక్రవర్తియగు మొదటి రాజరాజు క్రీ.శ. 900 లో సింహళముపై దండెత్తి సింహళరాజగుమహేంద్రుని ఓడించి ఉత్తర సింహళమును తన రాజ్యంలో కలుపుకున్నాడు. అనూరాధ పురంలో శివాలయం కట్టించాడు. సింహళంలోని దేవాలయాలలో హిందూ, బౌద్ధ శిల్పకళ కానవస్తుంది.

4. జావా

ఇండొనేషియలో ప్రధాన ద్వీపమగు జావాకు యవద్వీపమని పేరు. చైనా యాత్రికుడు ఫాహియాన్ క్రీ. శ. 418లో జావా దర్శించి, అచటి ప్రజలు

హిందూమతస్తులని వ్రాశాడు. జావా రాజుల పేర్ల చివర హిందూ క్షత్రియులకు వలె 'వర్మ' అను పదమున్నది. అచట లభించిన శాసనములు సంస్కృతములో దేవనాగరి లిపిలో నున్నవి. క్రీస్తు శకము 2వ శతాబ్దము నుండి 15వ శతాబ్దము వరకు జావాలో హిందూ సంస్కృతి విలసిల్లినది. ఒకప్పుడు కళింగ నుండి 20 వేల హిందూ కుటుంబములు జావా వెళ్లి స్థిరపడినారట.

బాయాన్ (Bayon) నగరములో శివాలయమున్నది. ప్రాంబనం వద్ద గల ఎనిమిది దేవాలయములలో శివ, గణేశ, దుర్గ, విష్ణు, బ్రహ్మ, యముడు విగ్రహములున్నవి. కాశ్మీరు నుండి వెళ్లిన గుణవర్మ క్రీ.శ. 424లో బౌద్ధమతమును ప్రవేశ పెట్టినాడు. పిధప అతడు చైనా వచ్చి అచట స్థిర పడ్డాడు. ఇండొనీషియా రాజధాని యగు జాకార్తాకు 35 మైళ్లదూరములోగల బోరో బుదూర్ Borobudur లో క్రీ.శ. 750 లో గొప్ప బౌద్ధ స్థూపము నిర్మింపబడినది. ఇది ఒక కొండ మీద నిర్మించబడి ప్రపంచమంతటి నుండి పర్యాటకులనాకర్షించుచున్నది.

జావాను పాలించిన రాజులలో కొందరి పేర్లు : పూర్ణ వర్మ, సన్నాహ, సంజయ, ధర్మోదయ, మహోశంభు.

5. సుమత్రా :

దీనికి సువర్ణ ద్వీపమని పేరుండెడిది. హిందువులు క్రీ.శ. రెండవ శతాబ్దములో ఇచట వలస రాజ్యం స్థాపించారు. పిదప బౌద్ధమతం వ్యాపించినది. జయసేనుడను బౌద్ధ రాజుకాలంలో ఇచట శైలేంద్ర రాజ్యము ప్రసిద్ధి గాంచినది. నలంద నుండి ధర్మపాలుడను బౌద్ధ పండితుడు సుమత్రాకు వెళ్లాడు. బలపుత్ర దేవుడను రాజు నలందలో కళాశాల నిర్మించాడు.

6. బలి ద్వీపము

బలిద్వీపము ఈనాటికి గూడా హిందూ సంఘమునే కలిగియున్నది. ఇస్లాం మతము ఇచటప్రవేశింపలేక పోయినది. ఇచటి ప్రజలు విష్ణు, శివ, కృష్ణ, గణపతులను పూజిస్తారు. చాతుర్వర్ణ పద్ధతి యిచట కొనసాగుచున్నది. ఉగ్రసేనుడను రాజు క్రీ.శ. 915లో పరిపాలించాడు. ఇచటి రాజులు 'కౌండిన్య' వంశమునకు చెందిన వారు.

7. బోర్నియో

దీనికి వరుణ ద్వీపమని పేరుండెడిది. క్రీ. శ. 4వ శతాబ్దం నాటికి ఇచట హిందూ సంస్కృతి వ్యాపించినది. తూర్పు బోర్నియోలో సంస్కృతంలో వ్రాయబడిన

శిలా శాసనములు లభించాయి. మూల వర్మ అనురాజు యుజ్ఞము చేసి 20,000 ఆవులను విప్రులకు దానము చేసినాడు. కోంబెంగ్ (Kombeng) అను నగరములో బౌద్ధ, హిందూ దేవతల ప్రతిమలు దేవాలయాలలో పూజింపబడుచున్నాయి.

8..కంబోడియా :

దీనికి 'కాంభోజ' అని పేరు. క్రీ.శ. మొదటి శతాబ్దం నాటికే ఇది హిందూ వలస రాజ్యంగా రూపొందినది. కంబోడియా రాజులు సంస్కృత భాషను పోషించారు. శైవము, వైష్ణవము ఇచట వ్యాపించాయి. పురాణములు, రామాయణ మహాభారతములు ప్రాచుర్యం పొందాయి. ఇచట భావవర్మ, మహేంద్ర వర్మ, యశోవర్మ మున్నగు రాజులు పాలించారు.

క్రీ. శ. 1112 - 1152 లలో పరిపాలించిన సూర్యవర్మ తన రాజధానిలో "అన్కోర్ వాట్" (Ankor Vat) అని పేరొందిన విష్ణు దేవాలయమును నిర్మించాడు. ఇది కంబోడియాలోకెల్ల సుందరమైన నిర్మాణము. దీనిలో మహాభారతము, రామాయణము, హరివంశముల నుండి సన్నివేశములు చిత్రింపబడినవి. బౌద్ధమతము గూడ కంబోడియాలోవర్ధిల్లినది.

9. థాయిలాండ్ :

దీనికి సయాం అనిపేరు. క్రీ.శ. రెండవ శతాబ్దంలో ఇచట హిందూ నాగరికత ప్రవేశించినది. అసంఖ్యాకమైన బుద్ధ, శివ, విష్ణు విగ్రహములనిచటి గాంచగలము. ఇచట మిధిల, విదేహ, కౌశాంబి, గాంధార పేర్లతో పట్టణములున్నవి. ఇప్పటికీ అనేక హిందూ పండుగలను జనులు జరుపు కొంటారు. సయాంభాషలో సంస్కృత, పాలి భాషా పదములు అసంఖ్యాకంగా వున్నాయి. హిందూ ధర్మశాస్త్రములు ఆధారంగా ఇచటి న్యాయశాస్త్రం రూపొందినది.

10. జపాను

జపాను రాజగు షోటోకూ (593 - 622) బౌద్ధ మతమును రాజ్యమతముగా ప్రకటించాడు. బోధిసేనుడను భారతీయ సన్యాసి (736 - 761) జపానులో బౌద్ధమతమును విరివిగా ప్రచారం చేశాడు. జపాన్‌లోని కియాటో నగరములో యముని దేవాలయమున్నది. యముణ్ణి ఎమ్మాశాన్ అని పిలుస్తారు. దున్న పోతునెక్కిన యముణ్ణి కియాటో నగరంలో చూడవచ్చు. "నీవు అబద్ధం పలికితే "యమ్మాశానే" నీ నాలుక కోసేస్తాడు" అని జపానుతల్లులు బిడ్డలకు చెపుతారు.

11. అమెరికా ఖండము :

దివాన్ చమన్ లాల్ 'హిందూ అమెరికా' అను గ్రంధం రచించాడు. అందు మెక్సికో దేశములో హిందూ నాగరికత వర్ధిల్లినదని వ్రాశాడు. మెక్సికోలో వినాయక విగ్రహములు లభించాయని వ్రాశాడు. మెక్సికో ప్రజలు తమ ప్రాచీన రాజు 'త్రిలోకనాధు' డని చెపుతారు. అతడే సృష్టికర్త అనీ, దేవుడనీ భావిస్తారు.

గ్వాటిమాలా దేశములోని ఒక దేవాలయములో విష్ణుమూర్తి యొక్క కూర్మావతార విగ్రహము కానవచ్చినది.

బోలీవియా, పెరూ, మెక్సికో దేశములలో సూర్య దేవాలయములున్నవి. అచటి ప్రజలు ఒకప్పుడు సూర్యుని ఆరాధకులు.

12. ఆఫ్ఘనిస్థాన్ :

మౌర్యచంద్రగుప్తుని కాలములో ఆఫ్ఘనిస్థానము భారతదేశంలో అంతర్భాగముగా నుండెడిది. దీనికి గాంధార దేశమనిపేరు. ఆఫ్ఘనిస్థానములో గజనీ నగరములో జరిగిన త్రవ్వకములలో విష్ణు విగ్రహములు బయల్పడినవి. గార్డెజ్ నగరములో సూర్యుని యొక్క, గణేశుని యొక్క ప్రతిమలు లభించినవి. అచటి ప్రజలు మాట్లాడు పుస్తూభాషలో అనేక సంస్కృత పదములున్నవి.

13. పర్షియా :

పారశీకుల మతమును జొరాష్టర్ అనునతడు ప్రారంభించినాడు. వీరి పవిత్ర గ్రంధము "జండ్ అవెస్టా". ఇందలి భాష వేద సంస్కృతమును పోలియున్నది. వేదఋషులవలె వీరును అగ్నిని పూజిస్తారు.

14. ఈజిప్టు :

పూర్వము ఈజిప్టు దేశములో సూర్యుని ఉపాసించెడివాడు. సూర్యుని వారు 'హోరస్' అని పిలిచెడివారు. ఈజిప్టు రాజుల పేర్లు రామ్సెస్ I రామ్సెస్ II అని యున్నవి. రామశబ్దమే రామ్సెస్ అయినది. ఈజిప్టు రాజసింహాసనమునకు ఒక ప్రక్కన హనుమంతుని విగ్రహము మరొక ప్రక్క గరుత్మంతుని విగ్రహము ఉండెడివట. నైలునదీ తీరమున గల గుహలలో రామాయణభారత గాధలు, అగ్నియందు హోమము చేయుట, చిత్రించబడెనని తెలియుచున్నది.

అధ్యాయము - 17

ఆత్మ విమర్శ

45. హిందువులు ఆలోచించ వలసిన సంగతులు

- డా॥ శ్రీ ప్రకాశ్.

(మదరాసు రాష్ట్ర గవర్నరుగాను, ఆ తరువాత కరాచీలో భారత రాయబారిగాను పనిచేసిన స్వర్గీయ డా॥ శ్రీ ప్రకాశ్ గారు 1967లో వ్రాసిన ఒక ఆంగ్ల వ్యాసానికి తెలుగు అనువాదం పేర్కొనుచున్నాము. - సంపాదకుడు)

పురాతన సంస్కృతి, పరంపర, అమూల్యమైన జీవిత పంథా, విలువైన విశ్వాసాలతో గూడిన హిందూధర్మం వచ్చే శతాబ్ద కాలంలో ఈగడ్డ మీదనుండి మాయమైపోతుందేమోనని నేను భయపడుతున్నాను.

మానవుడు ఈజిప్షియన్, గ్రీకులాంటి గొప్ప నాగరికతలు ప్రపంచంనుండి నిష్క్రమించినపుడు కోల్పోయినదాని కంటె ఎన్నోరెట్లు విలువైన ధర్మాన్ని హిందూ మతం అదృశ్యమైనపుడు పోగొట్టుకుంటాడు. నేనీ విషయాన్ని ఒక హిందువుగా చెప్పడంలేదు. వివిధ మతాలను పోల్చిచదివిన ఒక విద్యార్థిగా, తత్త్వవేత్తగా ఆలోచించి మరీ అంటున్నాను.

ఐదువేలసంవత్సరాలకు పైగా సంక్షోభపరంపర లన్నిటినీ తట్టుకుంటూ నిలబడిన ఈ హిందూ ధర్మం రానున్న శతాబ్దంలో ఎలా మటుమాయమైపోగలదని కొందరు ప్రశ్నింపవచ్చును. విదేశీపాలనాకాలంలో శారీరకంగా మనం వారికి లొంగినా, మానసిక దాస్యానికి ఎన్నడూ పాల్పడలేదు. ఆంగ్లభాషను, సాంకేతిక శాస్త్రాలను పఠించినప్పటికీ సాంఘిక విషయాలలో పరంపరానుగతంగా వస్తున్న హిందూధార్మిక విధానాన్ని మనం విడిచిపెట్టలేదు.

కాని, స్వరాజ్యం వచ్చినపిదప మనది 'సెక్యులర్' రాజ్యాంగమని ప్రకటించుకున్నాము. సెక్యులరిం ఆచరణలో హిందూ వ్యతిరేకతగా తయారయింది.

అన్యమతస్థులు ముఖ్యంగా క్రిష్టియనులు, ముస్లిములు వారిండ్లలో మతసంబంధమైన వాతావరణాన్ని నిలుపుకో జూస్తారు. వారి పిల్లలకు మతబోధ చేస్తారు. హిందువులు మాత్రం పూర్తిగా ఇందుకు వ్యతిరేకంగా తయారయ్యారు. సామూహిక ప్రార్థనలు జరుపుకొనుటకు, మతసంబంధమైన వాతావరణాన్ని

సృష్టించుకొనుటకు, దురదృష్టవశాత్తు ఏ హిందూకుటుంబము శ్రద్ధవహించుటలేదు. మనలో ఆంగ్లభాషాస్థాయి అంతకంతకు దిగజారిపోతున్నా, మన నిత్య జీవితాన్ని, ఆలోచనలను, ఆంగ్లీకరణ చేసుకొనడంలో ప్రముఖులమగుచున్నాము.

గతంలో చేసిన తప్పులనుండి గుణపాఠాలు గ్రహించడానికి నిరాకరిస్తున్నాం. మన సామాజిక జీవితంలో పాతుకుపోయిన అస్పృశ్యత అనెడి జాడ్యంవలన లక్షలాది సోదరులను పోగొట్టుకుంటున్నాము. ఈ జాడ్యం మూలంగా దాదాపు మూడోవంతు హిందూజాతి తన విశ్వాసాన్ని మార్చుకున్నది. మిగతావారు దాన్ని గూర్చి పట్టించుకోరు. ఈ విధంగా తమకు తామే నష్ట పరచుకుంటూ, హిందువులు ఆపదలోనున్నారు.

ఇతరులలో ఉండే మంచితనాన్ని స్వీకరించడానికి సిద్ధంగాలేము. చెడ్డవాటిని మాత్రం అనుకరించడానికి ఉత్సాహపడుతున్నాము. ముస్లిములు వారినిత్య జీవితంలో ఆదర్శవంతమైన సోదర భావాన్ని వెల్లడించుకుంటారు. కలవాడు లేనివాడని తరతమ భేదాలు చూపకుండ సహపంక్తి భోజనాలకు, సామూహిక ప్రార్థనలకు వారెంతో విలువనిస్తారు. బ్రిటిష్ వారినుండి గూడ పనికిరాని వాటినెన్నింటినో నేర్చుకున్నాం. కాని వారినుండి నియమబద్ధమైన జీవితం, క్రమశిక్షణ, దృష్టిని లక్ష్యంమీద కేంద్రీకరింప చేయడం, నిరంతర క్రియాశీలతలాంటి గుణములను నేర్చుకోలేదు. మనకుమనమే శత్రువులమవుతున్నాం. మనహృదయ కుహరాలలోకే శత్రువులు ప్రవేశించినపుడు వినాశనం ఎంతో దూరం లేనట్లే.

ఈ పరిస్థితిని పట్టుదలతో సరిదిద్దుకోవాలి. హిందువులు సంకుచిత మనస్తత్వం విడనాడి వాస్తవాలను ఒప్పుకోవాలి. అందరికి సమాన గౌరవ ప్రపత్తులనిచ్చి ఆత్మవికాసానికి, సమాన అవకాశాలు కలిగించగల సామాజిక వ్యవస్థా నిర్మాణానికై మనం మన సర్వస్వాన్నీ వెచ్చించాలి. ముస్లిముల నుండి ఆదర్శ సోదరభావాన్నీ, క్రైస్తవులనుండి క్రమశిక్షణాయుత త్యాగశీలాన్నీ గ్రహించాలి.

హిందువులు అస్పృశ్యతానివారణకు దీక్షాకంకణం ధరించి శపథం చేయాలి. కడజాతి వారినిగా పరిగణించి మనసోదరులను మనం దూరంచేసుకోరాదు. ఈ ఆదర్శం, ఈ విశ్వాసం ఏమాత్రం సడలినా మన జాతియొక్క పునాదులే విచ్చిపోతాయి. అశ్రద్ధ చేయబడిన వారందరూ వాళ్ల విశ్వాసాలనే మార్చుకొని పరాయి మతాలను ఆశ్రయించారు. కనుక మనం అస్పృశ్యతావాదులం కాకూడదు.

విద్యావంతులమైనా, సంపన్నులమైనా నిరాడంబరంగా జీవించడం చాల అవసరం. హిందువుల ఆదర్శం యిదే, తద్వారా అసూయలకు, ద్వేషాలకు తావివ్వక

అందరం ఒకటే అనేభావానికి కట్టుబడుతాము. హైందవేతరులనుండైనను సద్గుణాలను గ్రహించి, వాటిని మన నిత్య జీవితంలో మేళవించినపుడు హిందూధర్మం అంతరించే ప్రమాదముండదు. ఆనాడు హిందూధర్మం ప్రపంచానికి వెలుగునివ్వగలదు.

సర్ థామస్ మన్రో పొందిన అనుభవం

ఈస్టిండియా కంపెనీ పరిపాలనాకాలంలో బళ్లారి జిల్లా కలెక్టరుగా 1800 లో సర్ థామస్ మన్రో నియమించ బడ్డాడు. 1812లో కంపెనీ ప్రభుత్వం ఒక ఆజ్ఞ జారీ చేసింది. దాని ప్రకారం ప్రజలు నిర్వహిస్తున్న దేవాలయాల ఈనాములను ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుంటుంది. అట్టి ఈనాములను పొందిన వ్యక్తులు ఇంకా సజీవంగా వున్నట్లయితే మాత్రం వాటిని స్వాధీనం చేసుకోదు.

ఆదోని తాలూకా మంత్రాలయంలో శ్రీ రాఘవేంద్రస్వామివారి జీవసమాధిని బృందావన మంటారు. 1593 లో వారు సమాధి చెందారు. వారికి ఆదోనినవాబు మంచాలగ్రామాన్ని ఈనాముగా ఇచ్చారు. మంత్రాలయంలో జరిగే నిత్య సంతర్పణ,పూజాదికములకొరకు ఈనాము యొక్క ఆదాయం వినియోగమవుతున్నది. ఈనాముపొందిన రాఘవేంద్రస్వామివారు లేరు గనుక 1812లో సర్థామస్‌రో ఈనామును ప్రభత్వ ఆధీనంచేయడానికై మంత్రాలయం వచ్చాడు. సిరస్తదారు, ప్రభుత్వోద్యోగులు వెంట వచ్చారు. అప్పటి మతాధిపతులు కలెక్టరుకు నచ్చ చెప్పడంకొరకు వచ్చారు.

"ఇదేనా రాఘవేంద్రుల జీవ సమాధి", అని కలెక్టరు ప్రశ్నించగా 'అవునని' అచటివారు పలికారు. ఇంతలో ఒక అద్భుత సంఘటన జరిగింది.

శ్రీరాఘవేంద్రస్వామి వారు మానవరూపంలో సమాధినుండి బయల్వెడలి వచ్చి కలెక్టర్ మన్రోతో ఆగ్లంలో సంభాషించారు (స్వామి వారు జీవించియున్న కాలంలో ఎన్నడూ ఆంగ్ల భాషనెరుగరు). ఈ మంచాలగ్రామమును తనకు ఆదోని నవాబు ఈనాముగా ఇచ్చినట్లు స్వామివారు మన్రోకు తెలిపి అదృశ్యమైనారు. మన్రోకు మంత్రాక్షతల నొసంగి వాటిని తన అన్నములో కలిపి వండించి భుజించమని చెప్పారు. మంత్రాక్షతలు మన్రో చేతిలో వున్నాయి. కాని స్వామివారు అదృశ్యులైనారు. స్వామివారు అక్కడున్న మరెవ్వరికీ కనిపించలేదు. మన్రో మంచాలగ్రామ ఈనామును ప్రభుత్వం స్వాధీన పరచుకోరాదని నివేదిక పంపాడు. ఈ సంఘటన యావత్తూ అప్పటి మదరాసు ప్రభుత్వ గెజెట్‌లోను తరువాత మద్రాస్ ప్రోవిన్స్ గెజిటీర్స్ Chapter 11, page 213 లో ప్రచురింపబడినది.

46. దేశము-ధర్మము-ప్రజలు : వీటినడుమ సమన్వయం ఆవశ్యకత

- శ్రీ మన్నవ గిరిధరరావు

(ప్రసిద్ధ పౌరాణికులు, సికిందరాబాద్ వాస్తవ్యులు శ్రీ కల్లూరు వీరభద్ర శాస్త్రి గారు శ్రీ మన్నవ గిరిధరరావు గారితో జరిపిన ఇష్టాగోష్ఠి)

శ్రీ వీరభద్ర శాస్త్రి : గిరిధరరావుగారూ! మీతో ఇష్టాగోష్ఠిగా సంభాషించి మీనుండి కొన్ని విషయాలు తెలుసుకోవాలని వచ్చాను.

శ్రీ గిరిధరరావు : శాస్త్రిగారూ మీరు ప్రసిద్ధ పౌరాణికులు, భారత భాగవత రామాయణాలను ఎన్నోసార్లు సభలలో గానం చేసి ప్రవచనం చేశారు. వాటి నిగ్గు తేల్చిచెప్పారు. మీరు అడగేవాటికి నేను ఏమి చెప్పగలను?

వీర : జ్ఞానం అనేది అనంతమైనది. నాకు తెలిసినది మీకు తెలియకపోవచ్చు. మీకు తెలిసినది నాదృష్టికిరాకపోవచ్చు. ఇటీవల ఒక సభలో మీరు చతుర్విధ పురుషార్థాల గురించి సరిక్రొత్తరీతిలో ప్రసంగించారు. మీకు చరిత్రలో, రాజ నీతిశాస్త్రంలో లోతుపాతులు తెలుసు. కనుక నా ప్రశ్నలు కొన్నింటికి జవాబులు పలకండి.

గిరి : తెలిసినంతలో చెపుతాను. అడగండి

వీర : హిందూధర్మం గురించి మీ అభిప్రాయమేమిటి ?

గిరి : ఒక మారు కంచికామకోటి పీఠాధిపతులు శ్రీ చంద్ర శేఖరేంద్ర సరస్వతీస్వామి వారిని ''సోవియట్ రష్యా గురించి మీ అభిప్రాయం ఏమిటి? " అని ఎవరో ప్రశ్నించగా, ''రష్యావాళ్లు మనిషిని గుర్తుపెట్టుకొని దేవుణ్ణిమరచి పోయారు; ఇక్కడ మనం దేవుణ్ణిగుర్తుపెట్టుకొని మనిషిని మరచిపోయాం" అని జవాబిచ్చినారట.

అందుచేత హిందూ ధర్మం గురించి నా అభిప్రాయం మేమిటంటే - మనిషిని మరిచిపోయాం. అదే హిందూ ధర్మం యొక్క దైవ్యస్థితికి కారణం.

వీర: మీ అభిప్రాయాన్ని కాస్త వివరించండి ?

గిరి : వివరిస్తాను. కొన్ని ఉదాహరణలతో చెపుతాను. చిన్న పిల్లలకు చెప్పినట్లు చెపుతున్నానని మీరు భావించకండి.

లోకంలో ప్రతివస్తువుకూ మూడు లక్షణాలుంటాయి.

అవి 1. గుణము. 2. పరిమాణము, 3. ఉనికి. వీటిలో ఏ ఒక్కటి

లేకపోయినా మిగతా రెండూ వ్యర్థమవుతాయి.

తేనే ఉన్నదనుకోండి. దానికి ఒక ప్రత్యేకమైన రుచి ఉంటుంది. పైత్యంతొలగించి పుష్టినిచ్చే ఔషధ గుణంవుంటుంది. అంతేగాని, అది ఏ బెల్లపు పానకమో అయితే అది తేనె అనిపించుకోదు. దాని ధర్మం లేక గుణం అది కలిగివుండాలి.

రెండవది : తేనె ఒక చుక్కో రెండు చుక్కలో లభిస్తే ప్రయోజనం లేదు. ఒక లీటరో రెండు లీటర్లో గనుక లభిస్తే దాన్ని దాచుకొని ఆరోగ్యం కొరకు వినియోగించు కోగలం. ఇది దాని పరిమాణం.

మూడవది : తేనెను నిలువచేసుకోడానికి ఒక పాత్ర ఉండాలి. పాత్రలేకుండా గాలిలోనో నేలమీదనో పోసివుంచుకోనే వీలు లేదు. ఇది దాని ఉనికి.

ఇదే విధంగా పాలుగాని, ధాన్యంగాని, నూనెగాని మరొకటిగాని పరిమాణము, గుణము, ఉనికి అనే మూడు లక్షణాలను కలిగివుంటాయి. వీటిలో ఏ ఒక్కటీ అప్రధానం కాదు. ఈ మూడింటిలో దాని గుణము లేక ధర్మం అనేది మరింత ప్రధానమైనదిగా కనిపిస్తుంది. కాని మిగతా రెండూ గూడా సమానంగా ముఖ్యమైనవే.

వీర : ఈ ఉదాహరణలను హిందూ ధర్మానికి ఎలా అన్వయించి చెపుతారు ?

గిరి : అదే మనని చేస్తాను. హిందూ భావన అనేది గూడ మూడు లక్షణాలు కలిగివుంటుంది. ఒకటి హిందూ ధర్మం. ఆ ధర్మాన్ని ఆచరించే హిందూ ప్రజలు. మూడు : ఆ ప్రజలు నివసిస్తున్న హిందూ దేశం. ఈ మూడింటిలో ఏ ఒక్కటి లుప్తమైనా మిగతావి రెండూ అనామకమవుతాయి.

వీర : ఈ నాడు హిందూ ధర్మం ఏ పరిస్థితిలో వున్నది ?

గిరి : మ్యూజియములో భద్రపరచబడిన ప్రాచీనచక్రవర్తులకిరీటం వలెవున్నది. ఇలాంటి ఉపమానం ఇస్తున్నందుకు మన్నించాలి. పురావస్తు ప్రదర్శనశాలలో భద్రపరచబడిన ఖడ్గాలను కవచాలను చూచి ఆనందించవలసినదేగాని చేతిలోకి తీసుకొని ఉపయోగించే వీలులేదు.

అలాగే హిందూధర్మం అనేది బీరువాలలో వుండే పుస్తకాలకు పరిమితమైపోయినది. తమబోటివారు ఆయా గ్రంథాలలోని దివ్యసందేశాలను సభావేదికల మీద నుండి వెల్లడిస్తే ఆక్షణంలో విని ఆనందించడమేగాని జీవితంలో వాటిని అన్వయింపచేసుకొనే దృష్టి ఎవరికీ లేదు. మన జీవితం వేరు, మన ధర్మం

వేరు. ఇవి రెండూ ఉత్తర దక్షిణధృవాలు.

కాకపోతే, శుభమా అంటూ కాపురానికి వచ్చిన మహిళను భర్త పుట్టింటి నుంచి డబ్బుతెమ్మని రాచిరంపాన పెట్టడమేమిటి ? కిరసనాయిలు పోసి తగులపెట్టడమేమిటి ? ఇలాంటి రాక్షసత్వం హిందూ కుటుంబాలలోనే చూస్తున్నాంగదా? మనం బోధిస్తున్న పార్వతీ పరమేశ్వరుల అర్ధనారీశ్వరతత్వం ఏమయింది? రాధాకృష్ణుల ప్రేమతత్వం ఏమయింది?

మనదేశంలో మనుషులు పని చెపితేపారిపోతారు. పని తప్పించుకోడానికి శతవిధాల ప్రయత్నాస్తారు. అన్ని రంగాలలో ఇది కనిపిస్తుంది. భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణుడు చేసిన బోధలు మనకుకాదా ? "నీ కర్తవ్యం నీవు నిర్వర్తించు, నేను సయితం నిరంతరం కర్మ చేస్తూవుంటాను" అని ఆయన చేసిన ప్రవచనం మనకొరకుకాదా ?

వీర : ఎందువలన ఇట్టిదుస్థితి ఏర్పడింది? మనధర్మం యొక్క ప్రభావం ప్రజాజీవితం మీద ఎందుకుండడంలేదు?

గిరి : దేశంలో ధర్మప్రచారం చేస్తున్న ఉపన్యాసకులు, పౌరాణికులు మున్నగు వారంతా ఈ ప్రశ్నవేసుకోవాలి. ధర్మాన్ని ప్రజలతోను వారిజీవితంతోనూ అనుసంధించకుండా కేవలం కాలక్షేపంకోసం ప్రవచనాలు చేస్తూవున్నందున ఈ దుస్థితి ఏర్పడింది.

నేను ముందే మనవిచేసినట్లు హిందువులకూ, హిందూ ధర్మానికీ విడదీయరాని అనుబంధం వున్నది. అట్టి హిందువులు ఎలా మెలగుతున్నారు ? వారిలో నిజాయితీ, కార్యశీలత, సామాజిక దృక్పధము, విశ్వసనీయత, పరస్పర సహకారము, పుష్కలంగా వున్నాయా ? లేక మోసము, దగా, స్వప్రయోజనము, పశుప్రవత్తి, అనైక్యత వారిని నడిపిస్తున్నాయా? వీరి జీవితాలను వీరి నడవడిని ప్రకాశవంతంచేసే రీతిలో హిందూ ధర్మం వున్నదా ? లేక ఆచరణకు అసాధ్యమై శబ్దాడంబరాలలో అది నిండి వున్నదా?

సమాజంలోను, ప్రపంచంలోను వస్తున్న మార్పులను అవగాహన చేసుకుంటూ ధర్మ ప్రబోధం జరుగుతున్నదా ? హిందువుడైనవాడు మిగతా హిందువుల కష్ట సుఖాలలో పాలుపంచుకుంటున్నాడా ? లేక తన చుట్టూ గిరిగీసుకొని అడ్డుగోడలు కట్టుకొని ఏకాంతజీవనం సాగిస్తున్నాడా? హిందూధర్మం ఎంతముఖ్యమో 'హిందువులు' అంతముఖ్యం. ఈ సత్యాన్ని హిందూ ధర్మ బోధకులు గుర్తించడం లేదు.

వీర : మరి ఈ రెండింటితో దేశానికి గల సంబంధమేమిటి ?

గిరి : ధర్మ ప్రచారకులందరూ దేశం గురించి మాట్లాడడంగాని ఆలోచించడంగాని తమపని కాదనుకుంటారు. అది రాజకీయాల క్రిందకు వస్తుందనీ, రాజకీయాలజోలికి తాము పోగూడదని అనుకుంటారు. రాజకీయాల జోలికి పోకుండానే దేశం గురించి ఆలోచించాలి, అర్థంచేసుకోవాలి, ఆవేదన చెందాలి. ఎందుకంటే మనధర్మాన్ని అవలంబించిన హిందూ జనులు ఎక్కడ జీవిస్తున్నారు ? గాలిలోనో, ఆకాశంలోనో, సముద్రంలోనో, బ్రతకడంలేదు. ఈ నేలమీద నివసిస్తున్నారు. ఈ భూమి లేకుండా వారులేరు. చరిత్రకు అందని కాలంనుండీ హిందువులకు చెందిన దేశం ఈ భారతదేశం. దీన్ని గనుక కోల్పోతే ప్రపంచంలో హిందువులూ వుండరు, హిందూ ధర్మమూ వుండదు.

మన కళ్లముందు 1947 లో సింధు, పశ్చిమ పంజాబు, తూర్పు బెంగాలు రాష్ట్రాలను పోగొట్టుకున్నాం. అచట వేలాది సంవత్సరాలుగా నివసిస్తున్న లక్షలాది హిందూ కుటుంబాలు ఇపుడు ఎలా వున్నాయి ? తమ మతాన్ని తాము అనుసరించగలుగుతున్నారా ? ఎన్ని అవమానాలకు, అత్యాచారాలకు, మతమార్పిడులకు వారు గురి అయినారు ? వారి జనాభా ఎంతగా క్షీణించింది, మిగతా దేశంలోవున్న హిందువులు వాళ్లను గురించి ఎందుకు ఆలోచించరు ?

ఇపుడు మనదేశంలో అంతర్భాగంగా వున్నకాశ్మీర్‌లో హిందువుల పరిస్థితి ఏమిటి ? కట్టుగుడ్డలతో 3 లక్షల 50 వేలమంది హిందూ సోదరులు అచటి నుండి శరణార్థులుగా ఢిల్లీకి, కాన్పూరుకు ఎందుకు రావలసివచ్చింది ? తమ దేశంలోనే తమకు రక్షణ లేదా ? "హిందువులు"గా జన్మించడమే వారు చేసిన నేరమా ? వాళ్లను గురించి మిగతా హిందువులు ఎందుకు బాధపడరు ?

మనం అనుదినం స్మరించే నదులలో ఒకటైన సింధునది ఇపుడు మనదేశంలో లేదు. పాకిస్తానులో వున్నది. ద్వాదశ శక్తి పీఠములలో ఒకటైన హింగుళాక్షేత్రం ఇపుడు పాకిస్తానులోవున్నది. ఇలా క్రమక్రమంగా హిందువుల భూమి పరుల ఆక్రమణలోకిపోతే అది హిందువుల అస్తిత్వానికే ప్రమాదంకదా ? హిందువులే లేనపుడు హిందూ ధర్మం ఎక్కడ వుంటుంది ?

వీర : మీ అభిప్రాయం ప్రకారం హిందూధర్మం కాపాడబడి సుస్థిరంగా వర్ధిల్లవలెనంటే జరగవలసినది ఏమిటి ?

గిరి : ఇది చాలా పెద్ద ప్రశ్న - ఎన్నో సంగతులు చెప్పవలసి వస్తుంది. ఐనా ముఖ్యమైన అభిప్రాయాలు మీ ముందుంచుతాను.

1. హిందూ ధర్మమనేది కొన్ని ఆదర్శములను ప్రవచించడం వలన మాత్రమే వర్ధిల్లదు. ఆ సిద్ధాంతములను జీవితంలో ఆచరించేటువంటి "ఉత్తమ నడవడి ఇలా వుంటుంది." అని చూపగలిగేటువంటి జనసముదాయం వలన హిందూభావనకు గౌరవప్రతిష్ఠలు చేకూరుతాయి.

2. ప్రతి ఒక్క హిందూసోదరుని వెనుక మిగతా హిందువులు అండగా నిలబడాలి. అట్టి విశ్వాసం ప్రతి హిందువుకీ కలగాలి.

3. హిందూమతమనేది అగ్ర వర్ణాలకు మాత్రమే పరిమితమైనదనే పరిస్థితి మారాలి. ఇది యావన్మంది హిందువులకు చెందినది అనే వాతావరణం నిర్మాణంకావాలి.

4. ప్రజలు ఈ నాడు మోక్షమును కోరరు. మత సిద్ధాంతాల ఔన్నత్యం గురించి చర్చించరు. వారు సమాజంలో మర్యాద, మన్నన కోరుకుంటారు. తమను కష్టములలో ఎవరు ఆదుకుంటారా అని ఆలోచిస్తారు. ఒక హిందువుడు మరొక హిందువునితో ఎలా వ్యవహరిస్తున్నాడు (treatment) అనే దాన్ని బట్టి హిందూ ధర్మం నిలబడుతుంది.

5. దేవాలయంలో దేవునికి అర్చనలు జరుగుతాయి. వీటితోబాటు పేదలకు ఉపకరించే సేవాకార్యక్రమాలను గూడ దేవాలయ యాజమాన్యం చేపట్టవచ్చు. ఉదాహరణకు వైద్యులు తమ సమయంలో కొంతభాగాన్ని వెచ్చించి దేవాలయం పక్షాన ఉచిత వైద్యశాలను నడుపవచ్చు. యజమాన్యంవారు మందులను సమకూర్చవచ్చు. అపుడు ప్రజలకు దేవాలయం మీద మమకారం పెంపొందుతుంది.

6. ప్రతి హిందువుడూ మనిషిని మనిషిగా చూచి వ్యవహరించడం అలవరచుకోవాలి. జన్మను బట్టిగాక గుణమును బట్టి విలువ నివ్వడం జరగాలి.

వీర : ధన్యవాదాలు ! ఆలోచనలు రేకెత్తించే సంగతులు చాలా చెప్పారు.

సమదృష్టి

కలమెత్తిన హలమెత్తిన
మలమెత్తిన వానినొక్కమైఁజూడవలెన్
వలతియు నలతియు లేదిటఁ
బలువృత్తులు సాగినపుడె బ్రతుకులు సాగున్

- తుమ్మల సీతారామమూర్తి

అధ్యాయము - 18

ప్రత్యేక అంశములు

47. పవిత్ర భారత వర్షము

- "సౌమిత్రి"

స్వామి వివేకానందుడు విదేశముల నుండి తిరిగి వచ్చిన పిదప ఉపన్యసిస్తూ ఇలా అన్నారు: "భారత దేశపు మృత్తిక గూడ పవిత్రమైనదని గ్రహించినాను. ఇచటి గాలిగూడ పవిత్రతతో నిండి యున్నది. ఇపుడు నా కిది మహాపుణ్యభూమిగా గోచరించినది".

స్వామి రామతీర్థ ఇట్లు భావించినాడు: "దాదాపు భారత వర్షములోని ప్రతి నగరము, నదులు, పర్వతములు, జంతువులుగూడ దైవత్వముతో మేళవింపబడినవి. మన మాతృభూమిని దేవతాస్వరూపముగ భావన చేయవలసి యున్నది".

అట్టి పవిత్ర భారత వర్షములోని పుణ్యతీర్థములను, ప్రకృతి దృశ్యములను తిలకించినచో హృదయము ప్పొంగగలదు. అట్టి ప్రదేశములలో మచ్చుకు కొన్నిటిని మాత్రమే ఇచట వర్ణించుట జరుగుచున్నది.

1. అమర్‌నాథ్ క్షేత్రము :

ఇది కాశ్మీరములో శ్రీనగర్ **నుండి** 153 కి.మీ. దూరములోనున్నది. పహల్‌గాం వరకు బస్సులో వెళ్లి అచట **నుండి 46 కి.**మీ. కాలినడకన మంచుకొండల నడుమ ప్రయాణము చేయవలసి **వుంటుంది.** ఇది ప్రకృతి సిద్ధమైన గుహాలయము. దీని నిర్మాణములో మానవ హస్తమేలేదు. సముద్రమట్టానికి 13 వేల అడుగుల ఎత్తున ఇది ఏర్పడినది. దీని ఎత్తు 150 అడుగులుంటుంది. గుహపైకప్పులోని రంధ్రములగుండా నీటి బొట్లుపడి వెంటనే గడ్డకట్టి మంచుగా ఏర్పడుతుంది. ఇలా ఏర్పడిన మంచుముద్దయే అమరనాథ హిమ లింగము.

ఇచట ఆశ్చర్యమేమంటే, చంద్రునికళలవలె కృష్ణపక్షంలో క్రమముగా హిమలింగము క్షీణించి అమావాశ్యకు అదృశ్యమై, మరల పాడ్యమినుండి శుక్లపక్ష చంద్రునివలె పెరుగుతూ పౌర్ణమికి పూర్తి లింగాకారమేర్పడుతుంది. ఇది అనాదిగా జరుగుతున్నది. గుహ దక్షిణాభి ముఖముగా వుండడంవలన సూర్యకిరణాలు

పోకవు. కనుక వేసవిలో గూడ లింగము కరగదు. ప్రధాన లింగమునకు ఎడమవైపున గణపతి, పార్వతి, భైరవ మూర్తులు మంచులింగములుగా వున్నారు.

ఈ గుహ శివుని కెందువలన నివాసమైనదో తెలుపు గాధయొకటి గలదు. పార్వతీ పరమేశ్వరులు హిమవత్పర్వతములలో వాహ్యాళి తిరుగుచుండగా పార్వతి శివుని "జీవుల జనన మరణ రహస్యము నెరింగింపు"మని కోరినదట. శివుడా రహస్యము నెరింగించుటకై పార్వతితో కలిసి ఈ ఏకాంతస్థలమునకు వచ్చి చెప్పెనట.

అమరనాథ పార్వతులకు నడుమ ద్రవించెడి జలమును 'అమరజల్' అంటారు. దానిని యాత్రికులు సీసాలలో భద్రపరచి తమ యిండ్లకు గొని పోవుదురు.

2. బదరీనాథ్ :

ఇది ఉత్తర ప్రదేశ్‌లో హిమత్పర్వతములలోగల విష్ణుక్షేత్రము. ఋషీకేశ్‌నుండి బస్సులో వెళ్లవచ్చును. దీనికే బదరీకాశ్రమం అనీ బ్రహ్మకపాలం అనీ గూడ అంటారు. ఇది 23,000 అడుగుల ఎత్తుగల హిమవత్పర్వత శిఖరాల సమీపంలో నున్నది. సముద్రమట్టానికి 10 వేల అడుగుల ఎత్తున అలకనందనదీతీరంలో ఈ పుణ్యక్షేత్రమున్నది. ఇచట అధిదేవతయైన శ్రీ బదరీనారాయణస్వామి, అరవిందవల్లీ తాయారులు పూజలందుకొనుచున్నారు. శ్రీ మహావిష్ణువు పద్మాసనాసీనుడై జ్ఞానముద్రతో నరునకు మంత్రోపదేశం చేస్తున్న భంగిమలో వుంటాడు. ఆలయమున కెదురుగా అలకనందానది సమీపంలో తప్తకుండమున్నది. అందు సెగల పొగలతో వేడినీరు 125 డిగ్రీల ఉష్ణోగ్రత కలిగి వుంటుంది. ఒక వైపు నీరు గడ్డకట్టే చలి, మరొక ప్రక్కన మరుగుతున్న నీటి కుండము. ఇదే ఆశ్చర్యకరమైన విషయము.

సంవత్సరంలో మే నుండి అక్టోబరు వరకు ఆరు నెలలు మాత్రమే దేవాలయం తెరచియుంచబడుతుంది. శీతాకాలం ఆరు నెలలు మూసి వేస్తారు. ఆలయం మూయబోయేముందు జ్యోతిని వెలిగిస్తారు. ఆ జ్యోతి ఆలయాన్ని తెరిచేవరకు ఆరు మాసాలు ఆరకుండా వెలుగుతూ వుంటుంది. ఇది గొప్ప విశేషం.

3. జ్వాలాముఖి :

హిమాచల ప్రదేశ్‌లో కాంగ్రాలోయ సమీపంలోగల జ్వాలాముఖి దేవాలయం 52 శక్తి పీఠాలలో ఒకటి. ఇచట సతీదేవి శరీర శకలాలలో నాలుక తెగిపడిందట. అమ్మవారి పేరు విద్యేశ్వరీదేవి. కొండమీద 50 మెట్లతో దేవికి ఆలయం నిర్మించబడినది. ప్రక్కనే 40 అడుగుల ఎత్తున సువర్ణ త్రిశూలం కనిపిస్తుంది. ఆలయం రాతి

దర్వాజాగుండా చూస్తే 1.5 చదరపు అడుగుల విస్తీర్ణంలో నిరంతరం ఆరకుండా జ్వాలలు జ్వలిస్తూ వుంటాయి. జ్వాల అడుగుభాగం తెల్లగా మల్లెపువ్వులాగా ఉంటుంది. అమ్మవారికి పాలు, నేతితో చేసిన మధుర పదార్థాలు నివేదన చేస్తారు.

అగ్బరు చక్రవర్తి అమ్మవారికి వెండి ఛత్రమును కానుకగా ఇచ్చాడు. అది ఇప్పటికీ ఉన్నది. దీనికొక కారణం చెపుతారు. అగ్బరు ఈ జ్వాలను ఆర్పివేయడానికి ఇనుపరేకులు కప్పించి, జలధారను జ్వాలమీదికి చిలికించి ప్రయత్నించాడట. జ్వాల ఆరకపోగా అగ్బరుకు దృష్టి పోయిందట. అంతట అతడు అమ్మవారి శరణుజొచ్చి ప్రార్థనలు చేయగా దృష్టి మరల పొందినాడట. అపుడు, దేవికి రజత ఛత్రం సమర్పించుకున్నాడని చెపుతారు.

4. పూరీ :

పూరీ క్షేత్రము ఒరిస్సాలో బంగాళాఖాత తీరములో నున్నది. ఇక్కడ వున్న జగన్నాథస్వామి దర్శనము కొరకు వచ్చు భక్తులు జాతికులభేదములేకుండా ఆరాధించి స్వామి ప్రసాదమును పుచ్చుకుంటారు. సర్వంజగన్నాథం అనులోకోక్తి ఇందుకే ఏర్పడినది. జగన్నాథుడనగా శ్రీకృష్ణ భగవానుడే.

జగన్నాథుని రథయాత్ర లోక ప్రసిద్ధమైనది ఈ రథయాత్రను శ్రీకృష్ణ భగవానుడు గోకులమునుండి మధురకు చేసిన యాత్రగా పరిగణిస్తారు. రథముమీద బలరాముడు, జగన్నాథుడు,సుభద్రల విగ్రహములనుంచుతారు. రథము 14 మీటర్లు ఎత్తు,10 మీటర్లు చతురస్రంగా వుంటుంది. రథానికి 16 చక్రాలుంటాయి. ఒక్కొక్క చక్రం 2 మీటర్లు వెడల్పుగా గుండ్రంగా వుంటుంది. ఈ బ్రహ్మాండమైన రథచక్రాలను కాలచక్రంతోపోలుస్తారు. ఏ ఏటి కాయేడు క్రొత్త రథంతయారుచేస్తారు. ప్రతి సంవత్సరం ఆషాఢశుద్ధ విదియనాడు రథయాత్ర జరుగుతుంది. ఇచటి మహారాజు "జగన్నాథుని రథమార్గమును చీపురుతో ఊడ్చువాడు" గా పరిగణించుకుంటాడు.

కబీరు, చైతన్యుడు పూరీ జగన్నాథుని అర్చించారు. కబీరు మఠం ఇప్పటికీ ఇచట వున్నది. పూరీలో ఆది శంకరులు స్థాపించిన గోవర్ధన పీఠమున్నది.

పూరీ సమీపములో 17 కి.మీ. దూరములో సాక్షీ గోపాలుని దేవాలయమున్నది. ఒకానొకప్పుడు ఒక వివాదములో శ్రీ కృష్ణుడు స్వయముగా వచ్చి సాక్ష్యము చెప్పినందున దేవునికి పేరు వచ్చినది !

5. అజంతా ఎల్లోరా గుహలు :

మహారాష్ట్రలోని అజంతా, ఎల్లోరా గుహలు జగత్ప్రసిద్ధమైనవి. ఔరంగాబాద్ నుండి జలగాం వెళ్లే మార్గంలో జల్గాంకు 59 కి.మీ. దూరంలో వున్నాయి. ఇందు మొత్త 29 గుహలున్నాయి. ఇందు శిల్పకళ, చిత్రకళల మేలికలయిక కానవస్తుంది. క్రీ.శ. 200 నుండి 650 వరకు ఇవి చిత్రంచబడి వుంటాయి. ఆనాటి రంగులు ఇప్పటికీ చెక్కు చెదరలేదు. వీటిలో గౌతమబుద్ధుని జీవితచరిత్ర చెక్కబడినది.

ఎల్లోరాగుహలు ఔరంగాబాదునుండి 15 మైళ్ల దూరములో నున్నవి. ఇందు హిందూ, బౌద్ధ, జైనమతములకు చెందిన శిల్పములున్నాయి. ఇవి మొత్తము 34 గుహాలయములు. వీటిలో 16 వది కైలాసనాథుని దేవాలయము. ఇది ఒకే కొండలో పైనుండి దిగువకు తొలచబడిన శివాలయము. ఇందులోనే శివలింగము, నంది, ధ్వజస్తంభము అన్నియు ఒకేశిలలో తొలచబడినవి. ఇది చూచితీరవలసిన దేవాలయం!

ఇట్లే 11 వ గుహ రెండంతస్తులు, 12 వ గుహ మూడంతస్తులుగా తొలచబడినవి!

6. పక్షి తీర్థ : తమిళనాడులో మహాబలిపురానికి 14 కి.మీ. దూరముతో పక్షి తీర్థంవున్నది. ఇచట కొండమీద వేదగిరీశ్వర ఆలయ మున్నది. ప్రతిదినం సరిగ్గా 12 గంటలకు దేవునికి పెట్టబడిన నైవేద్యమును పుచ్చుకొనుటకు ఎక్కడ నుంచో రెండు అందమైన గరుడ పక్షులు వచ్చి చూపరులను ఆశ్చర్యపరుస్తాయి. ఇట్లుకొన్ని వందల సంవత్సరములనుండి జరుగుచున్నది. ఆ పక్షులు అత్యంత సుందరముగా వుంటాయి. అవి ప్రసాదం స్వీకరించి ఆలయం చుట్టూ మూడు ప్రదక్షిణలుచేసి వెళ్లి పోతాయి. వాటిని చూచుటకై ప్రతిదినము మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు వందలాది పర్యాటకులు అచట నిలిచి వుంటారు.

7. కన్యాకుమారి : భారత దేశమునకు దక్షిణపు చివర కన్యాకుమారి అగ్రమున్నది. దీనికి ఎదురుగా సముద్రములో నున్న శిలమీద స్వామి వివేకానందుని నిలువెత్తు విగ్రహము, ధ్యానమందిరము బహు సుందరముగా నిర్మింపబడినవి, 1962 లో వివేకానందుని శత జయంత్యుత్సవములు దేశమంతటను జరిగినవి. ఆ సందర్భముగా శ్రీ ఏకనాథరానడే కార్యదర్శిగా ఏర్పడిన శ్రీ వివేకానంద శతజయంత్యుత్సవ కమిటీవారు దేశమంతటా కోటి రూపాయలు సేకరించి నిర్మించిన శిలా స్మారకమిది. ఈ శిలమీదనే 1892 డిసెంబరు 25న వివేకానందుడు ధ్యాన నిమగ్నుడై భారతదేశ పునరుజ్జీవనముకొరకు పథకమును సంకల్పించినాడు.

కన్యాకుమారి అగ్రము భారతదేశానికి దక్షణపు చివరన మూడు సముద్రములు కలిసేచోటనున్నది. పౌర్ణమినాటి సాయంకాలము అస్తమించే సూర్యుని, ఉదయించే చంద్రుని ఎదురెదురుగా చూడగలము. పార్వతీదేవి కన్యాకుమారిగా యిచట ఆరాధింపబడుచున్నది. అమ్మవారికి వజ్రాలు, మణులు, మాణిక్యాలు పొదిగిన ఆభరణాలెన్నియో వున్నవి. ఆమె ముక్కుపుడక 'నాగమణి'తో పొదగబడి అత్యంత ప్రకాశవంతముగా నుండును.

8. గురువాయూరు :

కేరళలో ట్రిచూర్ నుండి 18 మై. దూరములో గల గురువాయూరులో శ్రీకృష్ణ దేవాలయమున్నది. గురువు (బృహస్పతి), వాయుదేవుడు కలిసి ద్వారక నుండి శ్రీ కృష్ణవిగ్రహమును ఇచటికి తెచ్చినందువలన ఈ క్షేత్రమునకు గురువాయూరని పేరు కలిగినది. అనేకులు ఈ స్వామిని సేవించి వ్యాధి విముక్తులై ఆరోగ్యవంతులైనారు. ఒక పాండ్య రాజు ఈ స్వామిని అర్చించి పాముకాటునుండి రక్షింపబడుటచే ఈ దేవాలయమును కట్టించెనని గాధకలదు.

క్రీ.శ. 1588 లో నారాయణభట్టు అను కేరళ భక్తకవి తన కీళ్ల జబ్బు నివారణకొరకు 'నారాయణీయ' మను గొప్ప కావ్యము రచించెను. నేటికిని కేరళలో ఈ గ్రంధమును వ్యాస భాగవతమువలె నిత్య పారాయణచేయుదురు.

గురువాయూరు స్వామిచేతిలోని పద్మము మందులపెట్టె అనియు, అందులో నుండి స్వామి మందులను పంపిణీ చేయుచుండుననియు జనుల విశ్వాసము. ఆ స్వామి రోగులకు కల్పతరువు. ఇచ్చట నిత్యము స్వామికి తలంటి నీరు పోయుదురు. అందుకై మడికట్టుకొని పెద్దపెద్ద గుండిగలతో వేడినీళ్లుకాచి మహాశుచిగా పోసెదరు. ఇట్టి పద్ధతి మరెచ్చటను చూడము.

9. వారణాసి :

పవిత్ర గంగా నదీతీరంలో ఉత్తర ప్రదేశ్‌లోగల పుణ్యక్షేత్రం వారణాసి లేక కాశీనగరం, వరుణ, అసి అను రెండు నదుల నడుమ ఉండుటచే వారణాసి అని పేరు వచ్చింది. అతి ప్రాచీన కాలంనుండి వేదవిద్యలకు కేంద్రం కాశీనగరం. ఇచటనే విశ్వామిత్రుని పరీక్షకెదురు నిల్చి హరిశ్చంద్ర మహారాజు తన సత్యనిష్ఠను చాటాడు. గౌతమబుద్ధుడు ఇచటికి సమీపంలోని సారానాథ్‌లో తన శిష్యులకు మొదటి ప్రవచనాన్ని చేశాడు. ఆదిశంకరులు ఇచటనే అద్వైత మతస్థాపన చేశాడు. తులసీదాస్

ఇచటనే రామచరిత మానస్ రచించాడు. పండిత మదన్‌మోహన మాలవ్యా ఇచటనే హిందూ విశ్వవిద్యాలయాన్ని స్థాపించాడు. భారత ప్రభుత్వ ముద్రలో కానవచ్చే మూడు సింహముల గుర్తు సారానాథ్‌లోని అశోకుడు నిర్మించిన స్తంభంలోనిది.

అతి పూరాతనమైన కాశీవిశ్వేశ్వరాలయాన్ని ఔరంగజేబు ధ్వంసం చేసి అచట మసీదు నిర్మించాడు. ఇందూర్ రాణియగు అహల్యాబాయి 1778లో మరొకచోట మందిరాన్ని నిర్మించింది. విశ్వేశ్వరాలయానికి సమీపంలో మాత అన్నపూర్ణేశ్వరి దేవాలయం వున్నది.

కాశీలో గంగానది తీరంలో 64 స్నానఘట్టాలున్నాయి. అందు ప్రతిదానికీ చరిత్ర వున్నది. దశాశ్వమేధఘాట్‌లో బ్రహ్మదేవుడు పది అశ్వమేధ యాగములు చేశాడట. హరిశ్చంద్రఘాట్‌లో హరిశ్చంద్రుడు పాముకాటుచే మరణించిన తనకుమారుడు లోహితాస్యుని దహనంచేశాడట. మణికర్ణికా ఘాట్ పార్వతీదేవి కర్ణకుండలం క్రిందపడిన పవిత్ర స్థలమని ప్రతీతి.

ప్రతి హిందువుడు జీవితంలో ఒక్కసారి అయినా కాశీ క్షేత్రాన్ని దర్శించాలని ఉవ్విళ్లూరుతాడు. ఇది ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగములలో పదవది.

10. రామేశ్వరం : దేశములోగల 12 జ్యోతిర్లింగములలో రామేశ్వరం పదవది. కాశీవెళ్లి గంగాజలం తెచ్చి రామేశ్వరంలోని శ్రీరామలింగేశ్వరునికి అభిషేకం చేయడం హిందువుల ఆచారం. ఈ విధంగా దేశ సమైక్యత గుర్తు చేయబడుచున్నది. ఇచ్చట మూడు ప్రాకారములు గల విశాలమైన ప్రాంగణంలో శ్రీరామ లింగేశ్వరస్వామి, పర్వతవర్ధని అమ్మవారి దేవాలయములున్నవి. ఇచ్చటగల 4000 అడుగుల పొడవు 216 అ. వెడల్పుగల బ్రహ్మాండమైన మండపము చూడదగినది. శ్రీ రామచంద్రుడు రావణ సంహారానంతరం ఇచ్చట శివలింగ ప్రతిష్ఠ చేశాడని పురాణగాథ.

రామేశ్వరము ఒక ద్వీపము. అచ్చటికి చేరుటకు రామనాథపురం నుండి సముద్రంలో రైలులో ప్రయాణంచేయాలి. ఆ ప్రయాణం అత్యంత కుతూహలం కలిగిస్తుంది. ఇచ్చటగల గంధమాదన పర్వతము మీద నుండియే హనుమంతుడు ఎగిరి లంకకు వెళ్లాడు. ఇచ్చటగల ధనుష్కోటి వద్దనే వానరులు సేతువు నిర్మాంచారు.

11. తిరుపతి - తిరుమల :

యావద్భారతములో ప్రసిద్ధి చెందిన తిరుపతి తిరుమల క్షేత్రం చిత్తూరు జిల్లాలో నున్నది. కలియుగమున భక్తుల బ్రోచుటకై శ్రీమహావిష్ణువు వేంకటేశ్వరస్వామిగా

అవతరించెనని పురాణగాధ. తిరుమల కొండమీద శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి, కొండ దిగువన తిరుచానూర్‌లో పద్మావతీ అమ్మవారి ఆలయములున్నవి. తిరుమల కొండ మీద దేవాలయ విమానము, కలశము బంగారు తొడుగుతో శోభాయమానముగ నున్నవి. కొండమీద పాపనాశనం జలపాతం, గోగర్భనీటి యూట దర్శించ దగినవి.

ప్రతి తినము 6వేల మందికి పైగా యాత్రికులు స్వామి దర్శనం చేచుకుంటారు. తిరుపతిలోని ఏడు కొండలు ఆదిశేషుని ఎడుపడగలుగా పరిగణిస్తారు. అందుచే దీనికి శేషాచలమని పేరు. ఏటా దేవునికి భక్తులు సమర్పించు కానుకలు వగైరాలు 50 కోట్ల రూపాయలను మించుచున్నవి.

బ్రిటిష్ వాళ్లు కట్టించిన దేవాలయము

కోరిన వరాలిచ్చే కొండంత దేవుడైన బోళాశంకరుడికి సప్త సముద్రాలు దాటి వచ్చిన బ్రిటిష్ దంపతులు మధ్యప్రదేశ్‌లోని షాజాపూర్ సమీపంలో అగర్ గ్రామంలో కట్టించిన గుడి అది.

జీర్ణావస్థలో కూలిపోవడానికి సిద్ధంగావున్న ఆ శివాలయంలో పూజిస్తే కోరిన కోరికలీడేరుతాయని స్థానికులు చెప్పడంతో ఆఫ్ఘనిస్తాన్‌లో ఆంగ్లసైన్యం తరపున పోరాడుతున్న భర్త మార్టిన్ కోసం భార్య ఆ గుడిలో పూజలు చేసింది. 1898లో ఆఫ్ఘన్ యుద్ధంలో ఆంగ్లేయుల విజయం తర్వాత ఇల్లు చేరిన భర్తకు ఆమె ఆగర్ గ్రామంలో ఉన్న ఆ గుడి మహత్యం గురించి చెప్పింది. అన్ని మతాలవారూ దేవునికి సమానమేననీ ఆయన అందరినీ చల్లగాచూస్తాడనీ స్థానికులు చెప్పారనీ, అందుకే అక్కడ పూజలు చేశాననీ ఆమె చెప్పింది. బ్రిటిష్ అధికారి మార్టిన్ కృతజ్ఞతా సూచకంగా జీర్ణమందిరం స్థానే భవ్యమైన గుడి కట్టించాడు. విదేశీయులు కట్టించిన ఏకైక హిందూ మందిరం అది! నేటికి 100 ఏళ్ళు పూర్తికావస్తున్నా మార్టిన్ కుటుంబసభ్యులు ప్రతి ఏటా ప్రత్యేక పూజలు చేసేందుకు కుగ్రామంలో ఉన్న ఆ గుడికి ఇంగ్లండు నుండి వస్తూ ఉండటం ఒక విశేషం!

- "వార్త" దినపత్రిక 26-8-96

48. దేశభక్తి స్వరూప స్వభావాలు

- **డా॥ చిలుకూరు సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి, ఎం.ఎ.పి. హెచ్‌డి.,**

(డా॥ చిలుకూరి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయంలో తెలుగు శాఖాధ్యక్షులుగా పనిచేశారు. రాష్ట్రీయ స్వయం సేవక సంఘంలో ఆంధ్ర ప్రాంత సంఘ చాలకులుగానున్నారు. వారితో జరిపిన ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్రశ్న : *సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారూ! దేశభక్తి గురించి కొన్ని విషయాలు మీరు చెపితే తెలుసుకోవాలని వచ్చాను.*

జవాబు:పరస్పరం చెప్పుకుందాం. దేశభక్తి గురించి మీకు కలిగిన సందేహా లేమిటి?

ప్ర : *ఏమిటంటే. . . మేము కళాశాలల్లో చరిత్ర, రాజనీతి శాస్త్రములను బోధిస్తూ మనదేశంలో జాతీయ వాదము, దేశభక్తి అనేవి ఇంగ్లీషువారు వచ్చి మనలను ఆక్రమించడం వలన కలిగాయని చెపుతూ వుంటాము. వారివలననే మన దేశం ఒక రాజ్యంగా ఏర్పడిందని చెపుతూ వుంటాము. మీరేమంటారు?*

జ : దేశభక్తి అనేది ఇంగ్లీషు వారి వలన కలిగిన భావనకాదు. అనేక వేల సంవత్సరాల క్రిందట వ్రాయబడిన వేదములలో 'ఈ భూమి నా యొక్క తల్లి' అనే భావన యివ్వబడినది.

పురాణాలలోకెల్ల ప్రాచీనమైన విష్ణుపురాణంలో "సముద్రమునకు ఉత్తరమును, హిమవత్పర్వతాలకు దక్షిణంగాను ఉన్న ఈ భూమి భారత వర్షము. ఇందు నివసించువారు భారతీయులు'' అని చెప్పబడినది. కనుక దేశము, దేశభక్తి అనే భావనలు అనాదినుండి మనలో వున్నవేగాని ఇంగ్లీషువారి వలన మనలో ఏర్పడినవికావు.

ప్ర : *దేశాన్ని 'మాత'గా పరిగణించడం ఎందుకు జరుగుచున్నది?*

జ : పశుపక్ష్యాదులలో మాతృ భావన సరిగా ఏర్పడదు. బిడ్డకు తల్లి తినడం వరకు నేర్పుతుంది. ఆ తరువాత బిడ్డలకు రెక్కలు కాళ్లు రాగానే ఎగిరిపోతాయి. వాటిలో ఆడ, మగ భావన మాత్రమే వుంటుందిగాని మాతృభావన కొనసాగదు. మనుష్యులలో అలాగాక తల్లికి బిడ్డలమీద జీవితాంతమూ వాత్సల్యం వుంటుంది. వయసు వచ్చిన కొడుకు, కూతుళ్ల మీదనేగాక వారి సంతానం మీద గూడ తల్లికి ఆప్యాయత వుంటుంది. బిడ్డలు తమ కృతజ్ఞతను తల్లియెడ చూపుతారు.

తల్లి స్తన్యమిచ్చి పోషించునట్లే గోవు క్షీరమును, నదులు జలమును, దేశము సకల సంపదలను ఇస్తాయి. మనంవాటి వలన జీవిస్తున్నాం గనుక గోమాత, నదీమాత, భూమాత అనే భావన లేర్పడ్డాయి. తల్లి కేవలం స్త్రీమాత్రమేకాదు. ఆమె వాత్సల్య రూపిణి. అలాగే దేశం కేవలం మట్టి మాత్రమే కాదు. అది మన ఉనికికి కారణం.

ప్ర : **దేశంలో ప్రధాన స్థానం ప్రజలది. అందుచేత ప్రజలను ప్రేమించాలిగాని నేలను ప్రేమించడమేమిటి?**

జ : గురజాడ అప్పారావుగారి దేశభక్తి గీతమును దృష్టిలో పెట్టుకొని మీరీ ప్రశ్నవేసి వుంటారు. "దేశమంటే మట్టికాదోయ్" అని ఆయన అన్నారు. ఆయన చెప్పదలచిన భావం దేశమంటే మట్టి మాత్రమే కాదు, మనుషులు గూడాను అని అయివుంటుంది. అంతేగాని దేశమంటే నేలకానేకాదని ఆయన అభిప్రాయం కాదు. పోనీ మనుషులే దేశమైతే వారు నిలబడే తావు ఎక్కడ? భూమి అనేది ఒకటి వుంటేగదా మనుషులు వర్ధిల్లడానికి? కనుక భూమితో గూడిన మనుషులు దేశంగా రూపొందుతారు. ఇరువురినీ మనం ప్రేమించాలి. భూమిని వదిలివేసి ఆలోచిస్తే మరొక ప్రమాదం గూడా వున్నది.

ప్ర : **ఏమిటది ?**

జ : భూమిమీద ఏచైనావాళ్లో దురాక్రమణ జరిపితే సరిహద్దులు కాపాడుకోవాలనే పట్టుదల వుండదు. గడ్డిమొలవని ప్రదేశాలు ఉంటే ఏమి పోతే ఏమి అనే భావం కలుగుతుంది. కనుక మాతృ భూమిమీద మక్కువ కలిగి వుండాలి.

ప్ర : **మరి ప్రజల మీద ప్రేమ?**

జ : ఈ ప్రజలు నావాళ్లు అనే భావన పెంపొందాలి. ఆ భావన కలిగితేనే తోటి ప్రజలకు నష్టం కలిగించి తాను సుఖపడుదాం. అనే దుర్బుద్ధి కలుగదు. ప్రజల మీద ప్రేమ లేకపోవడమే అవినీతికి అక్రమాలకూ మూల కారణం. . ఇకపోతే ప్రజలలో 'సంస్కృతి' పెంపొందాలి. అందుకై కృషి జరగాలి.

ప్ర : **సంస్కృతి అంటే ఏమిటి?**

జ : ప్రకృతి, వికృతి, సంస్కృతి అనే మూడు మాటలను వివరిస్తాను. సకల జీవరాసులకు ఆకలి అనేది వున్నది. ఆకలి తీర్చుకొనడం వాటికి ముఖ్యావసరం. అందుకై కొంత శ్రమపడి ఆ శ్రమ ఫలితంగా ఆహారాన్ని సంపాదించి భుజిస్తాయి. ఇది వాటి ప్రకృతి. ఈ లక్షణం జంతువులకు మనుష్యులకు గూడ ఉంటుంది.

ఇకపోతే కొందరు తాము ఎలాంటి శ్రమపడకుండా మరొకరు శ్రమపడి సంపాదించి సేకరించిన ఆహారము వగైరా అవసరాలను దొంగిలించి, లేదా బలప్రయోగంతో లాగుకొని అనుభవిస్తారు. ఇలా పరులను దోపిడీ చేసి బతకడం వికృతి. ఈ గుణం కొన్ని జంతువులలోను కొందరు మనుష్యులలోను గూడ కనిపిస్తుంది. తరువాత తాము శ్రమపడి సంపాదించిన ఆహారము అవసరాలు మున్నగువాటిని వాటిని పొందలేని అశక్తులకిచ్చి వారికి తోడ్పడడం 'సంస్కృతి'. ఇది ప్రధానంగా హృదయగతమైనది.

వ్యక్తి తన కొరకు తాను జీవించడం మాత్రమేగాక పరులకొరకు గూడ జీవించడమే 'సంస్కృతి'. నాకు ఏమి లభించింది అనిగాక నేను ఏమి ఇవ్వగలను అనే గ్రహింపు 'సంస్కృతి'. జంతువులకు మానవులకు గూడ ప్రకృతి, వికృతి అనే రెండు గుణాలు వుంటాయి. సంస్కృతి మాత్రం మానవులకు మాత్రమే వుంటుంది. ఈ సంస్కృతి కారణంగానే మానవుడు జంతువుల కంటె ఉన్నతుడవుతున్నాడు.

ప్ర : *బాగున్నది. సంస్కృతికి మంచి అర్థం చెప్పారు. ఐతే మరొక సందేహం. భరతమాతను ఇటీవల ఏకాత్మతా యజ్ఞరథంలో విగ్రహంగా రూపొందించి పూజించారు. హృషీకేశ్‌లో భరతమాత దేవాలయం గూడ నిర్మించారట. ఇలా దేశానికి దేవతాస్థానం కల్పించి ఆరాధించడం సముచితమా? దేశమనేది ఒక రాజకీయ భావన. దానిని గౌరవించి అభిమానించవలెనేగాని పూజించదగునా?*

జ : మంచిప్రశ్న అడిగారు. మరొక సంగతి చెపుతాను. మన దేశంలో పుదుచ్చేరిలో అరవిందాశ్రమం వున్నది. అచ్చట అరవిందుడు ధ్యానం చేసుకొనే మందిరంలో అమ్మవారి ప్రతిమకు వెనుకగా ఒక సుందరమైన భారత దేశ చిత్రం గూడా వున్నది. అది అఖండ భారతచిత్రం. అరవిందులు దివంగతులైన పిదప ఒక భారత ప్రభుత్వ అధికారి అచ్చటికి వెళ్లి "అఖండ భారత చిత్రం పూజా మందిరంలో ఎందుకు? దీనిని తొలగించండి. దీనిని తొలగిస్తే మీ ఆశ్రమానికి కావలసిన ధనసహాయం ప్రభుత్వం ఇస్తుంది." అన్నాడట.

అపుడు అరవిందాశ్రమ మాత ఇలా అన్నారు " అరవిందుడు భారతదేశమును జగజ్జనని యొక్క రూపంగా భావన చేసి ధ్యానించే వారు. అందుకు కారణం మనదేశంలో 52 శక్తి పీఠములు వేరు వేరు చోట్ల వెలయడమే. ఆయనకు

భారతదేశము, జగజ్జనని రెండూ ఒకటే. ఆశక్తి పీఠములు ఇప్పటి పాకిస్తాన్ బంగ్లాదేశ్‌లలోగూడ వున్నాయి. అందుచేత ఆ చిత్రం అలా అక్కడ ఉండవలసినదే".

కనుక భారత దేశం మనకు గౌరవనీయమేగాక పూజనీయం గూడాను!

ధన్యవాదాలు సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారూ! దేశభక్తి గురించి అమూల్యమైన విషయాలు చెప్పారు.

భార్యమరణించినప్పుడు కన్నీరు రాలేదేమి?

లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలక్ పూనాలో వుంటూ, కేసరి, మరాఠా అనురెండు వార పత్రికలను నడిపేవాడు. దేశభక్తి ప్రపూరితమగు రచనలు చేసేవాడు.

ఆ పత్రికలలో ఆయన విప్లవకారులను సమర్థిస్తూ వ్యాసాలు వ్రాసినందులకు దేశద్రోహనేరం మోపి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఆయనకు ఆరు సంవత్సరాల కారాగార శిక్ష విధించి 1908లో బర్మాలోని మాండలే జైలుకు పంపింది.

జైలులో ఉండగా వారి భార్య మరణించింది. తంతి ద్వారా ఈ విషయము ఆయనకు తెలుపబడింది.

జైలు అధికారి ఆ తంతిని తీసుకొని వచ్చి ఆయనకిచ్చినాడు. ఆయన టెలిగ్రాం చదువుకొని మరల దానిని బల్లమీద వుంచాడు. ఆయనకు ఏమియు శోకముగాని దు:ఖముగాని కలుగలేదు.

"మీ ధర్మపత్ని చనిపోయినది. అయినను మీ కంటివెంట ఒక్క బిందువు గూడ రాలేదేమి?" అని జైలు అధికారి ఆయనను ప్రశ్నించాడు.

అందుకు తిలక్ చెప్పిన జవాబు : "I have no tears to shed at this occasion, because I have shed them all for my country" (ఈ సమయములో నా నేత్రములనుండి ఒక్క కన్నీటి చుక్కగూడ రాల్చలేను. కారణమేమనగా, ఉన్న కన్నీటి నంతటిని నా మాతృభూమి కొరకు ఇదివరకే కార్చినాను) అన్నారు. తిలక్ మహాశయుని దేశభక్తి అట్టిది.

49. దీర్ఘకాలం జీవించాలంటే

- "వైద్య ప్రవీణ" డా॥ పాటీలు నారాయణరెడ్డి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి ఇదివరలో ఆయుర్వేద సలహాదారుగా నున్న 'వైద్యప్రవీణ' డా॥ పాటీలు నారాయణరెడ్డి (అనంతపూర్) గారితో ఇష్టాగోష్ఠి)

ప్రశ్న : మీరు మానవులు 100 సంవత్సరాలు జీవించడానికై మార్గాలు గురించి గ్రంథం వ్రాశారుగదా. ఆ మార్గాలలో కొన్నింటిని తెలుపుతారా ?

జవాబు: నూరేండ్లు జీవించడానికి మార్గాలలో ముఖ్యమైనది ఏమిటంటే, ప్రతిదినం నీరు పుష్కలంగా త్రాగడం, శరీరంలో నీరు తగ్గితే తలతిరగడం వంటి జబ్బులు వస్తాయి. జపానుదేశంలో 'జలచికిత్స' ఆచరిస్తారు. ప్రతి దినం సూర్యోదయానికి ఒకటిన్నర గంటలు ముందుగా నిద్రలేవాలి. వెంటనే ఒకటి లేక రెండు లీటర్లు కూజాలోని నీటిని గడగడ త్రాగాలి. ఆ పిదప కాలకృత్యాలకు వెళ్లాలి ఇందువలన అన్నవాహిక సాఫీ అవుతుంది. మలబద్దకం ఉండదు. ఆకలి కలుగుతుంది. దీనినే ఆయుర్వేదంలో ఉషఃపానము అంటారు. దీర్ఘకాలం జీవించడానికి ఇది ఉపకరిస్తుంది.

ప్ర : ఇంకా ఏమైనా అలవాట్లు చెపుతారా ?

జ : దీర్ఘకాలం జీవించాలంటే వారానికొకసారి అభ్యంగన స్నానం చేయాలి. ఆముదంతో తల అంటుకొని శరీరానికి నువ్వులనూనెతో మర్దనచేసి వేడినీటిస్నానం చేయాలి. 'తద్దినమునాటి కూటికి, తలగడిగిన నాటి నిద్రకూ సాటి ఉందా?' అని సామెతగూడ ఉన్నది.

ప్ర : మరికొన్ని అలవాట్లు చెప్పండి ?

జ : ముఖ్యమైన మరికొన్ని అలవాట్లు చెపుతాను

1. ముఖము కడుగుకొనునపుడు చల్లని నీటితో 'నస్యకర్మ' ఆచరించవలెను. అనగా అరచేతిలోనికి నీటిని తీసుకొని ముక్కుతో పీల్చి వదలవలెను. ఇట్లు స్వచ్ఛమైన జలమును ముక్కుతో పీల్చువాడు తీక్షణబుద్ధిగలవాడై గ్రద్దయొక్క దృష్టివంటి దృష్టిగలిగి వుంటాడు. అకాలములో వెంట్రుకలు తెల్లబడకుండ నుండును. పడిశెము, జలుబు, దగ్గు రావు;

2. ప్రతి దినము అలవాటుగా నువ్వులనూనెగాని మరొక తైలమునుగాని రెండు బొట్లు ఒక్కొక్కముక్కులో వేసుకొని పీల్చి, గొంతులోకి వచ్చిన దానిని ఉమ్మివేయవలెను. ఇందుచేత కన్నులు, చెవులు, ముక్కు చెడకుండ నుండును. ముఖ్యముగా బట్టతలరాదు. వెంట్రుకలు బాగుగా వృద్ధి పొందును.

3.గరుత్మంతునివద్దకు సర్పములుచేరలేని విధముగా వ్యాయామముచేయువారికి వ్యాధులు దరిచేరవు. ముసలితనము త్వరగా రానీయదు. ఆసనాలు వేయుట, బస్కీలు తీయుట, కొంతదూరము నడుచుట చేయవలెను.

4. ఉసిరికాయపచ్చడిని ప్రతిదినము పుచ్చుకొనుట ఆరోగ్యానికి చాల మంచిది. ఉసిరిక భూలోక వాసులకు అమృతమని చెప్పదగును.

5. **ఇంద్రియ వృద్ధికర పదార్థములు :**

ఎ. పాలు, మినుములు, ఉసిరిక - ఇవి శుక్రమును పుట్టిస్తాయి.

బి. చెఱకు, నాగబలి, దూలగొండివిత్తులు, రత్నపురుష - ఇవి శుక్రాన్ని వృద్ధిచేస్తాయి.

సి. జాజికాయ, బెండకాయ, చేమదుంపలు మున్నగునవి శుక్రాన్ని స్తంభింపజేస్తాయి.

డి. పెన్నేడు, నేలతాడి, పిల్లితీగలు, పంచదార మున్నగునవి రతియందు ఆనందాన్ని కలిగిస్తాయి.

ఇ. నిమ్మకాయ, పెద్దదోస, నిమ్మగడ్డి మున్నగునవి శుక్రాన్ని క్షీణింపచేస్తాయి. కనుక ఇట్టి విషయాలు తెలుసుకొని ఆహారం స్వీకరించాలి.

ప్ర : పండ్లు, కూరలు వేటివేటిని తినాలి ?

జ : కొన్ని సంగతులు చెపుతాను.

1. ఎరుపురంగుగల పండ్లు, కూరలు దేహంలో రక్త కణాలను ఎక్కువ చేస్తాయి. క్యారట్, బీట్‌రూటు, యాపిల్ పండు ఇలాంటివి.

2. ఒక విచిత్రమైన సూత్రం వున్నది. శరీరంలోని ఏ అవయవం మాదిరిగా వున్న పండు తింటే ఆ అవయవానికి ఆరోగ్యం చేకూరుతుందని ఒక సిద్ధాంతం. దీని ప్రకారం :

ఎ. బాదంకాయ మానవుల కన్నువలె ఉంటుంది. అందుచేత సీమబాదం పప్పులు తింటే కళ్లకు ఆరోగ్యం. బాదం పప్పులో ఎ విటమిన్ అధికంగా వున్నది.

బి. సీతాఫలం పండ్లు ఊపిరితిత్తులవలె వుంటాయి. ఆ పండు తింటే ఊపిరితిత్తులకు బలం.

సి. యాపిల్‌పండు గుండెకాయవలె వుంటుంది. దానిని తింటే గుండెకు బలం.

డి. బొప్పాయి పండు పొట్టవలె వుంటుంది. దాన్ని తింటే కడుపుకు ఆరోగ్యం.

ఇ. మామిడిపండు తింటే మూత్రపిండములకు ఆరోగ్యం.

ఎఫ్. కాశ్మీరులో వాల్‌నట్ అనేకాయలు పండుతాయి. అవి మనిషి మెదడువలె ఉంటాయి. వాటిని తింటే మెదడుకు ఆరోగ్యం.

ప్ర : చాల చక్కని విషయాలు చెప్పారు. కాయగూరల గురించి చెప్పండి ?

జ : ఎ. అరటి ఊచ కూరచేసుకు తింటే మూత్రనాళాల్లో రాళ్లు కరిగిపోతాయి.

బి. వెల్లుల్లి పాయలు నేతితో వేయించుకుతింటే వాతం హరిస్తుంది.

సి. నీరుల్లి గడ్డలు కూరల్లో వేయడంవలన ఆహారం జీర్ణమవుతుంది.

డి. కరివేపాకు, మిరియాలు, ఇంగువ, ఉప్పు, కలిపినూరి కుంకుడు గింజంత తింటే జీర్ణక్రియ బాగా జరుగుతుంది.

ఇ. అమీబియాసిస్ అని ఒక జబ్బు వున్నది. పల్చగా విరేచనం కావడం, విరేచనం కొద్దికొద్దిగా చాలాసార్లు కావడం దీని లక్షణం. లేత వేపాకులు, పసుపు, రెండు మిరియపు గింజలు నూరి వేసుకుంటే ఇది తగ్గుతుంది.

ప్ర : అతి మూత్ర వ్యాధికి మందు ఏమిటి ?

జ : పచ్చడి పెట్టుకొనే ఉసిరికాయ ముక్కలకు పసుపు కలిపి వేసుకుంటే అతిమూత్రం తగ్గుతుంది. దీన్ని 'నిశామలకి' అనే పేరుతో ఆయుర్వేద మందుగా వాడుతారు.

ప్ర : అధికంగా తుమ్ములు రావడం, ముక్కులు బిగదీసుకుపోవడం, దీనికి మందు ఏమిటి ?

జ : ఎ. ఎలర్జీవల్ల ఇలా వస్తుంది. దీనికి నేతిక్రియ చేయాలి. కొమ్ము చెంబులో మంచినీరు తీసుకొని ఒక ముక్కులోగుండా పోస్తూ మరొక ముక్కులోకుండ వదలాలి. ఇలా వారం రోజులు చేయాలి. పిదప రెండవ వారంలో నీటిలో ఒక చెంచాడు పాలుకలిపి నేతిక్రియ జరపాలి. మూడవ వారంలో నీటిలో ఆరు

చుక్కలు తేనెకలిపి నేతిక్రియ చేయాలి. ఇలా మూడు వారాలు చేస్తే ముక్కు సంబంధించిన వ్యాధులు నివారణ అవుతాయి.

బి. ముక్కు దిబ్బడపడి గాలి పీల్చలేనపుడు తులసిఆకురసం ముక్కులో పిండాలి.

సి. జలుబు తగ్గడానికిగూడ తులసి ఆకు బాగా పనిచేస్తుంది. టీ త్రాగేవాళ్లు టీలో తులసిరసం పిండుకుని త్రాగితే జలుబు హరిస్తుంది.

ప్ర : ***రాత్రి నిద్రపట్టకపోతే ఏమి చేయాలి ?***

జ : ఆముదంగాని, చందనాదితైలంగాని అరికాళ్లకు రుద్దుకుంటే నిద్రపడుతుంది.

ప్ర : ***రక్తపు పోటుకు మందు ఏమిటి ?***

జ : రోజూ పరగడుపున ఒక్క అరటిపండు తింటే రక్తపుపోటు తగ్గుతుంది. రోగికి మానసిక విశ్రాంతి కావాలి. అందుకై ఆముదంతో తల అంటుకొని అభ్యంగన స్నానం చేయాలి.

మరొక ప్రక్రియకూడా వున్నది. 'కొండపిండి' అనే మొక్క వున్నది. దీనిని సంస్కృతంలో 'పాషాణభేది' అంటారు. ఈ మొక్క రాళ్లను తొలుచుకుంటూ పైకి వస్తుంది గనుక ఆ పేరు వచ్చింది. దీని పూలు తెల్లగా వుంటాయి. ఆ పూలను తెచ్చి దిండుక్రింద పెట్టుకొని పడుకుంటే, లేదా ఆ పూలను దిండులో కలిపి కుట్టించి దానిపై తలవాల్చి పడుకుంటే రక్తపు పోటు తగ్గుతుంది.

ప్ర : ***మధుమేహవ్యాధికి మందు ఏమిటి ?***

జ : షుగర్ వ్యాధికి అత్యుత్తమమైన మందు 'వసంతకుసుమాకరం' దీనికి King of Medicines అని పేరు. ఈ మాత్ర రాత్రి పరుండబోయేముందు ఒకటి వేసుకుంటేచాలు. ఇలా నెలరోజులు వాడి, ఒక నెల విరామమిచ్చి మరల నెలవాడాలి. దీని వలన బలంకూడా వస్తుంది.

ప్ర : ***ఎండాకాలంలో సూర్యతాపం భరించలేకపోవడం, ఎండలోకి వెళ్లలేకపోవడం - దీనికి మందు ఏమిటి ?***

జ : మిరియాలు లేకుండా బెల్లంతో పానకం చేసుకొని త్రాగడం వలన ఎండ ప్రభావం వుండదు. మరొక మందు ఏమిటంటే పెసలు, పెసరపప్పు (పొట్టుతోసహా) బాగా తినాలి. పెసలు నానవేసి మొలకెత్తిన వాటిని తినాలి.

ప్ర : సుఖ విరేచనం కావడానికి మందేమిటి ?

జ : 'నీలతంగేడు' ఆకులు తెచ్చి ఎండబెట్టి వాటితో పచ్చడిచేసుకొని రాత్రిపూట తినాలి. మజ్జిగపోసుకోకూడదు. మరునాడు సుఖ విరేచనమవుతుంది. త్రిఫలచూర్ణం మాత్రలు అమ్ముతారు.. వాటిని రాత్రి రెండు వేసుకొని పడుకుంటే మరునాడు విరేచనమవుతుంది.

ప్ర : 'సర్వ వ్యాధినివారిణి' ఏదైనా వున్నదా ?

జ : వున్నది. నామోషి పడకుండా అమలుపరిస్తే అద్భుతంగా పనిచేస్తుంది.

ప్ర : ఏమిటది ?

జ : స్వమూత్ర చికిత్స. సర్వవ్యాధులకూ ఇది పనిచేస్తుంది. థాయిలాండు, జపాను దేశాలలో దీనిని ఎక్కువగా అమలుపరుస్తున్నారు. హర్యానా నాయకుడు దేవీలాల్‌కు దీనిద్వారా తామర నయమైనది. చంద్రమండల యాత్రచేసిన నీల్‌ఆమ్‌స్ట్రాంగ్ ఈ చికిత్స అనుదినం పొందుతాడు. మొరార్జీదేశాయి ఆరోగ్య రహస్యమిదే.

ప్ర : స్వమూత్ర చికిత్స ఎలా చేసుకోవాలి ?

జ : ఖాళీ కడుపులోకి తన మూత్రాన్ని రెండు లేక మూడు ఔన్సులు పుచ్చుకోవాలి. ఉదయం 6 గంటలకు, సాయంకాలం 6 గంటలకు పుచ్చుకోవచ్చు. మూత్రంలో మొదటి భాగం, చివరి భాగం వదిలివేసి మధ్యభాగాన్ని పుచ్చుకోవాలి.

ప్ర : దీని వలన ఏఏవ్యాధులు నయమవుతాయి ?

జ : ఏ వ్యాధులు నయం కావు? అన్నీ నయమవుతాయి.
ఉబ్బసం, మధుమేహం, కాన్సరు, చర్మవ్యాధులు అన్నిటికీ ఇదేమందు.

ప్ర.: మూత్రముపైన పూయడం వలన ఏవైనా నయమవుతాయా ?

జ : కండ్లకలక, చెవులో చీము, కీళ్లవాపు, గాయములు, తామర, వగైరాలు నయమవుతాయి. అరచేతిలో మూత్రం పోసుకొని రెండు కళ్లనూ దానితో తడపాలి. కీళ్ల నొప్పులకు దూది మూత్రంలో తడిపి కట్టుకట్టాలి. మూత్రమును వేడిచేసి పైన కాపు కాయవచ్చు.

చాలా ప్రయోజనకరమైన విషయాలు చెప్పారు. ధన్యవాదాలు

50. ప్రతి వ్యక్తి 120 ఏళ్ళు జీవించవచ్చు

- ప్రొ॥ సుందరేశ్వర శాస్త్రి

(కర్ణాటక రాష్ట్రానికి చెందిన ప్రొ॥ సుందరేశ్వర శాస్త్రి 31.7.1984న గుంటూరు హిందూ కళాశాలలో అధ్యాపకుల సమక్షంలో అత్యద్భుతంగా 'హిప్నటిజం' ప్రదర్శించారు. వారితో జరిపిన ఇష్టాగోష్టి)

ప్రశ్న : *సుందరేశ్వర శాస్త్రిగారూ! నమస్కారం గత 31వ తేదీన మీరు ప్రదర్శించిన 'సమ్మోహన విద్య' (హిప్నటిజం) చూచి ఆశ్చర్యం చెందాను. మీతో కొన్ని విషయాలు మాట్లాడి తెలుసుకుందామని వచ్చాను.*

జవాబు: నమస్కారం గిరిధరరావుగారూ! మీరు ఆ ప్రదర్శనను తిలకించి ఆకర్షితులైనందుకు సంతోషం. ఏదీ అడగండి మీ ప్రశ్నలు.

ప్ర : *మీరు ఒక లెక్చరర్‌కు గాఢ నిద్ర కలిగించారు.పిదప అతని మనస్సు మీ కంట్రోలులో పెట్టుకున్నారు. అతని శరీరాన్ని మీరు "ఇందులో రక్తం ప్రవహించడం లేదు. ఇది ఉక్కు, ఇది ఇనుము, ఇది టన్నుల బరువు మోయగలదు" అని బిగ్గరగా మైకులో చెప్పారు. పిదప అతని చేతిలో సూది గ్రుచ్చితే రక్తం కారలేదు. ఉక్కువలె కఠినమై పోయింది. అతని శరీరాన్ని రెండు కుర్చీల నడుమ అడ్డంగా పెట్టి దాని మీద మనిషి నిలబడినా వంగిపోలేదు. నిజముగా ఉక్కువలె పని చేసినది. ఇది ఎలా సాధ్యం?*

జ : గిరిధరరావుగారూ! మానవుని మనస్సు సర్వశక్తివంతమైనది. మనస్సు యొక్క ఆజ్ఞలను పూర్తి విధేయతతో నిర్వర్తించే ఉపకరణమే శరీరం.

మనస్సూ శరీరమూ అతుక్కొని విడదీయరానివిగా లేవు. మనం ప్రయత్నించి శరీరం నుంచి మనస్సును వేరు పరచవచ్చు. ఆ మనస్సు ఎంత కఠినమైన ఆజ్ఞలను జారీ చేసినా శరీరం అమలు పరుస్తుంది.

నేను ఆ వ్యక్తిని గాఢ నిద్రలోనికి పంపించి, అతని లోపలి మనస్సును (Sub-conscious mind) నా ఆధీనంలో పెట్టుకొని, అతని శరీరానికి ఆజ్ఞలు ఇచ్చాను. ఏ వ్యక్తి అయినా సమ్మోహన శక్తికి లోబడి వున్నపుడు అతని శరీరం యంత్రం వలె వర్తిస్తుంది. తెలివిలో ఉన్నప్పటి కంటె హిప్నటైజు చేయబడినపుడు ఎనిమిది రెట్ల శక్తి కలిగి వుంటుంది. అందుకే అతడు అలా చేయగలుగుతాడు.

ప్ర : ఐతే మానవుని శరీరము, మనస్సు ఒకదానితో ఒకటి అతుక్కొని లేవా?

జ : మనస్సు అనేది యజమాని, శరీరం సేవకుడు. శరీరంలోనే మనస్సు ఉన్నప్పటికీ, ఈ రెండూ వేరు వేరు. విడదీయదగినవి.

ప్ర : మీరు లోపలి మనస్సు అన్నారేమిటి? రెండు మనస్సులు ఉన్నవా?

జ : వెలుపలి మనస్సు (outer mind) లౌకిక విషయాలను గ్రహించి సందర్భానుసారంగా ఆలోచనలు చేస్తుంది. అది అప్పటి అవసరం కొరకు అక్రమము అయిన ఆలోచనలు గూడ చేస్తుంది. దీనిని చేతనము అంటారు.

లోపలి మనస్సు వేరే వున్నది. అది సుషుప్తిలో పని చేస్తుంది. దానిని సుప్త చేతనము అని అంటారు. అది సత్యమును అనుసరిస్తుంది. అది సర్వశక్తివంతమైనది. దానిని Sub-conscious mind అంటారు.

ప్ర : మరి మెదడూ, మనస్సూ వేరు వేరా?

జ : మెదడు అనేది అనేక అనుభవాలను, సమాచారమును యాంత్రికంగా దాచి వుంచే చోటు. ఆయా విషయాలను ఆధారం చేసుకొని ఆలోచనలు చేసేది మనస్సు. తగిన నిర్ణయాలు చేసి అవయవాలకు ఆజ్ఞలు జారీ చేసేది గూడ మనస్సే.

ప్ర : మనస్సు ఎలా తయారయింది?

జ : మానవ శరీరము పృథ్వి, జలము, అగ్ని, వాయువు, ఆకాశము అను ఐదు తత్త్వములతో తయారైనది. అందు మనస్సు కేవలం ఆకాశము space మరియు వాయువు అను రెండు అంశములతో రూపొందినది.

ప్ర : మిగతా అవయవములు?

జ : కళ్ళు అగ్ని మరియు నీటి నుండి ఏర్పడినవి. నీరు మరియు పృథ్వి యొక్క అంశలతో మాంస ఖండములు, రక్తము ఏర్పడినవి. పంచ భూతములలో ప్రతి యొక్కటి మరల ఐదు భాగములుగా విడిపోయినవి. ఇలా 25 భాగములైనవి. ఈ 25 భాగముల యొక్క మిశ్రమములతో శరీరంలోని వివిధ అవయవాలు నిర్మాణమైనవి.

ప్ర : ఐతే మనస్సు కేవలం ఖాళీ ప్రదేశం మరియు వాయువు మాత్రమేనా?

జ : అవును. అది ఆలోచనల కూడలి. చేతితో తాకితే దొరికే పదార్థం కాదు. అది చైతన్య పదార్థం. మనస్సు యొక్క ఏకాగ్రత, దృఢత్వం, నిశ్చలత మీద

ఆధారపడి మానవుని చర్యలు వుంటాయి.

మనస్సు సర్వశక్తివంతమైనది. పంచేంద్రియాలు చేసే పనులను పంచేంద్రియాలు లేకుండా మనస్సు ఒక్కటే నిర్వర్తించగలదు. అందుకే మనస్సును ఆరవ ఇంద్రియముగా పరిగణించి sixth sence అని అంటారు. దానికి అతీంద్రియ శక్తి (extra sensationary power) వున్నదని చెపుతారు.

ప్ర : *మనస్సుకు గల ఈ ఆశ్చర్యకరమైన శక్తిని పెంపొందించుకోవడం ఎలా?*

జ : అందుకై మొట్టమొదట మనస్సుకు ఏకాగ్రత సాధించాలి. ఏదైన ఒక అంశం మీద మనస్సును కేంద్రీకరింప చేయాలి. అలా చేయడానికై ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసముల మీద కంట్రోలు ఏర్పరచుకోవాలి.

ప్ర : *ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములకూ మనస్సుకూ సంబంధమేమిటి?*

జ : అలా అడగండి చెబుతాను . . శరీరంలోని అన్ని అవయవములు మనస్సు యొక్క అధీనములో వుంటాయి. ఈ మనస్సు అనేది కేవలం వాయువు, ఆకాశము (space) అనే రెండే రెండు తత్త్వములతో తయారైనది. కనుక మనము పీల్చే గాలి మనస్సునకు అత్యంత ముఖ్యమైనది. ఆ గాలిని పీల్చుట విడుచుటలను కంట్రోలు చేసినట్లయితే మనస్సు కంట్రోలు అవుతుంది. మరియొక సంగతి గూడ మనం చెప్పుకోవాలి.

ప్ర : *ఏమిటది?*

జ : రైలు ఇంజనుకు బొగ్గు ఎలా ఇంధనమో, కారు నడవడానికి పెట్రోలు ఎలా ఇంధనమో, మానవుని శరీరం నడవడానికి గాలి అలా ఇంధనం. గాలి వలన మనం బ్రతుకుతున్నాం ; పనులు చేస్తున్నాం. అందుచేత మానవుడు నిరంతరం స్వచ్ఛమైన గాలిని అత్యధికంగా పీలుస్తూ వుండాలి. అందుకై ప్రకృతి పరిసరాలు, పొలాలు, ఖాళీ స్థలాలు, నదీతీరాలు, వీటి నడుమ కొంత సమయం గడుపుతూ ఉండాలి.

ప్ర : *మనం తినే ఆహారం ఇంధనం కాదా?*

జ : ఆహారం, నీరు, కారులోని యంత్రం తుప్పుపట్టకుండా, అరిగి పోకుండా వేసే ఇంజనాయిల్ వంటివి. గాలి కారును నడిపించే పెట్రోలు వంటిది. ఆహారం రోజూ రెండు సార్లు పుచ్చుకుంటాం. ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములు రాత్రింబవళ్ళు

నిద్రలో కూడా జరుగుతాయి. మనకు తెలియకుండా, మన ప్రయత్నం లేకుండానే గాలి పీలుస్తున్నాం. గాలియే మన ప్రాణశక్తి. అదే మనస్సును ఆలోచింప చేస్తున్నది. గాలి బాగా లభించని గదులలో నివసించే వారికి మానసిక వ్యాధులు వస్తుంటాయి.

ప్ర : మనస్సును ఏకాగ్రతలో ఉంచడం ఎలా?

జ : రెండు రంధ్రాలలో పూర్తిగా ఒకసారి గాలి పీల్చండి. వీలయినంత సేపు పట్టి ఉంచండి. ఇక వదలునపుడు పీల్చునప్పటి కంటె వీలయినంత ఎక్కువ సమయం తీసుకోవాలి. అత్యధిక సమయంలో గాలి వదలాలి. ఆ తరువాత ఒక్క క్షణం ఆగి మరల వేగంగా గాలి పీల్చాలి. పీల్చడం వదలడం గూడ రెండు ముక్కుల గుండా చేయండి. ఇలా రోజులో ఏ సమయంలోనైనా చేయవచ్చు. అయితే ప్రభాత సమయం, సంధ్యాసమయం దీనికి ఎక్కువ ప్రయోజనకరం.

ప్ర : బాగున్నది. ఇలా ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములను అదుపు చేయడం వలన ప్రయోజన మేమిటి?

జ : మనస్సుకు ఏకాగ్రత లభిస్తుంది. దానితో బాటు మరొక గొప్ప ప్రయోజనమున్నది. అదేమంటే, మనుష్యుని ఆయుః పరిమాణం పెరుగుతుంది.

మానవుని ఆయుస్సు ఇన్ని సంవత్సరాలని సృష్టికర్త నిర్ణయించడు. ఇతడు ఇన్ని కోట్ల ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములు జరిపే వరకు జీవిస్తాడని నిర్ణయిస్తాడు. వాటిని జరపడంలో దీర్ఘకాలం తీసుకోవడం ద్వారా మన జీవిత కాలాన్ని పొడిగించుకోవచ్చు. మహర్షులు ఈ విధంగానే వందల కొలది సంవత్సరాలు జీవితాన్ని పొడిగించుకున్నారు. మనం గూడ రమారమి 120 ఏళ్ళ వరకు ఆయుస్సును పెంచుకోవచ్చు.

మరొక విశేషమేమిటంటే, ఈ ఊపిరిని లోపల అత్యధిక కాలం నిలుపుకొనడం వలన శరీరంలో అనేకమైన దీర్ఘవ్యాధుల గూడా నయమవుతాయి. సంపూర్ణ ఆరోగ్యం లభిస్తుంది. ఎంతో కాలంగా నయంగాని జబ్బులు నయమవుతాయి.

ప్ర : ఇలా మనస్సును ఏకాగ్రం చేయడం వలన జరిగేదేమిటి?

జ : ఆ తరువాత, "నేను అనగా శరీరమును కాను, నేను సర్వశక్తి వంతమైన

మనస్సు (inner mind) రూపంలో వున్న చైతన్య శక్తిని, శరీరం నా యొక్క సేవకుడు మాత్రమే" అనేటువంటి భావనను పెంపొందించుకోవాలి. ఆ భావన బలవత్తరం అయినపుడు మనస్సు ఆరవ యింద్రియంగా (6th sense) పని చేసి అద్భుత శక్తులను వికసింప చేసుకుంటుంది. ఈ శక్తులు అసలు మనసులోనే వున్నాయి. అవి ఇపుడు వికసిస్తాయి.

ప్ర : **ఏమిటా శక్తులు?**

జ : మీరు మొన్న నేను చేసిన ప్రదర్శన చూచారు. దానిని గురించి ఇపుడు ఏమైనా అడిగితే చెప్పగలరు. ఆ ప్రదర్శన యావత్తూ మీ మనస్సులో మెదలుతుంది. దాన్ని గురించి చెపుతారు. అలాగే ఇపుడు మీరిక్కడ కూర్చున్నారు. ఇపుడు మీ యింట్లో ఏమి జరుగుచున్నదీ అని అడిగితే, మీ శరీరం ఇక్కడే వుంటుంది గాని మీ మనస్సు పోయి చూచి వచ్చి ఏమి జరుగుతున్నదో చెప్పగలదు. ఇలా కండ్లు, చెవి, ముక్కు, నాలుక, చర్మము - ఈ పంచేంద్రియాలు చేసే పనులను ఒక్క మనస్సే చేయగలుగుతుంది.

ప్ర : **మీరు చెప్పే ఈ లోపలి మనస్సు ఏదైతే వున్నదో దాన్నే మీరు చైతన్యశక్తి అంటున్నారు. దీనికే ఆత్మ అని పేరు గదా?**

జ : నేను sub-conscious mind దేనినైతే అంటున్నానో, దానినే సుప్త చైతన్యమనీ, ఆత్మ అనీ గూడ అంటారు.

ప్ర : **ఇంకా ఏమైనా చెపుతారా?**

జ : మానవుడు ఏమైనా సాధించగలడు. కాని ఓపికతో మనస్సును ధృఢ పరచి సాధించడానికి ప్రయత్నిస్తే మాత్రమే ఏమి కావలసినా సాధించగలడు - ఇదే నేను చెప్పదలచాను.

ధన్యవాదములు శాస్త్రిగారూ! చాలా అద్భుతమైన విషయాలుచెప్పారు.

(1984 సెప్టెంబరు)

51. హిందూ భావనను 'కమ్యూనల్' అనతగునా ?

- "సౌమిత్రి"

1893 సెప్టెంబరు 11 వ తేదీన చికాగోనగరంలో జరిగిన బ్రహ్మాండమైన ప్రపంచ మతమహాసభలో ఉపన్యసిస్తూ "మతములకు మాత (Mother of Religions) అగు హిందూమతము ప్రపంచానికి మత సహనమునేగాక మత ఏకత్వమును బోధించినది. నేను మిగతా మతములను సహించడమేగాదు అన్ని యితర మతములును నా మతమంత సత్యమైనవి అని నమ్ముతాను''. అని ప్రకటించారు స్వామి వివేకానంద.

హిందువుల విశాలదృష్టి హిందూ ధర్మం యొక్క విశ్వ జనీనత దీనిని బట్టి గ్రహించవచ్చు. కాని ఈనాడు కొందరు హిందూ భావనను 'కమ్యూనల్' అనీ, సంకుచితత్వమనీ నిందిస్తున్నారు. దేశంలో పలువురు వ్యక్తులు తాము హిందువులమని చెప్పుకోడానికిగూడ ఇష్టపడడంలేదు. ఇది చాల విచారకరమైన పరిస్థితి.

ఏదేశంలోనైనా అధిక సంఖ్యాకుల ఆలోచనలు ఆకాంక్షలు ఆదేశపు జాతీయతకు ప్రాతిపదికగా వుంటాయి. మన దేశంలోగూడ హిందూ చింతన జాతీయతకు, దేశభక్తికి పునాదిగా వున్నది.

లోకమాన్య తిలక్, మహాత్మాగాంధీలను మినహాయిస్తే జాతీయోద్యమమేలేదు. వారిద్దరూ భగవద్గీతనుండి స్ఫూర్తి పొందారు. రామస్మరణ చేసిన పిదపనే గాంధీజీ ఉపన్యాసం చేసేవారు. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ప్రసిద్ధ జాతీయ నాయకుడు 'ఆంధ్రరత్న' దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు 'రామభజన' చేసి ప్రజలను ఆకట్టుకొనేవాడు. ఊరూరా రామమందిరాలను నెలకొల్పాడు. 'రామదండు' అనే వాలంటీరు సంస్థను ఏర్పాటు చేశాడు.

నేతాజీ సుభాష్ చంద్రబోస్ తనకు వివేకానందుడే ఆదర్శమని ప్రకటించాడు అరవిందఘోష్ భారతమాతను జగన్మాతయొక్క రూపంగా భావన చేసి సేవించాడు, విప్లవ వీరుడు బాలముకుంద్ భగవద్గీతను చేతబట్టుకొని ఉరికంబమెక్కాడు. 1775లో తూర్పు ఇండియా కంపెనీ ప్రభుత్వంమీద బెంగాలులో హిందూ సన్యాసులు విప్లవం జరిపారు. ఇలా హిందూ భావన దేశభక్తికీ స్వతంత్ర పోరాటానికీ స్ఫూర్తి నిచ్చింది.

జాతి జీవితానికి హిందూ భావనతో లంకె

భారత ప్రభుత్వ సూక్తి 'సత్యమేవ జయతే' ముండకోపనిషత్తు నుండి, భారతనౌకాదళ సూక్తి 'శన్నోవరుణః' వేదము నుండి, జీవితభీమాసూక్తి 'యోగక్షేమం వహామ్యహం' భగవద్గీతనుండి స్వీకరింపబడినవి. క్రొత్త నౌకను జలప్రవేశం చేసేటపుడు, క్రొత్త విమానం ఆకాశంలోకి ఎగిరేటపుడు కొబ్బరికాయ కొట్టడమనే హిందూ ఆచారాన్ని పాటిస్తున్నారు.

ప్రధాని ఇందిరాగాంధీని ఒక విదేశ పత్రికా విలేఖరి "చారిత్రక పురుషులలో మీకు ఎవరంటే ఎక్కువ ఇష్టం?" అని ప్రశ్నించగా ఆమె "ఆది శంకరులు" అని జవాబు చెప్పారు. ఆమె తరుచు కంచికామకోటి జగద్గురువులను సందర్శించి స్ఫూర్తి పొందెడిది. రాష్ట్రపతి డా॥ శంకర దయాళ్‌శర్మ తిరుమలలో శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి దేవాలయంలో పొర్లు దండాలతో దేవుని సేవిస్తూ వుంటారు. కోటానుకోట్ల భారతీయులు అనుదినం పార్వతీ పరమేశ్వరులనుగాని, సీతారాములనుగాని స్మరించి మనశ్శాంతిని పొందుతుంటారు. "జ్యో అచ్యుతానంద జోజో ముకుందా" అని బిడ్డలను జోకొడుతూ తల్లులు పాడేపాట ఇంటింటా వినవస్తుంది.

అలాంటపు 'హిందూ' భావన స్వాగతించతగినది స్వాభిమానంతో గూడినది అవుతుందేగాని విసర్జించ తగినది ఎలా అవుతుంది ?

మరికొన్ని తార్కాణాలు :1. ఒక్క విషయమాలోచించండి. మనదేశంలో ఇండియన్ ముస్లిములున్నారు, ఇండియన్ క్రిస్టియనులున్నారు. కాని 'ఇండియన్ హిందువు' లనబడేవారులేరు. ఎందువలన ? ఇండియన్, హిందూ అనేపదాలు ఒకే అర్థాన్నిస్తాయి గనుక. ఈదేశంయొక్క స్వతస్సిద్ధమైనపౌరులు హిందువులని దీనినిబట్టి గ్రహించవచ్చు.

2. 1840 లో జర్మన్ పండితుడు మాక్సుముల్లర్ ఇంగ్లండులో ఐ.సి.ఎస్.లో ఎంపికై భారతదేశానికి అధికారులుగా వచ్చేవారికి భారతదేశ చరిత్ర సంస్కృతి, మతములను పరిచయంచేస్తూ "India:what it can teach us ?" అనే అంశము మీద ఏడు ఉపన్యాసాలిచ్చేవాడు. అందులో ఒక ఉపన్యాసము హిందువుల శీలము గురించినది. ఈ దేశ ప్రజలనతడు "హిందువులు" గా పేర్కొన్నాడు.

3. 1947 లో దేశ విభజనజరిగినపుడు ముస్లిములు అధిక సంఖ్యాకులుగా నున్న ప్రాంతాలు దేశం నుండి విడిపోయి వేరేదేశంగా ఏర్పడ్డాయి. హిందువులు అధిక సంఖ్యాకులుగా నున్న ప్రాంతాలు భారత దేశంలో కలిసివున్నాయి. దీనిని బట్టి దేశ సమైక్యతకు సమగ్రతకు హిందూ భావన ప్రాతిపదికయని స్పష్టమవుతున్నది.

4. హిందువుల విశ్వాసం ప్రకారం ఎవరు ఏ దేవుని ఆరాధించినా ఆ ప్రార్థనలన్నీ ఒకే పరమేశ్వరునికి చేరుతాయి.

"ఆకాశాత్ పతితం తోయం
యధాగచ్ఛతి సాగరం
సర్వదేవ నమస్కారః
కేశవం ప్రతి గచ్ఛతి"

ఆకాశము నుండి భూమి మీద పడిన నీరంతా ఏ విధంగానైతే తుదకు సముద్రమునే చేరునో, అట్లే వివిధ దేవతలకు చేసే నమస్కారము లన్నీ ఆ కేశవునకే అందుతాయి అని హిందువు భావన చేస్తాడు. ఈ భావనయే సర్వమత సమదృష్టికి. తద్వారా నిజమైన సెక్యులర్ తత్వానికి ప్రాతిపదికగా నిలుస్తుంది. అందుచేత హిందూ భావనను కమ్యూనల్ అనీ సంకుచితత్వమనీ నిరసించడం తగదు. అది ఈ దేశం యొక్క సమైక్యతకు, సర్వధర్మ సమభావనకు ఆలంబనగా వున్నది.

మానవుడు నూరు సంవత్సరాలు జీవించే మార్గం

1. ఆహారము తీసుకొనునపుడు కడుపులో సగ భాగము ఆహారం, మిగతా సగములో సగము నీరు, సగము వాయువునకు వదల వలెను. 2. శరీర తత్వమును బట్టి ఏదో యొక వ్యాయామము చేయుట చాలా అవసరము. ఏ వ్యాయామము చేయని వారు సూర్య నమస్కారములు గాని సర్వాంగాసనము గాని చేయుట ముఖ్యము. 3. భోజనమైన వెంటనే నూరు అడుగులు నడువ వలెనని శాస్త్రము చెప్పును. అందువలన ఆహారము పక్వమునకు వచ్చి జీర్ణమగును. కదలకుండ కూర్చున్న వారికి పొట్ట పెరుగును. 4. ఊపిరితిత్తులు సక్రమ మార్గంలో ఉంచు కొనుటకు ప్రతి మనుష్యుడు రోజుకు కనీసము 10 ప్రాణాయామములు చేయవలెను. 5. నరముల పటుత్వముకై సూర్య నమస్కారములు, సర్వాంగాసనము ప్రతిదినం చేయవలెను. 6. దీర్ఘకాలిక జీవితమునకు దోహదకారియగుమూలిక 'బ్రహ్మి', దీనికే సరస్వతి ఆకు అనిపేరు.

a. రోజూ రెండు మూడు పచ్చి ఆకులు నమిలి తింటే జ్ఞాపక శక్తి వృద్ధి చెందును. b. మనస్సుకు నిశ్చలత్వము రావడానికి, తద్వారా ఓజస్సు (Vitality), వృద్ధి పొందుటకు ఈ మూలిక ఉపయోగపడును.

c. ఈ ఆకురసముతో ఒక చెంచాపాలు, పంచదార కలిపి త్రాగితే మంచి ఫలితముండును. ఇలా ఒక ఏడాది తీసుకొంటే దీర్ఘాయుర్దాయము గ్యారంటీ.

- డా॥ ఎస్. శేషాచలపతిరావు

52. ముచ్చటగా మూడు కథలు

- "సౌమిత్రి"

మనం ఎలా ఆలోచించాలి ? ఎలా నడచుకోవాలి ? ఏఏ దోషాలు సరిదిద్దుకోవాలి ? అనే ప్రశ్నలకు సమాధానంగా మూడు చిన్న కథలను పేర్కొంటున్నాము. ఇవి మనకు మార్గదర్శకంగా వుంటాయని ఆశిస్తున్నాము.

1. కుల ప్రసక్తి తేవద్దు :

తిలకం ధరించి రైలులో ప్రయణంచేస్తున్న ఒక ధనవంతుడు భోజనం చేద్దామని తన టిఫిను డబ్బా తెరువబోయాడు.

కాని తన ముందరే ఖద్దరు ధరించి కూర్చొని యున్న ఒక నాయకుని చూచి అనుమాన పడ్డాడు. "మహాశయా! మీదే కులం? ఇట్లా అడుగుతున్నందుకు క్షమించండి. కొంచెం ప్రత్యేకమైన పని ఉంటే సాహసించాను. లేకపోతే..."

"జాత్ న పూఛియే సాధుకీ పూఛలీజియే జ్ఞాన్" (సాధువు యొక్క కులం అడగవద్దు. జ్ఞానం గురించే అడగాలి) అన్న సూక్తి మీరు వినలేదా సేఠ్‌జీ" అన్నాడాయన.

"మహాశయా! సాధువు అయితే కులం అడుగను. కాని మీరు కాషాయబట్టలు కట్టుకోలేదు. ఈ రోజుల్లో మేతర్ (పాకీ) మొదలుకొని బ్రాహ్మణ, వైశ్యులవరకు అందరూ నాయకులు కావడం కోసం ఖద్దరు ధరిస్తున్నారు. మీరు కూడా ఈ కోవకే చెంది యుండవచ్చు. కులం చెప్పడానికి మీకు అభ్యంతరమేమిటి?"

"కాదు సేఠ్‌జీ! కులం చెప్పినా చెప్పక పోయినా తేడా ఏమీలేదు" అని చెప్పి ఆ నాయకుడు తన దృష్టి మరల్చి ఏదో పేపరు చదువు కోవడమారంభించాడు.

కాని సేఠ్‌జీ అంతటితో వూరుకోక మళ్ళీ అదే ప్రశ్నను అడగడం చూచి "ఏదైనా ఒక కులానికి చెందిన వాడనైతే గదా మీకు నా కులం పేరు చెప్పడానికి" అని ఆయన సమాధానం ఇచ్చాడు.

"అయితే మహాశయా! మీరు వర్ణసంకరులని అనుకొంటున్నాను. మీ తండ్రిగారు వేరే కులానికి చెందిన స్త్రీని వివాహం చేసుకొని ఉంటారు" అన్నాడు.

అది తన తండ్రి శీలాన్ని కళంకిత పరచే మాటే అయినా ఆ నాయకుడు వ్యంగ్య గర్భితంగా ఇలా అన్నాడు.

"శేఠ్‌జీ! మీకు కావాలంటే వినండి. గాంధీజీ ఆదర్శం ప్రకారం ఉదయం ఇల్లు దొడ్డి శుభ్రం చేసుకొనేటప్పుడు నేను పాకీ వాణ్ణి. చెప్పులు శుభ్రం చేసుకొనేటప్పుడు

మాల వాణ్ణి. క్షవరం చేసుకొనేటపుడు మంగలిని; బట్టలు ఉతికేటప్పుడు చాకలిని. డబ్బు లెక్క చూచుకొనేటపుడు వైశ్యుడను. కాలేజీలో పాఠం చెప్పేటపుడు బ్రాహ్మణ్ణి. ఇపుడు నా కులమేదో మీరే నిర్ణయించండి' అని అన్నారు.

ఈ సమాధానం విని రైలు పెట్టెలో ఉన్న ఇతర ప్రయాణీకులు గూడ ప్రసన్నులైనారు. ఇంతలోకి స్టేషను వచ్చింది. ప్రజలు తండోపతండాలుగా వచ్చి ఆ నాయకుడికి పూలహారాలు, వస్త్రాలు బహూకరించి పాదాభివందనాలు గూడా చేస్తున్నారు. ఇవి చూచి సేఠ్‌జీ ఆశ్చర్యపోయాడు.

ఆ నాయకుడు మరెవరో కాదు "ఆచార్య జె.బి.కృపలానీ" అన్న విషయం తెలుసుకొని చాలా సిగ్గు పడ్డాడు. క్షమించమని చేతులు జోడించి ప్రార్థించాడు.

"వృథాగా కులం గురించిన ఎక్కువ తక్కువలు మనసునుండి తొలగించుకోండి. కుల ప్రసక్తి తేకండి. ఇదే క్షమించడం" అని కృపలానీ హితవు చెప్పాడు.

2. ధర్మ వ్యాధుడు

ఒక అడవిలో కౌశికుడను ముని చెట్టు కింద కూర్చొని తపస్సు చేసుకుంటున్నాడు. అతనిలో ఆత్మశక్తి పెంపొందుతూ వున్నది. కాని అహంకారమతనిలో మిక్కుటముగా నున్నది.

ఒకనాడు చెట్టుకింద కూర్చొని ధ్యాన నిమగ్నుడైయుండగా చెట్టు మీద నుండి కొంగ రెట్ట వేసింది. వెంటనే అతడు రౌద్రంగా తలయెత్తి కొంగ వంక చూచాడు. తక్షణమే ఆ కొంగ గిలగిలా కొట్టుకొని నేల మీద పడి ప్రాణం విడిచింది. తనలో దివ్యశక్తి వున్నదని అతడనుకున్నాడు.

మధ్యాహ్న సమయానికి భిక్షాటన కొరకు బయలు దేరాడు. ఒక యింటి ముందు నిలిచి "భవతీ భిక్షాందేహి" అని కేకవేశాడు. ఆ యింటిలోని ఇల్లాలు అపుడే యింటికి వచ్చిన భర్తకు పరిచర్య చేస్తూ వున్నది. భిక్ష తెచ్చి యివ్వటంలో కొలది ఆలస్యమైనది.

కౌశికుడు కోపం తెచ్చుకొని ఆమెవంక ఉగ్రంగా చూచాడు.

ఆమె ఒక్క క్షణం ఆగి "స్వామి! ఎందుకలా కోపంగా చూస్తున్నారు? నేల మీద పడి చచ్చిపోవడానికి నేనా కొంగను కాదు సుమా!" అని సవినయంగా పలికింది.

అంతటిలో కౌశికునిలోని అహంకార తామసాలు తగ్గిపోయాయి. ఆమెకు సాష్టాంగ నమస్కారం చేశాడు. తనకు జ్ఞానభిక్ష ప్రసాదించమని వేడుకున్నాడు.

53. ముగింపు

- "సౌమిత్రి"

భారత వర్షం పుణ్యభూమి. ఇచట అడుగడుగునా పిలిస్తే పలికే దేవతలున్నారు. తిరుపతిలో శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామి, వేదాద్రిలో శ్రీ లక్ష్మీ నరసింహస్వామి, శ్రీశైలంలో భ్రమరాంబిక, అన్నవరంలో శ్రీ సత్యనారాయణస్వామి, విజయవాడలో కనక దుర్గాదేవి, సింగర కొండలో శ్రీ ఆంజనేయస్వామి - ఇలా ఆర్తులకు అభయమిచ్చి కాపాడే దేవతలు మనకున్నారు. అనుదినం భక్తులు ఆయాదేవతలకు సమర్పించే మొక్కుబడులే ఇందుకు తార్కాణం.

భగవంతుడు ఈ నేల మీద మానవరూపంలో దిగివచ్చి నడయాడాడు. శ్రీరామ కృష్ణాది అవతారములే గాక షిర్డీ సాయిబాబా, శ్రీ రాఘవేంద్రస్వామి, శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస, పోతులూరి వీర బ్రహ్మంగారు లాంటి యతీశ్వరులెందరో ఇచట ఉద్భవించారు. జనులకు ఆధ్యాత్మిక చైతన్యాన్ని ప్రసాదించారు. సమాజంలో నైతిక విలువలకు ప్రోది చేశారు. వారి జీవితాలు మానవాళి మనుగడకు కరదీపికలవగా నిలుస్తాయి.

అయితే మరొక్క సంగతి గూడ చెప్పుకోవాలి. కాలక్రమేణా తమలో ప్రవేశించే దోషాలను ఎప్పటికప్పుడు పరిహరించుకొని ముందుకు పోవడం ఆరోగ్యవంతమైన జాతి యొక్క లక్షణం.

"వేద కాలం తరువాత భారతదేశ పతనానికి రెండే రెండు కారణాలున్నాయి. మొదటిది: ఇహలోకం పట్ల వైముఖ్యం చూపి పరలోకాసక్తులై పురుష ప్రయత్నం మాని అదృష్టానికి ప్రాముఖ్యమివ్వడం. రెండవది: సంఘంలో అర్ధభాగమైన స్త్రీలను అశక్తులను చేయడం" అన్నారు పండిత శ్రీపాద దామోదర సాత్వాలేకర్.

ఈ రెండు లోపాలను తొలగించుకోవాలి. ఇహలోకంలో వైఫల్యం పొందగూడదు. మహిళల పరిపూర్ణ వికాసానికి కృషి జరగాలి.

"ఇపుడు భారతదేశంలో ముగ్గురు మనుషులు ఐదునిముషాల సేపు కలిసి పనిచేయలేరు. ప్రతి వారూ పదవి కొరకు ప్రాకులాడుతారు. అట్టి స్థితిలో త్వరలోనే సంస్థ అంతరిస్తుంది. ఈ పరిస్థితి మారాలి'' అని వివేకానందుడు ఆనాడు చేసిన హెచ్చరిక ఈనాటికీ వర్తిస్తుంది. ఇపుడు దేశంలో సర్వత్రాకనిపిస్తున్నదిదే. మనలో పరస్పర అవగాహన, కలిసి పనిచేసేతత్వం పెంపొందాలి.

బొంబాయి హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగా పనిచేసిన జస్టిస్ మహదేవ గోవింద రానడే మాటలను గుర్తుంచుకోవడం అవసరం. 'వెలుపలి ప్రపంచంతో సంపర్కానికి వైముఖ్యం, అంతరాత్మ ప్రబోధానికి గాక బలమైన అధికారం పట్ల విధేయత, సాంఘిక అసమానతల పాటింపు, చెడుపట్ల సహనభావం, లౌకిక ప్రయోజనాల పట్ల నిర్లక్ష్యం వంటి దోషాలు హిందూ సమాజంలో తిష్టవేసుకొని వున్నాయి'' అన్నారాయన. అక్షర సత్యాలివి.

చెడును ఎదిరించాలిగాని దాని పట్ల సహనభావం అనర్ధదాయకం. దానికి దాసోహమన గూడదు. ఇది మనలోని ఒక ముఖ్యమైన దోషం.

అన్నిటికంటె ప్రధానంగా హిందువులలో సామాజిక దృష్టిలోపించింది. నేను, నా కుటుంబం అనే చింత తప్ప సమాజం ఎలా వున్నది? దాని ఎడల నా కర్తవ్యం ఏమిటి? అనే ఆలోచన లేదు. సంఘం నిలుస్తేనే కుటుంబంగాని వ్యక్తిగాని జీవించగలరు. సమాజము, దేశము - ఈ రెండింటి ఎడ తమ కర్తవ్యాన్ని హిందువులు నిరంతరం మననం చేసుకోవాలి. కులాల రొంపిలో కూరుకుపోగూడదు. అప్పుడే హిందూ ధర్మం చిరస్థాయిగా వర్ధిల్లగలదు.

పురుష ప్రయత్నం - దైవకృప

విత్తనము వృక్షముగా మారుటకు ప్రధాన హేతువు దానియందలి జీవ శక్తియే. అయినను, అది ఫలించుటకు మేఘము నుండి జలమునపేక్షించును. అట్లే మనుష్యుడు ప్రయత్నము సఫలమగుటకు ఈశ్వర కృపను అపేక్షించును.

- ఆది శంకరాచార్యులు

అనుబంధము

రచయితల పరిచయం

రచనలు		రచయితల చిరునామాలు
1.	సృష్టి ఎలా జరిగింది?	**డా॥ జి.ఎల్.ఎన్. శాస్త్రి,** M.Sc., Ph.D. (డా॥ గొర్తి లక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రి) రీడర్ & భౌతిక శాస్త్ర శాఖాధ్యక్షులు, టి.జె.పి.ఎస్. కళాశాల, గుంటూరు-6
2.	భారతీయ పంచాంగ విశ్లేషణ	**శ్రీ వల్లమూడి వెంకటేశ్వరరావు,** M.Sc. రిటైర్డ్ గణితశాస్త్ర అధ్యాపకులు 3వలైన్ 4వ అడ్డరోడ్డు, అరండల్‌పేట, గుంటూరు-2
3.	బహుదేవతారాధనలోని ఆంతర్యం	(2, 3 రచనలకు)
4.	మహర్షులు బోధించిన ఉత్తమ జీవితము	**డా॥ అనుమాలసెట్టి రాఘవరావు,** M.S. రిటైర్డ్ ప్రిన్సిపాల్, గవర్నమెంట్ మెడికల్ కాలేజి, ఆర్. అగ్రహారం, గుంటూరు-3
5.	భారతీయ సంస్కృతి ప్రతిపాదించే ఉత్తమ జీవితము	**డా॥ మోపిదేవి కృష్ణస్వామి,** M.A., Ph.D. వీరు విజయవాడ సత్యనారాయణపురంలో "మానవ ధర్మశిక్షణ సంస్థ"ను నిర్వహించి స్వర్గస్థులైనారు.
6.	దేవాలయాలు - ఆరాధన	**శ్రీశ్రీశ్రీ జయేంద్ర సరస్వతీ స్వామి వారు** శ్రీ కంచికామకోటి పీఠం, నెం.1, శాలయ్ స్ట్రీట్, కంచీపురం, తమిళనాడు-631 502
7.	షోడశోపచార పూజ - అంతరార్థం	**శ్రీ గొల్లపూడి గౌరీశంకర శాస్త్రి** బ్యాంక్ ఆఫ్ బరోడా, గుంటూరు-1
8.	సత్కర్మల నాచరిస్తేనే ప్రార్థన వలన ప్రయోజనం	**పూజ్యశ్రీ బ్రిజమోహన గౌర్** గాయత్రీ పరివార్ యుగ నిర్మాణ యోజన, శాంతికుంజ్, హరిద్వార్ (పోస్ట్) ఉత్తరప్రదేశ్ - 249 411
9.	పవిత్ర గ్రంథముల ప్రత్యేకతలు	**డా॥ ఎ.వి.ఎల్. నరసింహం** సత్యనారాయణ స్వామి గుడి వీధి, పాత గుంటూరు

10.	విపత్తు నుండి కాపాడిన లలితా సహస్రనామ మంత్రం	**శ్రీ కె.జి.సి. హరివిఠల్**, M.Sc. ప్రిన్సిపాల్, ఎస్.ఆర్.ఆర్. మరియు సి.వి.ఆర్. గవర్నమెంటు కాలేజి, గిరి వీధి, సత్యనారాయణపురం, విజయవాడ-11
11.	దైవ ప్రార్థన గొప్ప సాధనము	హిందీ : **పండిట్ శ్రీరామ శర్మ ఆచార్య** గాయత్రీ పరివార్ యుగ నిర్మాణ యోజన, హరిద్వార్ (వీరు స్వర్గస్థులైనారు) తెలుగు : **శ్రీ తుర్లపాటి శంభయాచార్య** L.I.G., 125, హౌసింగ్ బోర్డు కాలనీ, నల్లపాడు రోడ్, గుంటూరు-5
12.	శ్రీరామనామ మహిమ	**శ్రీ దేవగిరి వెంకట రెడ్డి** గుంటూరు సమీపంలో అంకిరెడ్డి పాలెంలో ఉపాధ్యాయులుగా పనిచేసి స్వర్గస్థులైనారు.
13.	సహస్ర ఘటాభిషేకం అనంతరం కుంభవృష్టి	**శ్రీ వణుకూరు శూరారెడ్డి** స్తంభాల గరువు, గుంటూరు-6
14.	వేదాద్రి క్షేత్ర మహత్యం	**శ్రీ టి.వి.ఎం.వి. ప్రసాదరావు** రిటైర్డ్ దేవాలయాల ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్, ఇండియన్ బ్యాంకు వద్ద, నందిగామ - కృష్ణాజిల్లా
15.	సగుణారాధన	**శ్రీ రామశరణ్ కుందుర్తి వెంకటనరసయ్య** శ్రీరామ భక్తులు, బుద్ధాం, బాపట్ల తాలూకా, (ఇపుడు స్వర్గస్థులైనారు)
16.	వేదములలో ఏమున్నది?	**శ్రీ ఎస్.వి.ఎస్. సోమయాజి**, B.Com., F.C.A. ఆడిటర్, హిందూ కళాశాల పాలకవర్గ కార్యదర్శి, పార్కురోడ్, కృష్ణనగర్, గుంటూరు-6
17.	పురాణాలలో ఏమున్నది?	**శ్రీ ఏలూరిపాటి అనంతరామయ్య**, M.A. రిటైర్డ్ సంస్కృత కళాశాల ప్రిన్సిపాల్, 16-1-24/3/6/1, శ్రీ సాయి అపార్ట్‌మెంట్స్, కమ్యూనిటీ హాలు వద్ద, సైదాబాద్ కాలనీ, హైదరాబాద్ - 500 059

18.	ఆధునికులు శ్రీమద్రామాయణాన్ని చదువవలసిన ఆవశ్యకత	**శ్రీశ్రీశ్రీ మధుసూదన సరస్వతీ స్వామి** మైత్రేయాశ్రమం, ఎల్.ఎమ్.డి. కాలనీ, కరీంనగర్ - 505527
19.	రామాయణ సందేశము	**శ్రీ చలమచర్ల శేషాచార్యులు**, M.A. లెక్చరర్, శ్రీ వేంకటేశ్వర వేదాంత వర్ధనీ సంస్కృత కళాశాల, 3-35, రామమందిరం వద్ద, కుక్కటపల్లి, హైదరాబాద్ 500 872
20.	మహాభారత విశేషాలు	**శ్రీ పరాశరం గోపాల కృష్ణమూర్తి**, M.A. రిటైర్డ్ ప్రిన్సిపాల్, గవర్నమెంటు డిగ్రీ కాలేజి, 14వ లైను, 1వ అడ్డరోడ్డు, అరండల్‌పేట, గుంటూరు 500 002
21.	భాగవత ప్రాశస్త్యము	**డా॥ ప్రసాదరాయ కులపతి**, M.A., Ph.D. ప్రిన్సిపాల్, హిందూ కళాశాల, 1వ లైను 14వ అడ్డరోడ్డు, బ్రాడీపేట, గుంటూరు 2
22.	శ్రీకృష్ణ తత్త్వంలో అంతరార్థం	**స్వర్గీయ డా॥ కరుణశ్రీ జంధ్యాల పాపయ్య శాస్త్రి** గుంటూరు *(రవీంద్రనగర్‌లో ఉండెడివారు)*
23.	శ్రీకృష్ణుడు చోరుడా?	**స్వర్గీయ కొత్త రామకోటయ్య** *(గుంటూరు జిల్లా చినకాకానిలో ఉండెడివారు)*
24.	జీవిత సమస్యలకు 'భగవద్గీత' ఇచ్చే పరిష్కారాలు	**డా॥ ఎస్.బి. రఘునాథాచార్య** M.A., Ph.D. వైస్-ఛాన్సలర్, రాష్ట్రీయ సంస్కృత విద్యాపీఠం, **తిరుపతి** - 517507
25.	శ్రీకృష్ణుని సందేశామృతం	**శ్రీ ఖాల్లిపర పాండురంగారావు** వాసవీ కెన్వెంటు, స్వర్ణరోడ్, చీరాల
26.	భక్తితత్త్వం	**శ్రీ పరకాల చంద్రశేఖరరావు**, 'సాయివిహార్' L.I.G. F/29, 50-23-4, T.P.T. కాలనీ, సీతమ్మధార, **విశాఖపట్నం** - 530 013
27.	యోగం ద్వారా మృత్యుంజయత్వం	**శ్రీశ్రీశ్రీ విశ్వయోగి విశ్వంజీ మహరాజ్**, 'విశ్వమందిరం', 3వలైను, కృష్ణనగర్, **గుంటూరు** - 522 006

28.	అవధూత పిచ్చమ్మ	**శ్రీఎం. ఆర్. నాగేశ్వరరావు,** సంపాదకుడు 'రమణవాణి' పక్షపత్రిక, **గుడివాడ** - కృష్ణాజిల్లా
29.	రమణవాణి	**"వినీలాకాశంలో పంతకాంతులు"** గ్రంథం నుండి, రచయిత : **శ్రీ అత్యం సూర్యం,** మెయిన్ రోడ్, **పాలకొల్లు** (పోస్ట్)
30.	ఆలోచనామృతం	**"జగద్గురు బోధలు"** నుండి, ప్రచురణ : **శ్రీ బులుసు సూర్యప్రకాశ శాస్త్రి,** సాధన గ్రంథ మండలి, నాజర్‌పేట, **తెనాలి** (పోస్ట్)
31.	సర్ జాన్ ఉడ్రాఫ్	**స్వర్గీయ వాసిరెడ్డి పార్థసారథి,** తెనాలి తాలూకా, తుమ్మపూడి గ్రామ వాస్తవ్యులు, 1961-62 **"ఆంధ్రపత్రిక"** ఉగాది సంచికలో వ్యాసం ఆధారంగా
32.	వివిధ రంగములలో హిందువుల ఆధిక్యత	**స్వర్గీయ హరవిలాస శారదా,** రాజస్తాన్‌లోని అజ్మీర్ వాస్తవ్యులు. 1905లో వీరు వ్రాసిన "Hindu Superiority" నుండి విషయం గ్రహింపబడినది. వారు కేంద్ర లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్ సభ్యులు, ప్రసిద్ధ చరిత్ర పరిశోధకులు
33.	హిందువులు ఆలోచింప వలసిన సంగతులు	**స్వర్గీయ డా॥ శ్రీప్రకాశ్,** మద్రాస్ గవర్నరు గాను, కరాచీలో భారత రాయబారిగాను పనిచేశారు. బెనారెస్‌లో ఉండేవారు. ''ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెస్''లో వ్యాసమునకు అనువాదము
34.	దేశభక్తి స్వరూప స్వభావాలు	**డా॥ చిలుకూరి సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి,** M.A., Ph.D. 'ప్రసన్నమారుతి' - 8-6-1, విద్యానగర్ **విశాఖపట్టణం-3**
35.	దీర్ఘకాలం జీవించాలంటే	**'వైద్యప్రవీణ' పాటీలు నారాయణ రెడ్డి** నాగార్జున నిలయం, నెం. 96, హౌసింగ్ బోర్డు కాలనీ, **అనంతపురం-1**

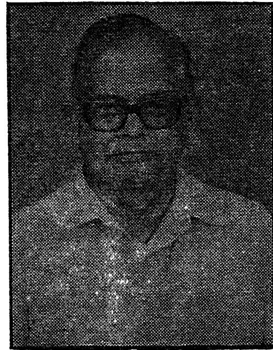
36. ప్రతి వ్యక్తీ 120 ఏళ్ళు జీవించవచ్చు — ప్రొ॥ సుందరేశ్వర శాస్త్రి, S/o ఎం.ఏ. మంజునాథ్, నెం. 120, పోలీస్ క్వార్టర్స్, హసన్ (పోస్ట్), కర్ణాటక

37. జనన కళ్యాణ ఉద్యమం — శ్రీ కంభంపాటి నాగేశ్వరరావు, జనకళ్యాణ్ కన్వీనరు, 5-85-87, లక్ష్మీపురం, మెయిన్ రోడ్, గుంటూరు - 522 007

38. కనపడని దేవుని పూజించడమెందుకు
39. ఆనందానికి నాలుగు సోపానాలు-పురుషార్థాలు
40. మాక్స్‌ముల్లర్
41. అనిబిసెంటు వనితామణి
42. ఇటలీ దేశీయుని అభిప్రాయాలు
43. దేశదేశాలలో విస్తరించిన భారతీయ సంస్కృతి
44. దేశము-ధర్మము-ప్రజలు-వీటినడుమ సమన్వయం ఆవశ్యకత
45. కథల ద్వారా దైవత్వ నిరూపణ
46. ఉపనిషత్తుల గురించి
47. పాల్ బ్రంటన్
48. పవిత్ర భారత వర్షము
49. హిందూ భావన కమ్యూనల్ అవుతుందా?
50. ముచ్చటగా మూడు కథలు
51. ముగింపు

రచన :

శ్రీ మన్నవ గిరిధరరావు
M.A., Ex. M.L.C.
'సౌమిత్రి' కలం పేరు

జననం 13-7-1930. శ్రీ మన్నవ సీతావతిరావు, శ్రీమతి సామ్రాజ్యమ్మ గారల ప్రథమ పుత్రుడు. స్వగ్రామం మన్నవ.

విద్యాభ్యాసం-నిడుబ్రోలు హైస్కూలు, గుంటూరు హిందూ కాలేజి, గుంటూరు ఆంధ్రా క్రిస్టియన్ కాలేజి, బెనారెస్ హిందూ విశ్వవిద్యాలయం.

గురువర్యులు-శ్రీ పులిపాక లక్ష్మీనారాయణ గారు, మన్నవ; శ్రీ చావలి సుబ్బారావు గారు, పొన్నూరు. 1954లో చి॥ల॥సౌ॥ లక్ష్మీరాజ్యంతో వివాహం. 1942 నుండి రాష్ట్రీయ స్వయం సేవక సంఘుతో పరిచయం.

గుంటూరు హిందూ కళాశాలలో రాజనీతి శాఖాధిపతిగా పనిచేసి 1990లో పదవీ విరమణ చేశారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనమండలికి గుంటూరు ఉపాధ్యాయ నియోజక వర్గం నుండి 1968లో ఎన్నికై 1974 వరకు ఎం.ఎల్.సి.గా వున్నారు.

జాగృతి వారపత్రికలో "ఇచ్ఛాకర్తన్", ఆంధ్రప్రభ దినపత్రికలో "అప్రస్తుత ప్రసంగం", "గిరికీలు" శీర్షికలు నడిపారు.

1958 నుండి "సాధన", "భారతీయ తత్వ్రప్రచార్" పత్రికలకు సంపాదకత్వం వహించారు.

1969 నుండి శ్రీ కంచికామకోటి జగద్గురు శ్రీశ్రీశ్రీ జయేంద్ర సరస్వతీ స్వామి వారి ఆనతి ననుసరించి "యువభారతి" మాసపత్రికకు, 1983 నుండి "భారతీయ మార్గము" మాసపత్రికకు సంపాదకులుగా నున్నారు.

1956లో "ఎం.ఎల్.ఏ. ఆత్మకథ" నవల రచించారు. విద్యార్థుల శీల నిర్మాణానికి ఉపకరించే ప్రచురణలు వెలువరించడానికి 1969లో "యువభారతి ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ"ని స్థాపించి దాని పక్షమున కాంతిరేఖలు-1, 2, 3 భాగాలు, పనికొచ్చే కథలు 1, 2 భాగాలు, మణిపూసలు 1,2 భాగాలు, మన మాతృభూమి, సూక్తిసుధ, ఎలా చదవాలి వగైరా గ్రంథాలు రచించారు.

1990 నుండి శ్రీ సరస్వతీ విద్యాపీఠం యొక్క రాష్ట్ర విద్వత్ పరిషత్ అధ్యక్షులుగా నున్నారు.

ఆకాశవాణి విజయవాడ కేంద్రం నుండి అనేక హాస్య ప్రసంగాలు, విద్యావిషయక ప్రసంగాలు చేశారు.

1996 ఉగాదినాడు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్ వారు హాస్య రచయితగా శ్రీ సర్వారాయ బహుమతి రు. 1,116/-లతో సత్కరించారు.

చిరునామా

3-29-12/4, పార్క్‌రోడ్, కృష్ణనగర్, గుంటూరు-522 006

ఫోన్ : 351892

యువభారతి ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ

ప్రచురణలు

1.	కాంతిరేఖలు-1వ భాగం (నిర్మాణాత్మక భావపరంపర)	రు. 16-00
2.	కాంతిరేఖలు-2వ భాగం (నిర్మాణాత్మక భావపరంపర)	రు.16-00
3.	కాంతిరేఖలు-3వ భాగం (నిర్మాణాత్మక భావపరంపర)	రు.16-00
4.	పనికొచ్చే కథలు-1వ భాగం (95 చిన్న కథలు)	రు. 16-00
5.	పనికొచ్చే కథలు-2వ భాగం (95 చిన్న కథలు)	రు. 16-00
6.	మణిపూసలు-1వ భాగం (Telugu Quotations)	రు. 15-00
7.	మణిపూసలు-1వ భాగం (Telugu Quotations)	రు. 15-00
8.	మన మాతృభూమి (భారతదేశ ఘనతను తెలుపు గ్రంథం)	రు. 30-00
9.	ఎలా చదవాలి? (పరీక్షలకు చదివే పద్ధతి)	రు. 6-00
10.	లోకజ్ఞానం (General Knowledge)	రు. 30-00
11.	ఏది సెక్యులరిజం?	రు. 10-00
12.	ఎం.ఎల్.ఏ. ఆత్మకథ (హాస్యరచన)	రు. 20-00
13.	అప్రస్తుత ప్రసంగం (హాస్యరచన)	రు. 30-00
14.	సూక్తి సుధ (53 సూక్తులు, వాటి వివరణ)	రు. 8-00
15.	చదువుకుంటే బహుమతి (25 నీతి కథలు)	రు. 8-00
16.	Thoughts for all times (For English Medium Students)	రు. 10-00
17.	Selected Quotations (English)	రు. 10-00
18.	హిందూ ధర్మ వైభవం	రు. 45-00

రచన : మన్నవ గిరిధరరావు

ప్రచురణ :

యువభారతి ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ, కృష్ణనగర్, గుంటూరు-6